Lei
17

OlimpJcui

1 99 lei

21071500101479

ISBN 073 41 0001 7

aao
Brian Glanville

J

e

Coperta de CONSTANTIN GULUȚĂ

ISBN 973-41-0001-7

Editura Sport-

BRIAN GLANVILLE
The OLYMPIAN
Seeker & Warburg
London, 1383
© Brian Glanville, 1969-
BRIAN GL A N VILLE

OLIMPICUL

în româneşte de IOANA VOIA Prefaţa de VICTOR BĂNCIULESCU

EDITURA SPORT-TURISM

Bucureşti, 1989

ISBN 973-41-
0001-7

PREFAŢĂ

Mult prea legat de realitatea stadioanelor, Brian Glanville risca să rămînă înscris în istoria literaturii sportive ca cel mai autorizat exponent al prozei fotbalistice. în acest, domeniu, celebritatea îi vine de la romanul „Ascensiunea lui Gerry Logan" (tradus şi în româneşte, sub acelaşi titlu, la editura CNEFS, Bucureşti, 1968), povestea pasionantă a unui jucător profesionist, devenită bestseller european. La această operă se adaugă „Portarii sínt trăsniţi" (1961), o culegere de 23 de schiţe fotbalistice (dintre care unele tălmăcite şi publicate în almanahuri sportive româneşti). Bibliografia de specialitate a scriitorului englez e completată cu „Istoria Cupei mondiale" (1973 şi 1980) şi „Soccer" (1968, o istorie a jocului cu balonul rotund, a jucătorilor şi a strategiei sale).

Propensiunea prozatorului britanic pentru fotbal nu e întîmplătoare. în 1949, în timpul unei vacanţe şcolare la Roma, devine – la vîrsta de 18 ani – corespondentul englez al cotidianului italian Corrîere dello Sport. *Trei ani mai tirziu, revine în Italia şi rămîne pină în. 1955, la Florenţa şi Roma, unde îşi desăvârşeşte condeiul ca ziarist. Din 1958 este angajat comentator de fotbal al săptămânalului londonez* The Sunday Times, *în coloanele căruia îşi consolidează renumele de expert în materie de* soccer. *Pentru această publicaţie a scris reportajele tuturor turneelor finale ale campionatelor mondiale de fotbal, începînd din 1958. Este şi autorul scenariului filmului „Goal !", scris după „World Cup '66" şi distins cu premiul „Róbert Flaherty". în 1967, cînd nord-americanii s-au hotărît să introducă jocul de factură europeană în obişnuinţa cetăţenilor S.U.A., Brian Glanville a fost invitat să treacă Oceanul şi să facă oficiul de cicerone, scriind o serie de articole lămuritoare şi comentarii săptă- mînale la primele meciuri ale proaspăt înfiinţatei Ligi americane de fotbal, în* The New York Times.

Toate aceste date confirmau pe connaisseur, *calitate care-i conferă uşurinţa de a se mişca în lumea fotbalului fără grija de a călca strîmb. Dar, în acelaşi timp, circumstanţele biografice îl desemnau drept un exclusivist în lumea literelor consacrate*

sportului. Apoi, cînd a publicat şi volumul „Soceer Nemesis”, l-am fi putut considera de-a binelea un justiţiar al arenei fotbalistice...

Ei bine, frecventarea Jocurilor Olimpice, începînd din 1960 şi pînă nu de mult, a lărgit considerabil orizontul inspiraţiei lui Brian Glanville. Întâi gazetarul, mai apoi romancierul, a înţeles că nu „fotbalul este o alegorie a vieţii”, ci sportul în genere. Cantonarea între două porţi cu plasă, pe un teren de o sută de metri lungime, nu ar fi fost suficientă pentru a descoperi întregul dramatism al unei lumi (pînă la un punct) închise. Acţiunile *omeneşti nu sînt comparabile doar cu tribulaţiile fotbaliştilor. Figuri cu valoare simbolică se află şi în alte medii specifice ale sportului.*

Din asemenea considerente – şi poate ca o provocare la adresa monotematicii fotbalistice – s-a născut, în 1969, The Olympian *(Olimpicul). Acum, autorul sondează, într-o altă zonă, aspecte esenţiale ale condiţiei umane, folosind tot un fundal sportiv.*

Metafora stăpîneşte şi această creaţie a lui Brian Glanville, chiar dacă s-a trecut de la bocancii cu crampoane la pantofii cu cuie. În ambianţa atletică atît de tipic britanică, autorul narează o cursă ce nu stă sub semnul destinului (şi nici al crono- metrului), ci al vieţii omeneşti. Cursa (literară), sinuoasă ca un maraton, începe într-un univers artificial plin de tentaţii, pentru a se încheia într-un paradis pierdut. O incrîncenare teribilă mină pe erou, scoţîndu-l adesea din limitele realităţii şi aruncîndu-l, prăbuşindu-l într-un abis al dezumanizării, acolo unde numai ambiţia sa nemăsurată îl poartă spre eşec.

Olimpicul *este un original roman caleidoscopic, în care, pe rînd, vorbesc cînd eroul-atlet, cînd soţia-atletă, cînd prietenul, cînd antrenorul, cînd cronicarii sportivi – dar niciodată autorul ! Descoperim aici un fel bizar al autorului de a se ascunde, cu o discreţie care încearcă să-l absolve de orice răspundere faţă de întâmplările din carte. Dar Brian Glanville nu poate scăpa atît de uşor de obligaţie. El rămîne răspunzător pentru acest „Faust semifondist”, el este CREATORUL. Iar după lectura romanului, trebuie să mărturisim că prozatorul englez nu are deloc motive să se ruşineze. Opera sa este o reuşită deplină.*

Iată în cîteva cuvinte trama acestui roman cu personaje- cheie : El *(Ike) = omul (de ce nu Faust II ?) în urmărirea încăpăţînată a progresului, a perfecţiunii ;* antrenorul *(Sam) – modelatorul demoniac (de ce nu Mefisto II ?), cel care „îţi cere şi*

trupul, şi sufletul", „îmboldindu-l din pisc în pisc" pe atlet ; ea (Jill) – soţia, îngerul bun (de ce nu Margareta II ?).

În tînărul alergător Ike Low, antrenorul Sam Dee întrevede un mare talent pentru cursele de semifond. îi promite acestuia cele mai mari satisfacţii olimpice, în cazul în care ar fi dispus să se supună fără crîcnire indicaţiilor sale. îi cere tînărului sportiv, ca suprem sacrificiu, renunţarea ascetică la toate jnicile plăceri ale vieţii cotidiene, pentru a fi în stare să depăşească la fiecare antrenament (şi mai apoi la fiecare cursă) ceea ce singur numeşte „limita suferinţei", cu scopul de a putea împinge din ce în ce mai departe această limită. Tînărul este decis să semneze pactul suferinţei atletice, pentru a scăpa de mediocritatea deprimantă a unei existenţe familiale umile, aruncînd toată jiinţa sa. carnală şi spirituală în balanţa gloriei sportive. Adică un nou pact între Faust şi Mefisto, căruia îşi vinde sufletul în schimbul adevărului şi al tinereţii veşnice. în fond, o reeditare modernă (şi sportivă) a nemuritoarei legende faustiene a lui Goethe. Nu este de mirare că legenda l-a tentat pe Brian Glan- ville, întrucît se pare că, la origine, acest mit s-a născut pe pă- mînt englez, cu mult înainte de a-l fi ispitit pe Goethe şi mai în urmă pe Thomas Mann. Dar povestea nu ar fi fost completă doar cu un Faust şi un Mefisto, mai lipsea şi o Margareta, pre- um şi un famulus *al lui Faust. în romanul lui Brian Glanville, Margareta este o tînără atletă, Jill, care consimte să-l ia de bărbat pe Ike-Faust, iar famulul este un alt atlet, prieten cu eroul, Alan.*

După multe strădanii, încep anii de ascensiune sportivă care-l duc pe Ike în fruntea semifondiştilor lumii, ba chiar mai departe, pînă la recordurile mondiale pe o milă şi pe distanţa de 1 500 m. Dar pomii nu cresc pînă la cer. Ruperea tuturor punţi- r *cu viaţa, uitarea totală de sine, o existenţă pusă exclusiv în slujba performanţei, cu neglijarea dezvoltării personalităţii şi în alte direcţii, trebuia să se răzbune pînă la urmă. Nit vom merge mai departe cu incursiunea noastră în subiectul romanului, lă- sînd pe cititor să-i deducă singur motivaţiile, în partea sa de dez- nodămînt şi concluzie.*

Se înţelege că pentru a savura deplin povestea şi a-i reţine învăţămintele, trebuie să depăşim cadrul anecdoticii pure. Sportivul rupt de viaţa societăţii, care sacrifică totul pentru glorie, ca Ike Low, este sortit ratării. Sportivi fără ataşe solide şi emoţionale cu familia lor, fără prieteni de nădejde, fără preocupare pentru cultură, pentru o profesie socialmente utilă, se ratează iremediabil prin ruperea de viaţă, prin dezumanizare. în acest sens, destinul tragic al eroului lui Brian Glanville are valabilitate

generală, conţinind o morală nu fără aplicabilitate la destinul multor sportivi de oriunde, care, bazîndu-se numai pe talentele lor sportive, nu s-au putut. încadra în societate potrivit meritelor lor în sport, după încheierea carierei sportive. Un sportiv care nu este decit sportiv rămîne în fond un infirm, o jumătate de om, iar sportul practicat de indivizi care nu sínt decit sportivi este ameninţat în *orice moment de degradare, ne- fiind susţinut de pilonii unei poziţii etice şi intelectuale. Un sport practicat în acest fel riscă să degenereze înlr-o bătălie surdă, oarbă, intr-o încăierare între indivizi minaţi de instincte primitive, în dispreţul convenţiilor sociale.*

N. Braşoveanu are dreptate cînd spune (Sportul, *septembrie 1969) : „Ratarea eroului faustian al lui Brian Glanville devine şi un eşec al sportivului dezumanizat, îmbătat de propria sa glorie, dar care a neglijat să-şi dezvolte multilateral personalitatea, poate din comoditate, poate din naivitate, dar şi din vina unor admiratori care în realitate nu-i sínt şi binevoitori".*

Cititorul simte la lectură o scriitură cu nerv, lipsită de des- ', criptivişm, un limbaj uneori frust, viguros, copiind realitatea pînă la exagerare. Adesea, autorul – atît de absent în naraţiune ■— are note cinice şi accente umoristice, atît de proprii celui pe care iubitorii români de literatură bună îl cunosc şi din romanele „Jelania greierilor captivi" sau „Fidelitate" (traduse la Editura Univers în 1981, respectiv 1987).

*Fără îndoială, Brian Glanville (născut la Londra în 1931) îşi valorifică în romanele sportive propria experienţă de viaţă. La colegiul Cliarlerliouse va fi jucat probabil cricket, va fi alergat în curse şcolare de o milă. Dar este sigur că în 1988, cînd l-am înt'lnit u'. îma oară la Bucureşti (oraş pe care l-a vizitat de 4—*5 *ori), juca încă fotbal (la vîrsta de 57 de ani) în echipa amatoare a clubului „The Chelsea Casuals", la fondarea căruia a contribuit încă în 1957. Cu asemenea antecedente, nu e de mirare că poate scrie cele mai pasionante şi mai originale pagini sportive ale literaturii engleze contemporane. După cum singur mărturiseşte, el încearcă să scrie inieresant, pentru că a trăit interesant, ducînd deliberat „o viaţă de scriitor", călătorind, mult, avînd o mulţime de îndeletniciri, cunoscînd tot felul de oameni. La încheierea lecturii romanului său* Olimpicul, *cititorul va putea spune : se vede !*

Vicior Bănciulescu

1.

Cind l-am întîlnit întîia oară, mi-am zis că precis e nebun. Un idiot bătrîn, care-şi pierde vremea pe terenurile de sport, sprijinit de balustradă şi strigînd la oamenii care treceau prin faţa lui. „Da' taci odată, taci dracului din gură, neghiob bătrîn ce eşti !...", cam asta i-am spus în gînd, pe cind alergam prin dreptul lui. La a doua tură l-am găsit în acelaşi loc. Striga în continuare şi am prins şi vreo două vorbe : „... coatele *jos !"* Ce naiba-l interesau pe *el* coatele mele ? Alergind mai departe, m-a pufnit rîşul. Deodată mi-a răsărit în minte moşul ăla de-acasă, care tot bătea Strada Mare strigînd la maşini şi amenințîndu-le cu bățul, de parc-ar fi fost oameni. încă mai rîdeam cînd am ajuns din nou în dreptul lui şi asta l-a scos din sărite. Numai să-l fi auzit cu ce furie ţipa la mine : „Las' c-o să-ţi arăt eu ţie să mai rîzi !" şi mai apoi, după ce trecusem de el, ceva cum că niciodată n-o să fac eu mare scofală.

Am mai alergat două ture şi mi-am strîns lucrurile. A venit după mine în vestiar, la duşuri. Cu barba lui mică şi albă, cu privirea aia ciudată a lui. Ochi spălăciţi, de un albastru foarte şters, nişte ochi cum n-am mai văzut niciodată. Parcă era un profet, aşa, ca-n pozele colorate din Biblia de acasă.

— Mi-a spus : „De ce rîdeai ?" şi i-am răspuns : „Cine, eu? Nu ştiu, rîdeam de pomană..." Tare i-aş mai fi spus să se ducă dracului, dai' n-aveam cum să fac una ca asta, prea era pătruns. I-am zis : „Mi se-ntîmplă de multe ori să rîd în timpul antrenamentului", iar el : „E clar. N-o să te-alegi cu mare lucru de pe urma unor antrenamente ca *astea.* Cine-i antrenorul tău ?" I-am răspuns : „Păi n-am. Adică, doar antrenorul clubului" şi m-a întrebat din nou : „Care club ?" I-am zis : „Spartacus", iar el a pufnit : „E scos din rîndul celor competitive de vreo cincizeci de ani. Azi n-ar putea să-nveţe nici un cerb s-alerge".

Uitîndu-mă la el, ascultîndu-l, îmi ziceam în sinea mea că trebuie să fie vreun maniac sau cam aşa ceva. E ciudat cum lucrurile se repetă, pentru că am acum aceeaşi impresie şi le dau dreptate celor care pe-atunci îl luau drept nebun. Numai că a existat o bucată de vreme,- o lungă bucată de vreme, cînd am crezut cu totul altceva despre el, ca de altfel şi mai tîrziu. îmi dau

seama că Jill a avut mare dreptate cînd a spus că omul ăsta a reuşit să mă hipnotizeze. De la bun început m-au impresionat ochii lui ; cum am mai zis, nişte ochi de un albastru atît de deschis, de parc-ar fi tot stat cu ei în soare. Iar cînd ajungeai să-l cunoşti mai bine, chiar că ţi-l şi imaginai făcînd-o, adică înfruntînd soarele cu ochii, sfidîndu-l, neadmiţînd să fie vreodată înfrînt. Te privea fără să clipească şi privirea lui parcă trecea prin tine, arzînd prin iradierea ei tot ce nu-i convenea, tot ce-l nemulţumea. Obrajii supţi, smocul ăla de păr alb, felul în care îşi îndrepta faţa către tine.

Alan, alergătorul de viteză care cîştigase o medalie de bronz, îi zicea în glumă Bătrînul Marinar. „Cu barba-ţi lungă şi-argintie, cu ochii tăi scînteietori, de ce m-opreşti acum din drum ?” * obişnuia el să spună. Dar asta nu de faţă cu Sam, nu lui Sam. Era de neconceput să-i spună lui aşa ceva.

Şi mai era desigur şi felul lui ciudat de a vorbi. De fapt nu lucrurile pe care le spunea el erau ciudate, ci felul său de a le spune, ritmul cuvintelor care veneau, veneau neîncetat, ca un şuvoi. Trebuia să i te supui, căci altfel te-ar fi măturat din cale. Chiar şi acum îmi vin în minte frînturi din cele ce mi-a spus el atunci, în vestiarul strimt şi întunecos. Eu, abia ieşit de sub duş, cu apa încă picurînd de pe mine, iar el vorbindu-mi, vorbindu-mi fără încetare. M-a întrebat : „Pe ce distanţă alergi ?” I-am spus : „220 yarzi, sfertul de milă †„, iar el mi-a spus : „Eşti făcut să alergi o milă. Eşti o combinaţie perfectă între tipul ecto- morf şi mezomorf. Gambe lungi, coapse şi braţe subţiri, dar musculoase, pieptul între treizeci şi şapte şi treizeci şi opt ‡, umeri largi şi zvelţi. Alergătorul de o milă este aristocratul probelor de alergare. Alergătorul de o milă este unicul biped care se poate compara cu un cal de curse pur sînge. Uită-te la mine: un. adevărat alergător de cursă lungă, vînos şi musculos, antrenat pînă la ultimul zgîrci. În cursele de alergare, noi sîntem *infanteria.* Cei care aleargă 440 şi 880 sînt cavaleria uşoară, iar sprinterii sînt trupele de şoc, comandourile”.

Un tip, care era de la Un alt club şi care se schimba şi el într-un colţ, l-a întrebat : „Bine amice, da’ noi, mărşăluitorii, ce-om fi ?”. Bătrînul i-a răspuns : „Mărşăluitorii sînt cam ceea ce spunea Chesterton despre măgar : lucrătura diavolului.

---

* Celebre versuri din poezia „The Rhyme of the Ancient Mariner” de Samuel T. Coleridge (1772—1834).

†*♦ Unităţi engleze de măsură : 1 *yard* = 0,9144 m ; 1 *milă* ss 1 609,34 m.

‡»** În *inches* ; 1 inch = 25,40 mm.

Adică sînteţi o parodie umblătoare a bipezilor". Şi începu să-i imite, plimbîndu-se ţanţoş prin vestiar cu coatele depărtate de trup, unduindu-se exact aşa cum fac cei de la marş, pînă cînd toţi izbucnirăm în rîs, iar mărşăluitorul zîmbi şi el fără să se mai poată abţine.

Bătrînul spuse : *„Nu am nimic* cu mărşăluitorii, fiecărui om i se potriveşte o anumită activitate fizică. Dinspre partea mea, n-au decît să le dea medalii şi celor care se *tîrăsc.* Poftim, doar există şi săritori de triplu. Dar în orice trebuie să existe un echilibru. Aşa cum un copil merge mai întîi de-a buşilea, apoi învaţă să umble şi în sfîrşit să alerge, tot aşa şi atleţii cunosc o ierarhie în locomoţie".

Ca să spun drept, nu-nţelegeam mare lucru din tot ce zicea el. Eu, care ieşisem din şcoală la cincisprezece ani, care tot le-nevisem fără să-mi bat capul cu nimic. Folosea cuvinte pe care în viaţa mea nu le mai auzisem, însă te fermeca, ăsta era marele lui secret, ştia să te vrăjească.

Vrei să spui, Ike, că Sam şi cu tine eraţi foarte apropiaţi, nu-i aşa ?

Da, cam aşa ceva.

Foarte apropiaţi ? Ca tată şi fiu ?

Nu ştiu, n-aş putea să spun.

Dar pentru tine, el este mai mult decît un simplu antrenor ?

Eu nu sînt *antrenor*. Un antrenor este un exploatator al celor tineri. Eu sînt *instructor.*

Ce fel de instructor, Sam ?

Un instructor al *campionilor.* Al unor oameni care *vor* să devină campioni.

E vreo diferenţă ?

Nici nu suferă comparaţie. Meseria mea nu este să fabric alergători, adică roboţi care nu au decît asemănare omenească, ci să produc fiinţe umane de excepţie. Să găsesc asemenea oameni şi apoi să-i ajut să se descopere pe ei înşişi.

Dar pe *tine,* Ike, unde te-a găsit ?

Într-un parc.

într-un parc ? Alergai într-un parc ?

Alergam pe o pistă *dintr-un* parc.

Şi acolo te-a descoperit Sam ?

Mda. M-a urmărit în timpul antrenamentului.

Şi ai intuit în el, Sam, un posibil viitor campion ?

Da, mi-am dat Seama imediat. După felul în care se mişca, deşi nu ştia de fapt *cum* să se mişte. După felul în care îşi ţinea capul.

Poţi să-ţi dai seama de asta după felul în care îşi ţine cineva capul?

După cum îşi ţine cineva capul poţi să-ţi dai seama de modul în care se preţuieşte pe sine.

După ce m-am schimbat, am mers împreună să bem o ceaşcă cu ceai, sau mai bine zis eu am băut ceai, în timp ce el a băut un pahar cu lapte, şi asta la Lyons, pe Edgware Road. Am mers acolo şi ne-am aşezat la una din mesele alea de piatră, jilave din cauza ceaiului vărsat şi pline de ceşti goale. M-a întrebat de ce beau ceai şi mi-a spus : „Un atlet este bun atunci cînd are un regim alimentar bun. Ceaiul este nociv. Cafeaua este nocivă. Alcoolul este mai rău decît amîndouă. Obişnuieşti să bei băuturi alcoolice ?" I-am răspuns : „Da, o bere din cînd în cînd", iar el a izbit atît de tare cu pumnul în masă, încît toată lumea a întors capul. Era jenant. Mi-a spus : „Te otrăveşti cu bună ştiinţă. îţi slăbeşti stimulenţii naturali pe care îi produce sistemul tău nervos. Corpul omenesc îşi are propriul stimulent, şi acesta este adrenalina. Producerea lui poate fi provocată. Frica produce adrenalină. Emoţia aşteptării produce adrenalină. în schimb, alcoolul îţi va înceţoşa mintea, îţi va încetini reflexele, îţi va afecta plăminii, îţi va submina inima. Fumezi ?"

Am vrut să spun că nu, ceea ce ar fi fost ridicol. în definitiv, cine era tipul ăsta – îl cunoscusem doar de o jumătate de oră – şi în definitiv de-a cui viaţă era vorba aici, de-a lui ori de-a mea ? De multe ori, în decursul perioadei care avea să urmeze, am revenit asupra acestei întrebări : viaţa asta, de fapt, a cui este, al cui este trupul ăsta, al lui sau al meu ? Pînă cînd am decis – al meu. I-am răspuns : „Ei bine, fumez, dar foarte puţin" şi mi-a spus : „Cu ţigările nu e de făcut nici un compromis. Tutunul este duşmanul corpului. Ce se întîmplă cu un coş pe care iese fum mereu ?". I-am zis : „Se înfundă ?", iar el mi-a răspuns : „Dacă fumezi, plămînii tăi sînt ca un horn şi n-ai să poţi să chemi coşarul. Acum ai ţigări la tine ?" Şi cum eu am încuviinţat, aşa, pe jumătate, a întins mîna spre mine cu palma în sus, o mînă subţire cu vene albăstrii, cu degete lungi, ca o gheară, iar eu, dracu' ştie de ce, mi-am băgat mîna în buzunar şi l-am scos afară, pachetul, cu tot ce mai era în el, vreo patru sau cinci ţigări, pe care i le-am pus în palmă. Iar el a început să le strivească, ţinîndu-le între degete ca între fălcile macaralelor de pe Charing Cross Road, amestecîndu-le, fărîmiţîndu-le. îmi

venea să-i trag una, dar n-am făcut-o, ci doar i-am spus: „Hei !”. Şi am continuat să mă uit la el cum îşi desface degetele încet şi lasă să cadă pe podea, ca un gunoi, ţigările fărîmiţate şi pachetul.

Apoi a trecut la regimul alimentar. Dacă mănînc carne, că nu ar trebui să mănînc carne, că *el* e vegetarian, bea şi lapte, desigur, dar nu lapte din ăsta, care a trecut prin prea multe procese de prelucrare. Cel mai bun este laptele proaspăt muls, l-am spus : „Un alergător trebuie să aibă putere, nu-i aşa ?” Mi-a răspuns : „încearcă să-mi dobori braţul” şi şi-a suflecat, mîneca pînă sus, oferindu-mi braţul său drept, tot numai tendoane şi vene, ca o rădăcină de copac, din acelea care cresc la suprafaţă, întortocheate şi răsucite. Mă uitam la braţul lui şi nu-mi venea să-l ating. Mi-a spus : „Hai, încearcă” şi am încercat. Mi-am pus amîndouă miinile pe braţul lui. Era tare ca lemnul, de parcă n-ar fi avut carne pe el deloc. Şi am începui să apăs. Nu aveam decît optsprezece ani, dar eram puternic, foarte, foarte bine dezvoltat şi-mi imaginam c-o să-mi vie foarte uşor, aproape că-mi părea rău pentru el. Dar n-am putut să-l clintesc oricît am încercat, pînă cînd, într-un tîrziu, m-am trezit în picioare, cu sudoarea şiroindu-mi pe frunte, cu oamenii ăia care se holbau la noi ; dar de asta nici nu-mi păsa, ba din contră, îmi păsa chiar foarte mult pentru că trebuia să reuşesc, doarmă făceam de rîs. Şi deodată, ridicînd capul, i-am întîlnit privirea aceea ca un zîmbet – un adevărat zîmbet de triumf —- şi care în plus îmi spunea : „Vezi... Aşa e cum am zis eu. Ştiam că n-ai să reuşeşti niciodată să mă învingi”. Chestie care m-a făcut să apăs cît puteam de tare, uitîndu-mă tot timpul la el, dar degeaba, abia de-a clipit o dată şi-atîta tot ; iar eu, pînă la urmă, m-am dat bătut şi m-am aşezat înapoi pe scaun. I-am spus : ,,Nu-mi dau seama cum de reuşeşti să faci una ca asta”. Mi-a răspuns : „Nu-i chiar atît de rău să trăieşti numai cu legume, nu-i aşa ? Legumele sînt mai importante decît carnea ! Puterea unui om – a continuat el – nu înseamnă numai puterea trupului, ci şi puterea minţii. Puterea voinţei domină slăbiciunea trupului. Voinţa duce trupul dincolo de ceea ce trupul îşi imaginează că ar putea face. De aceea, un mare atlet trebuie să-şi hrănească nu numai trupul, ci şi mintea. Cît de mare să fi fost

Paavo Nurmi [§] ? Cît de mare să fi fost Sydney Wooderson [**] ? Era notar, iar în tricoul de concurs chiar şi *arăta* ca un biet notar, dar, în timpul cursei, puterea minţii era mai mare decît cea a trupului". Şi tot aşa, minute şi minute în şir.

De ce au fost grecii atleţi âdevăraţi, autentici ? Pentru că grecii au descoperit *Aurita cale de mijloc* spre atingerea perfecţiunii. Ei nu au neglijat trupul omenesc de dragul minţii. în timpurile noastre, noi am neglijat trupul de dragul maşinii. Trebuie să redescoperim trupul, să încetăm a-l otrăvi cu stimulente înşelătoare, să încetăm a-l îndopa cu substanţe nocive, să încetăm a-l privi ca pe un simplu mijloc de satisfacere a *plăcerilor* proprii. Aşa cum o plantă are nevoie de apă, un corp are nevoie de mişcare. Dacă lipseşti o plantă de apă, ea moare. Dacă nu-ţi exeşsezi corpul, el se deteriorează, iar mintea se degradează o dată cu el. Priveşte politicienii, intelectualii, oamenii de afaceri, priveşte-i pe toţi cei care conduc lumea asta a noastră şi care ne spun ce trebuie să facem. Aceştia sînt oameni care *nu* au trupuri, ci numai minţi. Şi mulţi dintre atleţi nu au minte, ci numai trup. Un adevărat campion este acela care-şi antrenează atît trupul, cît *şi* mintea, care a învăţat să-şi înfrîngă durerea şi să o folosească în atingerea scopurilor sale. Un mare atlet trăieşte în bună pace cu sine şi cu întreaga lume. S-a realizat. Nu invidiază pe nimeni. Războaiele sînt provocate de oameni nerealizaţi ; le-am făcut pe amîndouă şi ştiu. Ia uită-te aici, chiar deasupra buricului ; asta-i din Flandra. Uită-te şi aici, pe umărul drept ; asta-i de la Murmansk. Dar n-am purtat pică nimănui, pentru că ştiam că o să supravieţuiesc. Poţi ucide trupul, dar nu şi spiritul. Nu există limite pentru ceea ce poate face trupul atunci cînd spiritul este tare. Acum douăzeci de ani se spunea că este de neconceput să parcurgi o milă în patru minute [††]. Le-am zis atunci : o să vedeţi că se poate şi în trei minute patruzeci de secunde. Au rîs. Şi cum a fost pînă la urmă ? O milă în patru minute a devenit un lucru banal. Atleţii o fac în fiecare săptămînă. Chiar şi copiii de şcoală. O să ajungem să vedem şi o milă în trei minute patruzeci de

§ Paavo Nurmi (1897—1973), port-stindard al atletismului finlandez în anii '20, a deţinut 9 titluri de campion olimpic.

**♦* Sydney Wooderson, cunoscut alergător englez de semifond din perioada postbelică şi campion european pe 5 000 m în 1046.

††♦** Pentru prima oară sub patru minute a alergat atletul englez Roger Bannister în anul 1954, cu timpul 3 :59,4. Actualul record mondial pe o milă : Sebastian Coe (Marea Britanie) 3 :47,33 – 1981.

secunde, şi o sută de metri în nouă secunde, şi sărituri în înălţime de nouă picioare [##] şi sărituri cu prăjina di douăzeci de picioare. Totul e să cuprinzi cu mintea. Odată ce ajungi să crezi că aceste lucruri sint posibile, aproape că se transformă în realitate. Iată în ce constă importanţa atletismului, a recordurilor. Ele demonstrează amploarea posibilităţilor omeneşti, care sînt nelimitate. Ceea ce părea de neconceput devine posibil şi apoi se realizează.

Uită-te la mine. Era de neconceput ca braţul meu-să reziste în timp ce tu îl apăsai cu amândouă miinitp. Şi totuşi aşa s-a intîmpiat. Acum ţi se pare de neconceput să-mi poţi doborî braţul, chiar şi cu amîndouă mîinile. Lucrurile astea sînt însă arbitrare. Materia e arbitrară. Este vorba de voinţa ta împotriva voinţei mele, de puterea minţii tale împotriva puterii minţii mele. Totul depinde de voinţă. Am fost în India şi am văzut un fachir care işi înfigea cuţite în trup. Şi le împlînta în carne şi apoi le scotea, fără să lase vreo urmă, ham văzut umblînd prin flăcări. Numai să vrea, şi oameni ca ei ar putea ridica greu- laţi are l-ar tace să pălească pe cel mai puternic halterofil olimpic. De pildă, .Vlasov [§§] ar apărea ca un biet nevolnic, deşi e de trei ori cît ei. Şi asta-ţi spun, antrenează-te. îngrijeşte-ţi trupul. Obişnuieşte-l cu durerea. Iar el te va uimi, va realiza lucruri pe care mei nu le visezi. De aceea sînt importante cursele de alergări. De aceea sînt importante Olimpiadele. Nu pentru medaliile de aur – nişte mici galbeni lipsiţi de valoare –, ci pentru înţelesul lor profund, pentru ceea ce simbolizează. Flacăra olimpică este sacră pentru că reprezintă flacăra aspiraţiilor omeneşti.

Am simţit cum încep să mă-nfierbînt ascultîndu-l, înţelegînd cîte ceva din cele ce-mi spunea, mai mult ne-nţelegînd, dar totuşi, cum să vă spun, ca subjugat şi de vorbele lui, şi de felul în car;- le rostea. Aveam, adică, optsprezece ani şi pe cine oare mai auzisem eu vreodată vorbindu-rni în feiul acesta, la cine oare mai întîlnisem eu asemenea gînduri, cine ar mai fi putut, ca el, şti mă facă să cred în ceea ce aş putea realiza, să mă încurajeze în ceea ce fac ?

Fină atunci alergasem pentru că nu aveam altceva mai bun de făcut, participasem ici şi colo la cîte o cursă, cîştigasem în vreo cîteva rînduri, pierdusem de cele mai multe ori, neştiind ceea ce-mi doream într-adevăr nici în atletism şi nici chiar în viaţa de toate zilele. Dar stînd şi ascultîndu-l acolo, în ceainăria

[##] 1 foot, (picior) = 0,3048 m.

[§§] furi Vlasov, halterofil sovietic, a stabilit 28 recorduri mondiale la categoria grea în perioada 1959—63.

aia, am înţeles ce voiam şi mi-am dat seama că această dorinţă sălăşluise mereu undeva, în adîncul fiinţei mele, zbătîn- du-se să răzbească la suprafaţă. Mi se întâmplase de vreo cîteva ori ca în plină cursă să simt cum mă străfulgera o ambiţie, ca şi cînd ar fi trecut prin mine un curent electric. Alteori avusesem acelaşi sentiment în timpul antrenamentului, de obicei singur fiind, în pădurea Epping, sau dis-d'.-dimineaţă pe pistă, tot singur, după ce lucrasem de noapte. Aveam impresia că mă mişc atît de bine, atît de uşor, îmi simţeam trupul atît de minunat, încît ştiam că i-aş bate pe toţi ; pe Elliot ***, pe Bannister, pe oricine. Acelaşi lucru îl simţeam şi acuma, cu toate că nu alergam, cu toate că şedeam pe scaun ; *ştiam* că pot să fiu cineva, că vreau să fiu cineva şi încă un lucru : că el poate să-mi arate cum.

Staţi puţin. O să ziceţi probabil că aşa era el, că asta-i era marfa şi cu ea Ieşea pe piaţă, iar eu n-o să vă contrazic. Ce vreau însă să vă spun este că asta făcea parte din însăşi fiinţa lui, că una fără alta nu s-ar fi putut.

Cînd am ieşit în stradă, pe Edgware Road, abia dacă mai vedeam mulţimea de oameni. Eram în treningul meu albastru – cu ecusonul clubului pe buzunar – trening pe care-l cumpărasem de curînd şi dc care eram tare mândru, iar Sam purta ce poartă el de obicei cînd nu e pe pistă, puloverul lui gri şi o pereche de blugi. Fie soare sau ploaie, zăpadă ori grindină.

Mi-aduc aminte că am traversat Hyde Park-ul, şi Sam îi tot zicea-nainte. Cind am ajuns în dreptul Colţului Oratorilor, unde vorbeau toţi dc-a valma, şi negrii, şi irlandezii, şi toţi nebunii, el a privit deodată în jur şi a spus cu vocea lui puternică : „Nişte lunatici. Toţi. Nu fac altceva decît să-şi reverse prejudecăţile şi ura”. Şi brusc mi-a trecut prin minte că tocmai ăsta era lucrul pe care mi-l sugerase şi el cit timp vorbise. Tonul cu care rostea cuvintele şi faptul că parcă ţinea un discurs în faţa unui public al cărui unic reprezentant erai tu.

Cit am traversat parcul a vorbit fără oprire, iar eu am ascultat. Se pare că pentru amîndoi era de la sine înţeles că mă va antrena el. Mi-a spus că mai avea vreo trei sau patru băieţi : un alergător de o milă, un semifondist şi cîţiva sprinteri. Se antrenau duminica la Hampstead Heath, iar în celelalte zile totul depindea de lumină şi de ora la care erau liberi băieţii. Mi-a spus că fusese angajat de către Consiliul orăşenesc să ţină ore de educaţie fizică – abia mai tîrziu avea el să deschidă cursul ăla de gimnastică pentru oameni

*** Herbert Elliott, australian, campion olimpic la 1 500 m (1960), recorduri mondiale la 1 000 m şi o milă.

de afaceri – şi că se ocupa de chestia asta de un an de zile, iar cînd avea să se plictisească, o să se apuce de altceva. Mi-a spus : „Pot să fac rost de bani ori- cînd, dacă am chef. E foarte uşor să faci bani. Nu te lăsa niciodată stăpînit ori amăgit de importanţa banului ; asta e o problemă cu totul secundară. Am fost şi marinar, şi soldat, şi fermier, şi poştaş, şi curier. Am fost bucătar în restaurantele celor mai elegante hoteluri, am lucrat şi într-un garaj, ca mecanic. Am scris articole pentru ziare şi am vîndut ziare pe stradă. Nevastă-mea, draga de ea, a murit, nu am copii şi mă simt minunat trăind în aer liber”.

M-a întrebat apoi cu ce mă ocup şi i-am zis că lucrez înl r-o fabrică de cartonaje, cam imaginîndu-mi ce avea să spună în continuare. Şi asta pentru că, într-un fel, aşa gîndeam şi eu. Pentru un sportiv era o meserie nesănătoasă, nepotrivită, care în final nu putea să ducă la nimic bun. Trebuie să spun că, oricum, de cînd părăsisem şcoala, avusesem vreo cinci sau şase slujbe : lucrasem într-o brutărie, apoi într-o măcelărie, fusesem ucenic la un electrician, apoi la telefoane şi acum lucram în fabrică ; nimic însă nu mă atrăsese prea mult.

Mi-a spus : „O slujbă ca asta îţi macină voinţa, îţi înţepeneşte corpul. Ieşi la aer. Ai putea să te faci taxator sau îngrijitor de parc, om de serviciu la un bazin de înot sau chiar măturător de stradă ! încearcă să faci ceva care să-ţi pună corpul în mişcare. Cum îţi închipui c-ai să poţi alerga, dacă toată ziua ţi-o petreci stînd nemişcat ? Cum poţi să speri că ai să-ţi stăpîneşti propriul trup, dacă trupul tău e robul unei maşini ?” Avea perfectă dreptate şi am fost de acord cu el. în tot ce spunea, nimic nu mi s-a părut caraghios, nici măcar deplina lui siguranţă că tocmai ăsta era lucrul pe care mi-l doream, să devin un mare alergător. Deşi pînă acum nu alergasem decît aşa, ca să mă aflu-n treabă, la fel cum în timpul iernii mai jucam şi fotbal la Marshes.

I-am promis că am să vin duminică la Hampstead Heath, pentru un antrenament. între timp străbătusem parcul şi ne oprisem pe podul de peste rîul Serpentine. Am stat de vorbă privind apa şi sălciile plecate deasupra ei, apoi ne-am întors la Colţul Oratorilor din Hyde Park. După ce ne-am despărţit, totul mi s-a părut un pic ciudat – nu prea erau ele din „lumea” mea, părţile astea ale Londrei –, dar atîta timp cit te aflai în preajma lui, oriunde ai fi fost, nu mai luai seama la lucrurile din jur. înainte de a pleca, mi-a strîns mîna cu putere, privindu mă ca un îmblînzitor de animale, drept în ochi. Mi-a spus : „Pot să fac din tine un mare alergător de o milă. Asta numai dacă vrei şi iu să devii un mare alergător de o milă”. Apoi a plecat, lă- sîndu-mă

acolo complet uluit.

îndreptîndu-mă spre casă, îmi venea s-alerg, ba chiar să zbor şi n-am putut dormi toată noaptea. Alergam în concursuri cîştigam medalii şi auzeam glasul lui cum ajunge la mine din bezna nopţii. Nu cred să fi-nchis ochii mai mult de-o oră.

Această apropiere între Ike Low şi Sam Dee, atît de ridicată în slăvi, s-a arătat a fi aproape catastrofală încă din ziua în care se născuse. Luîndu-l la Hampstead Heath pe micul cockney în vîrstă de optsprezece ani şi supunîndu-l la o istovitoare şedinţă de antrenament, pe viaţă şi pe moarte, Dee s-a trezit deodată faţă în faţă cu un răzvrătit. „Trebuia să aflu din ce aluat e plămădit", rosteşte scurt cel mai controversat antrenor de alergări, omul pe care toţi specialiştii îl detestă cu cea mai mare plăcere. „Sam a fost nemaipomenit", o trînteşte Low, născut în Hackney, înalt de şase picioare [†††], copilul minune al probei de o milă. „Sam venise cu bicicleta..."

Ne-am întîlnit acolo, la lac ; întîrziasem vreo cîteva minute, iar el mă aştepta călare pe bicicletă, lucru la care nu mă aşteptasem. îmi imaginasem probabil că o să alerge alături de mine. Nu eram decît noi doi, singuri, adică fără nici unul dintre alergătorii pe care îmi spusese că-i antrenează. Pînă atunci nu mai fusesem niciodată la Hampstead Heath şi m-am lăsat furat de privelişte, deşi spre sfîrşitul antrenamentului puţin îmi pasa dacă o s-o mai revăd vreodată sau nu. Dar soarele strălucea şi totul era de-un verde proaspăt şi luminos ; iarba, copacii, chiar şi buruienile. Iar terenul nu era neted ca într-un parc, ci vălurit. Vîlcele şi deluşoare rotunde, movile şi păduri de un verde viu; parcă erai la ţară. M-am întrebat dacă nu cumva stă prin apropiere, căci fusese cam misterios în privinţa locuinţei sale. Mi-i imaginam trăind într-un cort, sau poate într-o rulotă.

Am străbătut drumul fără grabă, el pedalînd pe bicicletă, şi, cînd am ajuns de partea cealaltă a parcului, a scos un cronometru din buzunar şi mi-a spus : „lată-ţi duşmanul. Iată fiara pe care trebuie s-o dobori". Voia s-alerg pe un anumit traseu, mi-a spus, unul la care se gîndise el şi care mergea de-a lungul potecilor, ca să poată şi el pedala alături de mine. Mi-a zis : „O să vedem ce rezistenţă ai. Şi după ce ne-am lămurit, o să-ţi putem

---

††† Aproximativ 1,83 m.

întocmi un program de antrenament. Fiecare sportiv are necesităţi specifice, care diferă nu numai comparînd alergătorul de fond cu semifondistul, sau alergătorul de o milă cu sprinterul. Ele sînt mereu altele pentru fiecare alergător de o milă sau pentru fiecare alergător de viteză în parte".

Aşa că am pornit, el călare pe bicicletă, cu cronometru! în mină şi tot spunîndu-mi : „Acum sprintează 1" şi apoi : „Stop iar eu alergînd de-a lungul potecilor, ocolind şi'•ferind copiii, căruţurile şi tot soiul de oameni, trecînd peste pietre, uneori peste rădăcini de copaci, pînă cînd într-un tîrziu ajunsesem să-mi zic c-aş fi dat orice, numai să nu fi încălţat pantofii cu cuie, tot coborînd pante abrupte pînă în fundul vîlcelelor şi urcînd apoi pe partea cealaltă. Niciodată n-am putut suferi crosul şi am făcut tot posibilul să mă eschivez ori de cîtc ori clubul organiza aşa ceva. Dar chestia asta era pur şi simplu ucigătoare, nici o cursă nu mi se mai păruse pînă acum atît de epuizantă. Nu era chip să-ncetinesc ritmul sau să-mi trag sufletul o clipă, pentru că *el* era mereu acolo, cînd în urma mea, cînd puţin mai în faţă, întorcîndu-se şi chemîndu-mă, vorbindu-mi, vorbindu-mi mereu, spunîndu-mi să alerg mai repede, să fac paşii mai mari, să-mi ţin capul mai sus, să mă ajut mai mult de braţe, să ţin coatele mai strîns lipite de corp. Şi asta pînă cînd am început să-l urăsc, silindu-mă să nu-l mai aud, concentrîn- du-mă asupra unui pîlc de copaci, încercînd să ghicesc cam ce-ar putea fi, sau asupra unui nor cu o formă mai caraghioasă, sau străduindu-mă să-mi închipui cam cîţi paşi mi-ar trebui pînă s-ajung la stejarul ăla, sau pînă la lac, sau pînă la vreunul dintre cei care se plimbau.

Dar chestia asta nu se întîmpla să ţină prea mult, pentru că el ridica deodată vocea, strigînd : *„Sprintează !"* sau cine ştie ce altceva, sau mă depăşea cu bicicleta trecîndu-mi în faţă, în aşa fel încît să nu mai pot face abstracţie de el, oricît aş fi vrut. Ar fi fost şi imposibil avîndu-l acolo, înaintea mea, cu faţa lui bătrînă şi păroasă aplecată spre mine. Dar tocmai în momentul în care mă gîndeam că singurul lucru pe care aş fi vrut să~l fac într-adevăr ar fi fost să-l prind din urmă şi să-l pocnesc, se întorcea brusc şi dispărea în spate. Colac peste pupăză, mai era şi o după-amiază călduroasă, iar eu eram cu treningul pe mine. Tare m-aş mai fi oprit să-l scot, dar în acelaşi timp nu voiam să-i cer nici cea mai mică favoare, nu voiam *nimic* de la el. Doar atît, să termin cursa asta blestemată, să plec acasă, iar pe el să nu-l mai văd în ochi niciodată. Mai era ceva în afară de asta. Aveam senzaţia că aşa vrea el să mă facă

să gîndesc, că *asta* vrea, să-l urăsc. Nu ştiu de unde mi se năzărise ; expresia feţei, privirea aia batjocoritoare sau poate sunetul vocii lui, atunci cînd nu-l mai aveam în faţa ochilor.

La un moment dat m-a întrebat : „Ţi-e cald ?", iar eu i-am răspuns : „Mi-e *bine",* deşi sudoarea îmi curgea pe frunte, îmi intra în ochii care mă usturau, mi se strecura sărată printre buze, mi se prelingea de la subţiori pe sub trening. Mi-a zis : ,,Chestia asta pentru tine e mai bună ca o baie turcească". La un moment dat l-am întrebat : „De cît timp alergăm ?" Maa răspuns : „Treizeci şi opt de minute. Ai obosit ?". I-am zis : ,,Nu, n-am obosit", în acelaşi timp încercînd să mă păcălesc şi pe mine. Dar pe măsură ce aleigam, totul devenea din ce în ce mai îngrozitor, gura mi-era iască, iar inima-mi bătea atît de tare, încît oamenii, îmi închipui eu, trebuie s-o fi auzit de la o poştă, îmi spuse apoi : „Vrei să bei ?" şi-n clipa aia zău dacă nu-mi fu drag. Avea în mînă butelia aia de plastic, pe care mi-o întinse. Mi-a zis : „Să nu bei prea mult", şi apa aceea mi s-a părut mai bună decît orice şampanie. Apoi : „Mai bine ţi-ai da jos treningul" şi-aşa am şi făcut, l-am dat jos de pe mine. Pe alocuri, aproape că mi se lipise de piele. Odată ce am scăpat de el şi după cele cîteva înghiţituri de apă pe care le sorbisem, mi-am zis că acum o să alerg mile în şir, o să-i arăt eu lui. Şi o bucată de vreme, poate în primul sfert de oră, m-am simţit mai bine, aproape că-mi făcea plăcere să alerg, fapt de care probabil că şi-a dat şi el seama, pentru că nu după multă vreme lucrurile au început să se înrăutăţească, au apărut mult mai multe dealuri de urcat şi la un moment dat a trebuit s-o iau chiar prin iarbă. Mi-a zis : „Coboară în vîlceaua aceea şi urcă pe partea cealaltă. Ne întîlnim acolo. Eu te cronometrez". Şi a pornit-o călare pe bicicletă, luînd-o pe cărăruia care ocolea, pe cînd eu a trebuit să cobor pînă în fundul vîlcelei şi să urc dealul ăla nenorocit, de parcă mergem la asalt. Mă aştepta acolo cu cronometrul în mînă şi-mi zise : ,,E bine. E foarte bine. Hai mai departe". Şi începu să pedaleze fără să se mai uite în urmă, lăsîndu-mă să mă ţin după el ca un cîine.

Aşa că toate sentimentele mele cel bune s-au dus pe apa sîmbetei. După scurt timp am început să mă simt la fel ca înainte, ba chiar mult mai rău, atîta doar că-mi scosesem porcăria aia de pe mine. Picioarele mă dureau, pieptul mă durea, inima îmi bătea cu disperare. Cîteva înghiţituri de apă erau tot ce-mi mai doream, tot ce mai aşteptam, singurul lucru care mă putea ajuta să merg mai departe. Dar numai dacă-mi oferea el. Eu nu i-am cerut niciodată, indiferent de ce simţeam, şi nici de oprit nu m-am oprit decît cînd nemernicul ăla bătrîn mi-a spus că pot să mă opresc.

Afară doar de vreo două ori, cînd mi s-a făcut rău. A stat tot timpul uitîndu-se la mine cum vomit, fără să spună nimic, pur şi simplu stînd acolo, aşteptînd s-o pornesc din nou, în timp ce eu îmi ziceam, doamne, o să mor, precis c-o să-mi dau duhul...

Pînă la urmă s-a lăsat întunericul, a început să se facă frig. Iar eu mă bălăbăneam pe picioare, aproape izbindu-mă de oameni, nezărindu-i decît în ultima clipă şi intr-un tîrziu, chiar în vîrful unui alt deal nenorocit, sau poate-n vîrful unuia dintre aceleaşi dealuri nenorocite, dracu mai ştie, i-am auzit vocea din spate : „E bine, ajunge". Şi m-am prăbuşit chiar în locul în cave mă aflam şi m-am pus pe plîns, trîntit acolo, fără să mă pot stăpîni, fără să-mi mai pese de nimic, aşa, zăceam acolo şi plîngeam.

N-a zis nici un cuvint, pur şi simplu a stat tot timpul lîngă bicicletă cu spatele la mine, aşteptînd să termin, ca atunci cînd mi se făcuse rău. Nu cred că am urît vreodată pe cineva aşa cum l-am urît atunci pe el. Nu făcea nimic ca să m-ajute şi doar el mă adusese în halul ăsta. Oamenii treceau şi se uitau la mine, unul sau doi s-au şi oprit, dar mie nici nu-mi păsa. L-am auzit pe unul că întreabă : „Da' ce, i-e rău ?" şi apoi vocea lui Sam : „Nu, n-are nimic". Şi mi-am spus, cine naiba eşti tu să zici că n-am nimic, afurisituţe ? Corpul ăsta al cui e şi cine a alergat pe traseul ăsta tîmpit ? Pînă cînd, într-un tîrziu, m-am oprit din plîns şi mi s-a făcut ruşine de mine. Simţeam că nu pot să mai dau ochii cu el. Mi-am îngropat faţa în mîini şi am rămas culcat acolo, tot sporind că pînă la urmă o pleca el. Dar cînd în sfîrşit am ridicat ochii, era tot acolo, tot cu spatele la mine, ca şi cum ar fi fost ferm hotărît să rămînă acolo o veşnicie. Aşa că m-am sculat, şi cum m-am sculat s-a şi întors către mine, cu cronometru! pe care îl ţinea tot în mînă. Mi-a spus : „Ai alergat două ore şi şaptesprezece minute. Aş putea spune că în prima oră ai parcurs zece mile şi un sfert, în a doua nouă mile şi jumătate, iar în ultimele şaptesprezece minute ceva mai puţin de două mile, ceea ce, cumulat, ar reprezenta ceva mai puţin de douăzeci şi nouă de mile, deci cu patru mile mai puţin decît distanţa maratonului. Asta desigur cu aproximaţie". Nici tu că e bine, e rău, sau bravo, sau cum iţi e. Şi înapoi, pe drumul de întoarcere, el tot călare pe bicicleta aia nenorocită, în timp ce pe mine mă dureau picioarele, de-abia mă mai mişcăm, iar muşchii pulpelor îi simţeam de parcă mă bătuse cineva- cu bîta. într-un tîrziu îmi spuse : „Nu sint pentru antrenamentele pînă la epuizare, în stilul lui Zatopek ‡‡‡. Zatopek a fost un mare campion, dar rezultatele lui sînt depăşite. Ce-am

‡‡‡ Emil Zatopek, cunoscut alergător cehoslovac, campion olimpic în cursele de fond (1948—1952).

făcut azi n-a fost un antrenament, a fost testarea rezistenţei şi a voinţei. De cîteva ori m-ani îndoit de voinţa ta. Dar sînt mulţumit că ai scos maximum din tine. Acest aşa-zis maximum poate fi îmbunătăţit, după cum şi rezistenţa ta *trebuie* să se îmbunătăţească".

Nici nu ştiu cum am ajuns acasă, cu autobuzul cred. Mai tot timpul am dormit. în noaptea aceea am visat că zburam. Era şi el pe undeva pe-acolo. Zburam datorită lui.

întrebare : Care credeţi că sînt elementele esenţiale în antrenamentul unui sportiv ?

Răspuns : Rezistenţa, tehnica şi voinţa.

î : Şi în ce ordine ?

R : Voinţă, rezistenţă şi tehnică.

î : Ce importanţă consideraţi că are tehnica ?

R : O importanţă covîrşitoare.

î : Antrenori ca Franz Stampf [§§§] consideră că tehnica este ceva relativ lipsit de importanţă, că de multe ori alergătorii obţin rezultate bune prin forţă, antrenament şi dîrzenie, chiar dacă nu au tm stil frumos. Dumneavoastră ce părere aveţi ?

R : Un alergător care nu-şi foloseşte corpul în mod adecvat îşi risipeşte energia. Stilul nu poate înlocui forţa, forţa nu poate înlocui dîrzenia. Un om puternic va alerga mai repede dacă e iniţiat în mişcarea ritmică, un om agil va alerga mai repede dacă devine mai puternic. Şi nici unul dintre ei nu va reuşi să devină campion dacă nu îşi întăreşte voinţa.

î : Credeţi că există mijloace prin care poate fi întărită voinţa unui sportiv ?

R : Da.

î : Şi care ar fi acestea ?

R : Sînt de ordin psihologic. Ţin de legătura dintre sportiv şi antrenor. Sportivul este de cele mai multe ori tînăr, încă necopt. Datoria antrenorului este să-l facă să devină conştient de posibilităţile sale.

î : Aţi putea descrie programul de antrenament pe care l-aţi urma cu un elev nou ?

R : Asta ar fi în funcţie de atletul respectiv. Mai întîi trebuie să-i testez posibilităţile intelectuale şi fizice. Mă decid apoi asupra cărei zone trebuie să mă concentrez : mintea, voinţa sau stilul. Fiecare sportiv trebuie să fie iniţiat în cinetica trupului, în

---

§§§ Franz Stampf, cunoscut antrenor de atletism al anilor '50, a contribuit la succesele alergătorilor britanici R. Bannister, Ch. Chataway şi Ch. Brasher.

fiziologia propulsiei. Alergătorii mei nu învaţă să alerge, ci învaţă să plutească, în aşa fel încît să obţină un rezultat maxim cu un efort minim, ca păsările.

î : Sînteţi adeptul aceluiaşi stil, indiferent de distanţa alergării ?

R : Principiul deplasării, cel al economiei de efort, rămîne întotdeauna acelaşi. Dinamica specifică depinde de flecare cursă.

î : Puneţi mare accent pe dezvoltarea părţii de sus a corpului. înseamnă oare că sînteţi adeptul opiniei împărtăşite în anumite cercuri postbelice, conform căreia pentru un alergător braţele, sînt mai importante decît picioarele ?

R : Este imposibil ca braţele să fie mai importante decît picioarele, tot aşa cum şasiul unei maşini nu poate fi mai important decît roţile. Dar braţele şi partea de sus a corpului au o anumită contribuţie în procesul de locomoţie. De aceea mă interesează ca alergătorii mei să şi le dezvolte prin intermediul halterelor.

î : Dar aveţi şi anumite rezerve în ceea ce priveşte un asemenea antrenament ?

R : Trebuie păstrate proporţiile, echilibrul între forţă, voinţă şi tehnică. La ora actuală se impune credinţa că prin intermediul forţei se poate obţine orice. Forţa brută poate fi ho- tărîtoare în probele de aruncări, deşi chiar şi în acest caz voinţa şi tehnica au un rol de jucat. în probele de alergări însă, forţa nu poate deţine locul privilegiat.

Detestam halterele şi nici la club nu-mi prea bătusem capul cu aşa ceva. Sălile vechi de gimnastică duhnind a sudoare, coloşii ăia, halterofilii, scrîşnind din dinţi şi asudînd, gata să-şi dea duhul. Mi se părea că e ca un ritual. Toţi trebuiau să treacă prin asta, indiferent dacă erau aruncători de ciocan sau jucători de ţintar. Nebunie curată.

El însă a insistat foarte mult. M-a dus la sala aia de gimnastică, la o şcoală din Holloway, unde ţinea ore de educaţie fizică. Am mers acolo într-o seară. Pe podea era o bară imensă, de culoare roşiatică, avînd pe ea discuri strălucitoare şi părînd atît de mare, că abia îndrăzneam să mă uit la ea, d-apăi s-o mai şi ridic, iar el mi-a spus : „Aşa. Uită-te la mine, asta-i mişcarea". Şi şi-a pus mîinîle pe bară, s-a aplecat şi a ridicat-o apoi la piept, hop, cu braţele ca nişte odgoane, roşu la faţă, cu ochii aproape ieşindu-i din orbite. După aceea a pus-o jos înapoi, un-doi, şi mi-a spus : „Acum e rîndul tău". Mai erau şi cîţiva lipi care se adunaseră în jurul nostru şi rînjeau, băieţi care foloseau sala de gimnastică seara, marea majoritate sub douăzeci de ani, ca şi

mine, şi chestia asta nu prea mi-a plăcut, m-am codit un pic, dar pînă la urmă m-am aplecat, aproape că am reuşit să salt porcăria aia şi apoi i-am dat drumul la loc. Mi-a spus : „Bine. Pentru tine o s-o mai uşurăm”. A scos discurile mari şi a pus două mai mici, douăzeci şi cinci de pfunzi **** şi de data asta m-am descurcat binişor, numai că imediat mi-a zis : ..încă o dată !” şi apoi : „încă o dată !”, pînă cînd m-am simţit din nou în Hampstead Heath, alergînd în neştire, cu tălpile carne vie şi cu picioarele care voiau s-o ia care încotro. Dar după asta mi-a spus : „Ajunge. Repaus” şi numaidecît a început să meşterească la discurile alea, zicîndu-mi : „Acuma împingi”.

A încărcat bara cu şaptezeci şi cinci de pfunţi şi m-a pus să ridic porcăria aia deasupra capului pînă au început să mă doară braţele, acompaniindu-mă cu veşnicul comentariu : „Orice antrenament trebuie făcut cu o intensitate bine determinată. Efortul şi intervalele de repaus trebuie cîntărite cu precizie. Antrenamentul care nu se realizează la o intensitate optimă nu are nici o valoare”.

între timp, toţi ăia care erau în sală se adunaseră în jurul nostru. Se pare că Sam îi amuza, dar într-un fel îl şi respectau. Iar lui îi plăcea grozav să aibă spectatori, de asta sînt absolut convins. Făcea pe clovnul, arăta cum trebuie şi cum nu trebuie să ridici bara. Insă pe mine chestia asta nu mă înşeînta deloc, adică să particip la spectacolul ăsta în chip de figurant.

Doi dintre băieţii din sală erau alergători pe care îi antrena el. Un alergător de un sfert de milă, pe nume Tony Dash şi pe care îl cunoşteam, luase un loc trei în concursul Southern Counties – era din Clapham, sau cam aşa ceva – şi un băiat din Yorkshire, Tom Burgess, care alerga în cursele mai lungi, cursele acelea nebuneşti, cum ar fi cea de trei şi de şase mile. Tom zicea că venise la Londra de dragul lui Sam. îl întîlnise pe cînd alerga pentru clubul său, la Chiswick. Era foarte, foarte subţirel şi nu trăia decît pentru atletism. Tot ce făcea era în strînsă legătură cu sportul. Şi slujba pe care o avea, şi unde locuia, şi ce mînca, şi ce bea, şi dacă urma să se însoare sau nu. Odată i-am spus lui Tony : „Pun pariu că nici nevoile nu şi le face fără să se gîndească dacă nu cumva asta o să-l ajute să obţină un timp mai bun”, iar Tony mi-a răspuns : „Dacă şi-ar închipui că asta poate să-l ajute, nu şi le-ar mai face deloc”.

Am mers apoi toţi patru undeva, să luăm un ceai – lapte pentru Sam –, iar Tom şi Sam s-au pus să discute despre timpi finali şi despre timpi intermediari, şi ce-au mai făcut americanii anul ăsta,

**** 1 pfund sau o livră engleză (pound) = 435,592 grame.

şi ce-au mai făcut şi Sovieticii, care ar trebui să fie obiectivul tău în prima milă dacă vrei să obţii un timp care să-ţi aducă o calificare olimpică la proba de trei mile, dacă e mai bine să alergi a doua milă mai repede şi să-i depăşeşti pe toţi, sau să-ţi păstrezi o rezervă la-ndemînă pentru un sprint final, dacă-ntr-o competiţie trebuie să te concentrezi mai curînd asupra cronometrului decît asupra celorlalţi alergători şi tot aşa, pînă cînd m-am întrebat dacă şi eu o să ajung la fel ca ei, dacă n-o să mă mai gîndesc decît la aşa ceva. Pentru că mie mi se părea că e ca un ritual. Numai că o dată sau de două ori am surprins o privire a lui Tony şi mi s-a părut că-l văd zîm- bind, ceea ce m-a mai liniştit un pic.

Sam era foarte pornit împotriva fumatului lui Tony şi-i tot spunea ce-mi spusese şi mie, adică chestia aia cu trupul care se transformă într-un horn. Tony îi zise : „Cinci pe zi, Sam, le-am redus la cinci şi asta pornind de la douăzeci. Nu pot să mă las de tot, aşa, dintr-o dată. Zău, Sam. Aş muri”. Sam i-a răspuns „O să mori şi mai iute dacă tot continui să-ţi îndopi plămînii cu mizeria aia”.

Tony alerga la clubul Poly Harriers, iar Tom ţinea de Wood-ford. Pentru Sam, cluburile nu aveau nici o importanţă, părea să-şi culeagă sportivii ori de pe unde şi-i găsea. L-am auzit odată spunînd : „N-o să depind niciodată de vreun club anume. Talentul meu e la dispoziţia celor mai buni sportivi, oricare ar fi ei. Un club pentru atleţi este o contradicţie între termeni. Atletismul e un sport individual, pe cînd un club alcătuieşte o entitate colectivă. Un club este ca un convoi de vase care se deplasează cu viteza celui care merge cel mai încet. Cursa însă e cîştigată de cel care aleargă cel mai iute”.

în vremea aceea, Tom locuia pe lingă Chigwell, aşa c-am mers împreună cu autobuzul o bucată de drum. Mi-a spus : „Sam e un geniu, cred că-ţi dai seama de asta. îşi depăşeşte cu mult epoca” şi era cît se poate de serios, de altfel nu aveai prea des ocazia să-l vezi zimbind. I-am zis : „Cu toate astea, nu se ocupă de tine cine ştie ce...” Mi-a răspuns : „Numai să te primească pe lingă el şi tot ai mare noroc. Ştiu unii care au venit la el în genunchi să-l roage. Dac-ar exista dreptate pe lumea asta, ar antrena echipa Marii' Britanii. Dar o groază de antrenori îl urăsc, îl invidiază. O să-ţi dai tu seama, ai să vezi”. Şi într-un fel am şi văzut, poate chiar prea curînd.

Chestia era că Sam voia să mâ vadă alergînd într-o cursă ; şi nu în orice fel de întrecere, ci tocmai în cursa de o milă. Aşa că intr-o zi m-am dus la antrenorul clubului, Des Tompkins, şi l-am rugat să mă lase s-o fac, i-am spus : „Vreau să alerg o milă”. S-a uitat la mine. Era un bărbat înalt, cu mustaţă, totdeauna foarte

elegant, spilcuit, zău aşa, ca un plutonier-major. Şi mi-a zis : „Cine, tu ? Şi de ce mă rog vrei tu să alergi o milă ? Abia faci faţă la sfertul de milă”. I-am zis : „Uite ce e, am şi eu ideea asta. Doar atît. Vreau să-ncerc”. Mi-a răspuns : „Bine. Uite, avem în seara asta trei alergători de o milă – asta se întîmpla la Paddington – şi, în definitiv, de ce n-ai alerga cu ei ?” I-am zis : „Păi, ca să spun drept, eu voiam s-alerg în condiţii de concurs, ca să văd cum mă descurc”. Mi-a răspuns : „Fără supărare, dar n-ai s-alergi pentru clubul acesta în cursa de o milă decît dacă-mi dovedeşti că eşti mai bun decît băieţii pe care-i am deja”. Ceea ce era foarte corect, deşi pe moment nu mi s-a părut a fi aşa.

Deci altă soluţie nu era, decît să mă duc şi să alerg împreună cu ei, ceea ce am şi făcut, deşi trebuie să vă spun că ideea în sine nu-mi surîdea deloc. Nu c-ar fi fost ei grozavi. Nici unul nu scosese vreun timp sub patru minute, maximum 4 : 08 sau cam aşa ceva. Dar pentru mine era o experienţă nouă, nu prea ştiam ce ritm să adopt şi foarte uşor s-ar fi putut întîmpla ca pînă la urmă să mă fac de rîs.

Cu toate astea, am alergat. Des le-a spus : „Acesta este noul nostru alergător de o milă. Zice c-o să vă facă praf pe toţi”, ceea ce nu mi-a uşurat cu nimic situaţia. Toţi m-au privit cu răceală şi apoi s-au uitat unul la altul. Am spus : „Vreau numai să văd cum e. Asta-i tot” şi unul dintre ei mi-a răspuns : „Ai să vezi tu, nici o grijă. Nu-i ca la sfertul de milă, unde mergi ca la plimbare”. Apoi Des ne-a chemat la start şi am pornit.

Mi-axn dat seama că lucrul cel mai bun şi cel mai sigur pe care-l aveam de făcut era să mă ţin de ei şi-apoi să vad dacă în final nu pot să scot din mine un plus de viteză prin care sa-i întrec. Şi, bineînţeles, primul tur a fost floare la ureche, fiindcă eram obişnuit cu alergarea pe un sfert de milă. De fapt, dificultatea consta în a nu-ţi da drumul înainte glonţ, de unul singur. La cea de-a doua tură, unul dintre ei, Jack Brogan, un roşcovan înalt şi deşirat, a sprintat deodată înaintea noastră şi m-am gîndit, oare să-l prind din urmă, sau să rămîn cu ceilalţi. Dar cum sendepărta din ce în ce mai mult, am început să mă îngrijorez şi mi-am spus că e mai bine să mă iau după el, aşa c-am accelerat ritmul, deşi nu-mi venea prea uşor. începusem să mă resimt de pe urma efortului făcut în acest al doilea tur, căpătasem senzaţia aia oribilă, cînd încep să te doară plămînii şi cînd lucrurile din jur nuţi mai sînt foarte clare, o chestie care nu ţi se-ntîmplă niciodată în cursa de un sfert de milă.

Am reuşit să-l prind din urmă şi în aceeaşi cltpă mi s-a părut că încetineşte puţin, am alergat un timp unul alături de celălalt,

dar imediat ce am intrat în turul al treilea am început să-mi dau seama că între ei trebuie să fi fost o înţelegere, pentru că Brogan a rămas în urmă, în timp ce Roger Coomb, unul scund, a trecut pe lîngă mine glonţ. Atunci m-am prins : voiau să mă „omoare”. Aşa că dîndu-mi seama de asta, l-am lăsat să se ducă înainte şi am continuat s-alerg alături de ceilalţi, fă- cînd astfel un tur de pistă mult mai lent decît primul, şi Jack s-a întors către mine şi mi-a spus : „Ce-i cu tine, nu mai poţi ?” şi eu i-am răspuns : „Las’ că vezi tu ce pot, n-ai grijă”.

Cînd Roger şi-a dat seama că nu m-am luat după el a încetinit pasul, rămînînd la vreo douăzeci de yarzi înaintea noastră, sperînd că totuşi o să vin din urmă şi o să-l depăşesc. Dar n-am făcut-o. Aşteptam să înceapă ultimul tur şi cînd am intrat în el, Des era acolo, pe margine, strigînd : „Ultimul tur. Cling – cling • — cling”, asta fiind, chipurile, sunetul clopotului. I-am spus celui de-al patrulea, Charlie Cooper : „Hai, acum e rîndul tău”, fiind aproape sigur c-o s-o pornească, ceea ce de altfel a şi făcut. Dar bineînţeles că acum era puţin cam tîrziu, nu reuşiseră să scoată sufletul din mine, aşa cum se-nţeleseseră la-nceput şi deodată m-am trezit că începe să-mi placă toată afacerea asta. Şi provocarea lor şi felul în care se desfăşuraseră lucrurile, chiar şi ceea ce mai rămînea de făcut, alergarea în sine ; poate pentru că după-amiaza aceea de alergare cu Şam îmi făcuse mult mai mult bine decît crezusem. în definitiv, după aşa ceva, nimic nu putea să mi se pară prea greu.

Aşa că eram toţi grupaţi, unul alături de celălalt, fiecare din noi temîndu-se să se desprindă. Atunci am simţit eu -— cred, ba chiar sînt sigur – că mai am o oarecare rezervă, dar nu puteam să risc un atac, neştiind cum stau ei. Şi atunci Jack, băiatul acela cu părul roşu, a sprintat cu vreo sută de yarzi înaintea liniei de sosire, prin interior, şi privindu-l din spate, mi s-a părut că e ceva provocator în felul în care-şi ţine umerii şi capul, aşa, ca un cocoş, chestie care m-a făcut să-mi sară ţandăra. Mi-am zis, bine, ţi-arăt eu ţie, ticălosule, şi mi-am dat drumul ; totul sau nimic. S-a uitat puţin în jur cînd m-a auzit venind în urma lui şi cred că, văzîndu-mă, asta l-a făcut să se ambiţioneze şi mai mult, pentru că a accelerat ritmul. Ştiam însă c-o să-l învinge, mă apropiam din ce în ce mai mult – de ceilalţi nici nu-mi mai păsa – şi deodată am ajuns în dreptul lui. I-am privit chipul, faţa albă de spaimă, am trecut apoi de el şi-mi venea să rîd ; ştiam c-o să ajung la linia de sosire fără nici o problemă, că n-o să mă mai poată ajunge din urmă în vecii vecilor. La ultima turnantă am simţit cum mă loveau pe picioare mici bucăţele de zgură, apoi în linia dreaptă am început să mă sufoc, dar continuam să alerg, să alerg tot înainte, pînă

cînd brusc, a apărut şi linia de sosire. Am trecut peste ea şi m-am oprit acolo, gîfîind printre sughiţuri, iar Des, cu crono- tnetrul în mînă, mi-a spus : ,.Nu-i rău deloc, 4 :11". Au apărut şi Jack, şi ceilalţi doi, iar Jack s-a prăbuşit pe iarbă şi a rămas trîntit acolo jos, de parcă-i trăsese cineva un glonte-n cap.

O săptămînă mai tîrziu, intr-o zi de sîmbătă, am alergat în cursa de o milă la Eton Manor.

Un stadion la marginea cartierului de răsărit al Londrei, urban şi periferic în acelaşi timp, ascuns la umbra unui zid înalt de cărămidă. Aici, iarba creşte timid, ca un simplu accesoriu. O pistă de alergări de un roşu cărămiziu înconjură terenul. Pe-o parte se află o tribună modestă din lemn, iar pe partea cealaltă, cîteva bărăci, asemănătoare celor care-şi fac o apariţie efemeră pe şantierele de construcţii. în tribună, cam vreo duzină de spectatori răzleţiţi în mici grupuri şi insuliţe, adevărată metaforă a imposibilităţii de comunicare. Ceva mai mulţi s-au adunat în apropierea terenului, în spatele zăbrelelor verzi care despart pista de alergări de restul publicului. Pe iarbă se încălzesc cîţiva sportivi în treninguri albastre, verzi, purpurii, negre. Ţîşnind înainte într-o mişcare bruscă, nervoasă, trunchiată, stînd cu picioarele depărtate şi apledndu-se să atingă pămîntul cu braţele, sau aşezaţi cu picioarele larg desfăcute, întinzîndu-se elastic cu mîinile spre vîrful picioarelor sau fă- cînd mici salturi în aer, ca balerinele. Alţii se relaxează pe iarbă, pe cînd alţi cîţiva alcătuiesc mici grupuri în jurul unor oameni mai în vîrstă, îmbrăcaţi în blazere albastre, antrenorii.

Nimic nu-ţi vorbeşte aici de triumfuri, medalii, cununi de lauri, stadioane ticsite cu mii de oameni intonînd cîntece. Dacă se poate spune că sportivii au stil, eleganţă, ocazia în sine este complet lipsită de aşa ceva, iar sportivii, ei înşişi, de cele mai multe ori nu au stil decit în mişcare. în repaus, cu membrele lor puternice ascunse de treninguri, îţi creează impresia unei stingăcii de periferie. Şi totuşi, din mijlocul acestor umbre cenuşii apar campionii, aşa cum boxerii provin din mahalale şi jucătorii de fotbal din mine de cărbune. Cu singura diferenţă că, pentru atleţi, asemenea locuri constituie mediul obişnuit în care evoluează în cea mai mare parte a anului. Unii dintre ei nu vor merge niciodată mai departe, alţii o vor face cînd şi cînd, iar cei mai norocoşi vor ieşi cu regularitate din aceşi decor. Mai ales în Anul Olimpic, care este un an cu totul deosebit, produsul unei alchimii profund modificatoare. Atunci, pentru o clipă, se vor transforma în lei şi vor înfiora cu glasul lor arena.

În mijlocul terenului, un tînăr înalt, îmbrăcat într-un trening

albastru deschis, se încălzeşte cu graţie, dar şi cu nelinişte. Aleargă cu paşi mărunţi, sprintează, dar se opreşte numaidecit, ca cineva care şi-ar fi dat seama că se îndreaptă într-o direcţie greşită. începe din nou să alerge relaxat : IKE LOW. *Are parul negru şi sîrmos, un păr care în copilărie trebuie să fi fost tot numai cîrlionţi. Acum insă, la prima vedere, pare o claie încîlcită. Are un nas frumos, drept, dar tinereţea feţei e oarecum dezminţită de obrajii supţi ai sportivului în plin antrenament. O gură mare, cu buze subţiri. Ochii cenuşii şi vioi, destul de mici şi afundaţi în orbite, străbat întreg stadionul, îndreptîn- du-se într-o mişcare des repetată spre poarta de intrare, care însă e ascunsă privirilor sale. Oricine poate intui, chiar şi din mişcările acestea simple pe care le face, puterea plină de nerv, eleganţa calului de rasă. Intr-adevăr, tensiunea sa pare a unui cal de curse gata de start.*

O voce răsună în megafoane.

VOCEA : Concurenţii pentru proba de o milă, vă rog ! Concurenţii pentru proba de o milă sint rugaţi să-şi ocupe locurile la start.

IKE LOW *începe mecanic să-şi dezbrace treningul, dîndu-şi la iveală umerii larg:, zvelţi, braţele suple, musculoase, un piept nu prea lat, dar bine dezvoltat. Trupul, deşi bine pro- porţionat şi puternic, dă impresia unui potenţial încă neutilizat, rămîne totuşi trupul unui adolescent, nu al unui bărbat ; şi intuieşti că bărbatul va fi mai puternic decît adolescentul de acum. Deodată, pare că ochii săi au găsit în sfîrşit ceea ce căutau. Se fixează asupra unui bărbat uscăţiv, cu părul alb. care a apărut la intrarea pe pistă, sprinten şi hotărît, cu un mers pe care parcă ar vrea să-l dea lumii întregi de exemplu. Un mers care parcă ar spune că toţi oamenii de vîrsta lui ar trebui să fie într-o formă excelentă, l-a fel de bine conservaţi. Bărbatul* – SAM DEE – *poartă un pulover gri cu guler întors, blugi şi espadrile. Are o barba albă, mică, bine îngrijită, o posibilă emblemă a sfidării sau a unei excentricităţi pline de dezinvoltură.*

Scoţîndu-şi acum pantalonii de trening, dezvelindu-şi nişte coapse musculoase, funcţionale, pulpe puternice, uşor acoperite de păr, IKE LOW *ridică mină, ca şi cînd ar vrea să facă un semn, dar imediat o lasă în jos. Un bărbat înalt, îmbrăcat intr-un blazer, se îndreaptă către el. Spate foarte drept, mustaţă mică, o faţă prelungă, părul pieptănat cu grijă, un aer milităresc. Este* DES TOMPKINS, *antrenorul clubului de care aparţine* IKE.

TOMPKINS : Haide Ike, să te vedem. Dar ce-i cu tine, îţi lipseşte

ceva ?

LOW *(oarecum stînjenit) :* Nu, e-n regulă.

TOMPKINS : Fii cu ochii pe Mander. Are întotdeauna un finiş foarte puternic. Nu-ţi epuiza toate resursele în primul tur. Şi ai grijă să nu rămîi închis în pluton.

LOW *(absent) :* Da, bine. O să am grijă.

TOMPKINS *îi urmăreşte privirile şi îl vede pe* SAM DEE, care *acum s-a oprit în dreptul liniei de start şi se uită în jur, căutîndu-l pe* LOW.

TOMPKINS *(bănuitor) :* Ăsta-i Sam Dee, nu-i aşa ?

LOW *(pe un ton voit neutru) :* Mda, am impresia că-i chiar el.

TOMPKINS : Ce caută *el* aici ?

LOW *(pe un ton speculativ) :* O fi venit să se uite.

împreună, LOW *şi* TOMPKINS se *îndreaptă către linia de start.*

TOMPKINS : O fi venit mai curînd să vadă dacă n-ar putea înhăţa sportivii vreunui alt antrenor. Te speteşti muncind şi pe urmă apare el să-şi asume meritele, *(aruneîndu-i lui* LOW o *privire rapidă)* Nu cumva ţi-a dat şi ţie tîrcoale ?

LOW *(neliniştit) :* Ne-am *întîlnit* de vreo cîteva ori. TOMPKINS : *De-aia* ai vrut tu s-alergi în cursa de o milă. LOW : Oarecum.

TOMPKINS : Trebuia să-mi dau eu seama că nu-ţi venea ţie singur aşa o idee.

IKE : Şi, mă rog, de ce nu ?

TOMPKINS : Bine, despre asta o să vorbim noi mai tîrziu. Dar ar face bine să se ferească din calea mea.

Trece fără să se oprească pe lîngă DEE, *care acum se sprijină de balustrada din faţa liniei de start, uitîndu-se atent la ei. Se îndreaptă spre un alt alergător de-al său, roşcovanul* JACK BROGAN, *care urmează să alerge* şi *el în cursa de o milă. Aruncîndu-i o privire rapidă şi prudentă lui* TOMPKINS, LOW *se apropie de* SAM DEE, *care zimbeşte.* DEE : Nu s-a prea bucurat să mă vadă, nu-i aşa ? LOW : Nu prea.

DEE : Da, antrenorii ăştia sînt toţi la fel. Nişte oameni meschini. Nişte oameni mici. Obsedaţi de propria lor importanţă. Acum să-ţi spun cum ai să cîştigi cursa asta. 6tel mai bun alergător este Walder. Are viteză, însă nu are rezistenţă. Metoda ideală de a-l învinge este să-i epuizezi resursele înainte de ultimul tur, dar tu eşti mult prea lipsit de experienţă pentru a face asta.

Continuă să zîmbească în timp ce vorbeşte, cu aerul plin de complicitate al unui vrăjitor. LOW *îl ascultă cu atenţie. Întregul său trup musculos pare că aude, absoarbe cuvintele, ca şi cum ar fi în transă. Trupul cel tînăr posedat, înrobit de cel vîrstnic.*

LOW : Şi atunci, ce să fac ?

DEE : Primul tur se va alerga în ritm lent. Probabil în jur de 58,5. Al doilea va fi ceva mai rapid. îl vei ataca pe Walder nu în ultimul tur. ci în cel de-al treilea. La sfîrşitul acestui

■ al treilea tur, vreau să fii înaintea lui *Walder,* chiar dacă asta nu înseamnă că vei fi şi primul. În ultimul tur...

Vorbeşte STARTERÜL, *sumbru, cu pistolul în mină, asemeni unui călău indiferent. Este scurt şi îndesat, îmbrăcat într-un blazer albastru cu nenumărate tigheluri.*

STARTERÜL : Pe locuri. '

TOMPKINS *(autoritar) :* Ike, vino-ncoace.

DEE *(aruncîndu-i lui* TOMPKINS *o privire dispreţuitoare) :* în ultimul tur, la ultima turnantă ai să mă auzi strigînd.

îl bate uşor pe braţ, iar LOW, *ocupîndu-şi locul pe culoarul al doilea, alături de culoarul „interior", se apleacă împreună cu ceilalţi, luînd poziţia rituală de start, cu mîinile pe zgură,* cu *braţele drepte şi paralele, un genunchi îndoit. Siluete înghemţate, golite de viaţă, pozînd în amintirea cursei. Se poate vedea cum* LOW *îşi umezeşte buzele cu limba într-o mişcare rapidă, dar faţa lui este liniştită.* STARTERÜL *ridică pistolul spre cer.*

STARTERÜL: Fiţi gata.

Se aude în sfîrşit pocnetul pistolului, alergătorii se ridică din aplecarea încremenită şi pornesc însoţiţi de cîteva îndemnuri slabe şi răzleţe. Printre strigăte se poate distinge clar : „Hai, John ! Hai, Ted, arată-le ce poţi!". Cum e vorba de

patru ture de stadion, patru minute bune, startul nu are nimic din dramatismul şi irevocabilul sprinturilor, dar nu se aseamănă nici cu cel al probei de zece mii de metri, sau al maratonului, la care alergătorii stau în picioare într-o falangă dezordonată, pur şi simplu la întâmplare, ţinînd un picior puţin înaintea celuilalt. Acum, ritmul alergătorilor este mai curînd alert, decît grăbit. Pentru un specialist, În aceste prime ture, interesul este de ordin pur stilistic, tactic. Răspîndiţi de-a lungul pistei, antrenorii urmăresc cursa îngrijoraţi, strigînd îndemnuri scurte.

TOMPKINS *(în timp ce grupul compact de alergători încheie primul tur de pistă) :* Foarte bine, Ike. Păstrează-ţi poziţia ! DEE *(în timp ce* LOW *trece prin dreptul lui) :* Să ţii minte, să ţii minte !

TOMPKINS : Ce să ţină minte ? *Eu* sînt antrenorul lui !

DEE *(eliptic) :* Să ţii minte, Ike !

TOMPKINS se *uită la el cu furie, pieptul începe să i se umfle, sîngele i se urcă în obraji ca la un coleric, dar pînă la urmă nu spune nimic. între timp,* SAM DEE *se uită cu atenţie la*

cronometrai pe care-l ţine în palmă ca pe o amuletă sau ca pe un talisman. Cu o smucitură plină de exasperare, TOMPKINS *îşi scoate şi el cronometrai, la care începe să privească într-o provocare fără cuvinte. Cum alergătorii de: o milă se apropie de începutul celui de-dl treilea tur, amîn- doi îşi ridică privirile. Acum conduce roşcovanul* JACK BROGAN, care *aleargă cu mişcări crispate, lipsite de graţie, ridicînd genunchii puţin prea sus, ţinînd coatele prea tare depărtate, avînd întipărită pe chip expresia unei izolări interioare. în spatele lui, stăpîn pe sine şi ferm, alergînd într-o aură aproape palpabilă de optimism, de aşteptare plină de eleganţă, se găseşte* WALDER, *un tânăr robust, îmbrăcat în- tr-un tricou negru şi galben, avînd pulpele cu muşchi bine dezvoltaţi ale sprinterului, mai curînd decît ale alergătorului de o milă. Face paşi scurţi, sprinteni, plini de siguranţă, care par să-i reflecte nu numai condiţia fizică, ci şi o anumită stare sufletească.* IKE LOW *aleargă al cincilea, mişcările sale sînt ritmice şi economice, ca ale unei feline. Prin contrast cu primii doi alergători lasă impresia unei totale lipse de conştientizare. Aleargă cit se poate de simplu şi denaturai, fără a avea despre sine ideea de om în plină alergare.*

TOMPKINS *(în timp ce trece* JACK BROGAN) : Păstrează-ţi poziţia, Jack !

DEE *(în timp ce trece* IKE I «OW) *: Acuma,* Ike !

IKE LOW *accelerează aproape instantaneu, de la un pas la altul. Picioarele lungi, albe, ca nişte fuse, care pînă acum s-au mişcat ritmic, cu o atit de evidentă lipsă de efort, adoptă deodată un ritm mai rapid, impetuos, ca o tobă de rit care-şi înteţeşte bătăile. în jurul terenului se aud slab cîteva exclamaţii de surpriză. Ritmul acesta nou şi febril ti face să treacă uşor de al patrulea alergător, apoi de al treilea, ^jungîndu-l din urmă pe* JACK BROGAN, *pe care în sfîrşit îl depăşeşte. Pentru o clipă, după vreo doi-trei paşi, ritmul său pare să slăbească, apoi se aude din nou vocea lui* SAM DEE.

DEE : Continuă, Ike !

Ca răspuns, picioarele lui IKE LOW *îşi reiau ritmul mai rapid, şi tânărul se distanţează inexorabil de ceilalţi alergători, ca cineva care ar trage de un imens elastic. Acum pista, ca un caleidoscop în mişcare, îşi regrupează protagoniştii, impunînd o anumită ierarhie.* WALDER, în *negru şi galben, porneşte în urmărirea lui* IKE LOW – *elasticul se strînge – fiind la rîndul său urmărit de* JACK BROGAN. *Ceilalţi cinci alergători, cîte unul, cîte doi, s-au risipit în urma lor.*

TOMPKINS *(într-un monolog rostit cu glas tare) :* E nebun. Se curăţă.

DEE *(strigînd) :* Rănaîi în *frunte,* Ike !

TOMPKINS *(săgetîndu-l cu privirea pe* DEE) : E curată nebunie !

Acum, cind alergătorii s-au angajat în cel de-al patrulea tur şi ultimul, unul din oficiali, îmbrăcat într-un blazer albastru şi cu o pălărie moale de culoare gri, trage de şnurul clopotului, care îşi face auzită riluala-i cacofonie, ca un vapor pierdut în ceaţă. IKE LOW *continuă să fie în frunte, dar* WALDER e *acum la o distanţă de numai zece yarzi în urma lui.* IKE îşi *menţine ritmul, însă în mod evident cu preţul unui efort care i-a secătuit energia. O arată felul în care i se clatină capul, expresia profund modificată a feţei. Grija i-a săpat pe frunte brazde adinei, în ochi i se citeşte o nelinişte prematură, ca şi cind în acest al treilea tur ar fi făcut nişte descoperiri tulburătoare.*

DEE : Rămîi în frunte, Ike ’

TOMPKINS *(cu dispreţ) :* Cine, el ? Nu mai are nici un pic de vlagă.

DEE : Acum !

În acest moment, WALDER *este la numai zece yarzi în spatele lui* IKE LOW, *la numai cinci, iar acum, cînd sínt la a treia turnantă, aproape că l-a ajuns din urmă. Pare a fi o înfruntare între două voinţe, între două puteri de rezistenţă,* IKE LOW *dorind din tot sufletul ca trupul său să-şi păstreze ritmul,* WALDER *vrînd să-l vadă eşuind. Sínt acele • cîteva secunde în care trebuie să se decidă soarta cursei, în care* IKE LOW *va ceda, va rămîne în urmă, sau provocarea lui* WALDER *se va spulbera în vînt. Şi în încercarea de faţă nu atît* IKE LOW *ciştigă tereit, cît* W2XLDER *rămîne treptat în urmă, distanţa dintre cei doi mărindu-se de la lăţimea unei palme la lungimea unui pas, de la un pas la doi paşi, pînă cînd, ajuns în linie dreaptă,* ÍKE LOW *are un avantaj clar de doi yarzi, se îndreaptă inexorabil spre linia de sosire, în timp ce* SAM DEE şi *însuşi* TOMPKINS *strigă încurajîn- du-l. Distanţa dintre cei doi ajunge acum la trei yarzi, la cinci yarzi şi trebuie să fie de zece yarzi în clipa în care* IKE LOW *rupe panglica la linia de sosire, avînd în priviri o teamă plină de cucernicie, o suferinţă îmblînzită de certitudinea răsplatei. Numaidecît devine punctul de convergenţă al unor oameni şi voci care îl înconjură, îl copleşesc.* TOMPKINS *se năpusteşte asupra lui, un oficial binevoitor îi aruncă o pătură pe umeri,* SAM DEE *sare peste balustradă, dă buzna în mijlocul grupului.*

VOCI : Patru-zero-unu !... Nu poate fi adevărat.,. Prima cursă de o milă pe care o aleargă... La mine s-a înregistrat patru-zero-doi... Prima milă competitivă... Patru şi opt zecimi. SAM DEE *şi* TOMPKINS *se înfruntă pe deasupra lui* IKE LOW *ca doi dini care se bat pe un os ;* TOMPKINS *care ridică pretenţiile posesorului de drept şi* DEE, *dinele vagabond, care vrea să i-l ia. Nici unul dintre ei nu cedează. După cîteva clipe de tăcere se decid amândoi să adopte un armistiţiu precar.*

TOMPKINS *(emoţionat) :* Ike, ai alergat o milă în patru minute şi o secundă.

DEE : Sínt mîndru de tine, Ike ! Sínt mîndru, mai ales pentru că te ţii pe picioare. *(Priveşte cu dispreţ la* JACK BROGAN *care, consolat de cîţiva simpatizanţi, abia a. reuşit să adopte poziţia şezînd).* Un adevărat campion nu ajunge niciodată la epuizare în finalul unei curse.

IKE LOW *are capul căzut în piept; oboseala şi u*$_t$*n sentiment brusc de indiferenţă se contopesc, învăluindu-l într-o însingurare de moment. Cînd* WALDER, *făcîndu-şi loc*

prin mul

ţime, se apropie de el să-l felicite şi să-i siringă mina, pur şi simplu îl lasă, moale, să i-o ia. Buzele i se mişcă rostind în mod reflex o formulă de politeţe, dar ochii îi rămîn pironiţi în pământ.

TOMPKINS *(cu aerul proprietarului) :* Gata, Ike, hai să te duc la vestiar.

Luîndu-l cu braţul pe după umeri, îl pilotează prin mulţimea de oameni spre una din porţii.

DEE *(către toţi cei din jur, în timp ce se pregăteşte să-i însoţească pe cei doi) :* Şi acesta e doar începutul ! într-o lună va doborî bariera celor patru minute ! în şase luni, va alerga în echipa Marii Britanii ! De prima oară cînd l-am văzut antrenîndu-se, l-am convins' că are calităţile înnăscute ale. alergătorului de o milă.

/ Indiferent la privirile ucigaşe pe care i le-aruncă TOMPKINS, *la aura sa de tăcere încărcată de ostilitate,* DEE se *repede să-l apuce pe* IKE LOW *de braţul rămas liber.*

DEE *(către* IKE LOW) : Ține minte ! Sîntem abia la început !

La o săptămînă după acea primă milă alergată în condiţii de competiţie m-au dat afară de la fabrică. Nu-mi aduc bine aminte ce-a fost de fapt ; m-am certat pare-mi-se cu maistrul, ceva cum c-aş fi lipsit, prea mult... în orice caz, eram foarte bucuros c-am scăpat de-acolo. Am şomat timp de o lună şi m-am simţit minunat ; nu făceam altceva decît să mă duc la Forţele d<= Muncă, îmi încasam banii şi pretindeam că-mi caut o slujbă. Pe-atunci, lucrurile nu mergeau prea grozav, era perioada micşorării creditelor, iar cei necalificaţi, ca mine; nu îşi găseau prea uşor de lucru.

Drept să spun, asta nu mă îngrijora prea tare, pentru că singurul lucru pe care-l doream acum era să alerg. Mă antrenam în fiecare zi, uneori pe pistă, alteori la Hampstead Heath cu Sam şi cu ceilalţi băieţi şi, practic, în fiecare săptămînă luam parte la cîte o cursă, ba chiar' două.

Sam era încîntat ; pentru el, totul era foarte limpede, îmi spunea : „Te pregăteşti să aperi prestigiul ţării tale, aşa că de ce să nu plătească statul pentru tine ? Şi-aşa nu face mai nimic pentru atleţi". Dar bătrînul meu vedea lucrurile în mod diferit Şomaj, ei bine, pentru el asta era ceva umilitor, un lucru de care trebuia să-ţi fie ruşine şi care-i amintea de vremurile de dinainte de război. Acum lucra ca magaziner la o fabrică din Walt- hamstow, dar în zilele premergătoare războiului rămăsese odată fără slujbă timp de optsprezece luni. Bineînţeles, fusese încîntat că mă descurcasem atît de bine în cursa aia de o milă, dar îmi zicea : „Şi ce-o să faci tu cu asta ? Nu-i ca fotbalul sau ca boxul, nu poţi trăi din aşa ceva" şi mama, ca întotdeauna, era de acord cu el.

Pînă la urmă l-am adus acasă pe Sam. El a vrut să vină, a fost de fapt ideea lui. A început să vorbească chiar din clipa în care a intrat pe uşă şi cît a stat acolo nu i s-a oprit gura o secundă. Ai mei nu mai întîlniseră niciodată un astfel de om şi au stat să-l asculte cu gurile căscate.

Le-a spus : „Doamnă Low, domnule Low, fiul dumneavoastră

are şansa de a deveni unul dintre cei mai celebri oameni din lume. Este unul dintre puţinii aleşi ai sorţii, e hărăzit cu un talent pe care nimic nu-l poate suplini. Talentul îl poţi cultiva, dar nu-l înlocuieşti cu nimic. Oameni cu un asemenea talent au datoria de a şi-l fructifica".

Tata i-a răspuns : „Toate bune, dar din ce-o să trăiască ? Asta nu-l duce la nimic. Mai întîi de toate ar trebui^să-şi asigure o pîine". Şi aşa mai departe.

SAM : în ţările din răsărit, un mare atlet nu este *obligat* să-şi câştige existenţa. Importanţa lui pentru societate este recunoscută.

Dl LOW : Mda, dar aici nu sîntem într-o ţară socialistă.

SAM : Nu. Şi de aceea, atleţii trebuie să se zbată pîhă şi pentru cel mai mărunt lucru. Aceasta e una din libertăţile garantate de, o democraţie ca a noastră – libertatea de a te zbate.

D-na LOW : Bine, dar ce, aţi prefera să trăiţi acolo ?

SAM : Ca antrenor de atletism, da.

Dl LOW : Dar totul nu este decît propagandă, nu-i aşa ?

SAM : Sportul e întotdeauna propagandă. Marii sportivi vor contribui întotdeauna la bunul renume al ţării lor. Cînd spui Marea Britanie, la cine te gîndeşti ?

D-na LOW : La Winston Churchill ?

SAM : Da, dar nu numai la Winston Churchill. Ci şi la Roger Bannister, Fred Pcrry, Stariley Matthews ††††. Cine este primmmistni al Australiei ? Nu ştiţi. Dar oricine a auzit de Ken Rosewall ‡‡‡‡ şi de Herb Elliott. Finlanda e o ţară mică şi nu prea cunoscută. Dar cînd Paavo Nurmi a început să alerge, Finlanda şi-a cîştigat un renume mondial.

Dl LOW : Toate bune, dar nu poţi să trăieşti numai din medalii. La aceste *cuvinte,* SAM DEE, *îmbrăcat ca întotdeauna cu puloverul său gri cu guler întors şi perechea de blugi uzaţi, începe un dans ciudat în jurul micuţei camere, al cărei confort este alcătuit din lucruri ieftine şi ţipătoare. Canapeaua şi fotoliile din piele, nimicurile acelea din porţelan aşezate în vitrină, oglinda cu incrustaţii roz în care se reflectă mişcările lui* SAM *şi care stă atârnată deasupra şemineului electric cu buturugi artificiale.*

SAM ; Dumneata şi cu *mine* nu putem trăi din medalii, amîndoi ştim că medaliile nu înseamnă nimic. Dar o *naţiune* trăieşte

†††† F. Perry (tenis), S. Matthews (fotbal) – celebri sportivi englezi ai anilor '30—'40.

‡‡‡‡Campion australian de tenis, nr. 2 mondial în 1955—56.

din medalii ! O naţiune trăieşte prin *eroii* săi ! Trăieşte din exemplul pe care un erou îl dă generaţiei tinere, fie el atlet sau general. Şi un atlet este mai important decît un general, pentru că un mare atlet simbolizează viaţa, pe cînd un general simbolizează moartea ! Un general încununat de victorie îţi inspiră, pe lingă dragoste, şi ură, în timp ce un mare atlet inspiră sentimente înalte lumii întregi.

Dl LOW *îl urmăreşte atent pe* SAM, *într-o tăcută uimire şi pe jumătate cucerit. Este un bărbat uscăţiv şi destul de chel, cu un aer grav. Fumează pipă şi e îmbrăcat într-o haină de culoare verde închis.* D-na LOW, o *femeie atrăgătoare, cu o înfăţişare uimitor de tînără, cu o faţă luminoasă şi un surîs îngăduitor, este, cu totul şi cu totul impresionată. Zîmbeşte cu buzele uşor depărtate.* IKE LOW *stă aşezat cu picioarele larg depărtate, avînd aerul copilului mezin căruia i se iartă orice. Priveşte şi ascultă cu încordare, deşi pe faţă nu i se poate citi nici un gînd.*

SAM : Şi totuşi îi răsplătim pe oamenii care aduc moartea şi nu-i luăm în seamă pe cei care ne aduc viaţă. Pentru un atlet, o medalie este de fapt o insultă ! Performanţele sale au o valoare intrinsecă. Dar *(către* TATA) dumneavoastră, domnule, aveţi perfectă dreptate ! Un atlet trebuie să se hrănească, pentru un atlet este deosebit de important cu ce se hrăneşte. Un atlet trebuie să aibă un acoperiş deasupra capului, fie el şi un simplu cort. De ce atunci, în ţările noastre vestice, îi obligăm să recurgă la şiretlicuri umilitoare ca să-şi asigure acel minimum necesar existenţei ?

D-na LOW *clatină din cap zîmbind şi lasă să-i scape o uşoară exclamaţie. Nu se ştie bine dacă prin asta îşi exprimă admiraţia sau o dezaprobare plină de simpatie.*

SAM (D-lui LOW) : Domnule ! Chiar şi aici, la noi, există modalităţi de a-ţi asigura cele necesare, de a obţine poate chiar şi ceva în plus. Le cunosc foarte bine. Am acces la ele. Pentru mine însă sînt total lipsite de importanţă. în ceea ce mă priveşte, consider că am tot ce-mi trebuie. întotdeauna voi avea atît cît îmi trebuie. Dar cînd e vorba de atleţii mei, nu am nici o mustrare de conştiinţă în a trage foloase de pe urma unei societăţi, care ea însăşi trage foloase de pe urma *lur.*

Se referea desigur la acele sume de bani plătite sportivilor care participau la diferite competiţii neoficiale, drept acoperire

a cheltuielilor. îi auzisem de multe ori vorbind despre asta pe băieţii de la club, ba chiar şi pe unul sau doi dintre cei care se antrenau cu Sam : cit a luat unul şi cit a luat celălalt, dar mai ales cit auziseră ci că primiseră alţii ; de pildă, tipul 'ăla din nord, care se pare că-şi cumpărase o casă şi şi-o mobilase numai din bani cîştigaţi astfel.

De fapt, cam la o săptămînă după ce alergasem mila aia în patru minute şi o secundă, mă sunase un tip de undeva din Midlands şi mă-ntrebase dacă n-aş vrea să particip la o întîlnire sportivă pe care o organiza el. Şi cînd i-am răspuns că trebuie să mă mai gîndesc – drumul pînă acolo era cam lung – s-a grăbit să adauge : „Să ştii că-ţi plătim o sumă frumuşică pentru cheltuieli". I-am zis : „Zău aşa ?" şi, cum eu tăceam, a continuat : „Drumul, hotelul şi orice alte cheltuieli care ar mai putea interveni. Hai să spunem cincisprezece lire, ce zici ?" Deplasarea se făcea numai pînă la Birmingham şi cum puteam să termin totul într-o singură zij asta însemna să ies cu un cîştig de zece lire, ceea ce nu era rău deloc. De data aceea nu m-am dus, dar mai tîrziu, în cursul sezonului, după ce am alergat pentru prima oară la White. City, am mai primit oferte din astea, unele chiar cu mult mai avantajoase şi în special din nordul Angliei. Aproape săptămînă de săptămînă. Cînd i-am zis şi lui Sam, mi-a răspuns : „N-am auzit bine. Cincisprezece lire ?" şi apoi, pe cînd alergam la Tlampstead Heath : „Să ceri douăzeci". Sau venea chiar el la mine să-mi spună : „Săptămînă viitoare alergi la Hitchin. Dacă-ţi vor da vreun plic, *mie* te rog să nu-mi spui".

Din cînd în cînd mă întreba cum mai stau cu banii şi-mi strecura vreo două sau trei lire, sau apărea cu cîte-o pereche de pantofi de alergare ori cu un şort. Mi-a făcut rost pînă şi de un set de extensoare. Mi l-a adus într-o dimineaţă un tip, care abia a reuşit să urce scările cu el. Ceilalţi băieţi mi-au spus că primiseră şi ei cîtc unul. Avea Sam un aranjament cu tipii care făceau chestii dintr-astea. Cînd i-am mulţumit, mi-a făcut semn cu ochiul şi mi-a spus : „Dacă treci de bariera celor patru minute, o să-ţi fac cadou Jack Straw Castel", care era localul de la Hampstead Heath.

N-aş zice că antrenamentul propriu-zis îmi făcea plăcere – pot spune că nici un antrenament nu mi-a făcut vreodată plăcere –, dar- n-a mai fost nici pe departe atit de groaznic ca prima oară, cînd Sam venise cu bicicleta. Acum alerga şi el alături de noi, ceea ce pentru vîrsta lui era ceva uluitor, avea atîta uşurinţă în mişcări că te făcea să-ţi fie ruşine de tine. Zece mile într-o seară pentru el erau floare la ureche. Era un mare adept al colinelor, numind asta ,,antrenament de rezistenţă". Ne tot

mina în sus şi-n jos, de pe-o coastă pe alta şi uneori, cînd ajungeam în vîrf, striga : „Sprint !” – el nu sprinta niciodată –, iar alteori, cînd alergam în sus, pe vreun deal, ne cronometra şi trebuia să te încadrezi într-un anumit număr de secunde.

Cîteodată mă ducea pe pistă la Paddington sau Ia Parliament Hill şi acolo făceam mai mult sprintări cu diferite schimbări de ritm. Alergai de jur-împrejur şi deodată îţi striga să accelerezi şi trebuia s-o ţii aşa vreo cincizeci de yarzi, sau o sută, sau poate chiar mai mult, pînă cînd striga : „Relaxat !”. Era foarte pornit împotriva celor pe care îi numea alergătorii cu un singur ritm, „roboţii”. Spunea : „Aştia sînt paraziţii curselor de alergări, şacalii care profită de pe urma slăbiciunii celorlalţi, în loc să se bazeze pe propria lor forţă. Uneori pot stabili şi recorduri, dar niciodată nu vor cîştiga o cursă importantă, şi asta pentru că nu au har. Mai bine *concurez* şi pierd vitejeşte, decît să cîştig fără pic de glorie”.

Mai era apoi şi chestia aia cu mişcarea, poziţia braţelor şi a picioarelor. Te pisa cu asta ore în şir, oprindu-te şi arătîndu-ţi unde n-ai ţinut braţele bine, unde ceva nu era în regulă cu pasul sau cu poziţia umerilor. Spunea : „Antrenamentul este crisalida din care se va ivi minunatul fluture. Una fără alta nu se poate”.

După prima mea cursă de o milă n-am mai alergat aşa de bine, ceea ce m-a deprimat. Cînd eşti foarte tînăr ţi se întîm- plă uşor să ai prea multă încredere în tine. Mă aşteptam probabil ca a doua oară să fac o cursă de patru minute aşa, cu ochii închişi. Ce s-a întîmplat de fapt, a fost c-am început să obţin în serie numai timpi de 4:05, 4:06. Cred că aşa-i mereu ; reuşeşti să faci un anumit lucru *tocmai* pentru că nu ştii prea bine despre ce e vorba, iar cînd începi să afli şi să cîntăreşti totul, ei bine, atunci ţi se pare mult mai greu de făcut. Vreo cîţiva de la club cam începuseră să cîrtească, spunînd că probabil în ziua aia nu mersese bine cronometrul. Era firesc ca ceilalţi alergători de o milă să fie oarecum porniţi împotriva mea. Adică mă-nfiinţasem şi eu acolo, şi cum apărusem, cum îi făcusem de baftă. La primul meu antrenament după cursa aia, Jack Brogan nu mi-a mai dat nici măcar bună ziua.

Marea majoritate a curselor care au urmat le-am cîştigat, dar am şi pierdut vreo două.

Des Tompkins începuse ofensiva împotriva lui Sâni, lucru la care de altfel mă şi aşteptam. Mi-a zis : „îmi închipui că Sam Dee culege toţi laurii de pe urma cursei tale de o milă. Ţi-a spus probabil că i-o datorezi numai şi numai lui”.

I-am răspuns cu multă prudenţă : „Păi, cum să spun, intr-un fel e adevărat, nu-i aşa ? Adică el m-a pus s-o alerg”.

N-a avut ce să-mi mai răspundă, pentru că era perfect adevărat, aşa că asta i-a închis gura un timp, după care mi-a zis : „Ar trebui să te hotărăşti odată cu cine te antrenezi. Sau cu mine, sau cu eL Să nu-ţi închipui că le ştii pe toate dac-ai alergat şi tu o dată bine. Mai ai destule de învăţat şi pot să te asigur că n-o să le înveţi de la el. Şi pe urmă ce dracu facem, dacă eu îţi zic una şi tu te duci la el să-ţi spună alta !”

Din punctul meu de vedere nu mai încăpea nici o îndoială în privinţa celui care era de fapt antrenorul meu, dar pe undeva îl înţelegeam şi pe el; şi apoi nu voiam să plec de la club unde aveam tot felul de avantaje, mi se asigura participarea la competiţii, puteam să mă impun mai uşor şi chestii dintr-astea. Aşa că nu i-am mai răspuns nimic. Mi-a zis : „Sam Dee nu e antrenor, este un simplu amator. Ce alergători a format el pînă acum ?”

I-am spus : „Păi, unul ar fi Tom Burgess, nu ?” şi mi-a răspuns : „Nu el l-a descoperit. Alerga pentru Yorkshire pînă să pună Sam ochii pe el”. I-am spus : „Da, dar acum aleargă mai bine”, ceea ce pe Des aproape că l-a scos din minţi. *„Mai bine ?* Pune mina şi uită-te la nenorocitele alea de fişe cu rezultate şi ai să vezi ce bine mai aleargă. Ia vezi cum a alergat anul trecut la Melbourne. în proba de zece mii de metri. Al cîtelea a terminat cursa ? Iţi spun eu : al douăzeci şi optulea !”

I-am răspuns : „Bine, dar a avut o întindere de ligament, nu ?” şi mi-a zis : „Păi sigur, e de-a dreptul uimitor cum toţi alergătorii lui Sam, după ce pierd cursa, se dovedesc a fi avut o întindere de ligament”. I-am spus : „Bine, atunci o să trebuiască să mă mai gîndesc la asta, nu-i aşa ?”, dar el a continuat : „Ce rezultate are el în atletism ? A făcut el vreodată ceva ? întreabă orice antrenor din Londra şi o să-ţi spună că-i un escroc şi nimic mai mult”.

Nici la asta n-am mai zis nimic, pentru că aflasem toată tărăşenia cu Sam şi cu ceilalţi antrenori, şi cît erau ei de porniţi împotriva lui. Oricum, înţelesesem foarte bine un lucru : sau erai de partea lui Sam, sau împotriva lui ; nu exista cale de mijloc. Iar în ceea ce mă privea pe mine, eu eram de partea lui cu trup şi suflet.

într-o zi, după ce stătusem o lună de zile pe ajutor de şomaj, s-a întors către mine în timp ce alergam şi mi-a spus : „Ţi-ai găsit vreo slujbă ?” I-am răspuns : „Nu” şi mi-a zis : „O să-ţi găsesc eu”.

Două zile mai tîrziu m-a dus la tipul ăla, Stanley Ling, în apartamentul lui de lingă Marble Arch. Era cel mai mare apartament în care intrasem vreodată, în viaţa mea nu mai văzusem aşa ceva ; numai camera de zi era de trei ori cit locuinţa noastră

de acasă. Covoare mari şi pufoase întinse pe jos, pereţii îmbrăcaţi în piele albă şi un candelabru nemaipomenit de mare, şi un bar plin de băuturi, şi un televizor imens. Totul trebuie să fi costat al dracului de mult. Şi lucrul cel mai amuzant era că omul avea o înfăţişare foarte obişnuită, trebuie să fi fost de prin mahalalele oraşului, era scund, avea umerii lăţi şi faţa aia a oamenilor' de prin părţile noastre care au făcut box ; o faţă latră, o claie de păr negru şi lung, nişte ochi negri şi mici care te priveau împietriţi.

Mai auzisem eu cîte ceva despre el ; că-l interesa atletismul, sportul în general, că devenise milionar din afaceri cu deşeuri de metal, cu materiale rămase din timpul războiului sau cam aşa ceva. S-a uitat la mine, s-a uitat apoi la Sam şi i-a zis : „E bun ? Are să fie bun ?" Sam i-a răspuns : „Stan, băiatul e deja bun şi o să fie *foarte* bun. în prima lui cursă de o milă a obţinut un timp de 4 : 01". Celălalt i-a răspuns : „Bine, asta o ştiu, dar de atunci n-a mai făcut nimic". Sam i-a zis : „Crede-mă, te rog, că pînă la finele sezonului o să spulbere bariera celor patru minute".

Apoi Ling s-a ridicat cum v-am spus, era foarte scund şi purta un fel de haină din păr de cămilă, ca un halat de casă —■ mi-au mai sărit în ochi şi pantofii din piele de crocodil, care tare mi-ar mai fi plăcut şi mie – şi a pornit-o înspre bar îe- *gănîndu-se* dintr-o parte în alta, altfel n-aveai cum să-i zici. A spus : „Da' celălalt ? Leneşul ăla bun de nimica. 4 : 08 şi atîta tot. *Ala* trebuia să devină recordman mondial, nu-i aşa ?" Sam i-a răspuns : „Asta s-a întîmplat pentru că toată munca mea a fost subminată. Pentru că l-au corupt oameni care mă piz- muiesc, pentru că i-a ascultat pe ei în loc să mă asculte pe mine şi tot ce-am încercat să fac pentru el s-a irosit în van. I-am spus : «Dacă vrei să te iei după ceea ce-ţi spune antrenorul de club în loc să faci ce-ţi spun eu, dacă vrei să te scufunzi în mediocritate, atunci continuă. Dar ţine minte că nu există cale de întoarcere». Stan, bei prea mult". Se apropie de el, îi pipăi abdomenul şi spuse : „Condiţia ta fizică s-a deteriorat în mod *manifest".*

Ling nu păru să-l ia în seamă, îşi turnă jumătate de pahar de whisky şi spuse : „Presupun că tinărul nu bea". Apoi continuă : „Am făcut exerciţiile alea infernale ale tale timp de două săptămîni şi prefer să rămîn aşa cum sînt, decît să le mai fac". Sam i-a răspuns : „Dacă le-ai face în- continuare, te-ai simţi ca un nou-născut. De ce te încăpăţînezi să-ţi îngrijeşti mai bine maşina, decît propriul corp ?", iar Ling dădu paharul peste cap şi răspunse : „Sam, cu mine îţi pierzi vremea degeaba. Dacă tot

e să mă curăţ, atunci mai bine-o fac aşa cum îmi place mie”.

Pe urmă a intrat în cameră păsăruica aia blondă, o adevărată păpuşă de două ori mai tînără ca el, îmbrăcată într-o bluză de mătase şi pantaloni de aceeaşi culoare, de un verde pal, cu un păr auriu şi bogat, strîns în vîrful capului, cu sîni mici şi ascuţiţi. Sam i-a zis : „Ce mai faci, frumoaso ? De cîte ori te văd, simt că întineresc” şi ea i-a răspuns : „Bine, dai' tu *eşti* tînăr. Vreau să spun, sufleteşte. Cît aş vrea ca Stanley să fie la fel de plin de sănătate ca şi tine”.

Sam spuse : „I-auzi, Stan. Nici asta nu te ambiţionează dar Stan se mulţumi s-o întrebe dacă vrea ceva de băut şi apoi zise : „El este Ike Low, dragă, o nouă descoperire a lui Sam. E alergător de o milă”, iar ea îmi spuse : „O, dar e minunat” şi-mi întinse mîna, privindu-mă drept în ochi. Mîinile ei mici erau foarte calde şi am avut senzaţia că mă place, că Ling îşi dăduse şi el seama de asta şi că era cu ochii pe mine. Şi, întorcînd privirile, am văzut că aşa era ; i-am întîlnit ochii aceia lipsiţi de orice expresie, care mă cîntăreau. Nu era genul de om pe care să-l poţi înşela uşor.

îi spuse lui Sam : „Deci vrea o slujbă ?” şi Sam îi răspunse : „Stan, dacă poţi să-i găseşti ceva, ne-ai face un mare serviciu tuturor”. S-a uitat din nou la mine cu aceeaşi privire şi m-a întrebat : „Cît vrei pe săptămînă ?” Ei bine, cam ce poţi răspunde la aşa o-ntrebare ? Am tăcut din gură, simţindu-mă ca un idiot şi sperînd că Sam o să intervină, ceea ce de altfel şi făcu. Spuse : „Cît poţi tu să-ţi permiţi, Stan. N-are nevoie de prea mult. Stă cu părinţii. Dacă poţi, plăteşte-l la fel ca pe Wally".

Ling spuse : „Cinspe lire pe săptămînă ? Bine”. Apoi mă întrebă : „Ştii să conduci ?”. Din fericire ştiam. Avusesem vreo două—trei hîrburi, pe care le cumpărasem de la nişte cunoscuţi şi care nu mă costaseră nici una mai mult de zece lire; Acum însă, de cînd ultima îşi dăduse duhul, nu mai aveam maşină. Mîa zis : „O.K. O să fii reprezentant comercial la firma mea din Tottenham. îţi zice Sam unde e. Mergi acolo luni şi vorbeşti cu directorul comercial”. De data asta, cînd se uită la mine aproape că zîmbea, deşi n-ai fi putut afirma asta cu certitudine.

Chiar în momentul acela, un ceas de porţelan de pe seminneu, o chestie îngrozitor de mare şî pictată în toate culorile curcubeului, ca o sorcovă, începu să bată, şi asta îl făcu pe Sam să sară în picioare. Salută cu un gest scurt şi dispăru.

Marele duşman este timpul. Luptăm împotriva timpului o viaţă întreagă, aşa cum încercăm să-l învingem şi în cursele de alergări. Marea bătălie nu se încheie niciodată. Dar ori de cîte ori obţinem o cît de mică victorie, ori de cîte ori reuşim să

extindem limitele omeneşti, de tot atîtea ori demnitatea noastră de oameni triumfă. în văzduh, am ajuns să zburăm mai repede ca sunetul. Pe pămînt. am trecut de bariera celor patru minute în cursa de o milă. în sălile de operaţii şi în laboratoare, am descoperit mijloace de a prelungi viaţa cu mult faţă de ceea ce am visat vreodată. Va veni ziua în care fiecare om va putea să hotărască singur cît vrea să trăiască, tot aşa cura va veni şi ziua în care vom călători mai repede nu numai decîţ viteza sunetului, dar şi decît viteza luminii. Fiecare record pulverizat pe pista de atletism, pe apă, în aer, în cosmos, este o afirmare a noastră ca fiinţe independente. Va veni o zi în care vom sfărîma toate ceasurile de pe pămînt, căci nu vom mai avea nevoie de ele. Vom fi cucerit timpul.

Slujba pe care o primisem era într-adevăr de formă. Cînd m-am dus acolo la fabrică, directorul comercial s-a uitat la mine şi a zis : „Aha, eşti şi tu unul din ăia, nu-i aşa ?”

Am căpătat o maşină mică şi drăguţă, o *Cortina,* şi n-aveam altceva de făcut decît să trec pe la vreo cîţiva distribuitori de prin Londra. Ai fi putut rezolva totul într-o singură zi, chiar şi prin telefon, dar aveam obligaţia să lucrez trei zile pe săptămînă, adică dimineaţa, pentru că după-amiaza era toată a mea. Sau mai curînd a lui Sam, căci tot restul zilei mă antrenam cu el. Alergări, haltere, sau exerciţiile alea de mişcare, lucrînd la ceea ce el numea condiţia fizică a locomoţiei perfecte.

Cei de acasă începuseră să creadă că m-am cam ţicnit. Nu mai mîncam carne deloc, doar legume în mare majoritate crude, după regimul la care mă pusese Sam. Pe de altă parte, cum ajungeam acasă noaptea, eram atît de obosit eă nu-mi mai ardea să mă mai duc pe nicăieri. înainte obişţiuiain să ies cu băieţii la bowling, la circiumă, la vreo cafenea, iar vineri sau sîmbătă Ia dans. Acum nu mai ieşeam nicăieri. Ar fi fost şi imposibil Ia stilul de viaţă pe care mi-l impusese Sam. Faţă de ceea ce făceam cu el, antrenamentul de la club mi se părea joc de copii. Se pare că Des Tompkins se hotărîse mai mult sau mai puţin să lase lucrurile aşa cum erau. Asta prubabii pentru că începusem să cîştig curse. Mama însă era puţin îngrijorată şi odată m-a întrebat : „Ike, oare merită atâta osteneală ? Nu crezi că munceşti prea mult ?” I-am răspuns : „Nu, nu cred”, deşi, ca să fiu sincer, erau şi momente cînd nu mai aveam aceeaşi siguranţă. Pînă cînd am alergat prima mea cursă de patru minute. Atunci am devenit într-adevăr sigur.

Şi acum, cel de-al treilea tur al cursei de o milă la White City

şi iată că Ike Low, acest alergător de o milă în vîrstă de optsprezece ani, care concurează abia pentru a doua oară aici, reuşeşte să-şi păstreze o poziţie deosebit de bună, într-o cursă foarte grea. Timpul înregistrat pentru acest ultim tur o să vi-l spunem numaidecît, timpul după cel de-al doilea tur a fost 58,2, nu se întrevede nici un record, dar ritmul cursei este destul de alert. Acum îl puteţi vedea pe Ike Low, un băiat înalt, bine legat, are numai optsprezece ani, este din Hackney, lucrează ca reprezentant comercial, aleargă cu multă uşurinţă, păstrînd poziţia a cincea. Wallace, cum ţi se pare stilul lui ?

Da, Derek, aleargă cu *foarte* multă uşurinţă, liniştit şi foarte ritmic. Paşi lungi, siguri şi economici, braţele se mişcă într-un ritm de *piston.* Pare a fi încă stăpîn pe situaţie. Este un concurent care prezintă *foarte* mult interes în această cursă.

În frunte se află deci Goetz din Statele Unite, Goetz din San José, care a şi alergat trei curse de o milă sub patru minute în acest sezon, Goetz, favoritul acestei curse, urmat de Leroche din Franţa, apoi de McAllister, care aleargă pentru culorile noastre, un concurent care întotdeauna se prezintă foarte bine, urmat de Iburu din Uganda, omuleţul acesta care se avîntă cu impetuozitate, de meserie poliţist, cu gradul de caporal, tată a unsprezece copii şi bineînţeles, Ike Low din Hackney.

Ce pistă dificilă ; fiecare pas pe care-l faci îţi cere un efort deosebit. Bună treabă ! Treci cotul şi eşti chiar în faţa mulţimii care strigă pentru tine, te-ncurajează... Bătrînul Sam e acolo, cînd trec prin faţa lui îl aud : „Menţine-ţi poziţia ! Rămîi în faţă cu ceilalţi patru”. Mi-e *bine.* Exact aşa cum îmi spune el mereu. Parcă zbor, parcă altcineva aleargă în locul meu. Simt c-aş putea să le-o iau înainte chiar în momentul ăsta. Dar aştept întîi să sune clopotul, *cling-cling-cling* şi *atunci* o pornesc. Numai atunci, aşa mi-a spus. Şi îi depăşesc pe toţi. îl depăşesc pe negrul ăsta mititel – ia uite la el ce plin de avînt e – şi pe urmă trec şi de yankeul ăla solid. Niciodată nu m-am simţit aşa de bine. Totul a fost pus la punct. De către *el;* el s-a gîndit la toate. Numai că eu sînt cel care aleargă. E-ngrijorat acuma, omuleţul ăsta negru. îmi dau seama, îl simt. Ia uite cum îşi mişcă umerii. Ar vrea să se uite înapoi, dar nu poate. Am să m-apropii un pic de el şi pe urmă-l las din nou s-o ia înainte. Şi yankeul ăla mare din faţă, căruia nu-i pasă de nimeni. E al dracului de sigur pe el c-o să cîştige fără probleme. *Mai vedem* noi. Mă-ntreb dac-or să strige şi cînd trec de cotul *ăsta...* Aşa. E nemaipomenit cînd ştii că pentru tine strigă. Şi acum Ike, clopotul, Des Tompkins, o groază de neisprăviţi care strigă din răsputeri şi semnalul de

pornire, cînd a mai rămas un tur.

Cling-cling-cling !

în coşul pieptului, acolo ţi se zbate ceva.

I

Şi, la semnalul clopotului, Goetz începe să se distanţeze, americanul acesta puternic, bine legat, care s-a clasat al patrulea în finala olimpică la 1 500. î.ată-l cum îşi accelerează ritmul. Nu cred ca cineva să-i reziste, tu ce părere ai, Wallace ?

Greu de spus. Apropo, după acest tur, cronometrele arată 58,10

Şi Goetz se află acum cu zece yarzi înaintea lui Leroche, în spatele lui Leroche vine McAllister, iar Iburu cred că se pregăteşte să-i depăşească pe amîndoi..

Acum, Ike. *Acum !*

Un bătrîn subţirel, care ţopăie de-a lungul perimetrului exterior al pistei ca un doctor vrăjitor.

Dumnezeule, Low vine din urmă ! Ţîşneşte cu o viteză uimitoare ! Puteţi să-l vedeţi acum ; trece de McAllister, de Leroche, l-a ajuns din urmă pe Iburu, pe care îl depăşeşte şi se apropie de Goetz. A redus distanţa dintre ei la cincisprezece yarzi. Zece. La înscrierea pe porţiunea în linie dreaptă nu-i mai despart decît cinci yarzi.

Cedează odaia, blestemăţiile, *cedează !* Picioarele, pieptul I Nu mai pot...

Acum, acum, ACUM !

Ţine-ţi naibii cotu' jos, că te omor !

Tînărul englez se află chiar în dreptul lui Goetz. Mai sînt douăzeci de yarzi pînă la linia de sosire. Acum -Cred că l-a depăşit. Da, l-a *depăşit !* Cu un picior, cu un yard. în frunte e Low. Rupe panglica şi trece linia cu un avans de cîţiva paşi. O minunată victorie pentru tînărul englez în vîrstă de optsprezece ani. Ike Low a cîştigat această cursă de o milă pentru Marea Britanie.

Dumnezeule, o să-mi dau duhul.

Ike ai fost grozav... 3 : 59,2, Ike.

Am reuşit ! Am doborît bariera asta nenorocită de patru

minute !

Gata, acum liniştеşte-te. Nu vă apropiaţi de el. Vă rog, nu vă apropiaţi.

Ike, *felicitări.*

Mulţumesc. Da, mulţumesc.

Ike, îmi vine să te sărut.

îţi mulţumesc, Sam.

Puştiule, ai alergat bine. M-ai uimit.

Da, vă mulţumesc.

Ce-o *fivrînd idiotul ăsta cu microfonul ?*

Ne aflăm chiar pe pista de alergări, alături de Ike Low, cîştigătorul acestei curse fantastice. Ike, ai fost într-adevăr extraordinar.

Mulţumesc. *De ce nu s-o fi cărînd ?*

Spune-mi Ike, ai alergat după un plan anume stabilit ?

Păi, într-un fel da.

Care era planul ?

Să încerc să mă menţin printre alergătorii din fruntea plutonului, asta pînă la mijlocul turului trei şi pe urmă să sprintez.

Cine a hotărît asta ?

Antrenorul meu.

Adică antrenorul clubului Spartacus, Des Tompkins, un foarte, foarte bun antrenor...

Păi np, nu el. Antrenorul meu. Ca să zic aşa, un fel de antrenor personal.

Un antrenor *personal !* Ai un antrenor personal, Ike ?

Adică, vreau să spun că nu-i antrenorul clubului.

Ike, tu ţi-ai imaginat că ai putea cîştiga această cursă, în acelaşi timp doborînd *şi* bariera de patru minute ?

Am sperat.

Ai *sperat* să poţi ?

Da.

Şi cum te simţi acum ?

Păi... ca să fiu sincer, foarte obosit.

Obosit, dar cred eu, foarte, *foarte* fericit.

Da.

Atunci, Ike, n-o să te mai reţinem, O cursă minunată, o minunată victorie. Felicitări şi-ţi mulţumim foarte mult.

Vă mulţumesc.

Acum ceilalţi, care aşteaptă să le vină rîndul şi lor. Pe vreo doi dintre ei ii ştiu : ăla care a cîştigat o medalie şi celălalt, care e de la „Track Monthly”. *Slavă domnului că Sam e aici.*

Bravo.

Felicitări.

Ai fost nemaipomenit.

Ai fost grozav, Ike.

Mulţumesc.

N-ai mai alergat niciodată sub patru minute, nu-i aşa Ike ?

Nu.

Care era pînă acum timpul tău cel măi bun ?

Am alergat 4 : 01 în iulie, la Eton Manor.

Aşa ţi-ai plănuit tu Cursa, Ike ?

Mda. Oarecum.

Care *era de* fapt planul tău ?

Păi, să mă ţin de ei, ştii... şi pe urmă să văd ce pot să mai fac.

Şi tipul ăla mătăhălos, care se tot bagă în mine cu faţa lui rotundă şi roşie.

Ike, unde locuieşti ?

Ike, cîţi ani ai ?

Ce meserie ai ?

Cine te antrenează ?

Eu îl antrenez.

Credeam că-i de la clubul Spartacus.

Da, *sînt* la clubul Spartacus.

Dar *tu* îl antrenezi, Sam ?

De cît timp îl antrenezi ?

Doar începînd cu sezonul acesta. Din momentul în care l-am descoperit.

Tu ai gîndit cursa de azi ?
Bineînţeles.
Te aşteptai la un asemenea rezultat ?
Aleargă cu tine la Hampstead Heath ?
Ike, ai vreun *hobby ?*
Ce simte un învingător ?
Cum te simţi acum, cînd ai doborît bariera celor patru minute ?
Staţi băieţi, luaţi-o mai încet.

Şi a doua zi dimineaţă, apăream în ziarele de duminică. Eram celebru.

MULŢIMEA ÎL ACLAMA PE IKE LA WHITE CITY.
T1NĂRUL DE OPTSPREZECE ANI IL ÎNVINGE
PE AMERICAN ŞI ALEARGA MILA
ÎN MAI PUŢIN DE PATRU MINUTE.

Ca să stai de vorbă cu Sam Dee, sprintenul antrenor britanic independent în vîrstă de cincizeci şi patru de ani, trebuie să alergi. Aşa că asta am şi făcut la Hampstead Heath. Mi-am dat haina jos, mi-am scos cravata şi am alergat alături de acest atît de original maestru al sportului, a cărui descoperire, tînă- rul Ike Low în vîrstă de optsprezece ani, a luat cu asalt recordul mondial în proba de o milă, la White City. La dreapta mea alerga însuşi Low, la stînga lui Sam se afla Tom Burgess, titanul probei de zece mii de metri, iar împrejurul nostru mai erau încă vreo şase alergători. Sam însă ţinea pasul cu toţi.

„Pun pariu că şi pentru tine cursa de sîmbătă a fost o surpriză", i-am spus acestui fost marinar pe vase comerciale, un bărbat bătut de vînturi şi de ploi, cu muşchii de oţel.

„Da' de unde !", mi-a strigat el. „Singurul lucru care m-a surprins a fost că Goetz a putut opune atîta rezistenţă. Mi-am imaginat că Ike o să cîştige îa cel puţin cinci secunde diferenţă*.

Sărind peste un trunchi doborît, Ike a intervenit : „Nu-mi pasă de diferenţa cu care am cîştigat cursa. Important este că am ieşit primul".

Cea mai îndreptăţită speranţă a Marii Britanii în proba de o milă de la Bannister încoace îi acordă lui Dee tot creditul. „Sam e nemaipomenit !", spune el entuziasmat. „Sam are grijă de toate : cum trebuie să alergi, cum să te antrenezi, pînă şi ce trebuie să mănînci. înainte de a-l întîlni nu eram decît un oarecare alergător de un sfert de milă. Nu ştiam încotro mă îndrept

şi ce trebuie să fac. Dar Sam s-a uitat la mine şi mi-a spus : «Vei alerga în cursa de o milă». Nemaipomenit !”'

Ai doborît bariera celor patru minute, dar mai ai încă de luptat împotriva barierei suferinţei. Pînă cînd nu vei cunoaşte durerea şi nu vei învăţa să o foloseşti’ în favoarea ta, pînă cînd nu vei lupta împotriva ei şi n-o vei fi învins, nu poţi deveni un adevărat campion. Nur mi, Zatopek, Kuţ §§§§. Toţi aceşti oameni au învăţat ce este suferinţa şi au reuşit să o domine. Suferinţa şi timpul. Aceştia sînt adversarii tăi inseparabili, pentru că, învingînd suferinţa, învingi timpul şi, învingînd timpul, înfrîngi suferinţa. Şi mai mult decît atîta, trăsătura lor comună este aceea că nici o victorie repurtată asupra lor nu poate fi deplină. De fapt, o victorie definitivă nici măcar nu se *poate* concepe, pentru că trupul îmbătrîneşte şi trupul moare. El nu va putea tinde spre această victorie decît atîta vreme cît este tînăr. Importanţa care ţi s-a dat, apariţia ta la televizor, vorbăria din ziare, toate acestea nu valorează nimic. Eu sînt nevoit să am de-a face cu astfel de oameni, pentru că ei îmi pot scoate în evidenţă munca, deşi întotdeauna vor denatura ceea ce Ie spun şi ceea ce fac. îi folosesc ca pe o armă împotriva birocra- ţilor, împotriva duşmanilor adevăratului progres uman. Ţie însă nu-ţi vor fi niciodată de vreun folos. Atîta timp cît eşti puternic te vor linguşi şi te vor ameţi cu zumzetul cuvintelor lor, iar cînd li se va părea că eşti slab te vor lovi pe la spate. Pentru ei eşti întotdeauna ceva ce se poate înlocui, tot aşa cum tu *însuţi* ai luat locul altuia, pe care pînă mai deunăzi îl ridicau în slăvi. De la ultima cursă pe care ai alergat-o desluşesc în tine semnele automulţumirii, o tendinţă spre relaxare. Ţine bine minte că încă nici nu ai *început* să-ţi valorifici potenţialul. Ţi-am spus că înainte de finele acestui sezon vei alerga cursa de o milă în patru minute. Ai muncit aşa cum trebuie şi ai reuşit. Acum îţi spun că îţi stă în putinţă să obţii rezultate cu mult mai valoroase, dar asta numai printr-o muncă plină de abnegaţie.

Povestea asta cu suferinţa, ei bine, îmi dădeam într-un fel seama cam ce vrea să spună, dar pe de altă parte n-o înţelegeam. Adică de ce să mai alergi, dacă asta te face să suferi ? Pentru mine, sportul era ceva care îţi face plăcere, iar dacă nu, atunci renunţi. Dar în acelaşi timp îmi dădeam seama că are dreptate, că atitudinea asta nu putea duce la nimic bun,. Mai ales că erau atîţia în jurul meu, care priveau lucrurile astea cu o seriozitate maximă, dedicîndu-li-se trup şi suflet. Cum s-ar

§§§§ Vladirnir Kuţ, celebru fondist sovietic al anilor ’50.

spune, ori o faci ca lumea, ori te laşi păgubaş.

Şi pe urmă, nu puteai spune că e o muncă searbădă, *complet* lipsită de satisfacţii. Bineînţeles că antrenamentul era foarte greu şi că trebuia să renunţi la o groază de lucruri, dar întrecerile, ei bine, întrecerile puteau să fie nemaipomenite, asta dacă lucrurile mergeau aşa cum trebuie. Puteau, fi atît de captivante, incit orice altceva să ţi se pară lipsit de importanţă. Clipa aia în care trebuia să sprintezi, cînd simţeai că în tine se porneşte o forţă asemeni unei uriaşe maşinării, cînd ştiai că ai să reuşeşti, că ai să-i învingi pe toţi. Intr-un fel, senzaţia era mai *plăcută* decît faptul în sine. Ca atunci cînd eşti în faţa unei mese copioase sau cînd vrei să faci dragoste cu o fetişcană. Vreau să spun că, de obicei, ţi se pare mai grozav înainte, decît după aceea. Cu toate că şi să cîştigi e nemaipomenit. Să rupi panglica, să-i simţi atingerea uşoară pe piept. Şi senzaţia aia pe care o ai întotdeauna, oricît de obosit ai fi : un fior înlăuntrul fiinţei tale, care îţi spune că ai reuşit.

Un alt motiv care mă făcea să-mi dau seama că Sam are dreptate era faptul că în mod evident nu poţi obţine un lucru pe degeaba, doar numai dacă-l moşteneşti. Şi să alergi bine, asta cu siguranţă nu se poate moşteni. Şi pe urmă, erau o sumedenie de lucruri pe care ţi le puteai dori în atletism – să dobori recorduri, să alergi pentru Marea Britanic, să călătoreşti peste hotare şi poate într-o zi, doamne-ajută, să obţii o medalie olimpică. Fiindcă recordurile azi sînt, mîine se duc, dar nimeni nu-ţi mai poate lua înapoi o medalie olimpică.

Şi încă ceva. Orice ar fi spus Sam şi oricîtă dreptate ar fi . avut, era *totuşi* plăcut să se facă vîlvă în jurul tău, cel puţin la-nceput. Te trezeai că deodată toţi vor să te cunoască mai bine – ce ciudat cum se mai schimbaseră unii ! – şi lumea se uita la tine cînd apăreai prin restaurante sau prin diferite locuri. Şi fotografiile de prin ziare. Cînd ai optsprezece ani ar fi nefiresc să nu te laşi impresionat.

Acasă, toţi erau încîntaţi. Pînă şi bătrînul meu a trebuit să admită că nu era rău deloc să ajungi o persoană atît de cunoscută, să mai ai şi o slujbă pe deasupra şi toate astea numai pen-
[1] tru că alergi bine.

Fusese şi Stan Ling la White City în ziua în care am trecut de bariera celor patru minute, şi asta l-a dat gata. O săptămînă mai tîrziu a organizat la el acasă o mică petrecere în cinstea , lui Sam şi a mea, ca să sărbătorim evenimentul, deşi nici eu nu beam nimic şi nici Sam. Era şi nevastă-sa pe-acolo şi se tot invîrtea în jurul meu. Cum că fusese minunat, că asistase şi ea din tribună, că văzuse totul. Dar la fel ca data trecută, simţeam privirea lui Stan Ling pironită asupra mea şi ştiam că şi Sam –

fie vorba-ntre noi – e cu ochii pe mine, aşa că n-am încurajat-o deloc, deşi ei cred că i-ar fi făcut plăcere.

Sam mi-a vorbit şi despre fete destul de mult. Mi-a spus că acum, cînd devenisem un alergător cunoscut, or să roiască puzderie în jurul meu atît pe terenul de sport, cît şi în afara lui. Iar cele de pe teren sînt mai periculoase decît. celelalte, pentru că intr-un fel se amestecă în viaţa ta, pe cînd celelalte le iei şi le laşi după bunul tău plac. Scurt pe doi, pe fetele din atletism nu le lua în serios, în afară de una sau două. Considera că pentru cele mai multe nu e decît un joc, o distracţie, că o fac doar- de dragul călătoriilor şi ca să aibă o groază de băieţi în jurul lor. Spunea : „întîlnirile mixte sînt un fiasco. Iar atunci cînd în unele ţări se cumulează rezultatele obţinute la probele masculine şi feminine, stabilindu-se pe această bază o ierarhie, atunci e mai rău decît un fiasco, e o adevărată ruşine. Femeile sînt încîntătoare, sînt minunate în rolurile care li se potrivesc, dar adevăratul lor loc nu este pe pista de atletism. Acolo nu fac altceva decît să ridiculizeze noţiunea de feminitate şi să le distragă atenţia bărbaţilor. Femeia joacă un rol esenţial în viaţa bărbatului, cu condiţia ca rolul să fie ccl care îi este destinat. Ea are menirea de a inspira şi nicidecum cea de a ispiti. Un lucru valabil mai ales pentru atlet, căci el se supune unei discipline fizice mult mai severe decît bărbatul obişnuit.

L-am întrebat dacă nu cumva vrea să spună că un alergător nu trebuie să aibă nimic de-a face cu fetele, ceea ce mi se părea puţin cam exagerat, dar mi-a răspuns că nu pretinde ca atleţii să ducă o viaţă de pustnic, că şi asta ar putea să le dăuneze. Totul în ultimă instanţă se reduce la o chestiune de priorităţi. Mi-a spus : „Dragostea este un lucru minunat atunci cînd trupul se află sub stăpinirea ei spre propriul lui bine. Dar cînd trupul ajunge să fie folosit numai în acest scop, cînd se subordonează complet activităţii sexuale, atunci devine un simplu instrument de corupţie. Sexul este o *parte* a trupului omenesc, nu trupul întreg, iar părţile niciodată nu trebuie să devină mai importante decît întregul”.

M-am gîndit la asta cu multă seriozitate, aşa cum mă gîndeam la tot ce-mi spunea el, deşi pe-atunci problema asta nu mă afecta cine ştie ce. Cînd ajungeam seara acasă eram atît de obosit, încît nu-mi mai ardea de nimic, cu atît mai mult cu cit nici nu aveam pe cineva la care să ţin cu adevărat foarte mult. Mai ieşeam şi eu din cînd în cînd ba cu o fată, ba cu alta.

Tom Burgess considera şi el că este o problemă care trebuie privită cu maximă seriozitate. Cînd i-am povestit ce-mi spusese Sam, mi-a zis : „Are dreptate. Trebuie să te hotărăşti odată

pentru totdeauna ce anume vrei să faci cu corpul tău". El era logodit cu o fată care preda educaţia fizică la o şcoală din Tooting, o fată foarte frumoasă, înaltă, cu părul roşcat. Mi-a spus : „I-am explicat clar lui Mavis cum stau lucrurile şi m-a înţeles". I-am zis : „Adică ce anume ? Cînd să faceţi dragoste şi cînd nu ?" Mi-a răspuns : „Am vrut ca totul să fie limpede de la bun început. Atîta timp cît sînt atlet de performanţă, sportul e pe primul loc. A fost de acord cu mine". Şi am încercat să-mi imaginez o scenă în care ea se străduia să-l înduplece, iar el, cu privirea lui severă, o împinge de-o parte, deschide o cărţulie, o răsfoieşte şi apoi îi spune da sau nu. După cît se pare, mai curînd nu. N-aş fi vrut să ajung vreodată aşa ca el. în ceea ce mă privea, sau aveai într-adevăr chef s-o faci, sau nu. Vreau să spun, în cazul în care fata voia şi ea. Da' ce să mai vorbim, ăsta era Tom. La el totul se făcea după program.

Am fost selecţionaţi amîndoi în echipa care s-a deplasat la Leipzig în august, pentru întrecerea cu atleţii din Republica Democrată Germană. Era prima mea întîlnire în străinătate şi cînd am primit invitaţia am început să dansez prin casă de unul singur, zău aşa. Ţineam foaia aia în mină şi-o fluturam prin toate părţile. Cînd m-am întîlnit în aceeaşi zi cu Sam, la Hampstead Heath, i-am strigat : „M-au chemat ! M-au chemat şi pe mine ! O să alerg pentru Marea Britanie". Iar Sam mi-a strîns mîna şi mi-a spus : „E minunat, Acum ai să *cîştigi* pentru Marea Britanie" şi a-nceput să mă frece cum n-o mai făcuse de săptămîni întregi.

Avea el ideea asta, că poţi foarte bine să alergi pînă la extenuare în- timpul unui antrenament, dar că nu trebuie niciodată să fii epuizat la sfîrşitul unei curse. Că dacă te trîntcşti pe jos după ce treci linia de sosirej ăsta-i un semn de slăbiciune, chiar şi în cazul în care ai fi cîştigat. Mi-a spus : „în timpul antrenamentului îţi *depăşeşti* limitele în mod deliberat, în aşa fel încît posibilităţile tale fizice să crească, Te lupţi cu suferinţa în mod conştient. într-o întrecere însă, obiectivul principal este victoria, pe care o poţi obţine chiar şi fără să-ţi atingi sau să-ţi depăşeşti limitele. Principalul tău adversar este omul de lîngă tine, celălalt concurent. Dacă nu-l poţi învinge fără a te istovi de tot, înseamnă de fapt că nu l-ai învins. Nu-i nici o ruşine să fii înfrînt dacă ai făcut tot ce-ţi stă în putinţă, dacă ai încercat din toate puterile să învingi suferinţa. Iar dacă te-ai antre- • nat aşa cum trebuie, atunci nici din înfrîngere nu vei ieşi istovit. Asta pentru că în timpul antrenamentului ai reuşit să înmagazinezi cu mult mai mult decît ceea ce-ţi este necesar pe distanţa pe care concurezi ; un alergător de o milă nu trebuie să fie

extenuat decît după ce a parcurs cel puţin cinci mile ; un alergător de trei mile bine pregătit nu trebuie să ajungă la capătul puterilor decît după zece mile".

Deci, pînă la urmă, m-am dus să-mi comand un blazer cu ecusonul Marii Britanii şi în momentul în care a fost gata nu mai voiam să-l dau jos de pe mine ; mi-aduc aminte că am făcut kilometri întregi pe străzi, îmbrăcat cu el. Cînd ai optsprezece ani, chestiile astea ţi se cam urcă la cap. Dacă nu mi-ar fi fost teamă că-l stric, păi cred c-aş fi şi dormit în el.

Faptul că-l aveam în echipă şi pe Tom era o chestie grozavă. Asta-nsemna că n-o să mi se mai pară atît de ciudat să fac deodată cunoştinţă cu-atîţia oameni străini, să plec peste hotare pentru prima oară în viaţa mea şi să zboi' cu avionul, tot pentru prima oară. Ne întîlneam cu toţii la hotelul ăia din Lancaster Gate, de lingă parc. Trebuia să fim acolo într-o joi după-amiază. Nici la hotel nu mai stătusem niciodată şi cred că m-am învîrtit prin faţa intrării de vreo zece ori pînă să mă hotărăsc să intru. Chiar şi aşa, tot îmi mai tremurau picioarele. Tocmai le explicam ălora de la recepţie ce-i cu mine, cînd a năvălit peste mine un tip mătăhălos, îmbrăcat cu blazerul Marii Britanii şi mi-a spus : „Ike Low ? Eu sînt Jack Brady", adică antrenorul echipei. Şi mi-a strîns mina cam aşa cum ai stoarce o lămîie.

Mi-a zis : „Felicitări şi bine ai venit în echipă", dar asta într-un fel cam ciudat, de parcă, rostite de prea multe ori, cuvintele îşi pierduseră pentru el înţelesul şi deveniseră un automatism. Mi-a spus : „La White City ai făcut o cursă foarte bună. Dacă şi la Leipzig ai să alergi la fel, o să fiu foarte'mul- ţumit". Mi-am zis că mulţumit o să fiu şi eu, dar mi-am ţinut gura. Mi-a spus : „Te antrenezi cu Sam Dee, la fel ca şi Tom Burgess, nu-i aşa ?" Şi cînd i-am răspuns că da, mi-a zis : „Ei . bine, să ţii minte că atunci cînd alergi pentru Marea Britanic, antrenorul tău sînt *eu* şi alergi pentru *-mine.* Dacă poţi să reţii chestia asta, atunci totul o să fie în regulă". Cum s-ar spune, un început destul de promiţător.

M-a dus apoi în holul ăla mare în care se strînseseră cu toţii, practic întreaga echipă ; fete şi băieţi îmbrăcaţi în costume albastre, care se frămîntau nerăbdători. A făcut prezentările şi am constatat că pe unii îi cunoşteam deja : pe Tom, bineînţeles, pe Peter McAllister, cu care alergasem la White City şi care urma să, fie vioara întîi acum, la Leipzig. Părea binevoitor şi zîmbea tot timpul. Mi-a strîns mîna şi mi-a spus : „De data asta, poate c-o să reuşesc să mă ţin mai bine de tine !" Mai erau şi vreo două—trei fete drăguţe, iar Jane Cobham, aruă'cătoarea aia de disc înaltă şi bine legată, mi-a zîmbit.

După ce am făcut oarecum turul încăperii, Brady a tras parcă aer în piept şi mi-a spus : „Acum cred că e timpul să faci cunoştinţă cu *oficialii".* M-a dus într-un colţ, unde se strînseseră în jurul unei mese vreo patru sau cinci bărbaţi cu capul pleşuv, îmbrăcaţi şi ei în blazere albastre şi care discutau ceva cu foarte, foarte multă seriozitate, de parc-ar fi fost singuri în încăpere. Brady s-a oprit în dreptul lor şi le-a spus : „Domnilor, acesta este noul nostru alergător în proba de 1 500 metri", pentru că asta era de fapt proba pentru care urma să concurez la Leipzig. La care unul dintre ei a ridicat ochii şi s-a uitat la mine ca la cine ştie ce bîzdiganie şi a zis : „Low ?". I-am spus : „Da, domnule" şi mă-ntrebam dacă nu care cumva trebuie să mai fac şi o plecăciune. Dar mi-a întins mîna politicos, deşi nu s-a ridicat în picioare – de altfel toţi au rămas aşezaţi pe scaune – şi mi-a zis : „Ei bine, mult succes, băiete !" şi ceilalţi mi-au spus şi ei : „Da, succes". Brady mi-a explicat apoi cine erau tipii : cel care vorbise primul era vicepreşedintele, Ted Arnold, iar alături de el, cu o faţă lungă şi tristă de dulău, preşedintele Bon Vane, pe care îl văzusem şi la televizor. Apoi Molloy, managerul echipei, şi Atkinson, care era administrator sau cam aşa ceva. În clipa în care tocmai ne pregăteam să ne întoarcem din nou spre grupul de sportivi, Ron Vane mi-a zis : „Tinere, nu uita că alergi pentru ţară" şi au reluat imediat discuţia, de parcă nici n-o întrerupseseră.

Brady mi-a zis : „Aceştia sînt deci oficialii" şi m-am uitat repede la el, să văd . dacă nu cumva prin asta vrea să spună ceva mai mult ; dar n-am putut să-mi dau seama. Masa aia în . jurul căreia se strânseseră parcă era o insulă a lor proprie, unde trăiau împreună foarte mulţumiţi şi nu mai aveau nevoie de nimeni. După expresia feţelor şi după sunetul vocilor am avut impresia că se plîng de ceva. Şi odată ajuns înapoi în mijlocul sportivilor, am constatat că *ăştia,* cel puţin, asta şi făceau,

Cînd mă gîndesc cîte-am făcut... Şi Ron, zău, cîte n-a făcut.
A făcut totul pentru sport Fără ca să-l oblige nimeni. Zile şi nopţi a tot pierdut. Cite contracte n-a-ncheiat. Mereu s-a tot sacrificat. Treizeci de ani, fără răgaz. Fără să scoată vreun cîştig. Pe cînd tot greul eu îl duc, Tinerii vin şi-apoi se duc. Şi deplasări de aranjat. Şi antrenor de angajat. Echipa de selecţionat.
Ce fac alteţii vreo cinci ani Ron face de

treişţrei de ard. Şi-apoi mai cer şi louă lire, Asta în chip de mulţumire. O, doamne, e de necrezut ! în sport, fără Ron nu se poate. Dacă-l mai supără mult, pleacă Şi fără el ce-o să mai facă ? Asta ca să-i înveţe minte ! O liră este prea destul. Cînd mă gîndesc cîte-a făcut. Zile şi nopţi cîte-a pierdut. Să îl respecte-ar trebui ! Dar ce să faci, azi, tinerii... Cite poveri nu a purtat. Mă mir cum de a rezistat.

Aş vrea eu să le dau o lecţie. Nişte mucoşî, fără excepţie !

Auzitu-l-aţi pe Ron ? Zău dac-ăsta mai e om !

Că două lire nu-i dă mîna Şi să ne mulţumim cu una. Păi nouă lira să ne-ajungă Şi el s-adune su.te-n pungă. Iară lui Jack ştiţi ce i-a spus ? „Eşti antrenor că *noi* te-am pus, Vrei să-ţi aduc aminte iar ?" Cînd de nimic nu au habar...

Toţi sînt bătrîni şi demodaţi. Sînt toţi meschini şi intriganţi. Şi cînd cîştigi, zău de e bine ! Atunci le e frică de tine. Slujba se tem să nu şi-o piardă. Călătorii, viaţă frumoasă... Şi totul pe spinarea noastră. Iar pentru sport nu fac nimica.

La hotel, eram coleg de cameră cu Tom. Am tot vorbit despre cum a să fie acolo, la Leipzig. Mulţimea de oameni străini, stadionul şi tot ce ne spusese Sam să facem. Mă simţeam însă foarte tulburat ştiind că Sam n-o să fie cu noi, era ca şi cînd aş fi rămas deodată fără tată. Abia de-am putut închide ochii toată noaptea, recitind iar şi iar instrucţiunile pe care mi ie dăduse el. Mi le scrisese cu mina lui, iar eu reuşisem deja să le-nvăf pe dinafară, cuvînt cu cuvînt.

Problema era nu numai că participam pentru întîia oară la o întilnire sportivă în străinătate, dar şi că pentru întîia oară alergam pe distanţa de 1 500 de metri, ceea ce reprezintă bine-înţeles mai puţin de o milă. Mă antrenasem eu un pic pe pista de la Paddington, unde Sam scurtase distanţa pe care o par-curgeam de obicei, iar Danny Spence, unul dintre ceilalţi băieţi, alergase alături de mine. Sigur însă că nu era acelaşi lucru şi trebuie să recunosc că mi-era frică.

în seara aia au venit cu o petiţie pe care să o semnăm, ceva în legătură cu acoperirea cheltuielilor, zicînd că ar trebui să primim două lire pe zi. De fapt, în ceea ce mă privea, eram atît de îneîntat că mă luaseră şi pe mine, îneît aş fi fost gata să dau *eu* două lire pe zi. Iar pe de altă parte, fiind prima mea competiţie internaţională, mă temeam ca nu cumva să nu mă mai selecţioneze niciodată dacă semnez. Aşa că le-am zis : „Trebuie musai să semnez ? în definitiv eu nu mă prea pricep la chestiile astea". Dar tipul cu petiţia, un alergător de un sfert de milă pe care îl chema Harry Price, mi-a zis : „Dacă nu e unanimă, n-are nici un rost să o mai înaintăm" şi Tom mi-a spus : „Nu trebuie să-ţi faci griji. Dacă semnăm cu toţii, atunci nu mai au ce să ne facă".

Pe urmă, Harry Price a continuat : „Ai idee cam cît scoate din atletism unul ca Ron Vane ? Cu emisiunile la radio, la televiziune, cu articolele din ziare ? Cel puţin două mii cinci sute pe an. *Plus* faptul că deplasările cîteodată se potrivesc cu unele călătorii de afaceri, pe care altfel le-ar plăti din buzunarul lui. *Plus* ce mai scoate şi din afaceri". Aşa că am semnat pentru că n-aveam încotro .şi a doua zi, pe cînd luam dejunul cu Tom, Ron.Vane -a trecut pe lingă masa noastră şi mi-a aruncat privirea aia înţepată a lui, care parcă voia să spună : ,,Nu mă aşteptam la una ca asta din partea ta". Şi de altfel, cum m-a prins o clipă singur, mi-a şi trintit-o : „Nu mă aşteptam la una ca asta din partea ta".

Mi-a zis ; „Trebuie să ai mare grijă să n-o apuci pe drumuri rele. Avem noi aici vreo 'cîţiva care se tot gândesc cum să ne mai facă necazuri. N-au nici un pic de recunoştinţă pentru tot ce facem pentru «ei, pentru cit muncim. Eşti la prima ta selecţionare. De ce să-ţi strici viitorul ? în ceea ce-i priveşte, şi-au dat toata ■osteneala să te convingă, nu-i aşa ? Ar trebui să vezi şi cealaltă parte a lucrurilor. Ştii cam cîţi bani pierdem în fiecare an ? Ştii cit ne costă deplasarea unei echipe în străinătate ? îţi dai seama cam cit trebuie să te zbaţi ca să strîngi destui bani pentru a trimite sportivii la Jocurile Olimpice ? în alte ţări, sportul este subvenţionat de către stat. Dar ce ne dă nouă statul e ca o picătură de apă într-un ocean. Uite-te la mine şi la ceilalţi oficiali. Toţi ne-am oferit serviciile benevol. Şi toţi muncim ca nişte ocnaşi. Zău, nu glumesc. Numai dacă ţi-aş spune cîte zile şi 'cîte nopţi am pierdut. Mi-am neglijat afacerile, mi-am neglijat pînă *şi* viaţa de familie. De cîte ori nu m-a implorat soţia mea să renunţ, Mi-am înaintat demisia de trei ori. Nu-ţi vine să crezi, nu-i aşa ? De trei ori. .Şi de fiecare dată mi-au respins-o. Ştii de ce ? Fiindcă îşi dau seama că în vecii

vocilor n-or să găsească pe altcineva care să accepte postul ăsta. N-am nevoie de apreciere pentru munca pe care o fac, dar cer cooperare. Nu te lăsa influenţat de ceilalţi. Eşti un bun alergător, mi-am dat seama de asta. Ai un viitor minunat. Ocupă-te de alergare şi lasă restul în seama noastră".

Vă închipuiţi cam ce-am simţit cu cind am auzit toate astea. Tom ne-a văzut împreună şi mi-a zis apoi : „S-a luat de tine, nu-i aşa ? Exact aşa mi-a făcut şi mie cind am venit prima oară în echipă. A lăsat să se-nţeleagă că n-o să mai fii selecţionat dacă le faci necazuri. Să nu-l crezi. Dacă timpii pe care îi obţii sînt buni, dacă cîştigi în competiţii, ei n-o să-ţi poată face nimica. N-o să aibă îndrăzneala asta. Iar Jack o să se bată pentru tine".

De fapt, Jack Brady s-a purtat foarte prietenos cu mine în dimineaţa aceea în care ne îndreptam toţi cu autobuzul spre aeroport. Aveam un avion mic, numai al nostru şi în timp ce urcam scările ne-au fotografiat, pe mine şi pe Mary Baldwin, una dintre, sprintere, şi ea tot nouă în echipă.

în avion, toţi şi-au scos blazerele şi au început să sporovăiască şi să rîdă, iar asta îmi aducea aminte de excursiile pe care le făceam cu minicarul la Southend, pe cînd eram copii. M-am aşezat la fereastră cu Tom alături de mine şi m-am întrebat cum o sa fie oare cînd avionul o să decoleze. Mi se. pusese un nod în gît, dar asta nu pentru că mi-ar fi fost frică-«ă nu ne prăbuşim. Era altceva, era pur şi simplu faptul că aveam să zbor,

Aşa că stăteam acolo privind pe geam, uitîndu-mă la aripa mare şi argintie a avionului, la motoarele de propulsie, abia auzind ce tot îmi spunea Tom. Apoi a apărut stewardessa, o ţipă blondă, şi se pare că centura mea nu era legată. Nici prin cap nu-mi trecuse că trebuie să fac aşa ceva şi de altfel nici măcar nu ştiam cum se face, aşa că a trebuit să mi-o fixeze Tom, iar eu am început din nou să privesc pe fereastră. Am pornit să ne învîrtim în jurul aeroportului, dumnezeu ştie cîtă vreme, pînă cînd am început să mă întreb de ce dracu nu mai decolăm odată. Şi brusc, avionul s-a oprit, motoarele au pornit cu putere maximă şi cu un zgomot asurzitor, înspăimântător. Apoi a luat-o din nou înainte, de dată asta însă cu o viteză mult mai mare şi cît ai spune peşte ne-am şi ridicat în văzduh. Acu' mai eram încă pe cimentul pistei şi-n clipa următoare priveam în jos spre peticele verzi şi maronii şi deodată mi-a trecut prin minte gîndul ăsta-: oare ce rost mai are să alergi ?

Tom mi-a spus : „Cum te simţi ?" şi eu i-am răspuns : „Bine" şi m-am sprijinit cu spatele de scaun. „Sini unii care nu se obişnuiesc niciodată sa zboare cu avionul", a continuat el.

Cred că şi eu fac parte din categoria asta, pentru că

niciodată n-am putut să mă obişnuiesc, niciodată n-am putut să-nţeleg, mi s-a părut întotdeauna uimitor faptul că ceva atît de mare şi de greu, cum este un avion, poate să. plutească în văzduh. Un adevărat miracol, zău aşa. Desigur, nu mi s-a mai întîmplat să fiu atît de. copleşit ca prima dată, nici chiar atunci cînd m-am întors de la Leipzig. E drept.însă că atunci eram într-aşa o stare, că nu mai simţeam nimic. Dar am păstrat mereu acelaşi sentiment, cum zice Tom, n-am reuşit niciodată să mă obişnuiesc.

Oamenii se tot plimbau prin avion, îşi schimbau locurile, se aşezau ba cu unul, ba cu altul, iar cînd Tom şi tipul de lîngă el s-au ridicat şi ei de pe scaune, Jack Brady, antrenorul, a venit şi s-a aşezat alături de mine. Mi-a spus : „Acuma o să-ţi explic cum vreau să alergi. Trebuie să punem totul la punct foarte bine. Krauss a obţinut cel mai bun timp în Europa la proba de 1 500 de metri, iar Manfred e şi el un concurent foarte bun. Sâ te fereşti de coatele lui pe la turnante. întotdeauna cind sînt acasă la ei aleargă mai bine, cum de altfel i se întîmplă oricui". Pe urmă a început să-mi spună cum trebuie sâ parcurg fiecare tur de pistă, cum or să-ncerce să mă obstrucţioneze şi cum or să-ncerce să mă obosească şi că nici nu trebuie să-mi treacă prin minte c-aş putea să alerg ca la White City, unde nimeni nu mă băgase prea mult în seamă. Mi-a spus : „Acuma toţi te cunosc. Finiş puternic. Şi au să facă tot posibilul să te plaseze într-o poziţie din care sâ nu-ţi mai poţi folosi resursele pe care le ai".

Dar cu cit vorbea, cu atît devenea mai evident faptul că pe McAllister îl vedea cîştigătorul cursei. Treaba mea era să mă ocup de nemţi şi să-i fac *lui* jocul. Din tot ce-mi spunea el, ăsta era singurul lucru care reieşea şi tactica pe care voia el să o adopt era complet diferită de cea a lui Sam, care privise cursa din punctul meu de vedere. Aşa că în clipa în care a terminat tot ce avea de spus, nici nu mai ştiam pe ce lume sînt. îmi tot zicea : „Ai înţeles ? Mă urmăreşti ?" şi eu îi răspundeam : „Da" şi dădeam din cap, aşa, ca să-l fac fericit. Dai' în momentul în care m-a părăsit am intrat în panică. Mă întrebam, ce dracu să mă fac acuma, să alerg pentru *el* sau să alerg cum îmi spusese Sam. îmi dădeam seama că dacă alerg cum vrea *el* n-am nici o şansă, dar dacă alerg cum îmi zisese Sam s-ar cam putea să dau de necaz.

După ce a plecat Jack Brady şi Tom s-a întors la locul lui, i-am povestit totul. A tăcut o vreme, aşa cum făcea el întotdeauna, de ajungeai să te întrebi dac-o fi auzit ce i-ai spus şi deodată te trezeai că-ţi răspunde. Ca şi de data asta, cînd mi-a zis : „Tu eşti cel care trebuie să hotărască, nu-i aşa ?" I-am

răspuns : „Adică ce vrei să spui ?” M-a întrebat : „Cine e antrenorul tău, antrenorul tău adevărat, Sam sau Jack ?” I-am răspuns : „Sam” şi a continuat : „Uite că ţi-ai dat singur răspunsul”. Numai că nu era chiar aşa de uşor, adică ar fi putut fi pentru *el,* un sportiv cu experienţă, dar nu şi pentru un începător ca mine.

Vreo doi sau'trei reporteri, care se aflau în avion, au venit să stea de vorbă cu mine. Mă preveniseră în care să am încredere şi de care să mă feresc, dar cred că nici unul n-a scos mare lucru de la mine, pentru că pe vremea aceea eram încă foarte timid. Am observat însă că puneau un gen diferit de întrebărL exact ca tipii de la marile ziare, cum ar fi *The Timcs.* Voiau să ştie timpii intermediari, cum te-ai antrenat, ce tactică adopţi şi lucruri dintr-astea. în schimb, pe cei de la ziarele populare nu-r interesa aşa ceva. Ei ar fi vrut să ştie ce părere am despre cursă, ce a zis. Sam înainte de plecare, dacă nu cumva am primit instrucţiuni secrete, dacă am vreo prietenă şi tot soiul de chestii dintr-astea.

Oraşul în sine nu mi-a plăcut. Nici nu s-ar fi putut face o alegere mai proastă pentru o primă ieşire în străinătate. Mi-am zis, fir-aş al naibii, păi dacă-i vorba pe-aşa, atunci mai bine nici nu mai ies din Anglia. Era un oraş cu nişte clădiri mari şi dizgraţioase, în mare parte reconstruite, pentru că în timpul războiului fuseseră multe bombardamente. Dar mai neplăcută decît toate era atmosfera liniştită care te făcea să. te crezi undeva la ţară. Ne-au cazat însă într-un hotel foarte drăguţ. Tom şi cu mine am nimerit în aceeaşi cameră şi în prima seară, pe cînd stăteam întins pe pat, citind pentru a mia oară instrucţiunile lui Sam – Tom era dus pe undeva – s-a auzit o bătaie în uşă şi a intrat Jane Cobham, fata aia solidă, aruncătoarea de disc. Mi-a spus : „Te pricepi la robinete ?” .şi rîdea. I-am răspuns : „Nu, nu cine ştie ce. N-am făcut niciodată pe instalatorul. Dar de ce mă-ntrebi ?” Mi-a zis : „Nu merge robinetul de apă caldă. De cîte ori încercăm să-l deschidem, totul începe să se zguduie şi să uruie de parcă s-ar pregăti să sară în aer”.

Ei bine, atunci nu mi-a căzut fisa şi i-am zis : „Să văd ce pot să fac” şi m-am dus după ea în camera alăturată. Cînd am intrat, am constatat că eram numai noi doi, iar ca rai-a zis : „Pam s-a dus să viziteze oraşul. I-am spus că dacă-i face plăcere, n-are decît. în ceea ce mă priveşte am văzut destul” şi a chicotit. S-a dus apoi la chiuveta care avea nişte robinete vechi de aramă şi a încercat să dea drumul la apa caldă. S-a auzii într-adevăr un zgomot infernal, de parcă o mulţime de omuleţi

ascunşi în ţevi ar fi început să bată cu ciocanul. M-a întrebat : „Ce părere ai ?” şi i-am răspuns : „Habar n-am. Dacă aş fi în locul tău, aş cere la recepţie să vină cineva să-l repare”.

în momentul respectiv stăteam foarte aproape de ca şi cînd m-am întors am văzut cum îmi zîmbeşte într-un anumit fel. S-a apropiat de mine mai mult şi-n clipa următoare m-am trezit că ne sărutam, iar ea îmi spunea : „Eşti atît de drăguţ, atît de drăguţ” şi se lipea de mine şi eu la o adică ce-aş fi putut să fac ? îmi aduc aminte cum deodată mi-a răsunat în minte un nume – „Sam !” – dar asta numai pentru o clipă. M-a tras apoi spre pat, era foarte puternică, apoi s-a dus la uşă şi a încuiat-o. în viaţa mea n-am mai pomenit pe cineva care să se dezbrace aşa de repede ca ea. Şi mi-a plăcut. Făcea o groază de lucruri la care pînă atunci nici nu mă gîndisem şi mă tot întreba : „îţi place aşa ? Dar aşa, îţi place ?” în momente în care alte fete pe care le cunoscusem eu ar fi ţinut morţiş să-ţi arate că-ţi fac o mare favoare.

Apoi, pe cînd stăteam întinşi, a început să mă mîngîie pe piept, pe picioare, peste tot trupul şi mi-a spus „Eşti nemaipomenit 1 Sînt convinsă că o să fii un alergător minunat, o simt”. Şi a început să mă sărute peste tot, bucăţică cu bucăţică şi a urmat apoi ceva care la început m-a şocat, dar care apoi iriia plăcut. Abia cînd am ajuns înapoi în camera mea şi m-am întins pe pat, am început să mă frămînt. M-am gîndit la ceea ce făcusem, la urmările pe care asta ar putea să le aibă şi la ce-o să zică Sam, dacă află Tom şi-i spune.

Bineînţeles că Tom a aflat ; i-o fi spus cineva care mă văzuse intrînd la ea în cameră şi nemaieşind. în dimineaţa următoare, după micul dejun, mi-a spus : „Ai făcut dragoste cu Jane Cobham, nu-i *aşa ?”* şi i-am zis : „Adică cum ? Cine ţi-a spus ?”. Mi-a răspuns : „Am aflat eu. Ar fi trebuit să te previn. Nu ştiam că stă în camera de alături. Mereu îşi caută cîte un nou iubit” şi i-am zis : „N-o să-i spui lui Sam, nu-i aşa ?”. Mi-a răspuns : „Nu, dar eşti nebun de legat. Dacă ţii neapărat s-o faci, atunci fă-o măcar *după* concurs. Cel puţin o să te ajute să te. relaxezi. înaintea unei curse ai *nevoie* să fii sub tensiune. Te eliberezi în timpul competiţiei. Bineînţeles, din punct de vedere nervos”. Asta însemna ca acum s-o mai am şi pe asta pe conştiinţă.

în dimineaţa aceea m-am antrenat pe stadion. Nu cine ştie ce. M-am dezmorţit puţin, am încercat într-un fel să mă aclimatizez. Era un stadion foarte mare, la marginea oraşului, cu bănci de lemn. Avea o capacitate de nouăzeci de mii, iar ei spuneau că se aşteaptă cam la vreo şaizeci de mii de spectatori.

Peter McAllister şi cu mine am stat puţin de vorbă, sfă-

tuindu-ne cum să alergăm, şi ăsta era un lucru nou, pentru că în afara cursei de 4X440 nu mai alergasem pînă acum decît de unul singur. Chiar şi în echipa clubului, întotdeauna alergam pentru mine, ca să cîştig eu. Dar acum era cu totul altceva. Alergam pentru ţară, alergam pentru puncte şi, deşi n-aveam nimic cu Peter, îmi stătea totuşi ca un ghimpe în inimă ideea că el este vioara întîi. De fapt, asta mă îmboldea să încerc să-i înving din nou, pentru că, dacă reuşeam, *poate* deveneam eu vioara întîi şi la următoarea cursă mi-aş fi făcut jocul meu şi nu pe-al altcuiva.

Planul lui Sam era oarecum acelaşi ca la White City : să mă menţin printre primii şi să sprintez în turul final, numai că, spunea el, nu-i aşa de uşor cînd sînt numai patru pe pistă, nu prea ai cum să-ţi ascunzi intenţiile. în timp ce Brady voia să-i domin pe cei doi germani încă de la *începutul* cursei şi să alerg foarte repede primul tur, ceea ce îşi închipuia el că avea să le dea o lovitură, eu fiind pentru ei o figură cu totul nouă. Trebuia să rămîn în frunte şi în turul doi, în timp ce Ptter urma să se pună în mişcare la sfîrşitul turului trei şi să-şi dea drumul abia la sunetul clopotului. Mie chestia asta mi se părea ridicolă, pentru că ştiam că am un finiş mai puternic decît Peter, doar o dovedisem la White City şi pe urmă ce avea să se mai aleagă de *mine* după turul trei ? L-am întrebat pe Brady şi mi-a spus : „în turul al treilea poţi să slăbeşti puţin ritmul cînd vine Peter din spate. în turul patru, ajută-l şi tu cum poţi mai bine", de unde am tras concluzia că puţin îi pasă de ce-o să se mai întîmple cu mine.

Jane a sosit mult mai tîrziu. Se postase în mijlocul terenului şi mi-a zîmbit cînd am trecut pe lîngă ea. I-am zîmbit şi eu, dar cam strîmb. în timp ce alergam, am observat cum arunca discul în aer, prinzîndu-l înapoi, făcînd apoi nişte sprinturi scurte, ca şi cînd ar fi vrut să spună : „Ia uită-te la mine !" Mă simţeam cam stingherit din cauza ei, nu ştiam dacă o mai doresc, nu ştiam nici măcar dac-aş mai vrea să stau vreodată de vorbă cu ea. Pe de o parte da, îmi făcuse plăcere, dar pe de altă parte, văzînd-o cum se mişcă încoace şi încolo cu coapsele ei mari şi albe, frămîntîndu-mă din cauza cursei .şi întrebîn- du-mă dacă nu cumva rezultatul o să aibă de suferit, îmi doream să nu fi dat niciodată cu ochii de ea.

Jack Brady ne-a luat în primire, pe Peter şi pe mine, spunîndu-ne din nou ce voia de la noi ; acelaşi plan, fără nici o modificare. Şi-n timp ce stăteam amîndoi acolo, a apărut tipul ăla, Alan Beli, sprinterul, şi s-a aşezat lîngă noi. Peter a făcut prezentările. Bineînţeles că ştiam cine e, cîştigase medalia de

bronz la Melbourne în proba de 200 m, îl observasem şi în timpul călătoriei, dar nu mai stătusem niciodată de vorbă cu el. Ca să spun drept, mai erau vreo doi sau trei ţipi de genul ăsta în echipă, care mă făceau să nu prea mă simt bine, nişte ţipi de la Oxford şi Cambridge, cu accentul ăla al lor şi cu felul lor ciudat de a vorbi. Simţeam că nu fac parte din lumea mea, vorbeau o limbă cu totul diferită. Şi Alan era de la Cambridge, deşi pe vremea aceea cred că tocmai terminase studiile. Urma să fie avocat sau ceva în genul ăsta. Ce-i mai nostim e c-am aflat mai târziu că bătrînu' lui lucra într-o fabrică la Birmingham, iar el îşi cîştigase o bursă de şcolarizare, deşi nici nu ţi-ar fi putut trece prin cap una ca asta. Zicea lumea că acuma nu prea mai obişnuia să-şi viziteze familia.

Era destul de scund, dar foarte musculos, cu părul blond, cu o groază de pistrui şi nişte ochi albaştri, mici şi vioi, care parcă zîmbeau mereu ; ca şi cum tot ce vedea sau auzea i s-ar fi părut deosebit de amuzant. Mi-a spus : „Ei, ce-a făcut bă- trînul, şi-a dat *ultimatumul ?"* şi Peter a zis : „Da". Nici el nu prea se'simţea în largul lui alături de Alan. Făcea parte dintre cei care ţineau la Brady, de fapt se găseau prin echipa noastră vreo cîţiva de-a dreptul fanatici, care îl admirau fără nici o rezervă. Alan mi-a zis : „Te antrenezi cu Sam Dee, nu-i aşa ?" l-am răspuns : „Mda" şi a continuat : „Cum e cînd se schimbă dictatorul ?" I-am răspuns : „Nu înţeleg ce vrei să spui", iar Peter a intervenit : „Ei, tu acum nu te pune cu el. Decît medalia' de bronz, mai bine-i dădeau un mănunchi de urzici la Melbourne". Alan însă s-a mulţumit să zîmbească şi a continuat : „Bine, atunci hai să le zicem despoţi binevoitori", ceea ce pentru mine tot n-avea nici un înţeles. Se părea însă că Sam il interesează. Mi-a pus o groază de întrebări despre cum ne antrenam, mi-a spus că s-a dus şi el o dată la Hampstead Heath – Sam îi ceruse să vină acum vreo cîţiva ani –, dar că nu i s-a părut o metodă potrivită pentru el, adică pentru un sprinter. Mi-a zis : „în orice caz, nu antrenamentul contează, nu-i aşa, ci magnetismul personal". Peter a spus : „Ce anume ?" şi Alan i-a răspuns : „Influenţa magică, puterea vrăjitorească şi chestii dintr-astea. Sam e un bătrîn vrăjitor. Acum trei sute de ani, cred că l-ar fi ars pe rug. Problema, cred eu, se reduce la gradul de receptivitate pe care îl ai faţă de practicile hipnotice. La nevoia pe care o ai de a fi sub stăpînirea cuiva".

Peter a zis : „Nu cred că atleţii au nevoie de vreun stăpîn. în marea lor majoritate sînt nişte individualişti", dar Alan n-a fost de acord. „Nu. Nu-i aşa. Sînt egoişti. Se gîndesc mereu numai la e* înşişi. Iar cînd lucrurile încep să meargă prost au nevoie de

cineva care să-i încurajeze. Sînt ca nişte copii”. Peter i-a spus : „Asta pentru că aşa priveşti tu lucrurile" şi Alan i-a răspuns : „Dar bineînţeles, doar vorbesc în numele meu".

Vorbeam în numele meu, tot aşa cum aici. într-un fel, scriu în numele nostru, al tuturora, în numele tuturor acelora dintre noi care gîndesc aceste lucruri şi care dacă ar putea le-ar exprima. Verbal. Pentru că, bineînţeles, şi ei se exprimă, dar în-

tr-un sens fizic, prin intermediul corpului pe care îl posedă, alergînd, sărind, aruncînd greutatea sau discul. Şi de cele mai multe ori se exprimă minunat. Restul fiind ceva cu totul secundar. Ca şi cînd ăi vrea să judeci un medic după felul în care aleargă să prindă autobuzul.. Uneori se întîmplă ca aceste două modalităţi de expresie să se împletească : Bannister, probabil Chataway *****, poate eu. Nu ştiu. Omul cu „polivalenţele sale". Ce comedie ! Deşi, într-un fel, una nu are legătură c® cealaltă. Nu are *nici o* importanţă dacă un săritor în înălţime se pricepe să scrie poezii sau dacă un poet poate să sară în înălţime. Şi chiar dacă ar putea, nu'le-ar face pe amîndouă cu aceeaşi seriozitate. De unde ajung să-mi pun întrebarea de ce mă încăpăţînez să nu renunţ ? Niciodată nu voi putea obţine un rezultat mai valoros decît medalia aceea de bronz, pe care de fapt nici nu m-aş fi aşteptat vreodată să o cîştig. Sprinterii nu rezistă de la o Olimpiadă la alta. Atunci de ce ? Gloria ? Aplauzele ? Fără îndoială că *sînt* nişte droguri. Nu-i aşa de uşor să redevii o persoană oarecare într-un birou de avocatură. Un oarecare nimeni, în cel mai fericit caz plin de bani. Dacă ai noroci

Dar dacă totul devine de nesuportat ? Să-ţi forţezi corpul mereu, să-l obligi să facă lucruri pe care nu vrea să le facă. Să te resemnezi a avea parte de compania oficialilor, aceşti oameni invidioşi, plîngăreţi şi mic-burghezi. Să accepţi morga şi aerele mesianice ale antrenorilor, care sînt toţi ferm convinşi că deţin tainele Adevărului absolut. Şi ceilalţi atleţi cu certurile lor, cu orizontul lor îngust, cu lungile şi interminabilele lor monoioguri despre timpi intermediari şi minute, şi secunde, şi întinderi de ligamente. Doamne, ce preţ greu de plătit. Şi pentru ce ?

Alergătorul acesta nou de o milă, Low, mi se pare a fi tipul clasic al atletului. Vreau să spun tipul idealizat, chintesenţa. Menit a face sport şi nimic altceva. Structură perfectă. Un ritm natural desăvîrşit. Nimic nu-l frămîntă. Prea-tînăr ca să-şi pună singur întrebări, prea tînăr pentru orice altceva decît alergarea. Sam Dee gîndeşte pentru el. Sam Dee îi reliefează scopul pe care trebuie să-l urmărească. Pentru el alergarea este o religie. E păcat şi e o mare ruşine că oameni ca el nu pot să-şi petreacă tot restul vieţii alergînd. în definitiv, sînt fericiţi şi nu fac nimănui nici un rău. Mai mult de-atît, sînt o bucurie pentru cei care-i privesc sau care îi susţin. *O nouă splendidă medalie*

***** Chris Chataway, atlet britanic care a deţinut în 1954 recordul mondial pe 5 000 m – 13 : 51,6.

de .aur *pentru Marea Britanic !* Dumnezeule ! Ce nenorocire că oamenii nu sînt ca insectele, cită tristeţe în această prelungire a vieţii dincolo de momentul dereglării funcţiilor corpului. Ar trebui să fie ca fluturii : frumoşi, petrecîndu-şi în zbor scurtul răstimp ce le e dat şi apoi dispărînd. Fără să îmbătrânească. Un alergător ar trebui să trăiască atîta timp cit picioarele lui sînt sprintene, o cîntăreaţă atîta timp cit mai are voce, o actriţă de film atîta timp cit îşi păstrează frumuseţea. Ar fi mult mai uman.

Nu trebuia să-l necăjesc aşa. N-a înţeles nimic din ce i-am spus. Dar nu pot să suport âtîta inocenţă, atîta orbire. Acesta este răul care mă macină.

Trebuie să abandonez. Chiar în acest sezon. Dacă pot.

Mulţimea era pentru mine ceva cu totul şi cu totul nou. Oamenii aceia nenumăraţi, strigătele care te asurzeau şi-faptul că nici unul dintre ei nu era de partea ta. Nu semăna deloc cu stadionul de la White City, dar acolo oricum nu se strînseseră nici pe sfert cît aici. Şi altceva, cînd ai de-a face cu spectatori străini, chestia e că scot tot felul de *sunete* ciudate care te pot deranja dacă nu eşti obişnuit. Aici, în Germania, aveau un fel de a striga „Hoi-hoi-hoi ! Hoi-hoi-hoi !” care, în timp ce mă dezmorţeam în mijlocul stadionului privind celelalte întreceri, ajunsese să mă scoată din sărite şi să mă indispună. O mare de oameni îmbrăcaţi în cămăşi albe, soarele acela strălucitor şi strigătul „Hoi-hoi-hoi”.

Cu cît se apropia vremea să intru în cursă, cu atît deveneam mai nervos. Nu mai simţisem niciodată aşa ceva, nici măcar la White City la prima mea competiţie. Şi n-aveam pe nimeni la care să mă pot duce. în primul rînd îmi lipsea Sam, care m-ar fi înţeles, care avea darul de a găsi ce să-ţi spună ca să-ţi dea încredere în tine. Toţi mi-au urat noroc ; Ţom şi Peter, şi Alan, şi Jane, iar Jack Brady mi-a mai explicat o dată planul şi felul în care trebuie să alerg, ceea ce n-a făcut decît să înrăutăţească lucrurile. Ron Vane s-a apropiat de mine şi mi-a spus : „Succes şi nu uita că alergi pentru culorile ţării tale”.' Fir-ar al dracului, ca şi cînd aş fi *putut* cumva să uit. Şi m-am simţit deodată singur de tot. Parcă eram în transă. Incantaţiile mulţimii, probele care se succedau, anunţurile făcute în limba germană prin megafoane, toate păreau un vis.

M-am dus la vestiar şi mi-am făcut un masaj, gîndindu-mă că poate o să mă simt mai bine, ceea ce de altfel s-a şi întîm- plat. Numai că acolo înăuntru era o atmosferă ciudată, fiecare sportiv fiind preocupat de propria-i persoană şi mormăindu-şi tot felul de lucruri, Jack Brady tot intrînd şi ieşind, dînd ordine în stingă şi în

dreapta ca un plutonier major, aşa că în loc să te destinzi deveneai încă şi mai nervos decît pe teren.

Cînd în sfîrşit a venit şi rîndul nostru, proba de 1 500 de metri, pot să vă spun că îmi tremurau toate mădularele. Aşezat înapoia liniei de start, mă simţeam de parcă n-aş mai fi alergat niciodată în viaţa mea. Mi-am spus că starea*asta o să dispară în momentul în care voi începe să alerg şi că atunci n-o să mai am senzaţia că totul e desperecheat, că nimic nu se leagă, că nu-mi mai pot coordona mişcările picioarelor şi ale mîinilor. Apoi a fost startul ăla greşit. Probabil *tocmai* pentru că eram atît de nerăbdător s-o pornesc. Am auzit pistolul „Bang- bang" şi mi-am dat seama că eu sînt de vină. în timp ce mă întorceam la linia de pornire, m-am simţit ca un vierme care se tîrăşte. Mulţimea striga „Oh... oh", starterul mi-a spus ceva, probabil în germană, la dracu, putea să fie şi-n chineză, că-n clipa aia tot nu mai auzeam nimic.

Trăsesem culoarul trei, iar Peter era pe culoarul unu şi a doua oară am reuşit s-o pornim. Totul a fost în regulă. îmi pusesem în gînd să-mi iau toate măsurile de prevedere ca la un nou start greşit să se vadă clar că nu-i din vina mea. Dar nimic altceva nu era în regulă, pentru că alergam îngrozitor. Şi, colac peste pupăză, aşa cum eram în halul ăla, nemernicu' de pe culoarul doi mi-a tras un cot cînd am trecut de prima turnantă. Nu m-a durut prea tare, dar a fost deajuns ca să mă scoată din sărite, ceea ce probabil că şi urmărea. în tot restul primului tur n-am mai putut să mă gîndesc la altceya decît c-o să-i arăt eu, o să-i *arăt* eu lui. L-am ars la turnanta următoare şi mulţimea a început să fluiere, era într-adevăr ceva de groază. Un ţiuit strident, care se năpustea asupra- ta, •sfîşiin- du-ţi timpanele.

Aşa că la sfîrşitul primului tur, oricare o fi fost planul pe -care mi-l alesesem, pe-al lui Sam ori pe-al lui Brady – şi ca să vă spun adevărul, mă aşezasem la linia de start fără să mă fi hotărît încă – îmi pierise din minte cu totul. Bănuiesc că mă hotărîsem să-l ascult pe Brady, pentru că alergam pur şi simplu în disperare, încercînd să ţin pasul cu germanii, luînd-o mult mai repede decît avusesem de gînd, aşa că pe la mijlocul turului trei am clacat. Am avut o senzaţie înfiorătoare, am vrut să mă opresc, m-am gîndit să dau dracului totul, i-am urît pe toţi. Pe Krauss, mulţimea, pe Brady, alergarea, totul. Voiam un singur lucru, să ies de pe pistă şi să fac ceva, un gest ob-

scen, orice, şi asta în văzul lumii întregi. La un moment dat am şi încetinit şi mă pregătisem chiar să mă opresc. Dar am continuat să mă tîrăsc înainte, cu ochii pironiţi în spinările care se îndepărtau – Peter şi cei doi germani – şi m-am forţat ca la antrenament, trecînd prin bariera suferinţei sau ce dracu o mai fi fost aia. Numai că de data asta era ceva mai mult decît suferinţă. Pur şi simplu nu mai voiam să continui. Voiam să las totul baltă.

Fii atent la Low : l-a ajuns.
Păi cred şi eu, cu Jane Cobham...
Ce ? Noaptea trecută ?
A fost ca un fel de iniţiere-.
Ar trebui s-o folosim ca armă împotriva echipei adverse.
A alergat primul tur prea repede.
încă nu are experienţă.
Acum se poate în fine spune că are.

Numai de-ar fi Sam aici, să-mi strige ceva. Vocea lui Sam la sunetul clopotului. Sau dac-ar fi în mijlocul terenului, dâc-ar alerga alături de mine şi mi-ar spune ce să fac.

Ca toţi neisprăviţii lui Dee. Nu pot alerga dacă nu-i maestru' cu ei.
Ei şi tu, nu exagera.
Da' ăştia nu-s atleţi ! Sînt marionete 1
r ■*

Cu douăzeci de yarzi în urma lui Peter, la linia de sosire. Trebuie să[4] recunosc că-mi curgeau lacrimile pe obraz. Aş fi vrut să mă-nghită pămîntul.

ALERGĂTORUL-MINUNE AL PROBEI DE O MILA
CLACHEAZA LA LEIPZIG

într-un interviu luat imediat după cursă, Ike Low mi-a de-, clarat cu sinceritate : „Nu ştiu ce s-a întîmplat. Am simţit că nu mă mai duc picioarele. Poate pentru că antrenorul meu, Sam Dee, nu era cu mine".

Să-l ia toţi dracii. Nici măcar n-am stat de vorbă cu el.

Privind în urmă, Ike o numeşte „ziua cea mai neagră din întreaga mea carieră de alergător". Mărturiseşte : „Am simţit că nu mai vreau să alerg niciodată. Mi s-a părut că i-am tră-

dat pe toţi, că mi-am trădat antrenorii, ţara, colegii de echipă. Şi după un asemenea fiasco, mi-am imaginat că n-o să mai pot fi niciodată selecţionat în echipa Marii Britanii".

Mi-aduc aminte cum a venit *ea* la mine şi mi-a spus : „Ai avut ghinion, Ike". I-am întors spatele fără să-i răspund nimic, pentru că pe ea o consideram vinovată – ca de altfel şi pe mine, că putusem să fac una ca asta. Ştiam ce o să zică Tom, ştiam şi ce o să creadă ceilalţi ; mi-era atît de scîrSa de mine, incit aş fi vrut să se coboare din văzduh o mină uriaşă, care să mă culeagă din mijlocul stadionului' şi să mă arunce aiurea.

într-adevăr, nu a mai fost selecţionat în echipa britanică pentru întîlnirea cu sovieticii la White City şi nici cu echipa cehoslovacă la Fraga. Dar un şir întreg de timpi sub patru minute, obţinuţi în proba de o milă, l-au readus pe tinărul Low în atenţia internaţională, conducîndu-l spre o minunată victorie la White City, împotriva Poloniei. Cu multă modestie, Low, alergătorul de o milă, nu-şi recunoaşte nici un merit. Totul, spune el, i se datorează lui Sam Dee, acest furtunos personaj al atletismului britanic. Mulţi sînt de acord în a considera că absenţa acestuia din urmă a fost cauza prăbuşirii lui Low la Leipzig. „Sam a fost cel care m-a pus din nou pe picioare", spune Low. „A urmărit cursa la televizor şi a ştiut foarte bine unde am greşit, de parcă ar fi fost acolo, alături de mine".

Nu a fost vina ta. Nu te acuz deloc. Păcat numai că prima ta întâlnire internaţională a trebuit să se desfăşoare în străinătate, unde, lipsit de apărare, te-ai aflat la cheremul pigmeilor. Pigmeii, cu săgeţile lor otrăvite şi cu invidiile lor otrăvite. Oameni care n-au *vrut* să cîştigi tu, pentru că n-au vrut să cîştig eu. Oameni care s-au bucurat să poată spune : „L-a antrenat Şam Dee. Şi uite rezultatul". Instrucţiunile pe care le-ai primit erau ridicole. Fiecare alergător are dreptul de a încerca să cîştige cursa. Dacă nu se simte capabil să o facă, atunci nu trebuie să mai concureze. Nu trebuie să fie selecţionat. Puteai foarte bine să cîştigi cursa. Dacă eram alături de tine *ai fi cîştigat-o.* Ar fi trebuit să-ţi astupi urechile, să n-auzi nimic din ce-ţi spuneau, nimic din ceea ce era în contradicţie,cu ceea ce-ţi spusesem eu. Cu timpul, ai să reuşeşti să faci şi asta. Ai să te maturizezi şi ai să capeţi încredere în tine. Pentru moment, eşti încă mult prea tînăr. Mă învinuiesc numai pe mine că te-am lăsat să pleci singur. Trebuia să găsim o modalitate diplomatică de a refuza, de pildă o întindere de ligament. Dar mi s-a părut

nedrept să-ţi stau în cale. Ştiu cît de greu ţi-ar fi fost să renunţi, o dată ce fuseseşi selecţionat. Ai fi crezut cu totul şi cu totul neîntemeiat că n-o să se mai ivească şi altă ocazie. Data viitoare, cînd vei mai alerga în străinătate, am să fiu şi eu acolo. Oriunde ar fi. Chiar dacă va trebui să fac drumul pe jos, chiar dacă va trebui să trec mările înot.

Aşa a şi fost. Era extraordinar cum reuşea să-şi facă apariţia peste tot : Paris, Milano, ba chiar şi Varşovia. Cu puloverul lui vechi şi blugii aceia prăpădiţi, cu un rucsac roşiatic şi enorm în spinare, cîteodată cu bicicleta, alteori făcînd autostopul. Nu cred să se fi urcat vreodată în tren. Dumnezeu ştie cum se descurca să treacă graniţele, să parcurgă asemenea distanţe, şi asta iară să ştie mai mult de două-trei cuvinte în altă limbă decît engleza. Dar era ceva nemaipomenit să vezi cum reuşea să se descurce zîmbind şi făcînd tot felul de gesturi. îl vedeai cum stă în mijlocul unui grup de oameni, vorbind fără încetare, şi toţi în jurul lui zîmbeau, deşi sînt sigur că habar n-aveau ce vrea să spună.

Cîteodată nu reuşea să ajungă decît în ziua competiţiei, uneori sosea atît de tîrziu, încît eu îmi pierdusem deja orice speranţă şi eram într-adevăr deprimat. Dar pînă la urmă tot apărea. Ca de pildă la Budapesta, tot pe unul din stadioanele alea îngrozitor de mari. Ne chemaseră deja la start pentru proba de 1 500 de metri, cînd zăresc un cap cu părul alb, o siluetă lup- tîndu-se cu un paznic, reuşind să scape de el şi sărind peste gard drept în mijlocul pistei. Şi deodată îmi dau seama că-i Sapi. Vine în dreptul meu şi-mi spune : „Ultimele zece mile a trebuit să le fac pe jos", cînd apar doi paznici şi începe scandalul. Oficialii şi interpreţii, şi eu care încerc să le explic cine este el, pînă cînd, într-un tîrziu, lucrurile se limpezesc de la sine.

Oficialilor britanici nu le prea plăcea însă chesţia asta şi aproape că mi-au spus-o verde în faţă că dacă Sam are de gînd să mă urmeze prin toată Europa, atunci n-o să mai fiu selec- ţionat. A avut o ceartă zdravănă cu Jack Brady la Paris şi alta cu Ron Vane la White City. Brady i-a spus : „Să nu te bagi peste sportivii mei", şi bătrînul Sam i-a zis : „Nu sînt sportivii *tăi* şi nu sînt nici ai *mei.* Ei hu aparţin nimănui în afară de lor înşile". Brady i-a spus : „Atîta timp cît aleargă pentru Marea Britanie, îi antrenez eu", şi Sam i-a răspuns : „Dar eu acuma pe băiat nu-l antrenez. Cui i-ar putea trece prin minte să an

treneze un sportiv cu jumătate de oră înainte de concurs ? Nu fac decît să-i ridic moralul”.

în asemenea momente avea aerul plin de sfinţenie al unui pustnic care iese dintr-o peşteră pierdută în mijlocul deşertului. Unul care toată ziua şi-a petrecut-o într-un butoi cu apă, luptîndu-se cu pornirile josnice ale fiinţei umane. Executînd un dans ciudat şi contorsionat, aduce omenirii înţelepciunea din inima pustiului sălbatic. Ce exhibiţionist putea să fie ! Eu unul mă imunizasem de mult, dar puteam să-mi dau foarte bine seama cam ce impresie le lăsa celorlalţi. Avea o vitalitate extraordinară şi o încredere fanatică, nu puteai să-i reziști, mai ales fiind atît de tînăr şi atît de nesigur pe sine cum era Ike.

Nu-i de mirare că oficialii aceia ţepeni şi cu maniere burgheze îl detestau. Se simţeau stingheriţi. Sam însă ştia să pătrundă în sufletele sportivilor, ceea ce ei nu reuşiseră niciodată, în cazul lui Brady, totul se reducea la o simplă problemă a sferelor de influenţă. Nu-l puteai învinui. Era firesc să-i poarte pică Iui Sarrl, care se strecurase în Olimpul său, încercînd să-i şterpelească fulgerele. Cu atît mai mult cu cît erau destui sportivi care-l priveau pe Jack ca pe un sfînt gata canonizat. De altfel, metodele lor erau complet diferite ; Jack era un antrenor cu o bună pregătire, dar cu nişte concepţii destul de comune, pe cînd Sam o lua mai întotdeauna pe căi neortodoxe. Jack obţinea rezultate cu sudoarea frunţii, iar Sam – cred eu – cu ajutorul intuiţiei sale ieşite din comun. Jack putea să-ţi vorbească o noapte întreagă despre fiziologie, despre forţă şi masă musculară, izometrie şi izotonie, despre caracteristici cardiorespiratorii şi despre tot felul de alte lucruri, ca unul care le învăţase la cursurile serale, pe cînd Sam parcă plutea pe un nor. La el, totul era un incredibil ghiveci plin de lucruri originale şi inepţii. De cele mai multe ori era delirant, uneori însă se întîmpla să fie genial şi mai întotdeauna reuşea Să te captiveze. Cel puţin pentru început. Nu ştiu care dintre ei era mai bun ea antrenor. Şi unul şi celălalt au obţinut rezultate bune cu anumiţi sportivi – sau cel puţin aşa se pare. în definitiv, a fi antrenor înseamnă pe undeva a transfera asupra altora personalitatea ta şi modul tău de a gîndi.

în lunile care au urmat pînă la sfîrşitul anului, totul a mers straşnic. Am colindat prin întreaga Europă, am văzut locuri de care pînă atunci abia auzisem şi nu numai atît, ori pe unde mergeam cîştigam, dădusem cu totul uitării cele ce se întîmplaseră la Leipzig. Spre sfîrşitul sezonului devenisem vioara întîi în echipa Marii Britanii şi eram încredinţat că, avîndu-l .pe Sam alături, nici un alergător din lume n-ar putea să-mi reziste. De. fapt, în perioada care a urrnat după Leipzig şi pînă la ultima mea cursă din octombrie nu am pierdut decît de două ori, o dată în faţa lui Vargas, cînd trebuie să spun că nu am fost într-adevăr deloc în formă – avusesem o problemă cu o întindere de ligament – şi altă dată în Suedia, în faţa australianului Rod McCall, într-o cursă care nu conta cine ştie ce. Dacă tot veni vorba, în turneele astea scandinave, partea cea mai bună e că poţi scoate o groază de bani şi în afară de asta... ei bine, să zicem că sînt foarte plăcute din punct de vedere ai anturajului. Acuma ajunsesem să înţeleg, mai mult sau mai puţin, cum stă treaba cu acoperirea cheltuielilor şi chestii dîn- tr-astea. Oficialii erau şi ei la curent, dar nu-i prea interesa, cu condiţia să n-o faci chiar în văzul lumii. Ceea ce-mi convenea de minune, pentru că, deşi slujba pe care o aveam nu cerea prea mare osteneală, totuşi nici nu te puteai îmbogăţi de pe urma ei.

Alergarea ajunsese mai mult decît oricînd să însemne pentru mine totul, păream să trăiesc numai şi numai pentru aceste întreceri, iar în ceea ce priveşte antrenamentul, ei bine, cel puţin nu mi se mai părea atît de greu ca la început. Şi, cum spunea Sam, una fără alta nu se putea.

Aveam *nevoie* de aceste întreceri, îmi creau o senzaţie unică. Forţa pe care o simţeam cum creşte în mine în timp ce alergam alături de ceilalţi, zîmbind în sinea mea, spunîndu-mi : aşteptaţi, aşteptaţi numai şi-o să vedeţi cînd mi-oi da eu drumul. Şi clipa în care o porneam înainte, clipa aceea în care *zburam* de unul singur cu vîntul în faţă, *ştiind* că gata, asta e, nimeni nu mă mai poate ajunge. Şi din cînd în cînd, senzaţia că'totuşi sînt pe urmele mele, un zgomot de picioare care se apropie din ce în ce mai mult şi bariera suferinţei prin care trebuie să trec şi efortul de a realiza ceea ce pînă atunci n-aş fi crezut posibil.

Am obţinut un timp de 3:57,8 în august la White City, în întrecerea cu polonezii, şi asta numai pentru că-l auzisem pe Volanski venind din urmă. Iar în clipa în care am rupt panglica, am simţit pentru prima oară că aş vrea să-mi dau drumul, să mă trîntesc pe iarbă, dar l-am zărit cu coada ochiului pe Sam şi n-am îndrăznit.

Acum, totul se reducea la fracţiuni de secundă, la timpii unei curse, la timpii unui tur de pistă. Şi dacă nu-ţi făceai griji din cauza ta, atunci te frămîntai din cauza altora : ce a făcut cutare în Suedia, sau la sovietici, sau chiar în California, îţi ziceai cam aşa : dacă pot să obţin un timp de 57,5 în turul trei pe o pistă uşoară şi fără să am pe nimeni care să mă gonească, atunci cît ar trebui să înregistrez în turul patru, în cazul în care să zicem că m-aş simţi deja obosit ? Cifrele astea le întorceam pe toate părţile, fie alergînd la antrenament, fie la volanul maşinii, ba chiar şi noaptea, cînd mă lungeam pe pat şi începeau să mi se-nvîrtă în cap, de simţeam că-mi pierd minţile. Sam era pur şi simplu nemaipomenit. înaintea fiecărei curse putea să-ţi descrie perfect modul de desfăşurare, spunîndu-ţi pînă şi ce timpi intermediari aveau să se înregistreze la fiecare tur de pistă, în aşa fel încît să ştii ce trebuie să faci. De multe ori, trecînd prin dreptul lui, îl auzeam cum strigă ”58,2” sau mă rog, cît era, asta ca să ştiu cum stau.

Nu scăpa nimic din vedere, nici măcar .bulucelile şi toate celelalte mizerii care puteau să ţi se întîmple în timpul unei curse. Cînd m-am întors de la Lcipzig, m-a luat pe pistă şi mi-a arătat cum să-mi dau seama cînd cineva are de gînd să mă calce, să mă lovească cu piciorul sau cu cotul şi cum să le-o plătesc la momentul oportun, în aşa fel încît *eu* să-i demobilizez pe ei. Mi-a explicat şi ce trebuie să fac atunci cînd ceilalţi concurenţi încearcă în mod deliberat să mă blocheze într-o poziţie dezavantajoasă. Erau lucruri foarte folositoare. Nici nu vă puteţi închipui cam ce se poate întîmpla în competiţii din-astea. îmi spunea : „Nici un adevărat atlet n-ar trebui să facă aşa ceva. Din păcate însă, trebuie să ştie să se apere. Asta deci încerc eu să te învăţ : autoapărarea”.

Cînd a venit iarna am început să mă simt înfiorător, ca şi cum orice bucurie m-ar fi părăsit. Nu se mai ţineau competiţii şi nici ieşiri în străinătate nu se mai făceau. Mi se părea deodată că parcă nu mai am pentru ce munci. Pînă şi antrenamentul la Hampstead Heath devenise mai dificil, pe de o parte pentru că nu mai aveam un scop precis de urmărit, dar mai ales din cauza vremii, care devenise mizerabilă : ploaia te batea în faţă, apa se scurgea pe tine din copaci şi la fiecare pas te afundai în mocirlă. Pe Sam, asta nu-l deranja, cu singura deosebire că acum nu mai alerga dezbrăcat pînă la brîu. Era tot cu zîm- betul pe faţă, spunea că asta îi aduce aminte de timpurile în care era în marină. Se mai organizau unele competiţii de sală, dar alergarea asta pe teren acoperit e cu totul altceva. Trebuie să adopţi o tehnică diferită. Oricum, era mai bine decît nimic, dar

nu suferea comparaţie. Mai apăruseră din vară şi vreo cîţiva alergători noi, probabil datorită publicităţii pe care i-o făcusem eu lui Sam, cîştigînd cursă după cursă. Deşi Sam era foarte grijuliu în a-şi alege, sportivii şi nu lua de la nimeni nici un ban. Spunea : „Marea mea satisfacţie e să-i văd pe sportivi evoluînd şi nu să-i exploatez financiar". Şi din punctul ăsta de , vedere, nimeni nu se putea lega de el. Oricît l-ar fi criticat ăia care nu-l puteau înghiţi. Cum zicea şi Tom Burgess : „Toţi profită de pe urma sportului în afară de Sam, Antrenorii primesc salarii din partea clubului. Oficialii călătoresc pe gratis şi se bucură de atenţia generală. Dar Sam nu se alege cu nimica. E cu rtiîinilc curate. E singurul care se ocupă de atletism în mod dezinteresat, dintr-o pasiune sinceră'„.

Şi eu eram convins de treaba asta. Tot aşa cum îmi dădeam seama că Sam este cel căruia îi datorez totul, că de fapt el mă crease.

Şi acum să trecem de la desemnarea celui mai bun tînăr fotbalist al anului la desemnarea celui mai bun tînăr atlet al anului. Sîntem încredinţaţi că este o alegere cu care.vor fi de acord şi oaspeţii studioului nostru, printre care se află un mare număr de personalităţi ale sportului, şi milioanele de telespectatori care ne urmăresc. Pentru că anul *acesta,* doamnelor ,şi domnilor, îl desemnăm ca cel mai bun tînăr atlet al anului pe... IKE LOW !

* K %

Oare tot aşa ar aplauda şi dacă neghiobul ăla n-ar sta în faţa rampei fluturînd din braţe ?

îke Low, care şi-a făcut apariţia în 1957, în cursul acestui an postolimpic şi' care este o minunată speranţă a Marii Britanii în proba de o milă.

Mai trebuie să alerg mult aşa, pe scenă, în lumina reflectoarelor ?

Ike, *multe* felicitări.

Mulţumesc.

Cum te simţi în *aceste* clipe, cînd ai fost desemnat cel mai bun ţînăr atlet al anului ?

Nemaipomenit. *

Ei bine, Ike, o meriţi din plin. Şi acum, pentru a vă reaminti

de ce ne-am oprit asupra tînărului Ike Low în vîrstă de nouăsprezece ani – de fapt ai împlinit nouăsprezece ani chiar în cursul acestei săptămîni, nu-i aşa ?

Da, e adevărat.

La mulţi ani, Ike şi *multă* fericire !

Mulţumesc.

Deci pentru a vă .arăta *de ce* l-am ales pe Ike Low ca cel mai bun tînăr atlet al anului, vom reactualiza pentru dumneavoastră trei dintre cele mai remarcabile victorii ale sale, în- cepînd cu acea minunată cursă de o milă la White City, în luna august a anului ce a trecut.

Zău că nu m-aş mai sătura privind înregistrarea asta.

Şi acum, o nouă cursă extraordinară a tînărului londonez în vîrstă de nouăsprezece ani, tot la White City. De data aceasta, Ike Low aleargă pentru Marea Britanie, în întrecere cu selecţionata Poloniei. Revedem ultima jumătate a turului trei. Conduce alergătorul polonez Volanski.

E ca şi cum aş fi din nou acolo, pe pistă. Am aceleaşi trăiri, aceleaşi senzaţii. Am ţîşnit înainte, iar el e pe urmele mele. Dumnezeule ! E cît p-aci să mă ajungă. Dar nu, nu e în stare... uite ! Am reuşit. Sînt primul.

Şi, în sfîrşit, cursa de la Paris împotriva selecţionatei franceze, cursă în care Low găseşte resurse pentru un finiş incredibil.

O cursă mult mai uşoară. Uite, aici mă desprind, şi tu, băiete, rămîi în urmă. Dacă ar fi mereu la fel de uşor...

Atletului desemnat de un grup internaţional de experţi ca fiind cea mai îndreptăţită speranţă i se va înmîna Trofeul celui

mai bun tînăr atlet al anului de către Sir Raleigh Cunningham, vicepreşedinte al Comitetului Olimpic Britanic.

Bravo ! Ai fost extraordinar.

— Vă mulţumesc, domnule.

Am deosebita plăcere de a oferi acest Trofeu unui tînăr atlet, care sper că va lupta cu cinste pentru culorile ţării noastre, nu numai anul viitor la Jocurile Commonwealth-ului, ci şi la Jocurile Olimpice de la Roma. Vouă, tinerei generaţii, vă revine datoria de a apăra Idealul Olimpic, de a păstra neştirbită credinţa că lucrul cel mai de preţ, atît în victorie, cît şi în înfrîn- gere, este nu neapărat să cîştigi, ci să participi.

Lucrul cel mai important nu este să cîştigi şi *nici să* participi. O victorie uşoară nu îţi aduce cinste. Aşa cum nu înseamnă nimic să participi la o întrecere, dacă nu ai fost la înălţime'a performanţelor tale cele mai bune. Idealul Olimpic este fals. Dacă nu ar fi fals, atunci nu ar mai exista premii. N-ar mai exista nici măcar întrecerile, pentru că o întrecere cîştigată reprezintă în sine un premiu. Aşa-numitul Ideal Olimpic nu a fost inventat de greci, ci de un baron francez plin de bani, ale cărui concepţii se răsfrîng asupra atleţilor şi asupra tinerilor de azi. Cît de puternic este acest Ideal Olimpic ? îşi face oare el simţită prezenţa la sovietici, unde cei mai buni atleţi sînt subvenţionaţi de stat pentru a se dedica sportului întru totul ? Sau poate în Statele Unite, unde atleţii primesc burse de studii, deşi uneori aproape că rămîn analfabeţi ? Jocurile Olimpice constituie un eveniment minunat, o încununare a tuturor manifestărilor sportive, a nenumărate strădanii, dar aşa-numitele idealuri sînt pură ipocrizie.

Şi, cu toate astea, nu e lucru pe care să-l faci fără a avea în vedere Jocurile Olimpice. Fiecare cursă pe care o alergi, fiecare antrenament, totul se înscrie pe orbita medaliei de aur, unicul tău soare. Celelalte întreceri sînt simple borne de kilometraj de-a lungul unui drum, pînă şi recordurile, aşa cum am mai spus, trec pe un plan secundar. Vreau să spun că e nemaipomenit să le poţi doborî, dar în sinea ta îţi dai seama că există un lucru mult mai important, un lucru pe care ţi-l doreşti mai presus de orice.

Voiam să ştiu totul despre Olimpiade şi-i descoseam la nesfîrşit pe cei care ştiam c-ar putea să-mi dea amănunte în

plus. Tom Burgess mi-a spus că e ceva cu totul deosebit, o atmosferă

de-a dreptul fantastică. în Satul Olimpic, aerul pare încărcat cu electricitate, fiecare sportiv concentrîndu-şi forţele asupra întrecerii la care urmează să participe, stăpînit de un singur gînd : să cîştige, să cîştige medalia de aur. Apoi, mi-a spus el, în ultimele zile, cînd tensiunea scade în intensitate, totul se transformă într-o petrecere cu mulţi invitaţi, iar oamenii, uitînd de sine, încep să se poarte ca nişte copii. Mi-a spus : „Dacă n-ai participat la Olimpiadă nu poţi înţelege. E o lume aparje. Nu te gîndi la cursele în care ai alergat pînă acum, White City şi toate celelalte. N-ai să găseşti termen de comparaţie nici măcar în marile întreceri, Moscova, Los Angeles... Nici nu-ţi poţi închipui cît de singur te simţi la Olimpiadă. Intr-o întîlnire internaţională ai trei adversari, pe cînd la Jocurile Olimpice eşti faţă în faţă cu lumea întreagă".

Am stat de vorbă şi cu Alan, doar cîştigase o medalie olimpică. Bineînţeles că a început din nou să bată cîmpii, aşa cum avea el obiceiul. Mi-a spus : „Ah, Jocurile Olimpice, apogeul carierei fiecărui atlet, un festival al tinereţii în deplina ei strălucire fragilă". Şi, după ce l-am lăsat un timp să debiteze chestii dintr-astea, l-am întrebat ce simţea înaintea cursei. Mi-a spus: „Eram pur şi simplu mort de frică, ca toţi de altfel. Mort de frică în serii, înspăimîntat în semifinală şi de-a dreptul îngrozit în finală". I-am spus : „Chiar şi în momentul în care începeai să alergi ?" şi el mi-a răspuns : „Ah, în momentul în care se dă startul, comanda o preia pilotul automat. Şi în afară de asta, sprinturile se desfăşoară atît de rapid, încît nu mai ai timp să te gîndeşti la nimic". I-am spus : „Şi dup-aiacum e ? Tu ai fost fericit ?". Mi-a zis : „Am fost negru de furie şi asta pentru că ştiam c-aş fi putut cîştiga. Numai să fi luat un start mai bun. Da, sigur c-aş fi putut cîştiga. Pentru că vezi, aşa e la Olimpiadă, numai aurul contează, restul nu reprezintă decît înfrîngeri".

Mai era şi chestia aia cu maximele şi minimele. Cu cît auzeam mai mult vorbindu-se despre asta, cu-atît mă nelinişteam mai tare. Era subiectul favorit al tuturor : cum unul îşi atinsese forma maximă la momentul potrivit şi cum altul, adică un alergător mult mai bun, pierduse tocmai pentru că se găsea la momentul respectiv în josul curbei. Mai prost e că fiecare era de altă părere. Alan, de pildă, considera că *atinsese* un *maximum* la Melbourne. Alergase pînă la începutul lui august şi apoi întrerupsese. Ba chiar plecase pentru o săptămînă în Spania, ca să stea la soare. Mi-a spus : „Dar oricum, nu m-am îngrăşat". S-a întors apoi şi a început să se antreneze, dar n-a

mai participat la nici o cursă, le-a spus că nu are de gînd să alerge nici în întîlnirile internaţionale, lucru care nu i-a bucurat prea tare. Dar timpii lui erau atît de buni, incit n-au putut să-i facă nimic. Mi-a zis că Ron Vane l-a luat cu chestii de genul : „Ai o datorie faţă de ţara ta", iar el i-a răspuns : „Ştiu şi tocmai de aceea nu alerg". Mi-a spus că e o problemă care nu ţine de condiţia fizică a atletului, ci mai curînd de psihicul său. Mi-a zis : „O dată ce ai atins un anumit nivel, ce avantaj din punct de vedere fizic mai poate avea un atlet asupra altuia ? Oricum, nimeni nu poate explica de ce o persoană aleargă mai repede decît alta, şi asta în ciuda balivernelor antrenorilor, care se inspiră din datele fiziologice puse la dispoziţie de medicina sportivă. în orice caz nu trebuie să cauţi o motivaţie în statura atletului şi poate nici în forţa sa. De fapt, ce este forţa ? Şi te rog, nu-mi servi mie ghiveciul ăla cu «forţă-timp-viteză», fiindcă asta înseamnă să formulezi aceeaşi întrebare în alţi termeni. Dacă vrei să ştii, după părerea mea, nouăzeci la sută din factori sînt de natură psihologică".

în ceea ce-l privea pe Tom, ei bine, el nu credea în existenţa acestor curbe evolutive. Mi-a spus : „în mod evident, încerci să te pregăteşti pentru anumite curse din punct de vedere mental, dar dacă nu te antrenezi cu seriozitate de-a lungul anului, corpul tău nu va avea puterea să facă ceea ce şi-a propus mintea ta. Consider c§ americanii greşesc cînd spun că -«totul se decide pe pistă». Bineînţeles că atunci cînd ai în faţă o cursă serioasă, nu trebuie să-ţi cheltuieşti energia în întreceri de prea mică importanţă. Sigur că trebuie din cînd în cînd să întrerupi antrenamentul, să faci o mică pauză, dar nu mai mult de-atît".

Cînd l-am întrebat pe Sam, mi-a spus : „Eşti încă prea tînăr şi prea lipsit de experienţă ca să-ţi baţi capul cu treburi din- tr-astea. Ai nevoie de maximum de experienţă în alergare şi de maximum de antrenament bine făcut. Numai asta te poate ajuta. De fapt, sinusoidele alea nici nu există. Doar numai în algebră. Atleţii n-au treabă cu aşa ceva. Ce înseamnă cînd spui că un atlet a atins forma maximă ? înseamnă că în ziua respectivă a obţinut rezultatul său cel mai bun. Dar *cînd* vine ziua aceea ? Cine poate garanta că va fi mîine sau peste două săptămîni ? Se poate întîmpla să vină la o Olimpiadă sau

într-o competiţie minoră. Acesta este misterul şi puterea de fascinaţie a atletismului. Bineînţeles că se poate întîmpla ca un atlet să se uzeze din cauza unui prea mare număr de curse alergate într-un timp mult prea scurt şi să simtă astfel nevoia de’a se

odihni. Tot aşa cum din cînd în cînd trebuie să facă o pauză în antrenament. Dar nu există doi atleţi care să semene între ei. Sînt unii care scot rezultate bune-numai cu ocazia marilor competiţii. Alţii care trebuie mereu să fie ţinuţi sub tensiune, căci altfel şi-ar pierde tonusul. Sprinterii se deosebesc de alergătorii de o milă, alergătorii de o milă, la rîndul lor, nu se aseamănă cu fondiştii şi toţi sînt complet diferiţi de aruncători şi săritori. Dacă antrenamentul este bine gîndit şi are un caracter variat, atletul nu va cunoaşte niciodată .senzaţia de obosealăTDacă începe să se uzeze, atunci sînt două posibilităţi : sau antrenamentul a fost prost conceput, sau a alergat în prea multe competiţii. Dai- să munceşti deliberat pentru a atinge un maximum înseamnă ca la momentul respectiv să nu fi destul de bine pregătit pentru a putea profita de el”.' '

De cît timp participi la competiţii, Ike ?
De cît timp alergi în cursa de o milă, Ike ?
Eşti pentru prima oară în Statele Unite, Ike ?
Este prima ta cursă pe teren acoperit, Ike ?
Cine e antrenorul tău, Ike ? ■
E adevărat că nu l-au lăsat să călătorească împreună cu tine, Ike ?
Este adevărat că şi-a plătit singur călătoria în Statele Unite, Ike ?
Cum ţi se pare Madison Square Garden, Ike ?
Cum ţi se pare New York-ul, Ike ?
Formidabil. New York-ul este formidabil.

Tînărul alergător britanic de’ o milă, Ike Low, cu accentul său simpatic şi care pare să fie protagonistul mult aşteptat de către Marea Britanic de la Bannister încoace, a alergat ieri dimineaţă prin Central Park, declarînd ca New' York-ul este „formidabil”. Un cuvînt pe care îl foloseşte cît se poate de des.

De menţionat că micuţul cockney în vîrstă de nouăsprezece ani întîrapină aici mari probleme, în primul rînd datorită faptului că antrenorul său pei-sonal, Sam Dee – şi trebuie să spunem că, numai la auzul numelui său, oficialii britanici se ■ . schimbă la faţă şi îşi înşfacă pistoalele de start – nu are dreptul de a călători împreună cu echipa britanică, alcătuită din patru oameni.' Ţinînd seama de faptul că Low şi Dee sînt mai inseparabili jlecît Stan şi Bran sau, hai să zicem, Faust şi Mefisto, trebuie să vă daţi seama că atmosfera care domneşte printre membrii echipei britanice este oarecum explozivă.

Ron Vane, o bine cunoscută personalitate a atletismului britanic, declară puţin cam scorţos : „Este vorba de o întîlnire sportivă oficială, iar Dee nu întreţine nici un fel de legături oficiale cu federaţia noastră".

Nici mai mult nici mai puţin. Dar, dacă nu mă înşel, este o istorie care se repetă.

P.S. După, ultimele informaţii primite, se pare că Dee este aşteptat să sosească din moment în moment. „După cîte îl cunosc eu pe Sam", declară un cronicar britanic, „nu-i va fi greu să traverseze Atlanticul păşind pe ape".

Sam, în timpul emisiunii ai vorbit foarte mult despre suferinţă. Oare *intr-un fel* nu eşti cumva masochist ?

Unui masochist îi place suferinţa. Mie nu.

Atunci, poate că eşti un sadic.

Un sadic se bucură de suferinţa pe care o provoacă altora. Eu nu mă bucur de suferinţa nimănui. Cred însă că poţi folosi suferinţa spre binele tău. Că o poţi *învinge.*

Vrei să spui, aşa cum fac adepţii credinţei Christian Science ?

Scientiştii nu recunosc existenţa durerii. Eu însă da. Şi în acelaşi timp îi înţeleg menirea.

Ike, *ţie* îţi place suferinţa ?

Nu, nu-mi place.

Dar eşti de acord cu ideea asta, că te poţi folosi de ea ?

Da, cred că *poate* fi folosită, aşa cum spune Sam.

Spune-ne cum ai de gînd să te foloseşti de suferinţă mîine seară la Madison Square Garden.

Păi, depinde de cum o să evolueze lucrurile, nu-i aşa ?

Vrei să spui că, dacă va fi o cursă grea, o să trebuiască să suferi, iar dacă va fi o cursă uşoară, nu ?

Mda, cam aşa ceva.

Asta e o *denaturare a* concepţiei mele. Un atlet se perfecţionează ori de cîte ori reuşeşte să-şi înfrîngă suferinţa, atît ca alergător, cît şi ca om. Nu poate să se *joace* cu suferinţa în timpul unei curse, aşa cum o poate face în timpul unui antrenament, dar dacă trebuie să depăşească bariera suferinţei şi dacă reuşeşte, atunci în mod inevitabil performanţele sale vor fi mai bune.

Spune-mi Sam, Ike va trebui mîine să facă lucrul acesta ?

Nu am nici cea mai mică idee. «

Ai putea să ne descrii această barieră a suferinţei ?

Nu e ceva care poate fi *văzut* cu ochii, dacă la asta te referi.

Nu e ca un fel de gard din sîrmă ghimpată. Nu seamănă nici cu obstacolele care ascund groapa cu apă în cursele hipice.

Cu ce anume seamănă atunci ?

Bariera suferinţei reprezintă limitele fizice de care un atlet îşi imaginează că nu va putea trece.

Şi totuşi, poate ?

Da, în măsura în care este gata să accepte suferinţa.

Deci, în realitate bariera suferinţei nu este ceva fi?ic, ci mai degrabă psihologic.

Ţine în aceeaşi măsură de domeniul fizicului, cît *şi* de cel al psihologicului.

În călătoria aceea mi-a plăcut totul, în afară de întrecerea propriu-zisă. Şi, bineînţeles, frecuşurile de rigoare. Dar cu astea, începusem deja să mă obişnuiesc. De cîte ori ieşeam în străinătate, se creau între noi şi oficiali aceleaşi situaţii. Putea fi vorba cînd de suma care ne revenea pentru acoperirea cheltuielilor, cînd de cazare – pentru că ei ocupau întotdeauna camerele cele mai bune –, cînd de Jack Brady – care nu venise cu noi –, cînd de Sam – cum s-a întîmplat de data asta. înainte de plecare, s-a iscat şi un mic scandal din cauza lui Jack Brady. Din nou a fost pusă pe tapet chestia cu petiţia, dar de data asta n-au avut timp destul ca să strîngă toate semnăturile. Harry Price, care făcea parte din echipă, îi tot dădea-nainte că e ceva revoltător ca oameni de teapa lui Ron Vane şi Ted Arnold – vicepreşedintele – să-şi poată oferi această mică excursie, în timp ce antrenorul rămîne acasă.

Desigur, povestea a ajuns la urechile lui Ron Vane, care s-a supărat foarte, foarte tare. De fapt, cu o seară înainte de plecarea noastră la New York, pe cînd eram cu toţii la Lancaster Gate, Jack a venit să ne ureze succes, şi Ron nici n-a vrut să stea de vorbă cu el. Mai tîrziu, după ce Jack a plecat, ne-a ţinut un lung discurs, în care ne explica de ce este atît de important ca *el* să plece la New York : o sumedenie de lucruri pe care trebuia să le aranjeze pentru noi, o groază de conferinţe pe care le avea de ţinut acolo, o mulţime de oameni cu care era musai să se întîlnească. Ne-a spus : „Vă asigur că din cauza acestei călătorii pierd *şi* bani, şi timp. Aş prefera să rămîn acasă ca să nu-mi mai neglijez afacerile”. Noi n-am mai zis nimic.

Mi-am dat seama în avion că mă spionează, l-am simţit. Şi în clipa în care Harry s-a ridicat de pe scaunul de lîngă mine, şi Ron Vane s-a aşezat în locul lui, m-am prefăcut că dorm. Mi-a spus : „Ike ?”, dar eu nu i-am răspuns, aşa că a stat şi a

tot stat lingă mine, pînă cînd intr-un târziu mi-a spus : „Ei bine, poate că dormi, poate că nu, dar eu tot am să-ţi spun ce am de spus. Vreau să-ţi dau un sfat, Ike. Nu te lăsa încălecat. Un atlet tânăr are tendinţa de a-şi pune întreaga viaţă în mîinile antrenorului său. întotdeauna sfîrşeşte prin a se căi. în ceea ce te priveşte pe tine, posezi un mare potenţial, dar eşti abia la început. Am văzut eu ce iese pînă la urmă din chestiile astea. Am mai văzut cariere distruse. De ani de zile mă ocup de atletism şi vreau să-ţi spun un singur lucru : e mult mai uşor să fii antrenor decît administrator. Da, mult mai uşor. Un administrator e o ţintă vie în care se poate lovi uşor. Un administrator trebuie să aibă o privire de ansamblu. Uneori e nevoit să ia hotărîri care îl pun intr-o lumină dezavantajoasă. Lucru de care un antrenor lipsit de scrupule poate să profite. Un antrenor nu are responsabilităţi de genul ăsta. Dă-mi voie să te întreb, ce s-ar întîmpla dacă fiecare atlet din echipă ar avea pretenţia Să se deplaseze în străinătate cu propriul său antrenor ? S-ar crea un adevărat haos, nu crezi ? Aşa că încearcă, Ike, să priveşti lucrurile şi cu alţi ochi. Asta am vrut să-ţi spun".

Cînd mă gîndeşp cîte-am făcut *Cînd te gîndeşti cîţi bani a scos* Pentru sport m-am sacrificat *Al naibii cit a profitat* Mai bine-aş face să renunţ La *dracii, de ce nu renunţă ?*

Lui Sam, călătoria i-a plătit-o Stan Ling. Au venit împreună. Stan, Sam, nevasta lui Stan şi încă vreo cîţiva prieteni. în fiecare zi, dis-de-dimineaţă, mergeam împreună cu ceilalţi trei coechipieri să alergăm în Central Park şi Sam ni se alătura, apărînd ea din pămînt. Era foarte plăcut în acel moment al zilei, cam frig ce-i drept, dar parcul foarte liniştit şi aproape pustiu. Şi mai erau şi zgîrie-norii ăia care ţîşneau spre cer ca nişte rachete. Era cu totul diferit faţă de Hampstead Heath : o mare de iarbă, dar nici un copăcel mai acătării. în schimb, mici de- lyşoare unduioase, stînci cenuşii presărate peste tot şi veveriţe, atît de multe veveriţe şi atît de obişnuite cu oamenii, încît pur şi simplu te împiedicai de ele.

în după-amiaza zilei în care am ajuns acolo, am mers să ne antrenăm la Madison Square Garden, iar în momentul în care

şi-a făcut apariţia Sam, a început scandalul. Ron Vane s-a repezit la el şi i-a spus : „Nu ai ce să cauţi aici 1”

Sam i-a răspuns: „Ba da, pe atletul .meu” şi am crezut că pe bătrînul Ron o să-l lovească damblaua, i se urcase tot sîngele la cap şi striga : „Să-ţi faci reclamă, numai asta te interesează ! Las’ că ştiu eu ce baliverne ai răspîndit încoace şi-n- colo ! Dacă nu pleci numaidecît, am să pun să te dea afară !” Sam era foarte calm şi i-a spus : „Vai, domnule VaneTînii pare foarte rău că adopţi faţă de mine o asemenea atitudine. Eu am venit aici numai ca să vă dau o mînă de ajutor. Vreau să-l ajut pe Ike şi vreau să ajut întreaga echipă”. Ron i-a zis : „Ba ai venit numai ca să faci Scandal !” şi-i tot dădea înainte pe acelaşi ton. Sam stătea liniştit şi îl privea cu sprîncenele ridicate şi cu mîinile în şold, ca şi cind ar fi vrut să-i spună : „Anun- ţă-mă cînd ai de gînd să termini”. Şi cînd, în- sfîrşit, Ron- a *terminat,* i-a zis : „Vrei să-mi îngădui un singur lucru ? îmi permiţi să-l întreb pe *el* dacă vrea să rămîn aici ca să-l ajut ?”

Ron i-a răspuns : „Ştii foarte bine ce-o să răspundă ! Băiatul ăsta e prea tînăr ca să ştie ce-i bine pentru el şi ce-i rău ! Ţi-am spus să pleci, acuma pleacă !” Iar Sam s-a uitat la mine cu aceeaşi expresie, iar eu am zis : „Domnule Vane, ca să fiu sin«er, dacă Sam trebuie să plece, atunci mie nu-mi prea mai vine ■să alerg”. Aşa că s-a întors cu toate armele spre *miñe* şi a început să strige : „încerci să mă şantajezi ?” şi Sam a zis : „Bineînţeles că nu. N-a zis că nu mai aleargă, a zis numai că nu-i prea mai vine. Poţi să decizi ce trebuie şi ce nu trebuie să facă un sportiv cu propriul său trup – asta pînă Ia un anumit punct –, dar nu-i poţi controla şi simţămintele”.

La care Ron Vane i-a întors spatele furios şi s-au dus să discute cu Ted Arnold, vicepreşedintele, care ca de obicei hălăduia prin decor. Au dispărut amîndoi şuşotind cu capetele îngemănate, Ron întorcîndu-se din cînd în cînd şi aruncîndu-ne cite o privire. Ca să fiu sincer, tremuram de frică, dar Sam nu era deloc îngrijorat şi-mi spunea că, oricum, n-au ce-mi face. „Ba uite ce-ar putea să-mi facă : să nu mă mai selecţioneze” şi Sam mi-a răspuns : „Dacă s-ar apuca să nu-i mai selecţioneze pe toţi sportivii cu care el şi ceilalţi oficiali sînt în rîcă, atunci s-ar trezi fără echipă. Ţi-am mai spus o dată. Dacă timpii tăi sînt buni, dacă cîştigi, n-au nici o putere asupra ta. Numai aşa poţi lupta împotriva lor”. Ceea ce m-a mai liniştit puţin, dar tot nu mă simţeam eu în apele mele. Mă aflam pentru prima oară într-un oraş ca New York-ul, pentru prima oară

participam la o întîlnire pe teren acoperit şi, colac peste pupăză, mă băgasem şi într-o încurcătură ca asta. -

Mărturisesc că pista aia acoperită mă neliniştea foarte tare. Mai întîi cele douăsprezece tururi care trebuiau parcurse în cursa de o milă şi apoi sala propriu-zisă cu peretele ăla abrupt care se ridica pe una din laturile pistei. Nici nu ştiu ce m-aş fi făcut dacă Sam nu era cu mine. Mi-a arătat cum trebuie să-mi ajustez pasul, m-a prevenit cam la ce ar trebui să mă aştept ori de cîte ori voi avea de luat o turnantă. Şi cu toate astea, mi-am dat seama mai tîrziu că nu eram deloc pregătit pentru o asemenea cursă.

La întrecere mai participau încă cinci concurenţi, unul dintre ei fiind Goetz – lucru care într-un fel mi-ă mai dat curaj –, apoi trei americani – Vitali, Baker, Spence – şi un australian – Gill. Toţi alergau mila în mai puţin de patru minute, dar lucrul cel mai important era că toţi alergaseră de nenu- mărate ori pe teren acoperit, în Statele Unite cursele de genul ăsta fiind foarte populare.. Şi cu toate astea, nici unul dintre ei nu reuşise să facă mare lucru în Anglia. Trei dintre ei obţinuseră timpi superiori faţă de cele mai bune rezultate ale mele, dar Sam mi-a spus să nu-mi fac probleme, pentru că asta se întîmplase în California, unde oricine ştie cit de avantajoase sînt condiţiile climatice. La timpii ăştia mai trebuie să adaugi încă cîteva secunde, pentru a face o comparaţie justă cu rezultatele pe tare le poţi obţine la White City. Uite, aşa era el înainte de cursă. Reuşea întotdeauna să-mi alunge teama.

Sala asta de la Madison Square Garden avea darul de a mă indispune, aşa goală cum era. întunecoasă şi rece, şi tăcută. Sute şi sute de scaune goale care te înconjurau din toate părţile, ridicîndu-se pînă aproape de tavan. Am încercat să-mi imaginez 'cam cum ar arăta înţesată de oameni şi m-am cutremurat, înainte vreme, de cîte ori auzisem vorbindu-se de Madison Square Garden, fusese întotdeauna ceva legat de box. Aşa că m-am străduit să mi-l închipui pe Joe Louis în ring, cîştigînd titlu după titlu, dar chestia n-a ţinut. Locul acela continua să fie complet lipsit de viaţa şi deprimant.

Desigur, nici pe departe atît de deprimant precum ceea ce a urmat. Nu mi se mai întîmplase de nu mai ştiu cînd să alerg atît de mizerabil. Numai lucruri stranii. Reflectoarele, care rostogoleau valuri de lumină pesta tine ameţindu-te,

felul în care te prezentau publicului, de parcă ar fi urcat pe ring un boxer

şi apoi efortul de a te obişnui cu pista. Pe urmă, ca să nu ai de ce să te plîngi, învălmăşeala de la prima turnantă, buf, trosc, o ploaie de coate venite din toate părţile, unul în coaste, altul în stomac... şi iarăşi, la a doua turnantă la fel. Spre sfîrşitul cursei am ajuns şi eu să înţeleg un lucru : în alergările pe teren acoperit trebuie să-i dai drumul, să te avînţi înainte, pentru că altfel n-ai nici o şansă. Dar în clipa în care mi-am dat seama de asta era prea tîrziu ca să mai pot face ceva. *

A fost un- adevăraţ coşmar, a fost ceva mai groaznic decît la Leipzig, pentru că acolo, ei bine, chiar dacă oamenii te fluieră, măcar ştii că sînt aşezaţi undeva departe de tine, pe cînd aici aproape că-ţi suflau în ceafă şi în afară de asta mai şi înţelegeai ce spun, „Hai Limey, dă-i 'nainte ! Ce-i cu line Limey?" şi tot soiul de chestii dintr-astea. Dintr-un singur punct de vedere era mai bine decît la Leipzig. îl aveam pe Sam. Dacă nu era el, cred c-aş fi lăsat totul baltă. Se postase pe pistă la locul lui obişnuit, în dreptul liniei de start şi în cea mai mare parte a timpului, deşi nu-l puteam vedea, puteam totuşi, să-l aud strigîndu-mi să-i dau înainte şi şă nu-mi fac probleme. în privinţa timpilor intermediari însă, nimic. Ce rost ar mai fi avut, din moment ce era vorba de douăsprezece tururi. Şi totuşi, timpii ăştia intermediari îţi erau de mare ajutor, făcîndu-te să-ţi dai seama cum alergi.

Cînd am intrat în turul al doisprezecelea eram ultimul, mă găseam chiar în spatele australianului Gill. L-am auzit pe Sam că-mi strigă „Sprintează ! *Sprintează !"* şi imediat am sprin- tat. Numai dumnezeu ştie cum de-am putut să fac efortul ăsta. Probabil dintr-un pur automatism. Pentru că mi se înrădăcinase obişnuinţa asta de a- face tot ce-mi cere el la Hamp- stead Heath, de a da totul din mine dacă cineva ştie să mă îmboldească. Aşa că l-am depăşit pe Gill, am trecut de Baker şi sala a început să vuiască. Mi-am zis : „Să vă ia toţi dracii ! Las' că v-arăt eu acuma !" La ultima turnantă am mai trecut de unul şi am ieşit al treilea. Am simţit că mor, mă clătinam pe picioare, gata să mă prăbuşesc, cînd Sam m-a prins în braţe şi mi-a spus : „Totul e-n regulă, cel puţin ai avut un finiş bun". însă timpul pe care îl obţinusem era infect, rai-era greaţă de mine însumi, dar, aşa cum spunea şi el, reuşisem în final să le-arăt cam ce pot şi cred că-i mai bine aşa, decît să porneşti în forţă şi apoi să tămîi pe drum.

Ron Vane nici nu s-a apropiat de mine, de fapt nu mi-a adresat nici un cuvînt pînă în clipa în care ne-am suit în avion ca să plecăm spre casă. Şi atunci n-a catadicsit să-mi spună alt-

ceva decît că speră c-am avut ceva de învăţat din toată povestea asta. Mi-a venit în gînd să-i spun că da, am avut nepreţuita ocazie de a-mi da seama în sfîrşit cît de imbecil *eşti* şi am mai aflat, de asemenea, ce plăcut e să te „mîngîie" cu coatele pe la turnantele alea împuţite. Dar eram mult prea tînăr, aşa că n-am suflat o vorbă.

Ceilalţi băieţi din echipă au venit totuşi să-mi spună ce rău le pare şi că am avut ghinion şi tot felul de chestii dintr-astea. Chiar şi Ted Arnold, care în urmă cu cîteva secole fusese şi el alergător, ba chiar unul foarte bun, s-a apropiat de mine şi mi-a zis : „Ce-i drept, te-au cam lucrat băieţii", ca .şi cînd asta ar fi fost ceva deosebit de amuzant. Pe urmă s-au năpustit reporterii cu sutele lor de întrebări şi a trebuit să recunosc că englezii sînt dulci copii în comparaţie cu yankeii ăştia, ,care practic se aruncau asupra ta ca nişte bombardiere. Mulţumeam cerului' că Sam e în preajma mea şi că poate să le dea el unele răspunsuri.

în seara aceleiaşi zile, am fost la un local din Greenwich Village. Eram o sumedenie : Stan Ling, şi cu nevastă-sa, Al Vitali, care se născuse şi copilărise în New York, aşa că ştia bine să se descurce pe-acolo, Robin Cuthbert, un aruncător de greutate mătăhălos, care făcea parte din echipa noastră, şi, bineînţeles, Sam. în local se cînta jazz şi pianistul negru reuşea să scoată nişte chestii nemaipomenite. Sala era destul de întunecoasă şi am zărit vreo cîteva fete grozave, cu părul lung şi negru, foarte fardate şi cu o faţă uimitor de albă. Dacă te uitai înspre ele, imediat îţi întorceau privirea şi nu te mai slăbeau din ochi.

Cînd negrul a terminat de cîntat la pian, a apărut pe scenă o mică orchestră şi oamenii au început să danseze chestia aia, nu ştiu cum îi spune, ceva sobru şi liniştit, foarte la modă. înainte de a apărea twistul. Mai pe scurt, tipele alea pur şi simplu stăteau pe ring şi îşi legănau şoldurile, privind în depărtare cu nişte ochi goi, pînă cînd Sam i-a zis lui Mary – adică nevestei lui Ling – „Hai să le facem o demonstraţie". Şi, îndreptîndu-se spre ringul de dans, Sam a început să le imite pe tipele alea, îmbrăcat aşa cum era, în blugi şi cu veşnicul lui'pulover. Dădea din fund, îşi ţinea capul la fel ca ele şi îşi întipărise pe faţă expresia lor, adică de parcă mai avea puţin şi-Şi dădea duhul. Aşa că unele dintre ele n-au mai putut să se abţină

şi au izbucnit în rîs. De altminteri, în scurt timp, Sam a ajuns să danseze de unul singur cu toţi ceilalţi strînşi în jurul lui, care

rîdeau şi băteau din palme. Iar cînd muzica s-a oprit, a executat un magistral salt peste cap.

Puţin mai tîrziu m-am trezit că dansez cu Mary, adică vreau să spun aşa, într-un mod mai normal. Cred că băuse un pic cam mult şi era toată prăvălită peste mine. Se lipise de mine într-aşa hal, încît am simţit că nu mă mai pot controla şi ştiam că Stan e acolo, la masă, cu ochii pe noi. Mi-a spus : „De ce nu vii mai des pe la noi ?” şi eu i-am răspuns : „Ar trebui să vin, da, am să vin”. Şi tot încercam să mă trag mai înapoi, dar ea mă ţinea aşa de strîns, încît chestia asta n-aş fi reuşit s-o fac decît pur şi simplu îmbrîncind-o. Mi-a spus :„Imi promiţi ?”, iar eu i-am zis : „Mda, bineînţeles, mi-ar face mare plăcere”, ceea ce într-un fel era perfect adevărat, pentru că Mary într-adevăr era o ţipă grozavă. Dar mă îngrozea gîndul la ce-ar putea ieşi din povestea asta.

în timpul ăsta, la masă, Sam ţinea un discurs. America, aşa şi pe dincolo şi Anglia, nu ştiu ce şi nu ştiu cum. Nimeni şi nimic nu l-ar fi putut vreodată împiedica să-şi ţină numărul.

Dacă mi-ar cere cineva să definesc lumea atletismului intr-un singur cuvînt, cred că acela ar fi „ură". Asta dintr-o perspectivă de ansamblu, fiindcă, pe vremea cînd încă mai concuram, nu mi-ar fi trecut prin minte una ca asta. Acum însă acesta mi se pare a fi adevărul. Un război neîntrerupt între oficiali şi atleţi, cu antrenorii undeva la mijloc, ca nişte paratrăsnete, sau mai curînd ca nişte *agents provocateurs* [†††††]. Mi-aduc aminte că, odată, Ron Vane declara în stilul lui pompos : „Lumea atletismului este ca o mare familie" şi pe loc mi-am zis da, e perfect adevărat, o mare familie profund nefericită, în care nu există punte de legătură între părinţi şi copii. Pentru că aşa şi este, atleţii se poartă exact ca nişte copii răzgîiaţi şi certăreţi, iar oficialii joacă rolul unor părinţi din epoca victoriană. Nimic nu se schimbă şi nici nu cred să se schimbe vreodată ceva. Ambele tabere au încremenit pe veci în această postură.

Nu asta vreau să spun, cum că atleţii s-ar purta mereu copilăreşte şi că oficialii ar fi pururea efigia, adultului. Dimpotrivă, se întîmplă uneori copiii să aibă dreptate şi adu Iţii să fie cei care greşesc, tot aşa cum părinţii pot fi copilăroşi şi copiii precoci, dar rolurile nu se inversează niciodată. Cel mai îngrozitor lucru este că trebuie să le accepţi aşa cum sînt. Porneşti la drum .cu cele mai bune intenţii posibile, complet lipsit de prejudecăţi şi devii pînă la urmă la fel de meschin şi de vindicativ ca şi ei – oficialii. în permanenţă încearcă să te aducă la nivelul lor şi totul decurge din felul în care a fost de la început stabilită această relaţie. O dată ce ai intrat în joc, ai rolul tău pus deoparte. Nici atunci cînd atleţii au reuşit să fondeze Clubul internaţional, lucrurile nu s-au îndreptat. E adevărat că s-au îmbunătăţit într-o oarecare măsură, pentru că astfel s-a creat un grup care să-şi -poată

†††††† Agenţi provocatori (în fr.).

impune punctul de vedere prin exercitarea unor presiuni. Dar stilul de lucru a rămas la fel de autoritar, nicidecum democratic, a continuat să se facă simţită aceeaşi polaritate între cei tineri şi cei bătrîni, s-au perpetuat

eforturile de a stăvili accesul tinerei generaţii în comitete. Ne învîrtim de fapt în jurul vechiului dicton francez *şi la jeunesse savait, şi la vieillesse pouvait* ####. Cu singura diferenţă că bătrînul e nevoit să recunoască că nu mai poate, pe cînd tînărul îşi închipuie că ştie. De aici izvorăşte, cred eu, toată această pizmă, îngrozitoarea şi inevitabila relaţie atlet-o ficial, paternalismul care degenerează într-o veritabilă criză de paranoia.

Am simţit-o pe propria-mi piele. La început te felicită, iar apoi încep să-ţi accepte rezultatele parcă împotriva propriei lor voinţe, pînă cînd ajungi să crezi că mai mult i-ar bucura înfrîngerea ta. Cel mai bine poţi privi lucrurile din afară, urmă- rindu-l de pildă pe Ike Low, care a răscolit toate aceste porniri în starea lor cea mai pură. Deşi, într-un anumit sens, el reprezenta un caz special şi deosebit de dificil, cel puţin din punctul lor de vedere. Pentru că de la bun început Ike îl adusese cu sine pe Sam Dee. Astfel, *le era cu neputinţă să-şi atribuie vreun merit pentru rezultatele pe care el le obţinea, siliţi fiind să facă faţă pe loc acestei adevărate *bete noire* §§§§§. Un antrenor intransigent şi pe care nu îl plăteau ei, aşa că nu puteau nici măcar să-şi ofere luxul de a-l persecuta.

Şi cu toate acestea, mi se părea că Sam ar fi adevăratul Mefisto, în timp ce ei nu erau altceva decît nişte bătrîni ridicoli. Lucrurile se complicau şi mai mult, pentru că pe Sam ii puteai simpatiza, dar în nici un caz nu pe *ei,* faţă de ei n-ai fi putut simţi decît poate milă. Sam se dăruia pe sine în mult mai mare măsură decît ei. dar şi pretenţiile lui erau mult mai mari. Cerea ca atletul să-i aparţină trup şi suflet, în timp ce ei nu pretindeau nimic altceva decît o oarecare consideraţie şi puţină recunoştinţă pentru comitetele pe care le înfiinţau, pentru telefoanele pe care le dădeau, pentru articolele care apăreau în ziare datorită lor, Ar fi vrut să simtă că sînt doriţi, că sînt preţuiţi la valoarea exactă pe care considerau că o au. Şi bătălia o cîştigau ei întotdeauna, pentru că te poţi ocupa la nesfîrşit de articolele din ziare, pe cînd să alergi, să sari şi să arunci greutatea, ei bine, pe astea nu le poţi face decît vreo cîţiva ani.

Nostim e faptul că cel mai mic efort de gîndire le-ar fi dat putinţa de a ne manevra cu cea mai mare uşurinţă, pentru că atleţii sînt cei mai egoişti, cei mai egocentrici oameni care au existat vreodată pe lume. Numai incredibila şi crasa prostie a oficialilor i-ar fi putut determina să simtă nevoia de solidaritate.

---

‡‡‡‡‡ Dacă tinereţea ar şti, dacă bătrîneţea ar putea (în £r.).
§§§§§ Sperietoare (în fr.).

Si *la vieillesse savait* [******]... Dar ei nu ştiau, n-au fost niciodată în stare să înţeleagă.

încă îmi mai aduc aminte expresia feţei lui Ron Vane cînd Ike a câştigat cursa de o milă la Jocurile Commonwealth-ului. Stăteam chiar lingă el şi l-am urmărit cu atenţie pe toată durata cursei. în clipele acelea ai fi putut să crezi că pentru el sînt în joc mii de lire. Se aplecase mult înainte şi îi puteai citi pe faţă pînă şi cel mai mic gînd. Era încîntat să-l vadă pe Ike rămînînd în urmă, apoi din ce în ce mai îngrijorat pe măsură ce poziţia lui devenea mai bună, iar la sfîrşit, de-a dreptul şocat, pur şi simplu nu-i venea să creadă, ca şi cum inspiraţia divină i-ar fi şoptit că lucrurile nu aveau cum să se întîmple aşa.

La Cardiff a fost prima oară cînd ne-am certat într-adevăr serios, Sam şi cu.mine, deşi cred că i-am dat dreptate în sinea mea chiar şi atunci, pe moment. Dar e *ceva* cu aceste Jocuri ale Commonwealth-ului. Nu sînt chiar ca o Olimpiadă şi atmosfera e mai puţin încărcată, mai prietenoasă, nu ştiu dacă mă-nţelegeţi, prietenoasă în toate sensurile cuvîntului.

Sam era nedezlipit de noi, dacă nu pe stadion, atunci acolo unde fusesem cantonaţi, deşi dacă ei ar fi putut să-l împiedice, cred că ar fi făcut-o negreşit. Noaptea însă trebuia să doarmă la un hotel din Cardiff. Avea trei alergători în echipa engleză : pe mine, pe Tom Burgess şi un alergător de sfert de milă, Gerry Sands, un omuleţ de prin părţile nord-estice,- de la care nu puteam desluşi nimic cînd deschidea gura. Şi mai era acolo şi Freddie Morris, un alergător de o jumătate de milă, căruia Sam îi purta mare pică. Se antrenase cu noi timp de trei luni, atîta timp cît urmase un curs la Londra – pe atunci încă nu alergase niciodată pentru Marea Britanie – şi apoi se reîntorsese la Man- chester. Mai tîrziu, după ce l-au selecţionat în echipa Marii Britanii şi după ce a cîştigat vreo cîteva curse, cînd cineva l-a întrebat la televiziune dacă şi el este unul dintre alergătorii lui Sam Dee; a răspuns că nu, nici vorbă de aşa ceva şi că omul care l-a ajutat cel mai mult şi de la care a avut cel mai mult de învăţat este Jack Brady. Pe Sam chestia asta l-a răscolit zile în şir şi, ori de cîte ori se pomenea de Freddie, iarăşi îl apucau panda- liile. Cum că Freddie l-a trădat şi s-a dus să

[******] Dacă bătrîneţea ar şti (în fr.).

se arunce în braţele lui Brady, că în momentul în care sosise la Londra era un nimeni, că niciodată nu ceruse nimic de la el, că nu se aşteptase decît la puţină loialitate din partea lui şi că uite cu ce s-a ales pînă la urmă. Zicea : Trebuia să-l pun să-mi semneze o declaraţie".

Eram într-adevăr îngrijorat de ce s-ar fi putut întîmpla în momentul în care cei doi s-ar întîlni, lucru de altfel inevitabil – şi lui Freddie îi era cam frică –, dar, în momentul în care s-au trezit unul în faţa celuilalt, la restaurant, nu s-a întîmplat absolut nimic. Sam i-a spus doar atîta : „îţi urez noroc. îţi urez să învingi. Nu am nevoie să-mi recunoşti meritele Victoria ta o va face în locul tău".

Alan se găsea şi el pe-acolo şi mi-a spus apoi că asta nu l-a mirat deloc. Mi-a zis : „E o treabă care ţine de misticism. Antrenorii sînt ca un fel de profeţi. înainte ca pistolul să dea startul, te vei lepăda de mine de trei ori. Orice s-ar întîmpla nu va face decît sa-i întărească lui Sam părerea despre sine". îmi cam dădeam eu seama ce vrea să spună, asta mai mult sau mai puţin. Şi cu toate astea îl înţelegeam perfect şi pe Sam, adică n-avea nici un rost ca Freddie să spună chestiile alea, chiar dacă şi-ar fi imaginat că sînt adevărate.

Peţer McAllister alerga în concurs pentru Scoţia, şi asta însemna că vioara a doua pentru englezi avea să fie Don Maitland din Sussex, un băiat blond, foarte vesel şi pe care îl cam sufla vîntul. Era un foarte bun alergător, dar care, în acelaşi timp, înţelegea să se şi distreze şi trebuie să recunosc că asta a avut un oarecare efect şi asupra mea. Le tot făcea conversaţie tipelor de la restaurant şi de la club şi, ori de cîte ori mergeam să mîncăm, primul lucru pe care-l făcea era să se uite bine în jur dacă nu care cumva e vreuna singură, iar dacă mai era şi drăguţă pe deasupra, pe loc se îndrepta spre ea cu pînzele sus. Ce-i drept, nu prea te puteai plînge, aveai de unde alege ; fete una mai ceva ca alta şi nu vorbesc numai de altele din echipa noastră – care, fie vorba între noi, nu erau cin^ştie ce –, dar şi de cele din Canada, Australia, Noua Zeelandă,*plus încă vreo cîteva atlete de culoare, care n-arătau rău deloc. Mă rog, atlete, înotătoare, gimnaste, ce să mai vorbim.

Atîta timp cît Sam era şi el în restaurant, nu prea aveam loc de-ntors, dar în absenţa lui, ei bine, atunci îmi mai dădeam şi eu un pic în petic. Vroiam cu orice preţ să cîştig cursa' aia, era pentru mine un lucru deosebit de important şi ştiam că o să-mi fie foarte, foarte greu. Dar după o abstinenţă atît de îndelungată, era ca şi cum, mort de foame, ai fi nimerit în faţa unei mese copioase. Ştii că n-ar trebui s-o faci, dar o faci totuşi, pentru că pur şi simplu n-ai încotro. în schimb, mi-am jurat un lucru, -că o să stau cuminte-n banca mea pînă după finală. Oficum, atîta vreme cît continuam antrenamentul —şi de asta avea Sam grijă – nu mă perpeleam eu prea mult. Aşa că n-am făcut nimic

altceva decît să dansez şi eu un pic şi chestii dintr-astea.

Dar s-a întîmplat. c-am dat peste înotătoarele alea canadiene şi am început să mergem pe la ele, în clădirea în care erau cazate. Bineînţeles că n-am pus gura pe băutură sau cel puţin n-am băut niciodată mai mult de un pahar cu bere – în ceea ce-l privea pe Don, el nu îşi refuza nimic –, dar uite că era acolo o fetiţă cu zulufi blonzi şi cu un corp tare nostim, care într-adevăr că mi-a căzut cu tronc. Şi se părea că şi ei îi cam plăcea de mine.

Intr-o seară, pe cînd eram vreo trei sau patru băieţi la ele în cameră, am întrebat-o dacă n-ar vrea să ne plimbăm puţin, ştiind prea bine că la noi nu mai rămăsese nimeni. Mi-a zis da, şi am pornit-o amîndoi intr-acolo. Ei bine, atunci a fost prima oară cînd s-a întîmplat. îmi aduc aminte'că pur şi simplu îngheţam ori de cîte ori auzeam paşi prin dreptul uşii şi ea care 'îmi tot spunea : „Dacă alergi la fel de bine pe cît ştii să faci dragoste, atunci eşti'un tip nemaipomenit”.

A doua zi la restaurant, pe cînd eram la masă cu Sam, s-a ' apropiat de mine şi mi-a spus : „Bună Ike, ce mai faci ?” şi în momentul ăla mi-am dat seama c-am încurcat-o. Adică nu puteam să n-o bag în seamă şi nici nu puteam să-i spun s-o şteargă. Sam s-a purtat foarte drăguţ cu ea şi i-a făcut o groază de complimente – asta pentru că ştia întotdeauna să aprecieze o femeie frumoasă –, dar mi-am dat seama numaidecît că mirosise cam despre ce era vorba. îi fusese de ajuns să vadă mutra pe care o făcusem eu, ca să nu mai vorbim de felul în care se uita ea la mine. Şi am simţit faţă de Sam cam ceea ce simţeam faţă de taieă-meu pe cînd eram mai mic şi-aveam cu el tot felul de discuţii în privinţa fumatului şi a venitului acasă la ore tîrzii. Mi-era necaz pe el că mă făcea să mă simt vinovat. Ceva mai tîrziu însă, cînd am rămas singuri în timpul antrenamentului, mi s-a făcut ruşine de mine şi mi-am dat seama că are dreptate. Mă simţeam ca şi cum l-aş fi trădat. ■

Aşa că în tot timpul campionatului au existat aceste două forţe care încercau să mă tragă în direcţii diferite, adică mai bine zis aceşti doi oameni, el şi ea. Eram legat de amîndoi şi am ajuns atît de departe, încît evitam restaurantul ori de cîte ori bănuiam că sînt amîndoi acolo şi numai cînd eram foarte sigur că unul dintre ei trebuie să fie în cu totul altă parte, abia atunci îndrăzneam să mă strecor înăuntru. Unul voia una, altul voia alta şi simţeam că mi-e peste puteri să le fac

faţă la amîndoi odată.

Pînă la urmă s-a întîmplat că într-o bună zi, pe pista de antrenambnt, s-a întors către mine şi mi-a zi's : „Te rog să-mi spui adevărul, Ike. Nu-i aşa că te culci cu‘ ea ?” şi i-am răspuns : „Păi nu, adică nu chiar”. Mi-a spus : „Nu încerca să mă duci cu vorba. Mi-am dat seama şi singur. întotdeauna îmi dau seama. Chiar dacă nu v-aş fi văzut împreună, chiar dacă n-aş fi văzut cum vă uitaţi unul la celălalt. O ştiu după felul în care alergi. Ia uită-te la tine în ce hal respiri acum. Ike, eşti nebun. N-am cum să te împiedic. Nu pot decît să-ţi dau un sfat. Trebuie să alegi tu singur : sau vrei să te ţii după fuste, sau vrei să cîştigi întrecerile. Iar dacă preferi fetele, atunci foarte bine. *Tu* eşti cel care a hotărît. Dar îţi spun că şi tu, şi eu, amîndoi ne pierdem vremea degeaba”.

Nu i-am răspuns nimic, eram prea necăjit. După ce am stat amîndoi un timp aşa, mi-a pus o mînă pe umăr şi mi-a zis : „O fată ca ea nu are nimic de pierdut. Nu şi-a închinat viaţa sportului ca tine. Pentru ea, înotul e o modalitate de a-şi atinge un anumit scop. Dar tu singur trebuie să hotărăşti. Te las pe tine”. Ceea ce m-a pus într-o situaţie imposibilă, pentru că ştiam care este, sau mai bine zis care trebuie să fie hotărîrea mea. Totul ar fi fost foarte uşor dacă nu era chestia asta, că mă-ntîlneam cu ea în fiecare zi. Şi-n plus, de fiecare dată mi se părea la fel de atrăgătoare. Am început prin a căuta tot felul de scuze, ceea ce nici nu era prea greu, avînd în vedere că finala se apropia. Am alergat prost, dar totuşi m-am calificat ; am ieşit al doilea, după Murphy din Noua Zeelandă, cu un timp mizerabil, 4:02. Şi partea proastă e că oricît ai şti tu că poţi alerga mult mai bine, dac-ai ieşit al doilea, asta e, eşti al doilea şi tipu’ care-a cîştigat te-a şi pus într-o lumină dezavantajoasă. După cursă, Sam mi-a spus : „Vezi ?”, şi asta iar m-a făcut să-mi sară ţandăra, adică ce dracu să văd, adică de unde ştii tu că nu-i şi vina *ta,* pentru că mă tot baţi la cap şi pentru că tot încerci să te bagi între noi, între mine şi ea.

M-am gîndit să stau de vorbă cu Alan şi l-am luat aşa, pe după piersic. L-am întrebat ce părere are despre atleţii care din cînd în cînd mai fac şi chestia aia. Mi-a zis: „E e problemă ca oricare alta : nimeni nu poate spune nimic precis, nu există decît o groază de idei preconcepute şi un serios bagaj de prejudecăţi. Dar de ce mă întrebi, te-ai apucat cumva de chestii din alea ?” şi s-a uitat zîmbind la mine, în felul acela al lui care te făcea să te simţi pus sub microscop. I-am zis : ,,A nu, nici vorbă, mă interesa şi pe mine”. M-a întrebat : „Dar Sam ce părere are ?” şi i-am spus : „Sam e contra”, iar Alan

mi-a zis : „Bineînţeles.

Lui Sam nu-i prea plac rivalii", lucru care mi s-a părut foarte ciudat. Alan a continuat : „Cred că pînă acum nimeni nu s-a gîndit să studieze serios problema. Există însă două orientări filosofice, nu-i aşa ? Unii consideră că-i cam obositor, alţii spun că din contra, asta te relaxează. Şi pe urmă, mai e şi varianta cu ăia care se ridică din aşternut şi se îndreaptă cu paşi fermi spre medalia olimpică. Bineînţeles că dacă-ţi petreci toată noaptea făcînd dragoste, a doua zi o să-ţi vină cam greu pe pistă. Asta-i tot. în ceea ce mă priveşte, eu mă abţin să fac aşa ceva înaintea unei curse importante, dar asta mai curînd din raţiuni de ordin emoţional, nu fizic. Implicîndu-te afectiv, nu te mai poţi concentra aşa cum trebuie. Şi, de fapt, ăsta cred că e lucrul esenţial. Un scop unic şi bine determinat. Ascetism absolut. Atletul care îşi sacrifică trupul pe altarul sportului. Mortificarea cărnii. Ah, cît i-ar place lui Sam să audă aşa ceva". Şi ca întotdeauna după ce stăteam de vorbă cu Alan, lucrurile mi s-au ■ încîlcit şi mai tare în cap.

Pînă la urmă, totul s-a limpezit de la sine, pentru că Jackie, aşa o chema, s-a ofuscat imaginîndu-şi că o evit – ceea ce de altfel era perfect adevărat – şi a început să mă evite *ea* pe mine. N-am de ce să vă ascund că asta m-a cam necăjit, dar m-am luat cu antrenamentul şi, cum finala se apropia, am reuşit să nu mă mai gîndesc la toată povestea asta. Ca să fiu sincer, cred că n-am mai schimbat cu ea nici un cuvînt pînă după finală, cînd, deodată, am văzut-o cum se repede la mine alergînd şi mă sărută, şi mă felicită. Niciodată n-am reuşit să mă obişnuiesc cu chestia asta la fete : abia aşteaptă să te ierte şi o fac cu dragă inimă.

Felicitări, Ike ! Aşa ai gîndit tu cursa de la bun început ? Nu, Nici pomeneală.

Cine dracu ar putea să gîndească o cursă în felul ăsta ? Lovitura de graţie pe care mi-a dat-o Burke, felul în care s-a desprins la turnanta aia a doua, pur şi simplu *lepădîndu-se* de mine. Iar eu, care am rămas în urmă ca un imbecil, simţind că nu mai am nici o şansă. Pe urmă, vocea lui Sam, care s-a auzit dumnezeu ştie de unde : „Nu te lăsa ! Vrea să te păcălească !" Şi eu, care simţeam că nu mai am în mine nimic, ştiind că trebuie, totuşi, să găsesc ceva şi care mă mînam, mă mînam de la spate, aşa, ca pe-o vită ; mişcă, blestematule ; şi durerea pe care o simţeam în piept, pînă cînd – bang ! – ultimul tur, iar el, cu un

yard înaintea mea, umăr la umăr, apoi, auzindu-l cum răsuflă din greu, cum se sufocă şi urîndu-l, urîndu-l din toată inima ; şi acum de unul singur în faţa lui, apropiindu-mă de panglică, rupînd-o, cîştigînd ; nu trebuie să-mi pierd cunoştinţa, nu trebuie să-mi pierd cunoştinţa. Cîştigînd.

Nu, nu aşa am gîndit eu cursa. Da, m-a luat prin surprindere.

Roma, cred eu, ne primea cu circumspecţie. Deşi, în ceea ce ne priveşte, avea perfectă dreptate ; nu eram altceva decit nişte hoarde barbare poposite la porţile ei, nişte străini lipsiţi de minte. Iar invazia noastră nu se deosebea de multe altele decit prin simplul fapt că suliţele noastre n-aveau să se înfigă decit cel mult în pămînt.

Marea majoritate a celor din Satul Olimpic se simţeau ofensaţi. Un sportiv e[j] foarte sensibil la lucruri dintr-astea, e întotdeauna convins că întregul univers gravitează în jurul lui şi cred că, de fapt, nu are de ales, trebuie să fie egocentric pentru a putea ieşi victorios. Indiferenţa îl răneşte profund, deoarece îi confirmă un lucru pe care îl simte înlăuntrul său, şi anume că tot ceea ce face, aplauzele pe care le culege s-ar putea să nu aibă nici o importanţă, s-ar putea chiar să nu însemne nimic. Nu ştiu dacă mi-gr fi trecut prin cap asemenea gînduri la Melbourne, unde eram înnebunit să cîştig şi ştiam c-o pot face. Obiectivitatea e un adevărat lux, pe care abia în momentul de faţă puteam să mi-l permit. Eram acum un simplu turist, n-aveam nici cea mai mică şansă. O ştiu şi eu, o ştie toată lumea, dar timpii mei sínt destul de buni, aşa că iată-mă şi pe. mine aici, bucurîndu-mă de toate, înăă cu un sentiment de vinovăţie. Lipsa unei implicări reale te face întotdeauna să te simţi vinov.at. Lucrul acesta cel mai bine ar trebui să-l ştie corespondenţii de război. în definitiv, în jurul lor mor oameni.

Nu era de mirare totuşi că Roma ne dispreţuia. Niciodată n-am mai văzut atîta frumuseţe – natura şi istoria îngemănate – şi nu mi s-a mai întîmplat vreodată să întîlnesc vreun loc în care trecutul să-şi fi lăsat o amprentă atît de adîncă. Orice ai face aici pare lipsit de importanţă, aşa că lucruri ca înotul, alergarea, ciclismul sínt cu totul şi cu totul periferice şi mă determină să mă întreb ce anume i-a putut decide să organizeze o Olimpiadă aici, la Roma. Deşi, dacă stai să te

gîn- deşti, este destul de uşor de înţeles.

Iar soarele acesta de august, fierbinte şi strălucitor, face ca totul în jur să fie de o frumuseţe ameţitoare – marmura albă a stadionului în contrast cu dealurile de un verde întunecat, acoperite de copaci unduioşi, paşnic irelevanţi şi implicit dispreţuitori – transformînd în acelaşi timp Satul Olimpic într-un deşert de beton. A murit un ciclist. Un sacrificiu, am gîndit eu. Un sacrificiu uman. Nu asta au şi urmărit oare toţi aceşti bătrîni decrepiţi cînd au ales Roma în luna august? Nu se răzbună ei oare în felul acesta de propria lor incapacitate ? *Siria vieillesse pouvait.*

încolonaţi în uniformele noastre ca nişte militari, stăm în mijlocul acestui glorios stadion în timpul ceremoniei de deschidere. Sîntem cu toţii şi sîntem de pretutindeni. în timp ce Bătrînul debitează în faţa noastră tot felul de prostii. Tineri din întreaga lume, frumuseţea sportului amator, Idealul Olimpic şi tot felul de inepţii de genul ăsta. Iar dacă pe noi ai putea să ne compari cu trupele combatante, atunci cu siguranţă că el este generalul care ne aruncă în focul luptei, după care se grăbeşte să-şi pună preţioasa-i piele la adăpost.

Şi totuşi nu poţi rămîne complet indiferent. Pretutindeni se simte acea atmosferă cu totul deosebită – atmosfera olimpică – pe care nici măcar Roma n-o poate altera, o aşteptare încărcată cu electricitate, o tensiune care în Satul Olimpic devine aproape palpabilă.

Făcînd abstracţie de căldura sufocantă, Satul Olimpic este un loc aproape plăcut, cu condiţia să poţi evada din cînd în cînd. L-au ridicat peste Tibru, de cealaltă parte a Stadionului Olimpic. Mici pilcuri de clădiri din cărămidă cu două etaje, băieţii într-o parte, fetele într-alta, ca de obicei. Roma readuce lucrurile la adevăratele lor proporţii într-un chip uimitor. Aproape pustie în căldura amiezei, scăldată într-o lumină solemnă care se revarsă deasupra zidurilor portocalii drapate în verdeaţă, deasupra acelor acoperişuri cu ţigle încovoiate una peste alta, asemeni unor uriaşe broaşte ţestoase purpurii. Simt cît de necesară îmi este această privelişte, care mă odihneşte de interminabila vorbăraie, de crizele de monomanie, de alergătoarele drăgălaşe şi zgomotoase, de chicotelile înotătoarelor, de greii aceia – aruncătorii de greutate şi halterofilii – cu braţele şi pulpele lor monstruoase, care se mişcă de colo-colo ca nişte dinozauri.

în plus, sînt nevoit să-mi împart camera – lucru pe care îl detest – cu Ike Low şi Tom Burgess, un alt alergător de-al lui Sam. Aşa că avem tot timpul parte de Sam, cu stilul lui

imposibil de a filozofa şi de a ţine predici ; iar pe mine puterile mă cam lasă. în afară de asta, Ike şi cu Tom'sînt într-o permanentă stare de tensiune nervoasă, Tom pentru că ăsta-i felul lui obişnuit de a fi, iar Ike pentru că ţine atît de mult să cîş- tige. Ţi-ai putea pune întrebarea, şi mă rog de ce nu ? Adică ce altceva mai bun ai avea de făcut, în ciuda frazelor ipocrite şi nebuloase despre cit de important este „să participi". Oare acum patru ani de zile nu eram şi eu la fel de dornic să cîştig ?

Şi totuşi, în cazul lui Ike, îmi face impresia că asta e *tot* ce îşi doreşte sau tot ce i s-a impus să-şi dorească. Nu este în stare să vadă mai departe de medalia asta, care pentru el nu are nici o semnificaţie, nu-l duce nicăieri. O dată ce a cîştigat-o – *dacă o* cîştigă – ar putea tot atît de bine să cadă fulgerat, devenind astfel un nemuritor erou postum.

Intr-o după-amiază, în timpul siestei, pe cînd ne odihneam amîndoi întinşi pe pat, m-am trezit deodată că-I întreb : , Jke. ţie-ţi place să alergi ?" îmi vorbise la nesfîrşit de timpi intermediari, de asemănările dintre cursa de o milă şi cea de 1 500 de metri, de curia vor alerga ceilalţi concurenţi, de timpii lor intermediari. A rămas ca trăsnit şi în final a reuşit să îndruge : „Cum ai spus ? Bineînţeles că- mi place. Ţie nu ?"

I-am zis : „Dar în timpul cursei ? Dar în clipa în care te lupţi cu ceilalţi ?" şi, dumnezeu ştie de unde, mi-a venit deodată în minte următoarea frază : „E fericit ca un uriaş care se pregăteşte să se ia la întrecere cu ceilalţi". Adică ce fel de uriaş ? Şi ce fel de întrecere ? De ce *să se ia la întrecere* ? De ce nu pur şi simplu *să alerge ?* Şi de ce e fericit ? Pentru că e uriaş ? Pentru că ştie că o să cîştige ? Pentru că se ia la întrecere cu oameni obişnuiţi ? Ar fi la fel de fericit dacă şi ceilalţi ar fi uriaşi, dacă n-ar mai putea să fie la fel de sigur ?

Bineînţeles Că asta l-a răvăşit pe Ike, Era ca şi cînd ai desface un ceas şi i-ai scoate mecanismul sau ca şi cînd ai întreba o pasăre cum face ca să zboare. Cu deosebirea că zborul este exercitarea unei funcţii primare, pe cînd alergarea în întreceri, nu. Dar la Olimpiadă nu ai timp să filosofezi, acolo concurezi, devii monoman şi urmăreşti un singur scop bine determinat. Mi-a părut rău că i-am pus întrebarea asta, fusesem răutăcios şi nedrept. îi dădusem de gîndit într-un moment în care n-avea de ce să gîndească. Mi-a spus : „Depinde de cursă, nu-i aşa ? Uneori îţi face plăcere şi alteori riu. Cînd vezi că-ţi dai drumul,

cînd simţi în tine o putere neobişnuită, ei bine, e nemaipomenit. Atunci intr-adevăr eşti fericit. Dar bariera suferinţei, asta n-are cum să-ţi placă, nu-i aşa? E un lucru care

ţine de domeniul bunului simţ : cînd suferi, n-are cum să-ţi facă plăcere". I-am zis : „Dar unora le placé", ceea .ce iarăşi era o răutate din partea mea. Apoi m-am auzit rostind : „Şi, în definitiv, ce mai e şi chestia *asta* cu bariera suferinţei deşi pe Sam ar fi trebuit să-l întreb, şi nu pe el, săracul, care-şi recita lecţia ca un papagal. Irfsă cuvintele alea care sunau atît de fals mă enervau.

Mi-a spus : „Ştii foarte *bine* ce vreau să spun. Cînd te doare, cînd simţi că nu mai poţi, atunci în faţa ta se ridică^o barieră şi trebuie să te sileşti să treci de ea. Asta înseamnă să treci prin bariera suferinţei". I-am zis : „Cu alte cuvinte, este un lucru imaginar". „Da", mi-a răspuns el. „Există numai în închipuire".

Apoi m-a întrebat şi el dacă-mi face plăcere să alerg, un lucru perfect echitabil de altfel. I-am spus : „Acuma da. Acuma nu mă mai simt încordat. Alergarea propriu-zisă, da, îmi place. În privinţa momentelor premergătoare cursei, ei bine, nu, ştiu ce să-ţi spun. La început îmi făceau plăcere. Dar pe măsură ce tensiunea creştea, începeam să nu mai văd partea frumoasă a lucrurilor. întotdeauna însă mi-a plăcut cînd am cîştigat". Mi-a spus : „Da, sigur, tuturor ne place să cîştigăm".

Aici, în Satul Olimpic, unde s-a strîns toată suflarea omenească (din lumea atletică), unde canicula rivalizează cu o tensiune nervoasă aproape tangibilă, i-am pus lui Sam Dee o întrebare nu prea strălucită : „Crezi că Ike Low o să cîştige?"

Am stat de vorbă timp de o oră cu acest antrenor extraordinar : forţă şi stil, tactică şi rezistenţă, antrenamentul pe intervaluri şi metodele clasice şi laborioase ale alergării continue, importanţa tehnicii şi nepreţuita însemnătate a factorilor de ordin subiectiv. Ni se alăturau pe rînd, cînd boxeri americani arşi de soare, cînd înotători australieni arşi de curiozitate, în ' timp ce întreaga şi incredibila lume care populează această Olimpiadă |se perinda prin faţa noastră ; înotătoare olandeze în halate de baie portocalii, un ciclist misterios cu o capeluţă de soare, aruncătoare de disc sovietice bine legate, îmbrăcate în rochii albe şi fără mînëci, maratonişti ondulîndu-şi şoldurile cu seriozitate în timp ce se antrenau. Şi m-am întrebat, oare cîţi dintre geilalţi ziarişti îşi dau seama ce adevărat privilegiu e să fii aici, să participi şi tu – chiar şi pe un plan secundar – la acest festival în care tineri din întreaga lume se întîlnesc intr-o înfruntare paşnică.

Dee m-a privit cu atenţie cîteva clipe şi apoi mi-a spus : „Ike ştie că poate să cîştige. Şi eu ştiu că poate să cîştige.

Numai vreo doi concurenţi în această probă au şi ei într-adevăr încredere în forţele proprii, ştiu că sínt şi ei în stare să cîştige. Pentru toţi ceilalţi, victoria este o simplă alternativă. Aceştia din urmă nu au nici cea mai mică şansă".

înţelegeam ce vrea să spună acest remarcabil mentor, care poate inspira dragoste şi ură cu aceeaşi uşurinţă şi care, datorită excentricităţilor sale, a ajuns la amarnice conflicte cu oficialităţile sportive. Pentru că la Olimpiadă, tensiunea nervoasă este atît de puternică, încît încrederea în forţele proprii trebuie să fie deplină. Cea mai mică îndoială te-ar face să te prăbuşeşti pe loc. Iar Low este sigur pe sine. Douăzeci şi doi de ani, un amalgam de forţă şi graţie. îţi este de ajuns să-l priveşti efectuînd acţiunile cele mai simple – mîncînd o salată în restaurantul olimpic, scriind o scrisoare familiei sale din estul Londrei – ca să-ţi dai seama că este într-o formă perfectă, atît din punct de vedere fizic, cît şi emoţional.

„Da", îmi răspunde el, cînd îi arunc peste masă aceeaşi întrebare. „Cred că pot s-o fac" şi apoi, după cîteva clipe de tăcere : „Ştiu că pot s-o fac".

Din asemenea aluat sínt plămădiţi campionii olimpici.

La Olimpiadă nu alergi numai pentru tine, ci şi pentru milioanele de oameni care cred în tine, pentru copiii care vor dori într-o bună zi *să ajungă* ca tine, pentru adulţii care ar fi vrut să fie ca tine. Alergi pentru cei bătrîni şi pentru cei tineri, pentru cei bolnavi şi pentru cei sănătoşi, pentru cei buni şi pentru cei răi. Nu atletul în sine, ci ceea ce reprezintă el are cu adevărat importanţă. Şi niciodată ea nu a fost atît de mare ca acum – în epoca maşinilor şi a motoarelor, o epocă în care trupul a fost uitat şi dat la o parte. Văzîndu-te pe ecranele lor de televizor, se vor vedea pe *sine,* victoria ta va fi propria *lor* victorie, înfrîngerea ta va fi şi înfrângerea *lor.* Eşti un exemplu pentru cei tineri şi un reproş pentru cei care nu au ştiut să-şi îngrijească trupul, care au abuzat de el, care l-au corupt. Astfel, o Olimpiadă îi sfidează pe cei bătrîni şi îi inspiră pe cei tineri.

Mai erau unii care te întrebau : „îţi place Roma ? Ce crezi despre Roma ?", iar eu nu puteam să le răspund pentru că nu *cunoşteam* Roma, Roma pentru mine reprezenta Satul Olimpic şi stadionul. Iar cînd mă întrebau : „Nu-i aşa că

Stadionul Olimpic e extraordinar de frumos nici atunci nu puteam să le

răspund. Frumos ? Nici măcar nu-mi trecuse prin minte să mă gîndesc la una ca asta. Poate că ar fi fost într-adevăr frumos dacă acolo n-ar fi urmat să se înt'împle nimic, dac-ar fi fost pustiu, fără întreceri, fără oameni, fără zgomot. Dacă n-ai fi venit aici cu un singur gînd, cu un singur scop.

La fel ca şi cu soarele ăla. Vreau să spun că în vacanţă, de pildă, ar fi fost nemaipomenit să te poţi bucura de atîta soare, de căldura fiecărei zile. Dar pentru un alergător neobişnuit cu asta, ei bine, era pur şi simplu ceva de groază.* Mă săturasem pînă peste cap de porcăria asta de soare şi-n fiecare dimineaţă la sculare mă rugam la toţi sfinţii să plouă.

Iar stadionul pentru mine era un adevărat calvar. Am mers pe-acolo de vreo trei sau patru ori pînă să înceapă întrecerile şi pe urmă n-am mai pus piciorul. Mă duceam dracului să mă antrenez pe pistă, sau rămîneam în Satul Olimpic, ,deşi asta era cîteodată o chestie cam enervantă şi cam plictisitoare. Dar cel puţin te scutea de tensiunea şi de zgomotul ăla infernal şi de cei optzeci sau nouăzeci de mii de oameni care se-ngrămădeau în fiecare zi în tribune. Italienii, care îi încurajau pe alergătorii italieni, germanii, care-i încurajau pe germani... De fapt, cel mai mare tărăboi îl făceau germanii. Se organizaseră nu ştiu cum naiba şi cum îţi ridicai ochii spre tribune, îi şi puteai recunoaşte. Din cînd în cînd se apucau să strige în cor ceva care suna cam aşa :

„Hoi-hoi-hoi !

Hoi-hoi-hoi !

Ra ! Ra !

Ra-ra-ra !"

Şi iar şi iar, pînă cînd simţeai că înnebuneşti.

Apoi tabela aia de afişaj, mare şi neagră. O chestie electronică, pe care se aprindeau tot felul de beculeţe, unul după altul, repede, foarte repede, afişînd nume şi rezultate. Dar iată că, uitîndu-mă înspre ea, n-am zărit doar nişte simple nume străine, ci numele *meu.* Şi m-am întrebat atunci dacă numele meu o să apară cumva primul şi ce timp o să se afişeze în dreptul lui. Şi, o clipă mai tîrziu, cînd au început din nou să se perinde unul după altul toate numele alea – japoneze, ruseşti, germane, italiene – mi-am zis în sinea mea că-i imposibil să mai apară şi numele meu, că poate eu, de fapt, nici nu mă aflu aici.

Ce chestie ciudată... Pentru că-n marea majoritate a timpului şi îndeosebi cînd nu mă aflam pe stadion, simţeam că pot

să cîştig, ştiam că pot să-i înving pe toţ'i. De fapt, pe cei mai mulţi dintre ei îi şi învinsesem deja şi numai vreo doi sau trei mă bătuseră ei pe mine, dar şi pe ăştia reuşisem mai tîrziu să-i înfrîng. Cu toate astea, cel mai mult te temeai de cei cu care nu mai alergaseşi niciodată pînă acuma şi se aflau aici vreo doi ţipi din ăştia, foarte periculoşi. Unul, americanul Jim Driver, doborîse recordul mondial în timpul trialului pentru stabilirea componenţei echipei lor olimpice, iar celălalt era ungurul Budai. .

Bineînţeles, faptul că deţinea recordul mondial îl desemna pe Driver ca favorit, deşi Sam spunea că într-un fel e mai bine să nu fi favoritul cursei, pentru că, în asemenea cazuri, toţi sînt cu ochii pe tine şi mai zicea că, în definitiv, recordul ăsta al lui putea foarte bine să nu fie decît o simplă întîmplare. în afară de asta, obişnuia Sam să spună, recordurile sînt una şi cursele alta. Iar eu aveam oricum mult mai multă experienţă de concurs decît el. Rămînea totuşi valabilă chestia asta, adică recordul mondial pe care eu nu-l deţinusem niciodată.

Nu mai stătusem pînă acum de vorbă cu el, dar îl cunoşteam, ne întîlnisem pe pistă la Foro Italico şi din cînd în cînd, trecînd unul prin dreptul celuilalt, ne cîntăream din ochi privindu-ne lung, aşa, mai curînd ca doi boxeri. Nu prea aveai la ce te uita, era un tip mic şi subţirel, cu părul cînepiu şi cu ochelari. Simţeai însă în el o forţă neobişnuită —■ numai după felul în care se uita la tine – şi presupun că acelaşi lucru îşi zicea şi el despre mine.

E într-adevăr foarte greu să ştii cum să te comporţi cu adversarii, mai ales într-un concurs atît de important cum sînt Jocurile Olimpice. Parcă n-ai vrea să vezi în ei doar nişte duşmani, dar într-un fel chiar *asta* şi sînt, adică cel puţin pînă se-ncheie întrecerea. Ar da orice numai să cîştigc şi tu la fel, ai da orice ca să cîştigi, aşa că n-ai ce-i face, dacă tipu' nu-i din echipa ta, îi arunci un zîmbet, îi spui „Bună !" şi „Ce mai faci ?", dar nu împingi lucrurile mai departe. Iar dacă-i dintr-o. ţară străină, ca Budai, adică o ţară în care se vorbeşte o limbă străină, atunci nu-ţi faci nici un fel de probleme, pentru că tot n-ai putea să stai de vorbă cu el chiar dac-ai vrea. Sam ţine mult la ideea asta de agresivitate dirijată, aşa-i spune el, adică ai această pornire competitivă, această dorinţă de a cîştîga, dar ţi-o controlezi.

Din cîte auzisem, Driver îmi semăna. Acelaşi start şi aceeaşi lovitură de graţie – un finiş fantastic. De fapt trecuse mai puţin de un an de cînd abandonase cursa de 800 yarzi pentru cea de o milă. Budai alerga altfel, îi plăcea să treacă la

conducere de la bun început şi rămînea acolo în frunte. Părea să fie extraordinar de rezistent, dai- nu-şi ieşea din ritm, adică nu avea acceleraţie, ceea ce însemna c-avea să-ncerce să-şi „omoare" adversarii într-un timp cit mai scurt.

Mai erau bineînţeles şi ceilalţi : Goetz, iarăşi, şi Manfred, namila aia din Germania Democrată care mă „lucrase" la Leip- zig, şi australianul Jeff Burke, ăla care cit p-aci să'Tnă bată la Cardiff. Alergasem din nou împreună la Los Angeles şi obţinusem amîndoi acelaşi timp ; deşi pînă la urmă l-au desemnat pe el învingător. Dar în perioada aia nu prea alergasem eu bine – era oricum pe la mijlocul iernii – şi ştiam că acum pot să-l învinq. Cu toate că la Olimpiadă lucrurile se întîmplă în aşa fel, încît niciodată nu ştii cine are să se califice, pot apărea în finală unii de care nici n-ai auzit. Se mai întîmplâscră chestii dintr-astea şi puteau să se întimple şi acum, dar de obicei nu în cursa de o milă.

Partea proastă era că nu alergai într-o singură cursă, ci în trei : seriile, semifinala şi finala. Adică trebuia să te mobilisezi de trei ori – sus şi jos, sus şi jos, pentru că întotdeauna după terminarea unei curse o luai un pic în jos, şi asta într-o singură săptămînă. Mai era pe urmă o chestie : cum să alergi de fiecare dată şi cît de tare să mergi în primele două curse. Nu că te-ai fi temut ca nu care cumva să-ţ.i „prindă" tehnica, fiindcă, aşa. cum am mai spus, cei mai mulţi dintre noi ne cunoşteam deja, mai alergasem împreună şi înainte. Dar dacă un tip. să zicem, te bate în semifinală, are în minte chestia asta, chiar dacă tu ştii mai bine cum stau lucrurile. Aşa că poate-i mai bine să cîştigi toate cele' trei curse, pentru ca să ai tu avantajul ăsta asupra lor. Dar dacă te-apuci să *faci* una ca asta, mai ales pe aşa o căldură, e foarte posibil ca în finală să nu mai fii bun de nimic.

Sigur că am întors lucrurile pe toate părţile împreună cu Sam. Părerea lui era că trebuie să aştepţi tragerea la sorţi, ca să vezi cu cine cazi în serie. Dac-ar fi să nimereşti cu Driver sau cu Budai, e de preferat să nu le-arăţi tot ce poţi. Mi-a zis : „O să mai vedem noi. Oricum, nu-ţi bate capul prea tare. De asta mă ocup eu. Tu n-ai altceva de făcut decît să alergi". Dar ce, parcă puteai să nu te frămînţi ? Mai ales cu toţi rr porterii ■ ăia mereu grămadă pe tine şi interviurile în care ploua cu întrebări. Dacă crezi că o să cîştigi, şi ce părere ai de ăsta, şi ce părere ai de celălalt... Englezi, americani, ţipi care abia băl- raăjeau pe englezeşte. înarmaţi toţi cu carneţele, microfoane, tăbărînd asupra ta la masă, dînd buzna pînă şi în cameră. Vreo cîţiva dintre ei, adică ăia penare-i cunoşteai, îţi

erau chiar simpatici, ţi se păreau ca nişte vechi prieteni, dar cei mai mulţi dintre ei pur şi simplu te înnebuneau.

Ai încredere în tine. Ike ?

Care-i antrenorul tău, Ike ?

Spuneţi-mi vă rog ce credeţi despre şansele alergătorilor germani ?

Eşti pentru prima oară la Jocurile Olimpice ?

Aţi putea să ne descrieţi metodele dumneavoastră de antrenament ?

Ştii că de curînd, la Zürich, Driver a obţinut un timp de 3:37,8 ?

Ai aflat că Sudai a realizat 3:38,6 la antrenamentul de ieri ? Ce părere aveţi despre antrenamentul axat pe haltere ?

Eşti căsătorit, Ike ?

Cum ţi se pare pista ?

Ai vreo prietenă, Ike ?

Crezi că se va înregistra un nou record olimpic ?

E adevărat că nu mănânci carne deloc ?

Care e cei mai bun timp al tău în proba de 1 500 de metri ?

Preferi cursa de o milă ?

Cine o să ajungă în finală, Ike ?

La White City aţi obţinut în primul tur un timp de 56.3, iar la Stockholm doar 57,2. Cum vă explicaţi asta ?

De cîte ori ai făcut curse sub patru minute ?

Cîţi ani ai ?

Ce înălţime ai ?

Care e lungimea pasului tău ?

Vă place Roma ?

Ce greutate ai ?

De cine te temi cel mai mult ?

Mai era pe urmă şi vechea poveste cu Sam şi cu oficialii. Din punct de vedere al antrenamentului, lucrurile se aranjaseră, Jack Brady ajungînd să accepte mai mult sau mai puţin ideea că Sam se ocupă de mine. Nu-mi mai dădea instrucţiuni amănunţite înainte de cursă, numai vreo cîteva chestii generale, care şi pe-astea mi le spunea cu un aer detaşat, ca şi cînd' nu şi-ar fi făcut decît datoria. Sam şi cu el nu-şi vorbeau, iar Jack nici măcar cu *mine* nu prea stătea de vorbă.

Dar cu Ron Vane şi cu ceilalţi oficiali, povestea era cu totul alta. Continuau să vîneze capul lui Sam şi la trei zile

după ce am ajuns la Roma a şi avut loc un scandal. Cum că Sam n-avea dreptul sa intre în Satul Olimpic. El n-avea legitimaţie oficială şi ţi se cam făceau mizerii pe chestia asta, chiar sportiv fiind. Aşa că Sam a pătruns înăuntru *împreună* cu atleţii, dar cînd a încercat să repete figura l-au oprit la poartă. Şi a ieşit o treabă foarte urîtă, ba chiar au chemat şi poliţia, pînă cînd au ajuns să telefoneze la cartierul general britanic, iar ăia s-au făcut că plouă. Ron Vane a apărut totuşi la poartă şi a zis că da, el fusese cel care dăduse instrucţiunile. I-a spus : „N-ai statut<oficial, deci n-ai ce căuta aici" şi Sam i-a zis : „Cum aşa ? Doar am doi alergători în echipa ta". Dar chestia n-a ţinut şi Ron a continuat : „Dacă te mai prind vreodată prin Satul Olimpic, să ştii că te reclam", după care a şters-o.

Nu-l puteai însă opri pe Sam aşa uşor. În aceeaşi după-amiază era în Satul Olimpic. Pusese mina pe un permis de comentator din partea televiziunii canadiene, sau cel puţin aşa cred eu, şi Ron nu mai avea ce să-i facă. De fapt, am asistat şi eu la scena aia, cînd Sam s-a apropiat de Ron şi i-a zis : „Bună dimineaţa, domnule Vane. Sînteţi atît de amabil să-mi acordaţi un interviu pentru televiziune ?" şi a fost cît p-aci să mă scap pe mine de rîs. Ron însă n-a apreciat poanta, nu prea le avea el pe-astea. Pur şi simplu s-a uitat lung la Sam, i-a întors spatele şi a plecat.

Echipa britanică a pornit-o de la bun început cu stîngul. O treabă cam urîtă, pentru că deşi atleţii sînt foarte individualişti, în afara celor care participă la cursa de ştafetă, chestiile astea te impresionează foarte puternic. Dacă o echipă porneşte bine, atunci totul e în regulă, dar dacă o porneşte rău, atunci începi să te gîndeşti că şi tu o să păţeşti poate la fel. Şi ca naiba, Tom se număra şi el printre cei care ieşiseră din joc. Nu cred eu că-n sinea lui îşi imaginase c-o să facă mare lucru în proba de 10 000. dar l-au bumbăcit bine chiar din primul tur, aşa că în final a ieşit al optsprezecelea.

După care nu mai avea alt subiect de discuţie decît unde fusese greşeala şi cum săriseră pe el la turnanta aia, şi cum îl blocaseră mai tîrziu – cursa asta de 10 000 este într-adevăr foarte dură şi pe urmă sînt şi o groază de oameni acolo la start – şi cum ar schimba el tactica dac-ar fi să alerge din nou. îl înţelegeam foarte bine ce simte, dar pe *mine* chestia asta mă cam deprima. Dar n-aveai cum să-i spui să-şi ţină gura.

Sam a încercat cît a putut să-l consoleze, spunîndu-i că a avut ghinion şi că de fapt n-a alergat chiar aşa de rău şi că,

dac-ar fi mers tot aşa şi la Melbourne, ar fi ieşit al cincilea. Era însă zadarnic. înainte să înceapă seriile mă întrebam dacă o să reuşesc oare să mă calific, deşi tragerea la sorţi aranjase lucrurile destul de bine. Căzusem cu Manfred, cu bătrinul Don Maitland şi cu australianul Gill. Cursa a avut loc dimineaţa, cînd Stadionul nu era chiar aşa de plin şi asta m-a bucurat, deşi îna[1] inte de start nu prea, eram eu în apele mele şi mă tot întrebam cum să alerg de data asta. Aşa că m-am mişcat puţin pe pista aia roşiea lor şi mi-a plăcut, era uşoară şi avea deva viteză în ea. Apoi, cînd s-a auzit pistolul, n-am mai avut timp să mă mai gîndesc la nimic, am început să alerg. Pentru asta venisem şi restul nu avea nici cea mai mică importanţă.

Trăsesem culoarul doi şi, slavă ţie doamne, blestematul de Manfred era pe culoarul exterior şi cred că după o aşteptare atîţ fie lungă eram aşa de fericit să alerg, îneît mi-am dat drumul ca un cîine scăpat din lanţ. Pornisem ca din puşcă şi după primul tur cred că eram la vreo zece yarzi în faţa lor, ferm convins c-o să cîştig. De fapt, l-am şi auzit pe Sam strigîndu-mi : „Ia-o mai încet, Ike !” şi m-am mai potolit puţin în turul doi şi trei, iar cînd s-a auzit clopotul aveam în faţă doi concurenţi : Manfred şi un african care habai’ n-aveam cine era. Aşa că l-am lăsat pe Manfred să conducă, pentru că întotdeauna prefer să-l am în faţa ochilor, iar pe de altă parte pentru că ştiam că oricînd pot să-l ajung din urmă. Cînd mai rămăseseră vreo două sute cincizeci de yarzi pînă la linia de sosire, iar eu mă găseam alături de Gill şi de negroteiul ăla, mi-am dat drumul şi Manfred, auzin- du-mă venind din urmă, a început să scoată din el tot ce putea'. Era ceva extraordinar, vedeam că ajunsese la capătul puterilor, iar eu nu mă forţam deloc, reuşind totuşi să-l ajung, să-l depăşesc şi să trec linia ele sosire cu un yard înaintea lui. Am obţinut şi un timp destul de bpn – 3:39,2.

Clipa cea mai grozavă a fost cînd mi-am văzut numele pe tabela de afişaj, cînd au început să clipească luminiţele alea şi a apărut scris : LOW. Numele meu. Odată ajuns acolo, putea foarte bine să mai ajungă o dată – şi încă deasupra tuturora.

Cînd l-am văzut pe Ike cum cîştigă seria, mi-am zis că finala e a lui. Şi încă tot mai cred c-ar fi putut s-o cîştige dacă mar fi avut aşa un ghinion. A fost o cursă minunată, plină de aroganţă. Puţin nervos la start, frămîntîndu-se ca un cal de curse şi de-a dreptul uimitor în momentul în care şi-a dat drumul.

A existat o fracţiune de secundă, pe cînd alergătorii se aflau într-o parte mai îndepărtată a pistei, în care întreaga ' scenă mi s-a înfăţişat brusc ca un tablou – avantajul de a fi simplu spectator, Lumina puternică şi crudă, marmura albă decupîndu-se pe verdele întunecat al copacilor şi tinerii im-brăcaţi în tricouri multicolore,zcare încremeniseră pentru o clipă. Mă găseam destul de aproape pent ru a putea admira forţa şi graţia mişcărilor şi destul de.departe de sudoarea, efortul şi întreaga lor suferinţă. Stăteam pe treapta cea mai de jos, avîn- du-I în dreapta pe Sam şi în stînga pe Tom Burgess, iar Sam striga : „Uită-te la el, uiţă-te la el 1" cu acea infernală mîndrie întipărită pe faţă – eu l-am creat, eu l-ara creat ! – şi cu un zîmbeţ atît de intransigent, cum niciodată nu mai văzusem. Pygmalion, ana gîndit eu, cu singura diferenţă că pe Ike nu-l crease nimeni, nici măcar n-ar fi fost nevoie, Ike *existase* de la bun început, aşteptînd ca cineva să-l descopere.

Alerga ca şi cum ar fi fost încredinţat că nu are cum să nu cîştige, asta nu pentru că ai> fi fost o cursă excepţională cu un timp foarte bun, dar felul lui de a se mişca lăsa să se întrevadă în el o uriaşă rezervă de energie care *nu era* folosită. De cile ori trecea prin faţa noastră —- ne aflam în dreptul liniei de start –, Sam îi striga cîte ceva şi, deşi Ike nu se uita Ia noi, puteai foarte bine să-ţi dai seama că l-a auzit după felul în care îşi îndrepta capul, după brusca încordare a întregului său trup. Asta mă supăra, simţeam că nu are nevoie de Sam – nu aici, nu acum – şi că Sam în mod deliberat încearcă să-l facă să creadă contrariul. Lucru care îi reuşea de minune, pentru că-n clipa în care a rupt panglica şi Sam a început să strige : ,,Bravo Ike ! Ai alergat foarte bine !", s-a uitat în jurul lui şi cînd, în sfîr.şit, a dat cu ochii de el, i-a zîmbit ca un copil părintelui său.

Tom şi cu mine eram în aceeaşi oală, fusesem înfrînţi, devenisem o cantitate neglijabilă. Cu singura deosebire că, eu reuşisem să fac faţă mult mai bine decît mă aşteptasem, pe cînd el dimpotrivă. Ajunsesem pînă în semifinală şi un. singur loc mă despărţise de calificare. Am suferit cîtăva vreme, aşa, cam o oră – un ciudat reflex condiţionat – şi apoi m-am obişnuit cu ideea. Tom însă nu, continua să fie foarte deprimat. Mi-era îngrozitor de milă de el şi eram de-a dreptul furios pe Sam. Poate că nu aveam dreptate. Poate că .Tom ar fi fost acelaşi cu' sau fără el. Era genul de om care se lasă uşor stăpînit de o obsesie şi cu faţa lui palidă de ascet ar fi putut foarte bine să poarte rasa monahală. Ike însă era altfel. Ike era manipulat.

Această senzaţie de manipulare, reflectată în mii şi mii de imagini peste tot – cum se zice, indiferent de rasă, credinţă şi culoare a pielii – îţi strică toată plăcerea, chiar dacă nu eşti decît simplu turist. Era ca şi cînd te-ai fi aflat în arena unui circ şi cu cit admirai mai mult spectacolul senzaţional'prezentat de animale, cu-atît ţi se strîngea inima mai tare, gîndindu-te la mijloacele prin care fuseseră dresate să-şi facă numărul. Cu cit ştii mai puţin, cu atît poţi să te laşi mai uşor fermecat, să devii mai sentimental în faţa unui aşa-zis spectacol fastuos al tinereţii, să gîndeşti în termeni de forţă şi de corpuri în mişcare. Prin apă, prin aer, înotînd şi sărind, şi luptîndu-se, şi rostogolin- du-se. Totul pe acest fundal copleşitor, care pe loc redădea lucrurilor adevăratele lor proporţii.

Sărmanul Ike. L-am auzit strigînd în noaptea aceea de după cursă, de după semifinală. „Cad 1” Cine poate şti ce visa.

O nouă zi de amară tristeţe pentru echipa Marii Britanii, cînd Ike Low, alergătorul-minune al cursei de o milă, pornind impetuos pe ultima linie dreaptă spre a prelua conducerea în semifinala cursei de 1 500 de metri s-a rostogolit de pe pistă, fulgerat de o întindere de ligament.

Cred că este cea mai grea lovitură pentru atleţii britanici pe această pistă romană purpurie, care pînă acum nu ne-a adus nimic în afara unui puternic sentiment de însingurare. După părerea mea, ca de altfel şi în opinia celor mai de seamă antrenori din Europa şi din America, alergătorul de o milă Low se îndrepta spre cucerirea medaliei de aur pentru Marea Britanie.

„S-a întîmplat cu totul pe neaşteptate-”, mi-a spus Low după aceea. „Pornisem ca un obuz şi în secunda următoare am căzut cuprins de o agonie”.

Antrenorul lui Ike, Sam Dee, furtunosul vultur de mare al atletismului britanic, se apără cu furie în faţa acuzaţiilor că l-ar fi supus pe tînărul în vîrstă de douăzeci şi doi de ani la un antrenament prea dur. „Totul e numai minciună, declară abrupt bărbosul mentor spiritual în vîrstă de cincizeci şi şapte de ani al alergătorului de o milă, Ike era într-o formă excelentă. N-a urmat un antrenament mai greu ca de-obicei”.

Fantastic, nu-i aşa, cum toţi alergătorii lui Sam fac în-totdeauna cîte o întindere de ligament la Olimpiadă.

Ike Low ? N-aţi vrea să veniţi la restaurant să daţi un interviu pentru televiziunea canadiană ?

Nu, amice, nu acum. Doar vezi c-abia mă mai mişc, fir-ar al dracului să fie 1

Da, Ike, dar ştii cum stau lucrurile cu emisiunile astea televizate. Azi e una, mîine-i alta.

Mda, cam aşa e. Dar nu acum.

Vreau să spun că băiatul, bineînţeles, era epuizat. Ei, dacă ne-ar fi ascultat pe noi, dacă-l lăsa în pace !

Da, Ron, de la bun început.

Dacă l-a tot mîncat de la spate pe bietul băiat, dacă nu l-a lăsat nici măcar o clipă să-şi tragă şi el sufletul ! *Noi* ştiam ce-i mai bine pentru el, dar n-a vrut să ne-asculte. *Noi* i-am fi apărat interesele, dar n-a vrut să ne creadă.

Poate că din asta a învăţat şi el ceva, Ron.

Sper. Sper să fie aşa.

Oprindu-se ca fulgerat, ca o pasăre săgetată în plin zbor, făcîndu-te să simţi şi tu aceeaşi durere, aceeaşi limbă de foc prelingîqdu-ţi-se de-a lungul piciorului, acelaşi sentiment de neputinţă. O, cît de bine cunoscut. Şi înainte de asta se mişca atît de frumos, cu atîta economie, cu atîta forţă. Ar fi trebuit să fii tu însuţi, alergător ca să înţelegi această sfîşietoare durere fizică şi psihică. Şi a mai fost un lucru pe care l-am simţit : că această clipă trebuia să fie a lui şi că trecuse, că şansele i se spulberaseră precum mie, la Melbourne.

Şi mă simţeam atît de puternic, mă simţeam atît de bine, îl lăsasem pe Burke în spatele lui Budai şi rămăsesem în urma lor. Apoi, pe ultima linie dreaptă am simţit cîtă forţă e în mine şi am ştiut că i-aş putea întrece pe amîndoi, deşi nu avea nici o importanţă – tocmai ăsta-i lucrul cel mai ridicol – pentru că oricum mă calificasem. Săptămâni întregi n-am putut să-mi scot asta din minte, oare chestia aia s-ar mai fi întîmplat dacă nu acceleram, sau lucrurile ar fi stat cu totul altfel? Dacă aş fi ieşit al treilea, să zicem, atunci totul ar fi fost în regulă ? Sau accidentul s-ar fi întîmplat oricum, aşa cum ziceau cei mai mulţi ? Ajungeam oare în finală ? N-aveai cum să ştii, nu puteai fi sigur. Chiar şi doctorii erau de păreri diferite.

E o senzaţie oribilă, te avînţi ca o săgeată şi brusc, fără nici un semn prevestitor, nu mai poţi să te mişti deloc, te *prăbuşeşti.* Durerea şi spasmul pe care-l simţi în picior şi sentimentul mult mai de nesuportat că eşti zdrobit, terminat. Toţi

ceilalţi care trec pe lingă tine unul după altul, toţi, pînă la ultimul nevolnic. E ca într-un coşmar, cînd stai pironit fără să te poţi mişca. N-ai încotro. Trebuie să te dai ia o parte de pe pistă, să te arunci pe iarbă, să te arunci în nefiinţă.

în clipa aia, chiar că am vrut să mor. n-aveam pentru ce mai trăi. Vreo doi sau trei oficiali au venit spre mine aler- gînd şi croncănind pe italieneşte – nu-nţelegeam o boabă – şi unul dintre ei mi-a aruncat o pătură pe umeri, ceea ce pe căldura aia era culmea culmilor. Am zvirlit-o deoparte. Apoi a apărut Ron Vane din neant, spunînd : „Ce s-a întîmplat Ike, ai făcut o întindere de ligament ?" şi eram atît de năuc, încît n-am putut scoate o vorbă. Am dat din cap. M-a întrebat dacă vreau să cheme brancardierii, dar i-am făcut semn că nu. Mă durea al dracului de tare, dar asta ar fi fost cea mai mare grozăvie, adică să mai ies de pe stadion şi pe targa, sub ochii tuturora. Aşa că Ron şi cu oficialii au început cumva să mă târască c'e- acolo. li ţineam pe după gît şi în felul ăsta am putut să văd sfîrşitul cursei. Burke părea să fie primul, apoi Budai şi cînd panglica s-a rupt am închis ochii pentru că simţeam că plîng. De fapt, a doua zi, fotografia mea apăruse în toate ziarele italiene. Ron şi cu oficialii care mă scoteau de pe stadion şi eu cu faţa schimonosită, plîngînd.

Ceilalţi concurenti s-au purtat destul de frumos. Burke a venit la mine şi mi-a spus : „Ai avut ghinion, prietene" şi Budai. ăla n-avea ce să-mi zică, mi-a luat raîna şi a-nceput să mi-o scuture. Şi pe urmă, slavă ţie doamne, a apărut Sam şi m-am trezit că-i spun : ,,Iartă-mă, Sam, iartă-mă, Sam", e tot ce mi-a venit atunci în minte. Iar Sam spunea întruna : „E *numai* o aminore. E *numai* începutul", vorbindu-şi parca sieşi, iar acum, cînd stau să-mi aduc aminte cred că plîngea şi el.

Apoi a apărut Jack Brady şi a spus': ..întindere de liga- ment ?",' exact aşa cutn vă zic, pe tonul profesional al unui doctor. A continuat apoi : „Duceţi-l înapoi în Satul Olimpic şi culcaţi-l în pat". Sam l-a dat la o parte pe oficial şi mi-a luat braţul şi am pătruns în tunel, apoi am aşteptat acolo, în faţa stadionului pînă cînd Jack a făcut rost de o maşină. Nici el nu vorbea cu Sam şi nici Ron. De fapt, Sam şi cu Ron îmi stăteau de-o parte şi de alta, vorbind amîndoi cu mine şi făcîndu-se că nu se cunosc unul pe altul. După atitudinea lor, Ron şi Jack păreau să fie convinşi că Sam e de vină, că se repezise pe pistă şi mă lovise cu mîna lui.

Cînd a sosit maşina cu Jack înăuntru şi cu un şofer italian, Ron i-a zis lui Sam : „Mulţumesc, cred că acum putem să ne descurcăm şi singuri", dar Sam nici nu l-a băgat în seamă, mi-

a spus : „Uşurel Ike”, ajutîndu-mă să m-aşez pe scaunul din spate şi urcîndu-se alături de mine. Pe drum, nimeni n-a scos nici un cuvînt, dar Sam mă apucase de braţ şi din cînd în cînd mă strîngea.

În ceea ce mă privea, ar fi putut foarte bine să-mi taie porcăria aia de picior şi zile întregi aşa mi-a şi venit să fac. Parcă piciorul ăla nu mai era al meu, nu mai aveam nevoie de el. Pentru că aveam în *mine* aceeaşi senzaţie, aici era toată grozăvia, aveam aceeaşi încredere, simţeam aceeaşi putere ca atunci pe. pistă, cînd începusem să accelerez. Eram ca o maşină hodorogită însă cu un motor excepţional, cu singura diferenţă că poţi cumpăra oricînd un şasiu nou, pe cînd eu aveam să rămîn pentru vecie cu ceea ce mă înzestrase natura.

Pe urmă, cînd am început să mă simt mai bine, mi-am dat seama – ce chestie ciudată – că totul e-n ordine cu *excepţia* muşchiului ăluia, singura problemă era el. O durere care te străbătea de la fesă în jos pînă aproape de genunchi, o slăbiciune a piciorului, în momentul în care a început să se mai vindece şi din nou durere cînd încercai să-l întinzi – ceea ce Sam mă tot obliga să fac.

M-a dus la o clinică din Roma pentru tratament. Căldură diatermică şi un fir negru învălătucit în jurul piciorului, ca un şarpe, şi ultrasunete. întins pe spate, în timp ce ei te ungeau cu ceva pe picior şi începeau să plimbe pe tine vergeaua aia, sus şi jos, sus şi jos, o plăcută senzaţie de căldură, pînă cînd se-ntîmpla să uite s-o mai mişte şi atunci te ardea ca dracu. Trebuia ca fibrele musculare să se întindă şi să se contracte^ Sam îmi ţinea lungi'prelegeri despre ceea ce se întîmplase şi despre sîngerarea internă. îşi plimba degetul în josul muşchiului ăluia şi îmi spunea: „Se vindecă bine. în două săptămîni poţi începe un antrenament moderat”, dar mintea mea nu mergea deloc aşa de departe. Voiam să plec din Roma, cît mai departe de Olimpiada asta, cît mai departe de Satul ăla Olimpic, unde totul mă răscolea.

L-am implorat pe Ron Vane şi pe Des Victor, managerul echipei : „Vă rog, nu puteţi să mă trimiteţi acasă ?”, dar mi-au răspuns că nu se poate, că se cumpăraseră deja biletele de întoarcere şi cu asta basta. Ron mi-a spus : „Ştiu bine că eşti dezamăgit, Ike. Sîntem cu toţii dezamăgiţi. Dar ia-o ca pe o vacanţă. O vacanţă gratuită”. A dracului vacanţă.

Aici Sam a avut multe de zis.

E o simplă întârziere şi nimic altceva. Totul depinde de tine. Un mare campion ştie să înveţe şi din necazuri. Un mare campion învaţă să se*'ferească de ele, tot aşa cum, în procesul evolutiv, omul învaţă să meargă şi pasărea să zboare. Ai fost înfrînt, dar nu în mod ruşinos. Ţi-ai dovedit ţie şi lumii întregi că eşti un mare alergător şi nu numai atît, ai demonstrat că poţi obţine rezultate bune în marile ocazii competitive. Peste patru ani de zile vei rămîne tot un mare alergător, cu o minte mai ageră, cu un trup mai puternic, cu o experienţă mai bogată.

Cred că puteai să cîştigi la această Olimpiadă. Nimeni nu poate fi sigur, dar cred că ai fi putut să cîştigi, tot aşa cum şi tu ştiai asta. îţi spun nu ca să-ţi creez un sentiment de frustrare, ci ca să-ţi dau încredere în propriile tale puteri. între Olimpiada asta şi cea viitoare există posibilităţi multiple. Adu-ţi aminte. N-ai fost învins, ci trădat. Pentru un timp. Victoria ta la Tokio va fi o victorie mai *mare* decît la Roma, pentru că atunci vei fi înfrînt toate adversităţile care-ţi stau în cale.

Minunat. Dar atîta vreme cit vorbea el şi poate un pic după aceea. Mă întorceam însă repede la vechea mea stare de deprimare. De-atunci m-am tot întrebat, oare chestia asta s-ar mai fi întîmplat dacă aş fi cîştigat sau dacă m-aş fi întors imediat acasă, aşa cum vroiam ? Vreau să zic, toată povestea asta cu Jill şi cu mine. S-ar mai fi întîmplat oare dacă n-aş fi avut starea aia de spirit, cînd de nimic nu-mi mai păsa şi de nimic nu mai aveam chef ?

Nici măcar din pat nu mai voiam să mă dau jos, acolo cel puţin eram la adăpost, nu trebuia să-i văd decît pe Alan şi pe Tom, dacă se întîmpla să rămînă cu mine şi pe cei care veneau să mă viziteze. Atunci însă, de cele mai multe ori mă prefăceam că dorm.

Cînd totuşi am ieşit pînă la urmă din cameră, a fost pur şi simplu ceva înfiorător. Să nu fii în stare nici măcar să mergi ca lumea, dapăi să mai şi alergi. Aşa c-am început să urăsc piciorul ăla al meu mai mult decît oricînd. Oriunde să fi fost, chiar şi pe stradă şi tot ţi-era neplăcut să mergi şon- tîc-şontîc şi toţi să te depăşească, dar aici, unde nu mă găseam printre oameni obişnuiţi, ci printre atleţi, oameni într-o formă perfectă, cei mai desăvîrşiţi oameni din lume, toţi ştiind să-şi folosească trupul. Ei bine, aici te simţeai infirm de două ori.

Bineînţeles c-o ştiam pe Jill de mai de mult. Venise în echipa noastră de un an de zile şi ieşise cu noi în străinătate de vreo cîteva ori. Cum am văzut-o mi-am zis în sinea mea, ştiţi, drăguţă fată, *foarte* drăguţă, o feţişoară frumoasă, un corp foarte reuşit şi în acelaşi timp m-am gîndit că nu prea seamănă cu celelalte. Adică alea erau toate cam la fel. se ţineau scai una de alta, se hlizeau tot timpul şi nu prea le interesa cum arată. Chiar şi cele care mai călcau pe-alături,j;a de pildă Jane Cobham, aia cu care o făcusem eu de oaie la Leipzig, tot nu erau aşa cum sînt fetele de obicei. Dacă se apucau să facă dragoste cu tine o făceau oarecum îit glumă, ca şi cum ai bea ceva sau ai merge la film. Dar Jill, slavă domnului, nu se hlizea deloc. De fapt, avea în ea o anumită seriozitate, o expresie deosebită în priviri, în ochii ăia căprui şi frumoşi. Iar cînd rîdea, ei bine, rîdea pentru un *anumit* lucru şi era minunat să vezi cum i se transformă întreaga faţă, cum se uită la tine cînd rîde, de parcă tu şi cu ea aţi fi singurii oameni de pe lume. Stătusem din cînd'în cînd de vorbei cu ea, dai' niciodată nu împinsesem lucrurile mai departe. într-un fel pentru că era ceva cu ea, părea că n-o prea interesează chestiile astea, iar pe de altă parte, fiind anul olimpic, aveam de gînd săc fiu cuminte şi să mă port frumos, îndeosebi în timpul întrecerilor, înaintea cursei. îmi promisesem că dacă am să cîştig medalia de aur – dacă o cîştig, fir-ar ea a dracului – am să mă distrez ca niciodată, am să petrec ca un nebun. Dar pînă atunci, nimic. Sau, mă rog, aproape nimic.

Jill era din Manchester şi la început am rămas mirat cînd am auzit-o vorbind. Feţişoara aia drăguţă, brunetă şi accentul ăla nordic. Totdeauna am avut ideea asta, probabil pentru că eram londonez, că cei din nord cam fac pe nebunii şi nu puteam să mă obişnuiesc deloc : pe de o parte ea, pe de altă parte accentul ăla. Oricum, ţinînd cont de halul în care eram după accident, nici nu mi-ar fi trecut prin minte să încerc ceva cu vreo fată. Adică, să vă spun adevărul, mi-era teamă că n-aş fi fost în stare de nimic.

Ei bine, într-o după-amiază am intrat în restaurantul olimpic destul de tîrziu, pentru că nu voiam să mă întîlnesc cu nimeni, nu voiam să văd pe nimeni. Mi-am pus tava pe una din mese, m-am aşezat pe scaun şi imediat am auzit o voce, vocea *ei :* „Ce-ţi mai face piciorul ?'' Era chiar în faţa mea, puţin mai încolo. Nici măcar n-o observasem, în aşa hal eram. Ca să nu vă mint, nu mă incinta cine ştie ce întîlnirea

asta, pentru că n-aveam chef să stau de vorbă cu nimeni. Cam asta reieşea din atitudinea mea : ce importanţă mai are piciorul meu. am ieşit din joc şi gata, am fost eliminat, acuma trebuie să mai treacă * patru ani de zile pînă să mai pot încerca o dată, aşa că ce importanţă mai poate avea ? Cu toate astea, a trebuit să recunosc că era tare drăguţă în bluza aia roz pe care o purtau fetele noastre. Braţele ei dezgolite'erau arămii şi tare drăguţe, subţiri, dar ştiţi, bine făcute, puternice fără a fi însă greoaie. Era s-prihteră, 100 metri plat şi ca să zic aşa n-o scosese la capăt prea rău, ajunsese pînă în finală şi ieşise parcă penultima.

I-am zis : „Oricum, e mai bine faţă de cum a fost", ceea ce bănuiesc eu că nu suna prea prietenos, dar, cum v-am spus, ăsta era un lucru de care nu-mi făcea plăcere să vorbesc. Mi-a spus : „Am fost şi eu de faţă. Mi-a venit să plîng. Alergai atît de frumos” şi nu ştiu de ce chestia asta, gata, m-a terminat, totul mi-a venit iarăşi în minte şi am simţit cum îmi dau lacrimile şi am băgat nasul în farfurie. Cum tot nu scoteam nici un cuvînt, mi-a zis : „îmi pare rău că te necăjesc, ştiu cam ce trebuie să simţi”, ceea ce n-a făcut decît să înrăutăţească lucrurile. Mi-a venit practic să mă ridic de la masă şi s-o iau la fugă prin restaurant, numai că nu eram în stare să alerg şi ar fi fost de-a dreptul ridicol să-mi las farfuria neatinsă pe masă şi să încep, să mă tîrăsc spre uşă şchiopătînd.

Aşa că am rămas amîndoi acolo ca nişte idioţi, eu străduin- du-mă din răsputeri să nu plîng, ea încercînd să nu mă mai necăjască, pînă cînd mi-am dat seama la un moment dat cît de mult aş vrea să nu mai plece de lingă mine. M-a înspăimîn- tat gîndul că are să se seoalefşi o să mă lase singur, aşa că am ridicat ochii din farfurie, mi-am adunat puterile şi i-am zis primul lucru- care mi-a venit în minte : „Mergi după masă la stadion ?” Ceva mai absurd nici nu putea fi cu putinţă, pentru că tocmai se disputa finala probei de 1 500 de metri, chestie pentru care aş fi dat orice numai să nu trebuiască să o văd. Probabil că din cauza asta s-a uitat la mine cu atîta mirare, un timp nu mi-a răspuns nimic şi apoi mi-a zis : „Da, merg”, iar eu i-am spus : „Atunci, hai să mergem împreună”.

Ne-am dus în partea rezervată atleţilor, undeva prin mijloc, destul de aproape de pistă şi vizavi de tribuna oficială. Mi-am dat seama de asta cînd deja ne aşezasem şi era prea tîrziu, nu mai aveam altceva de făcut decît să rămîn acolo şi dumnezeu cu mila. în tribună mai erau o groază de

sportivi din echipa noastră şi mulţi dintre ei m-au salutat, dar simţeam că se uită la mine într-un fel ciudat, întrebîndu-se poate cum o să reacţionez sau, cine ştie, mirîndu-se să ne vadă împreună, pe Jill

şi pe mine. A apărut un alergător de garduri, un australian pe eare-l întâlnisem prima oară la Cardiff şi mi-a spus : „Cine crezi c-o să iasă primul, Ike ?" şi m-am întrebat cum. oare pot unii să fie aşa de tâmpiţi ? l-am zis : „Nu ştiu. E o cursă foarte, foarte deschisă", în realitate însă nu puteam'să mă gîndesc la chestia asta fără să simt o stringere. de inimă, pentru că ştiam că ar fi trebuit să fiu şi eu acolo pe pistă, pentru că ştiam că ăş fi putut să-i învîng pe toţi. *

Apoi a fost anunţată cursa, şi diferite nume au prins să clipească pe tabela de afişaj ; toate numele alea străine în afară de numele meu, exact aşa cum îmi imaginasem eu de la bun început. Budai era acolo şi Driver, şi Burke, şi Mănfred. Toţi se-ncălzeau, întinzîndu-se, scuturîndu-şi picioarele, făcînd cîţiva paşi de alergare, mai intii în mijlocul pistei, apoi în apropierea liniei de start. Au început să-şi dea jos treningurile şi, brusc, am simţit că nu mai pot suporta, am lăsat capul în jos, nu mai puteam să mă uit la ei şi în clipa aia ea m-a luat de mină şi a fost într-adevăr minunat cînd i-am simţit deodată degetele strîngîndu-mă uşor.

Cînd am ridicat din nou ochii, a foşt ca s-o privesc pe ca, nu cursa care se pregătea să înceapă. Avea o expresie cu totul şi cu totul deosebiţş, de parcă ar fi înţeles într-adevăr ce simt, de parcă suferea şi ea alături de mine. M-am uitat în ochii ei şi gata, cuvintele au devenit de prisos. Ne îndrăgostisem. Parcă eram sub acţiunea unui drog, acum puteam să mă uit intr-acolo, puteam să-i privesc pe alergători, să urmăresc cursa. Şi asta fană să simt absolut nimic, fără să mă mai doară. Deveniseră pentru mine nişte ţipi oarecare, care-şi scoteau treningurile, care stăteau apoi nemişcat! în tricourile lor de diferite culori şi care la un semnal au început să alerge. Ca într-un vis. De mai multe ori în timpul cursei am întors capul ca s-o privesc pe Jiii .şi o dată am surprins-o uitîndu-se şi ea la mine şi zîmbindu-mi. Zîmbetul acela minunat al ei.

Pînă la urmă a cîştigat Burke. S-a desprins de ei pe la mijlocul ultimului tur şi Driver a clacat, n-a mai putut să-i facă faţă. De fapt, pînă la urmă a avut noroc şi c-a ieşit pe locul doi, între ei trebuie să fi fost o distanţă de vreo cincisprezece yarzi. Dar chiar şi atunci. în timpul finişului, cu toată surexcitarea mea, cu toate că ajunsesem să

urmăresc cursa cu sufletul la gură, chiar şi în momentele alea simţeam cum acţionează drogul asupra mea. aşa că nu m-am mai amărît. Nici măcar atunci cînd au înmînat medaliile, cînd l-am văzut pe Burke stînd în locul unde, de fapt, ar fi trebuit să stau eu. Deşi acum, cînd mă gîndese la scena asta, mi se încreţeşte carnea pe mine.

în seara aia, Jill şi cu mine am mers să luăm rnasa în oraş, la un restaurant pe malul fluviului, unde am stat şi am mîncat afară, pe terasă. Altceva nu-mi mai aduc aminte, pentru că sentimentul ăla care mă cuprinsese era pentru mine ceva cu totul nou, nu mai trecusem niciodată prin aşa ceva ; era o forţă necruţătoare care te subjuga în aşa fel, încît nu te mai puteai gîndi Ia nimic, nici nu mai ştiai pe ce lume trăieşti.

Totuşi mi-aduc aminte de fluviu, de Tibru ; stăteam împreună cu Jill acolo, lingă parapet, sub copaci, privind apa în tăcere, ţinîndu-ne de mină, apoi uitîndu-ne unul în ochii celuilalt şi sărutîndu-ne. Cînd m-am întors acasă mi-au zis că Sam trecuse pe-acolo. Ca să mă caute. Vă spun drept, pur şi simplu uitasem de existenţa lui Sam.

Arrivecterci Ike ! Vei purta cu tine amintiri sfîşietoare despre Roma, noi însă ne vom gîndi la tine cu simpatie. Un atlet tînăr, arzător, plin de vigoarea tinereţii sale, care a venit ca să cîştige, dar care a pierdut fără însă a fi învins. Un atlet tipic englez, înalt şi zvelt, cu profilul acelor eroi aviatori de acum douăzeci de ani. Tipul clasic, tipul olimpic, urmărind mai presus de orice victoria, dar în limitele *fair play-ului.*

Din nefericire, asemeni multor altor eroi, ai fost trădat, dar nu de vreo fiinţă omenească, ci de un trădător mai apropiat şi mai intim, un trădător de care fiecare atlet trebuie să se păzească : propriul trup. Au numit întindere de ligament dezastrul acela care s-a abătut asupra ta în timp ce alergai cu atîta noblete pe pista purpurie a Stadionului Olimpic, deplin încrezător în puterile tale, în picioarele acelea lungi şi musculoase, care aveau să nu te mai ajute.

Şi cînd a fost să se întîmple, pe faţa ta s-a putut citi o îndoită agonie, agonia eşecului şi agonia celui trădat, abandonat de către cel mai bun prieten al său. Cursa aceea tu ar fi trebuit să o cîştigi, aşa cum fără îndoială simţi că ai fi putut cîş- tiga şi finala. Dar nu a fost să fie aşa. Nici măcar n-ai mai alergat în finală. A trebuit să priveşti cu amărăciune cum oficialii înmînează medalii celor pe care tu i-ai fi putut

învinge.

Te întorci acasă chinuit şi însingurat, asemeni unei plante căreia nu-i este îngăduit să crească. Rămînem însă cu amintirea spiritului tău sportiv, a graţiei tale virile, a combativităţii tale loiale. De aceea îţi şi spunem : *„Arrivederci Ike, a Tokio !”.*

Şi cîte sfaturi i-am tot dat
Ñ-a vrut s-asculte, nici să-nveţe Şi-ar fi avut de profitat
Dacă mă asculta pe mine
De-ar fi-nţeles că ştiu mai bine La dracu', aur cîştiga.
Acum pe propria-i piele-o simte. Sperăm c-o să se-nvcţe minte.

Hampstead Heath. O după-amiază de toamnă. Peisajul este de o frumuseţe calmă, neagresivă. Printre copaci, frunze îngălbenite se lasă purtate de o pală uşoară de vînt. Lumina este blinda, iar în aer se simte o ameninţare de ploaie. Razele unui soare palid, dansează deasupra ierbii care şi-a îndulcit culoarea intr-un verde iernatic.

Pe unul din dealurile care se ondulează asemeni unor paranteze mici apar doi alergători : un BĂRBAT şi o FEMEIE. *Aleargă amîndoi cu aerul acela concentrat al celor care şi-au închinat viaţa unui scop unic. Amîndoi poartă tricouri şi şorturi albe, largi.* BĂRBATUL *este cu şase incii mai înalt decît* FEMEIA, *este frumos, are părul închis la culoare şi răvăşit de vînt, iar trăsăturile feţei sale tinere par a fi marcate de grele sforţări. Seamănă eu un soldat sau poate cu un tînăr călugăr. Trupul lui are o musculatură suplă, viguroasă. Pielea, ca şi a ei, este aproape măslinie. Ea are un păr negru, scurt şi cârlionţat, membrele îi sînt subţiri, dar totuşi puternice. în clipa în care amîndoi au ajuns pe coasta dealului, ea întoarce capul pentru a-l privit pe* BĂRBAT cu *o expresie plină de admiraţie şi devotament. El nu se uită la ea.*

Puţin mai apoi se ivesc pe acelaşi deal alţi trei alergători cu trupuri subţiri şi pline de nerv. Un BĂRBAT MAI ÎN VÎRSTA, *cu o barbă scurtă şi argintie, mişeîndu-se cu vigoarea, unei păpuşi mecanice, şi* DOI BĂRBAŢI MAI TINERI, *unul dintre ei palid, înalt şi încordat, iar celălalt blond, alergînd cu un aer de îngîmfare crispată. Aceştia din urmă îi ajung pe primii doi şi îi încercuvesc.* TÎNARUL ÎNALT *trece la dreapta* BĂRBATULUI, ALERGĂTORUL BLOND *trece la dreapta* FEMEII, *iar* BĂRBATUL MAI 1N VÎRSTA se *strecoară între* BĂRBAT şi FEMEIE. *Aleargă cîtva timp în tăcere, apoi* BĂRBATUL MAI ÎN VÎRSTA, SAM DEE *vorbeşte :*

SAM : Bine, acum o să facem nişte sprinturi. Cel care-şi aude numele strigat sprintează pînă în momentul în care îi spun eu să încetinească ritmul. *Jill !*

JILL DAILEY, FEMEIA, *accelerează pe iarbă. Paşii îi sini*

scurţi şi grăbiţi, ridică genunchii fparte sus, de parcă ar octzona un piston.

SAM *(strigînd) :* Braţele mai sus, genunchii mai jos ! Braţele mai sus, genunchii mai jos ! Deştul !

JILL îşi reia *vechiul ritm.*

SAM : *Ike !*

Acum sprintează BĂRBATUL, IKE LOW, *accelerîndu-şi ritmul din cîţiva paşi, fără efort vizibil, prin intermediul unor mişcări controlate, pline de forţă, atît de line şi de economice, incit par executate de un tobot. Trece de* JILL şi e *acum la vrep cincizeci de yarzi înaintea ei., cînd* SAM ii *strigă iar acelaşi lucru.*

SAM : Ajunge 1

IKE *începe acum să alerge intr-un ritm uşor.*

SAM *(cu umor) :* Sana !

Sprintează el însuşi, vioi, dar crispat, ca şi cum şi-ar forţa corpul în mod deliberat. încetineşte ajungînd alături de JILL *şi, după vreo cîţiva paşi făcuţi împreună, întoarce capul pentru a striga din nou.*

SAM : Tom şi Alan ! Haideţi ! Să vedem cine îl ajunge primul pe Ike !

Bărbatul înalt, TOM BURGESS, *şi cel scund şi blond,* ALAN BELL, *se iau la întrecere cu seriozitate şi iuţeală.* TOM *are pasul mai lung, iar* ALAN *posedă dinamismul caracteristic al sprinterului. După treizeci de yarzi e înaintea lui* TOM, *deşi acesta din urmă nu dă semne că ar avea de gînd să se lase bătut. Capul i se balansează dintr-o parte într-alta, gură i se schimonoseşte, dă' impresia unui alergător care se apropie de finalul cursei de maraton. După două sute de yarzi, cînd d.eja l-au şi depăşit pe* IKE, *distanţa care îi separă a crescut la vreo cincisprezece yarzi, dar în momentul în care* SAM *strigă „Destul 1", ea începe să se micşoreze.* ALAN *încetineşte, însă* TOM se *încăpăţî- neazăsă alerge pînă cînd îl ajunge din urmă.* IKE *li se alătură.*

TOM *(lui* ALAN) : Mi-ar place să văd cum te-ai descurca pe cinci mile.

ALAN *(bine dispus) :* Nici măcar n-aş fi în stare să alerg cinci mile.

TOM : Iar eu nu pot să sprintez, fir-ar al dracului să fie ! IKE : Lasă, Tom, nu-ţi face tu probleme din cauza asta ! TOM (cu *amărăciune) :* Nici nu-mi făceam probleme.

I.KE *(întorcîndu-se să-i privească pe* SAM şi *pe J1LL) :* Sam, • să ştii că sînt eu ochii pe tine !

SAM *(imediat) : Ike !*

Ascultător, IKE *sprintează înainte, de unul singur, în timp ce ceilalţi rid.*

SAM *(lui* JILL) : Ştim noi cum să ne descotorosim de el, nu-i aşa ?

Cînd IKE *a ajuns la vreo două sute de yarzi şi mai bine în faţă,* SAM *strigă din nou.*

S/\M : E-n regulă ! *Ajunge !*

IKE *încetineşte.*

TOM *(aruncînd o privire în urmă)* : Sam, n-am ştiut pînă acuma că eşti un bătrîn dezgustător.

SAM *(luînd-o pe* JILL cu *braţul pe după umeri) :* Jill ştie foarte bine că pentru mine e ca şi fata mea.

ALAN *(privind şi el în urmă) :* Bine, atunci un bătrîn tată dezgustător 1

SAM : Să igliorăm o asemenea intervenţie, nu-i aşa ?

Alergarea continuă, protagoniştii cînd uhindu-se, cînd separîndu-se, asemenea unor molecule. Descriind un cerc larg, ajung în sfîrşit în dreptul unor clădiri mari, cu două etaje, care au un aer detaşat şi suburban. Acolo, la marginea parcului, se află două maşini. Un Ford Cortina al lui IKE şi *o maşină sport cu două locuri care este a lui* ALAN. *Cei doi descuie şi scot dinăuntru nişte treninguri, pentru* JILL şi *pentru* TOM, o *pereche de blugi şi un pulover cu guler întors pentru* SAM.

IKE : Sam, azi nu mi s-a părut c-arăţi prea bine, începi să cam dai în primire. Jill, tu ce zici ?

JILL *(Strîngîndu-l de braţ pe* SAM) : Nu-i adevărat, a fost nemaipomenit.

SAM *(sărutînd-o pe obraz) :* Fetiţa mea dragă !

IKE : Fetiţa *ta* dragă !

SAM *(dezmierdînd-o pe* JILL) : Dacă toate atletele ar fi ca ea, zău dacă n-aş începe să iau în serios atletismul feminin.

JILL : Ar trebui să-l *iei* în serios.

SAM : Pe *tine* te iau în serios, draga mea, pentru că eşti atît de feminină şi atît de frumoasă.

JILL : Vezi ? Nu pentru că alerg.

SAM : Ştiu că alergi. Dar pentru mine feminitatea ta va fi întotdeauna pe primul loc şi alergarea pe locul doi.

IKE *(cuprinzind-o pe* JILL *cu mina peste talie) :* Sam, aici ai avut mare dreptate ! Ia spune-i să stea mai bine acasă, la cratiţă.

JILL *(desprinzîndu-se* de *amândoi) :* Sinteţi nişte neruşinaţi ! SAM : Draga mea, tu eşti muza noastră ! Eşti Atalanta noastră ! Dac-aş avea putere, ţi-aş oferi toate medaliile de aur de la bun început, numai pentru că eşti aşa cum eşti !

JILL : Pe mine mă interesează alergarea, nu concursurile de frumuseţe 1

SAM : Dacă s-ar organiza concursuri de frumuseţe pentru alergătoare, precis că le-ai cîştiga pe toate !
JILL : Gata, mă predau ! Pur şi simplu nu vrei să crezi că şi femeile se pot dedica sportului.
SAM *(dezmierdînd-o iarăşi) :* Dar bineînţeles că cred. Dacă fiecare atlet ar pune atîta suflet cit pui tu, dacă *Alan* ar şti să se dedice ca tine...
ALAN : Iarăşi vechea placă.
SAM : N-ar fi cîştigat numai medalia de bronz...
JILL : *Numai* medalia de bronz !
SAM : Ar fi fost *cel* mai mare sprinter al zilelor sale.
IKE *(parodiind accentul american) :* Cea mai rapidă fiinţă omenească din lume.
ALAN : Aşa-mi trebuie dacă nu te-am ascultat pe tine.
SAM : Ei, ai avut şansa ta, dar n-ai ştiut să profiţi. Ai venit şi te-ai antrenat cu mine cîtva timp. Eram gata să mă ocup de tine.
ALAN : Sam, acuma e prea tîrziu.
SAM *(retoric) :* în vieţile omeneşti există fluxuri şi refluxuri. IKE : Da, numai că pentru tine, Alan, s-a cam scurs apa pe gîrlă, nu-i aşa ?
ALAN : Irevocabil. Nu face nimic, Sam, am să te duc totuşi pînă acasă.
SAM : în racheta aia a ta ? Nu cred c-am chef..
ALAN : Bine, atunci o iau pe Jill. *
SAM *(luînd-o pe* JILL *în braţe) :* S-o iei pe păpuşica mea ? Nu ţi-aş încredinţa-o nici pentru o secundă.
IKE : Cind Alan a fost nevoit s-o lase mai moale cu alergatul, şi-a cumpărat o maşină.
ALAN : Foarte inteligent, n-am ce zice.

ALAN *deschide uşa maşinii sport şi se aşază pe scaunul conducătorului, iar* SAM, *strîmbîndu-se, ocupă celălalt loc.* IKE *şi cu* JILL *se urcă în faţă, iar* TOM *pe bancheta din spate a Fardului.*

SAM : Ah, nimic nu se poate compara totuşi cu viteza omului.

Cele două maşini pornesc.

Era o fată plină de seriozitate, ăsta-i cuvîntul cel mai potrivit. Nu era plicticoasă, nu era lipsită de simţul umorului, nu era greoaie, ci *gravă.* Cum spun francezii : *une sérieuse* ††††††. Iar Ike nu este serios în adevăratul sens al cpvîntului ; este serios numai în ceea ce priveşte alergarea. Alergarea *lui.* Nimic nu-l interesează din ceea ce se întîmplă cu ceilalţi, cu atletismul în

---

†††††† O (fată) serioasă (în fr.).

general, cu felul în care este el dirijat. Nu aderă la «ici un comitet, trebuie mereu să-l hărţuieşti ca să semneze vreo petiţie, aşa că sînt unii care de multe ori se supără pe el. Aşa cum mi se întîmplă şi mie să mă supăr.

Intr-un fel, cred eu. ne asemănăm cu marxiştii, nu acceptăm o poziţie neutră. Dacă nu eşti de partea noastră, înseamnă că eşti de partea celorlalţi. Trebuie să alegi –, iar Ike a ales alergarea. Şi pe Sam, bineînţeles –, ceea ce explică oarecum atitudinea sa într-un moment în care opoziţia s-a cristalizat în. cea mai mare parte în jurul lui Jack Brady. Şi pe Jill.

Ţi se întîmplă uneori să te întrebi dacă prOpriile-ţi motivaţii ar rezista în faţa unei examinări atente. Oare această activitate în comitete nu este un simplu, mod de a amina tăierea cordonului ombilical ? Oare Ron Vane şi toţi Ceilalţi au început şi ei la fel, prin a fi nişte rebeli pe care timpul i-a metamorfozat în autocraţi ? Nu cred – nu vreau să cred una ca asta. Ron are acea fire plîngăreaţă, acea credinţă că nimeni nu-l înţelege, trăsături care cu siguranţă că l-au hărăzit funcţiei de administrator, făcînd astfel din participarea reală o simplă uvertură, un hiat. Nu cred că a fost vreodată tînăr. Iar în ceea ce-l priveşte pe Ike, atunci cînd îl acuzăm de egoism, nu ne acuzăm oare şi pe noi de acelaşi lucru pe care-I simţim înlăun- trul nostru ? Şi pe care-l invidiem în starea sa naturală, nediluată ? în *realitate* cine face mai mult pentru atletism, cel care este devotat trup şi suflet comitetelor, sau cel care pur şi simplu ieSe pe pistă, 'aleargă şi stîrneşte astfel admiraţia întregii lumi? Trebuie să reflectezi,bine înainte de a da un răspuns. Dacă înclini în favoarea omului comitetelor, atunci eşti foarte aproape de óptica lui Ron Vane.

Dar ce noroc a avut Ike cu Jill, care crede în el şi în posi-bilităţile sale cu aceeaşi seriozitate ca şi el. Aşa cum l-a învăţat Sam să creadă. De două ori norocos, pentru că-l şi iubeşte şi pentru asta oricine s-ar putea considera norocos. încercasem şi eu s-o cuceresc, dar seriozitatea ei m-a înfrînt, nu era genul de fată care să se-nghesuie cu toţi sau căreia să-i placă escapadele, Şi cînd te refuza, avea în gla's un ton de reproş – „A-lan !" – cu atît mai exasperant, cu cît în mod evident era o fată senzuală.

A fost un lucru fascinant acolo, în Satul Olimpic, să-l vezi pe Ike îndrăgostit – Jill cel puţin pentru asta se născuse pe lume – şi să-i vezi privirea pierdută, năucă. Pentru prima oară aveai certitudinea că nu se mai gîndeşte la recorduri, la timpi intermediari – atunci avea o cu totul altă expresie –, ci la o altă fiinţă omenească. M-am întrebat cum o să accepte Sam situaţia ; dar col puţin pentru început părea s-o fi acceptat. Se profilează în aparenţă o adevărată lună de miere, în toate sensurile, în afară de sensul propriu al cuvintului. Unul pentru toţi şi toţi pentru Ike.

Pentru că Jill este gata să se sacrifice şi foarte fericită să pună alergarea lui Ike pe primul plan, iar pe a ei undeva aiurea. îţi dă impresia că nu continuă să alerge decît pentru a-l ajuta pe Ike, pentru a se antrena cu el, pentru a face şi ea parte din echipă în timpul deplasărilor. Bănuiesc că e genul de fată care *vrea* să se sacrifice pentru ceva anume, pentru un ideal, de preferinţă întrupat într-un bărbat.

Stăteam odată împreună privind o cursă de-a lui, iar ea era cu totul şi cu totul transpusă, avea privirea aceea fermecătoare, care mărturisesc că m-a făcut invidios şi mi-a zis : „Oh, *nu-i aşa* că aleargă minunat ?". Iar el, cum am mai spus, o iubea la fel de nebuneşte. La Roma, în ultimele zile ale Olimpiadei şi apoi la Londra – cel puţin pentru un timp – purtau cu ei acea *aură* a îndrăgostiţilor, aveai în preajma lor sentimentul că eşti oarecum în plus. Trebuie să recunosc că m-am întrebat în ce măsură exaltarea lui Ike se datorează faptului că Jill îl preţuieşte la nivelul propriei lui păreri despre sine ; bănuiesc însă că asta era pură gelozie din partea mea.

De aceea o aâceptă Sam pe Jill, în ciuda părerii pe care o are despre atlete. E posibil însă să fi fost destul de versat ca să-şi dea seama că nu poţi lupta pe faţă cu un asemenea sentiment, îi place şă-i tot spună lui Ike, dacă Jill e pe-aproape : „Ike, tu de fapt ai *cişţigat* la Jocurile Olimpice. Ai mers la Roma şi le-ai întors cu ceva mai *preţios* decît o medalie". Iar faţa lui Ike se luminează într-un surîs fragil, apoi se uită la Jill care îl soarbe din priviri şi zîmbeşte din nou – de data asta îi zîm- beşte ei. Toţi îşi dau seama că nu este decît o glumă. Toţi ştiu că nu există nimic mai important pe lumea asta decît o medalie olimpică de aur.

Nu am făcut dragoste la Roma. La mine în cameră se găsea întotdeauna cîte cineva, la ea în cameră la fel şi, oricum, nu era chiar aşa de uşor să pătrunzi în partea rezervată fetelor, în afară de asta, cred că nici unul dintre noi nu voia ca prima oară să fie ceva făcut la repezeală, cu priviri aruncate mereu peste umăr, cu paşi pe care să-i petreci cu urechea. Recunosc că uneori tocmai asta era partea amuzantă a lucrurilor, dar nu de data asta, cînd era vorba de mine şi de Jill. Ar fi stricat totul.

Cînd ne-am întors, întreaga echipă a petrecut noaptea la Lancaster Gate şi nici acolo n-am vrut să se întîmple. Aceeaşi situaţie : oameni care intrau şi ieşeau tot timpul şi pe urmă eram cazaţi cîte doi în cameră. Pe mine mă repartizaseră cu Alan. S-a întîmplat totuşi pe neprevăzute, probabil pentru că era un lucru pe care amîndoi îl doream atît de mult.

Mă urcasem să iau nu ştiu ce din cameră, la etajul întîi. iar în clipa în care am ajuns pe palier, Jill tocmai cobora de la doi ;

nimeni în jur. Ne-am uitat unul la altul, apoi ne-am sărutat şi deodată n-am mai putut să rezist. Am tras-o după mine de-a lungul coridorului pînă în camera mea – ştiam că Alan e jos – şi o dată ce-am ajuns înăuntru am încuiat uşa. A fost nemaipomenit, a fost cum nu mai fusese niciodată. Avea un trup minunat, catifelat şi plin de elasticitate, nişte sîni frumoşi, nu prea mari, dar rotunzi, de o formă desăvîrşită. Şi-apoi felul ei de a face dragoste. Nu ştiu cum să-l descriu. Nişte mişcări blînde şi delicate, foarte excitante. Se apropia de mine, se îndepărta – „Oh, oh, oh !'' – şi apoi mă cuprindea tare cu braţele şi cu picioarele ; niciodată n-aş fi bănuit că poate fi atît de puternică. Iar eu o îmbrăţişam, mă agăţam de ea, nu puteam suporta ideea de a o pierde, nu voiam s-o mai las să plece. Ei bine, a fost ceva cumplit. M-am trezit că-i spun : „Rămîi, trebuie să rămîi !” iar ea, cu pleoapele lăsate, cu surîsul ei minunat, mi-a răspuns : „Dragul meu, mă voi întoarce curînd. ştii *bine* că am să mă întorc !”.

A plecat la ea acasă, în nord şi pentru mine aceste trei săptămîni au fost.înspăimântătoare, au fost cele mai groaznice din cîte am cunoscut. Totul mă făcea să sufăr cu îndoită putere. Numi dădeam seama ce mă chinuie mai mult. Dorul de Jill sau toată povestea aia cu Olimpiada, care îmi revenise în minte de parcă atîta vreme cît o avusesem pe Jill alături de mine fusesem sub acţiunea unui anestezic, ceea ce, intr-un fel, era perfect adevărat. Mă antrenam ca scos din minţi, la început ca să-mi recapăt forţa în picior, apoi la Hampstead Heath. Nu aveam nimic altceva de făcttt, nimic care să-mi poată alunga gîndurile. Cred că l-am uimit pînă şi pe Sam, deşi nu văd cum ar fi putut bănui ce seîntîmpla cu mine.

Era nemaipomenit. Făcea tot ce putea ca să mă îmbărbăteze, .spunîndu-mi că următorul meu obiectiv trebuie să fie recordul mondial. Trebuia şi el să spună ceva, pentru că în definitiv ce-mi mai rămînea de făcut în aceşti patru ani pe care îi aveam în faţă ? Ce altceva decît nişte întreceri do duzină, în care nici măcar nu-mi păsa dacă pierd sau cîştig. Fără îndoială că aş fi vrut să-l bat pe Burke, dar nici ăSta nu era un lucru atît de important, pentru că o mai făcusem şi-nainte. Si chiar dacă-l băteam din nou, prin asta ce' aş fi dovedit ? Că aş fi putut să-l învinq la Rorha, ceea ce mă aducea în locul de unde plecasem, la certitudinea că trebuia să fie *a mea,* fir-ar ea a dracului de medalie.

Sam era acum ocupat cu orele alea de gimnastică pe care i le aranjase Stan Ling şi la care, din cînd în cînd, mai venea şi el, împreună cu o groază de oameni de afaceri burduhăncşi, deşi mai puteai vedea pe-acolo şi vreo cîţiva atleţi. Mă distra grozav să-l văd pe Sam printre carpetele de pluş şi diferitele obiecte din

metal care străluceau ca argintul, cu puloverul şi cu blugii lui răpciugoşi, făcîndu-i pe grăsanii ăia bătrîni să icnească şi să asude. Alan îi zicea „sala de chirurgie" şi, drept să spun, cam aşa şi arăta. Ideea fusese a lui Stan, pentru că Sam n-avea el vreme să-şi bată capul cu aşa ceva şi zicea de altfel : „O sală de gimnastică trebuie să arate a sală do gimnastică, fir-aş al naibii !", chestie la care Stan îi replica : „Daoar arăta a sală de gimnastică, atunci n-ar mai veni nimeni", ceea cc poate că era adevărat. Cred că Sam se băgase în afacerea asta ca să mai scoată ceva bani, pentru că de la atleţi nu primea niciodată nimic.

Jill şi cu mine urma să ne căsătorim, bineînţeles. Asta o hotărîsem la Roma, iar ea avea să se stabilească la Londra şi să-şi caute o slujbă. La Manchester începuse să predea educaţia fizică. Am mers şi eu acolo ca să-i văd pe ai ei şi mi-au plăcut foarte mult. Taică-su semăna un pic cu bătrînul meu, adică genul de sindicalist. Era maistru într-o fabrică textilă. Mai avea şi doi fraţi căsătoriţi, iar maică-sa era leită Jill, numai că ceva mai grasă. O femeie foarte liniştită, care tot timpul căra cești de ceai dintr-o cameră într-alta. De fapt erau nişte lipi foarte de treabă, zău aşa, odată ce reuşeau să-şi învingă prejudecăţile pe care le aveau faţă de londonezi. în orice caz n-au încercat s-o împiedice să vină la Londra, şi ăsta era lucrul cel mai important.

Odată venită, şi-a găsit o slujbă la o şcoală de lingă King's Cross. A stat la început în Hackney cu noi, ceea ce-a fost grozav, dar pe urmă s-a mutat într-un apartament împreună cu alte două profesoare, pe undeva prin apropiere de Camden Town. I-am spus c-ar trebui să ne găsim şi noi o locuinţă unde să stăm împreună, dar mi-a zis că în nici un caz înainte de a ne căsători. Asta din cauza alor ei. Şi a început să se antreneze la Hampstead Heath împreună cu noi. Sam ţinea foarte mult la ea. Nu mai avusesem noi parte acolo de prea multe feţe – în general Sam era contra –, iar cele care totuşi se pripă-, şiseră nu făcuseră prea mulţi purici. Jill însă îi era dragă şi asta mă umplea de îneîntare.

Alergătorul de o milă Ike Low se va căsători cu sprintera internaţională Jill Dailey, în vîrstă de douăzeci şi doi de ani. Şi-au anunţat logodna ieri, dar începuseră să circule unele zvonuri printre atleţi încă din timpul Olimpiadei de la Roma. Acolo, Ike. o mare speranţă în proba de 1 500 de metri, s-a prăbuşit în semifinală din cauza unei întinderi de ligament. Jill a ajuns pînă în finala probei de 100 de metri.

Reprezentantul comercial Ike şi profesoara Jill au fost des văzuţi împreună în Satul Olimpic. Privirile lor se îndreaptă acum către Tokio, sediul Jocurilor Olimpice din 1964. Au şi început să se antreneze împreună.

..Ştiu că Ike poate cîştiga medalia de aur”, spune Jill, care a plecat din Manchester pentru a preda educaţia fizică la Londra. „Sînt sigură că ar fi cîştigat-o şi la Roma dacă nu s-ar fi accidentat".

„Jill îmi este de mare ajutor”, spune tînărul Ike, născut în Hackney. „Trebuie să fii tu însuţi atlet, pentru a putea înţelege un alt atlet”.

Şi perspectivele cofnpetiţionale ale lui Jill ?

„Avem de gînd să facem un dublu de aur la Tokio.”

Dar stai puţin, că mai are şi Sam un cuvînt de spus.

Jill este o fată minunată, o tînără femeie adorabilă. E foarte firesc şi foarte frumos din partea ta că vrei să te căsătoreşti cu ea. Dac-aş fi mai tînăr. zău dacă n-aş lua-o eu însumi de nevastă ! Iar dacă un atlet trebuie să se căsătorească, atunci este mai bine să se căsătorească tot cu o atletă, care îi va putea înţelege dăruirea de sine şi care nu-i va reproşa nimic atunci cînd va vedea că sportul se află pe primul plan. Asta pentru că şi el, şi ea, amîndoi ştiu că nu se pot face compromisuri. Ar trebui însă să te gîndeşti dacă în clipa de faţă e un lucru drept pentru tine şi pentru ea. Dacă cerinţele alergării şi ale căsătoriei pot fi respectate în egală măsură. O femeie visează un cămin. O femeie vrea să aibă copii. Sînt nevoi biologice. Sînt ambiţii omeneşti" foarte fireşti. Ambiţia unui atlet însă este continua perfecţionare fizică, depăşirea propriilor sale limite. Cum poţi răspunde în egală măsură şi cerinţelor ei, şi cerinţelor lui ? îţi asumi riscul unui dublu eşec.

Căsătoria pentru un atlet reprezintă o mare tentaţie. Ai aflat prea bine că viaţa unui atlet este singuratică. Privită din afară poate părea egoistă, dar fiecare vocaţie cere sacrificiu. , E mult, mult mai uşor să fii un soţ oarecare, să-ţi plăteşti ratele pentru o locuinţă la periferie, să munceşti zi de zi undeva unde nu e nevoie de nici un fel de iniţiativă personală, decît să fii atlet, să lupţi permanent pentru a atinge o formă fizică perfectă, făcînd mereu apel la noi rezerve de putere şi de voinţă, luînd decizii în fiecare cursă pe care o alergi. Logodeşte-te. Lo- godeşte-te neapărat, e o fată adorabilă. Dar gîndeşte-te bine la toate astea înainte de a te căsători.

M-am gîndit, m-am gîndit foarte mult. Dar eu nu vedeam lucrurile ca Sam. În ideea mea, Jill ar fi putut să-mi fie de mare ajutor, adică nu puteam concepe ceva mai minunat pentru propriu-mi viitor decît să mă antrenez cu Sam şi să mă căsătoresc cu Jill. În plus, şi ea cîştiga un ban şi avea de gînd să continue să muncească. Aşa că n-ar fi avut cine ştie ce importanţă dacă

plecam de-acasă. în ceea ce priveşte copiii, ei bine, îi faci cînd ai chef şi nu era nici o grabă. Vreau să zic că amîndoi doream copii – la urma urmelor – dar în clipa de faţă cel mai mult şi mai mult voiam să continuăm a alerga. Adică îndeosebi în următorii patru ani.

Nu s-a înregistrat nici un sprint ieri, în aripa bisericii St. Jude's-în-the-City, deşi asta n-ar fi surprins pe nimeni. Dat fiind faptul că se celebra cununia alergătorului de o milă Ike Low şi a sprinterei Jill Dailey.

Sam Dee, care îi antrenează pe amîndoi, era cavaler de onoare şi printre invitaţi se numărau alergătorul de cursă lungă l'om Burgess şi sprinterul Alan Beli, cîştigătorul unei medalii olimpice de bronz.

Nu trebuie să mai adăugăm că mireasa şi mirele au trecut braţ la braţ pe sub o boltă de pantofi cu cuie, ridicaţi în sus.

Iar petrecerea, în mod evident, a avut loc printre mingile medicinale şi extenşoarele din luxoasa sală de gimnastică a antrenorului Sam Dee, de la Hampstead.

Bănuiesc că toii eram curioşi să vedem cum o să apară Sam la cununie, dar pînă la urmă a venit îmbrăcat în frac şi cu un joben gri, un lucru de altfel previzibil, dacă stăteai puţin să te gîndeşti. Puloverul şi blugii în nici un caz nu s-ar fi potrivit. Pe de o parte toţi se aşteptau să vină îmbrăcat ca de obicei, da. pe de altă parte, evenimentul nu era destul de măreţ pentru a merita să fie parodiat. Nu-i vorbă, straiele astea elegante nu i se potriveau deloc – de pildă faţa lui de satir bătrîn încoronată cu jobenul ăla. Era ca şi cînd ai fi îmbrăcat un cîine cu un pulover, sau ca şi cînd ai fi pus o pălărie de paie pe capul unui cal.

Incontestabil, sufletul reuniunii era Sam. Se învîrtea de colo-c'olo în stilul lui maniacal, chicotea şi rînjea tot timpul, o săruta pe Jill de dumnezeu ştie cîte ori, îl lua pe Ike cu braţul pe după umeri. Bănuiesc că cineva care nu-l cunoştea ar fi putut să creadă că *el* e unul dintre taţi – dacă nu chiar tatăl amîndurora – şi probabil că aşa se şi simţea. Adevăraţii taţi stăteau tot timpul într-un plan secundar împreună cu soţiile lor,, toţi patru uitîndu-se la Sam de parcă ar fi dat cu ochii de o specie cu totul necunoscută. După felul lui de a se purta îţi venea să crezi că ideea asta cu căsătoria.fusese a lui de la bun început, că era propriul *lui* triumf. Pînă în momentul în care a început să-şi rostească discursul. în clipa aia a trebuit să-ţi deschizi bine urechile ; era plin de insinuări.

Stătea acolo în picioare ţinînd în mînă un pahar de şampanie –

şampania era excelentă, ca de altfel şi bufetul, cred că milionarul acela domesticit de el plătise totul – şi cu un surîs şmecher întipărit pe faţă.

E un adevărat privilegiu să vezi căsătorindu-se doi tineri minunaţi, iar cînd aceşti doi tineri minunaţi sînt în acelaşi timp . şi doi tineri atleţi minunaţi, ei bine, asta întrece orice speranţă. Jill e o fată adorabilă, îneîntătoare, iar Ike un băiat frumos, tânăr, viril. I-a privit în timpul ceremoniei, îi priveşte şi acum şi este îneîntat să constate că alcătuiesc împreună un cuplu fermecător. Unii ar putea spune că sînt prea tineri, dar aşa e în ţiua de azi, tinerii se căsătoresc foarte devreme. Tinerii de azi sînt liberi şi independenţi, ştiu ce vor şi nimeni nu le poate sta în cale. Şi nicăieri aceste calităţi nu sînt mai evidente ca Ia *atleţii* de azi.

A mai spus-o şi o mai spune din nou, Ike a cîştigat la Roma ceva mai preţios decît orice medalie de aur (aplauze îndelungi ; Jill lasă ochii în jos). Căsătorindu-se cu Jill, care nu e numai o fată frumoasă, ci şi o atletă minunată, Ike s-a căsătorit cu cineva care – el personal aşa crede, de fapt ştie – cu cineva care-l va ajuta să-şi înţeleagă potenţialul, acest potenţial pe care fiecare dintre noi ştim că îl posedă, să înţeleagă datoria pe care o *are* de a şi-l exprima, datoria pe care o *avem* şi noi (o fixează pe Jill, care de data asta nu-şi mai pleacă ochii) de a-l ajuta în acest sens. Ar vrea să-l facă pe Ike să înţeleagă –, deşi este sigur că nu mai e nevoie de asta – că are acum o dublă responsabilitate : faţă de sport şi faţă de soţia sa. Unii ar putea vedea aici o contradicţie. Nu însă *el,* care-l cunoaşte pe Ike şi care o cunoaşte pe Jill şi care ştie (aceeaşi privire îndreptată către Jill, care de data asta nici nu clipeşte) că Jill doreşte mai fierbinte decît oricine ca Ike să realizeze minunatele lucruri care-i stau în putinţă.

Aşa că păşesc amîndoi pe acelaşi drum, avînd mult mai multe lucruri în comun decît orice alt cuplu obişnuit. încep această nouă viaţă nu numai cu sentimentul de dragoste care îi uneşte, ci şi cu un scop comun, cu o ambiţie comună.

Aplauze, aplauze. Vă mulţumesc foarte mult şi sper să nu-l dezamăgesc pe Sam în ceea ce aşteaptă de la mine, în ceea ce aşteaptă de la Ike, în alergare şi în căsnicie (foloseşte exact aceeaşi ordine). Vă mulţumesc foarte mult, dar eu nu prea ştiu să ţin discursuri. îşi pleacă din nou ochii cu modestie. Cu toate astea, sînt absolut convins că a simţit curentul subteran, că şi-a dat seama de ceea ce se întîmpla, chiar dacă n-ar fi putut s-o spună în cuvinte. Era în orice caz o persoană la care instinctul prima în raport cu exprimarea verbală. înţelesese însă privirea lui Sam şi tonul său, de asta sînt absolut convins. După felul în care se uita în ochii lui, cu o expresie calmă, ciudată, îndepărtată, ca şi cum, descifrînd mesajul, ar fi vrut să fie pe deplin sigură că l-a înţeles şi să decidă ce are de făcut mai departe. Principii caracteristic feminine. Era o fiinţă cu totul aparte în această lume a atletismului populată de acele fete gălăgioase, prostuţe, provinciale, stricate, care în afară de ..agresivitate" şi „competitivitate" nu mai ştiau nimic. Mi-am zis că Sam o subestimează.

Cînd doi atleţi se căsătoresc, cine se ocupă de gospodărie ?

Ike Low, cel mai extraordinar alergător de o milă al Marii Britanii şi soţia sa, sprinteră, au găsit o soiuţie democratică..

’„Amîndoi”, spune Jill – Dailey pe numele ei de fată – o brunetă drăguţă în vîrstă de douăzeci şi doi de ani, profesoară de educaţie fizică. ,,Facem prin rotaţie. Respectiv, Ike de patru ori pe săptămînă, iar eu de trei ori. însă în timpul vacanţelor şcolare, cînd eu în general sînt acasă, atunci e invers.”

După căsătoria celebrată în luna februarie, tînăra familie Low s-a mutat intr-o casă cu şase camere situată în Finchley, înţesată de cupele şi trofeele pe care le-a cîştigat fiecare. „Mie îmi revine sarcina de a le şterge de praf şi de a le lustrui", oftează Jill. „Şi treaba asta îmi ia ore întregi.”

Pentru moment se ocupă şi de gătit, deşi Ike, care este vegetarian, îi aduce cîteodată micul dejun la pat. Iar ea îl iniţiază cu blîndeţe în arta de a face omlete : „Pentru început am ales ceva mai uşor.”

De trei ori pe săptămînă se antrenează cu el la Hampstead Heath, sub îndrumarea antrenorului de renume internaţional Sam Dee. Traseul, peste dealuri şi peste văi, pe soare ori pe ploaie, este atît de dificil, încît unii alergători l-au numit „infernul lui Sam Dee”. Dar Jill aleargă umăr la umăr cu bărbaţii şi ţine bine pasul cu ei.

„E nemaipomenită”, se entuziasmează Ike. „Şi nici măcar nu îndrăznesc să slăbesc ritmul, pentru că ştiu că ar fi în stare să termine înaintea mea.”

Există vreo rivalitate între cei doi ?

„Da’ de unde”, răspunde Ike, reprezentant comercial la o firmă din Tottenham. „în definitiv nu vom alerga niciodată împreună, în aceeaşi cursă, nu-i aşa ?”. Iar Jill se arată a fi de acord. „Mă bucur mai mult cînd cîştigă Ike, decît atunci cînd cîştig eu. Şi ar trebui numai să vedeţi în ce stare e cînd alerg *eu !”*

în prezent, cei doi – care s-au logodit la scurtă vreme după Olimpiada de anul trecut de la Roma, la care Jill a ajuns în finală, iar Ike a fost scos din competiţie de un accident muscular în timp ce cu siguranţă că se îndrepta spre victorie – îşi concentrează toată atenţia spre următoarea Olimpiadă. Speră să devină primul cuplu de alergători, soţ şi soţie, care să cîştige amîndoi medalia de aur.

Iar acestea ar fi două medalii de aur în plus, pe care Jill le-ar lustrui cu dragă inimă 1

în răstimpul celor doi ani care au urmat pînă la Perth nu mam mai întrecut cu oameni, ci cu cronometre. Alergam pentru doborîrea recordului mondial. Bineînţeles că pentru asta aveai

nevoie şi de alţi concurenţi. în asta consta una din particularităţi, trebuia să-ţi imprime cineva un ritm, să te împingă cie la spate, altfel, nu-i aşa, totul ar fi fost mult prea uşor. N-ai fi avut decît să ieşi pe pistă şi să-i dai drumul de unul singur.

După Roma, cum am mai spus, chestia asta devenise pentru mine ca un fel de premiu de consolare, cel puţin la început. Cu timpul însă, s-a transformat în ceva mai mult, ceva ce avea importanţă în sine. Cu atît mai mult cu cit, dacă aş fi reuşit să dobor recordul mondial, dovedeam tuturor că Sam"şi cu mine avem dreptate, că intr-adevăr *sint* cel mai bun alergător de o milă din lume, că *aş fi cîştigat* finala olimpică de nu mi s-ar fi intîmplat ghinionul ăla. Pentru că, vedeţi, de-atunci încolo o groază de ţipi au început să mă piseze la cap şi să se ia de Sam, cum că m-ar fi supus unui antrenament prea dur şi că-n momentul ăla eram extenuat. Unul dintre ăştia fiind Ron Vane, după cum bine vă puteţi imagina, şi altul Jack Brady, care umbla cu securea după Sam, ca să nu mai vorbesc de o sumedenie de ziarişti care mă tot întrebau cum de s-a putut întîmpla una ca asta şi că ce părere am, nu cumva cred că împinsesem lucrurile prea departe? Le-am răspuns tuturor unul şi acelaşi lucru, că n-am făcut nimic în plus faţă de-atunci cînd de pildă cîştigasem la Jocurile Commonwealth-ului, cînd îl *bătusem* pe Burke ; dar reporterii ăştia sint tot timpul puşi pe scormonit.

Am lucrat totuşi ca un nebun cu piciorul ăla la sala de gimnastică a lui Sam, am făcut şi tratament cu raze X şi doctorul a spus că din punct de vedere anatomic totul e în ordine. Totuşi. continua să mă urmărească în amintire felul în care mă trădase piciorul ăsta, durerea pe care o simţisem şi acel îngrozitor sentiment de neputinţă. Toate astea mă făceau să-mi doresc şi mai mult recordul mondial, chinuit fiind şi de gîndul < î cine ştie ce altceva ar mai fi putut să mi se întîmple. Adică patru ani de zile sînt o perioadă de timn destul de lungă şi ar putea să mi se întîmple orice ; să mă îmbolnăvesc, să mă calce • ■ maşină. Dar o dată ce-ai doborît recordul mondial, ştii măcar că au de ce să-şi mai aducă aminte de tine.

Mă gîndeam la Bannister. Bannister n-a cîştigat niciodată vreo medalie olimpică, dar de el oamenii îşi vor aduce întotdeauna aminte, va rămîne de-a pururi alergătorul care a spulberat bariera celor patru minute în cursa de o milă. Şi nu mai avea nici o importanţă cîţi reuşiseră de-atunci încolo s-o mai Iacă, sau că acum chestia asta părea a fi un lucru destul de amplu. El deschisese drumul. „Poate că Bannister nu a fost un mare protagonist al curselor, dar a reuşit să extindă limitele

posibilităţilor omeneşti", obişnuia să spună Sam.

Desigur, aceste patru minute ale lui erau o piatră de hotar. De-atunci încolo, toate recordurile în cursa de o milă nu fuseseră, ei bine, nu fuseseră decît simple recorduri. în sinea mea cred că ştiam ce vreau şi Sam ştia de asemenea, voiam un timp de 3 : 50, chiar dacă ăsta ar fi părut un lucru imposibil de realizat. Doar şi cele patru minute pină la Bannister fuseseră o imposibilitate.

Nu însă iarna. Iarna nu puteai face nimic, nu se alergau decît curse de sală şi *asta* mai ales în Statele Unite. În timpul iernii nu aveai altceva de făcut decît să te antrenezi şi sa te gîndeşti mereu la unul şi acelaşi lucru. O aveam însă pe Jill, eram căsătorit şi asta mă mai uşura.

Acum venea şi Alan să se antreneze cu noi. Se retrăsese din competiţii dar voia să-şi menţină forma. Ca de obicei, era în permanenţă pus pe şotii şi din cînd în cînd îi plăcea să-l provoace pe Sam. iar Sam nu se lăsa nici el mai prejos. Erau ca două pisici, zburlindu-se şi scuipîndu-se una pe alta. Cred că Sam îl acceptase totuşi, pentru că asta dovedea într-un fel că Alan crede în ideile lui, orice ai' spune, şi nu se sfia să susţină întruna că, dacă Alan ar fi rămas de la bun început să se antreneze cu el, ar fi cîştigat medalia de aur.

Sam vorbea odată de bariera suferinţei şi Alan i-a zis : „Asta înseamnă să vrei ca alergătorii să-ţi moară în fiecare cursă". Sam i-a răspuns : „Nu vreau să moară în fiecare cursă. Vreau să se întreacă pe sine în fiecare cursă importanţă".

Alan obişnuia s-o cam necăjească pe Jill şi chestii dintr-astea. I-am zis că de fapt n-are nici un fel de intenţie rea, dar ea totuşi niciodată nu l-a simpatizat. Mi-a spus : „Ba are. Zîm- betul lui vrea să te facă să crezi că n-ar avea. Alan e invidios". I-am spus : „De ce naiba ar fi invidios pe mine ?" şi ea mi-a răspuns : „Np neapărat pe tine, ci pe oricine e fericit".

Am mers la Chicago şi am alergat în întilnirea *Knights of Columbus.* Stan a fost foarte de treabă, le-a plătit drumul şi lui Sam, şi lui Jill. A fost o cursă interesantă, cu Driver şi cu bătrînul Goetz şi cu încă unul nou pe care tocmai îl descoperiseră, un băiat pe nume Durrant, care încă mai mergea la şcoală. Ajunsesem acum să mă obişnuiesc cu cele douăsprezece tururi. mă rog, cu pista aia şi cu turnantele înclinate şi cu tot. Treaba continua să-mi fie antipatică, dar cel puţin acum ştiam cum să mă descurc, nu mai era ca prima oară la New York, unde-şi bătuseră toţi joc de mine.

Şi am cîştigat; l-am bătut pe Driver. Alergam amîndoi în

aceeaşi cursă, aşteptînd să le vină rîndul şi celorlalţi doi, şi Sam rai-a zis să sprintez în turul nouă, pentru că, după părerea lui. aveam o rezistenţă mai mare decît Driver şi eram în stare să-mi menţin ritmul mai mult, aşa că-mi puteam permite s-o pornesc mai din timp – într-un moment al cursei în care de obicei concurenţii se joacă de-a şoarecele şi pisica. Aşa am şi făcut. Cînd am ieşit din turul opt îl aveam în faţă pe un -alt american Kelly, iar eu şi cu Driver eram chiar în spatele lui, pe culoarul din interior.

Am prins viteză şi am trecut de Kelly şi mi-am dat seama > ă l-am lăsat pe Driver cu gura căscată – sînt chestii pe care Ie simţi – pentru că au trebuit să treacă vreo două sau trei secunde pînă cînd să-l aud că vine după mine. în momentul respectiv cred că trebuie să fi fost cu cel puţin zece yarzi înaintea lui şi nimeni pe lumea asta n-ar mai fi putut să-mi anuleze avantajul, mai ales că mai rămăseseră numai două sute cincizeci de yarzi de parcurs pînă la linia de sosire. Aşa că asta a şi fost diferenţa cu care am cîştigat cursa, ceva mai puţin de zece yarzi. Pe urmă a venit la mine şi mi-a spus : „M-ai surprins Cu chestia asta. O să ţin minte pentru data viitoare". I-am răspuns : „Data viitoare o să mă gîndesc la ceva nou". La care el mi-a zis : „Sau mai degrabă Sam o să se gîndească".

Mi-a venit să-l înjur, dar pe urmă m-am gîndit că n-are rost să mă obosesc, de data asta l-am avut şi restu' nu contează, în orice caz, asta era o reacţie tipică din partea lui, pentru că avea obiceiul – ca- de altfel foarte mulţi yankei – să „acţioneze asupra psihicului adversarului", sau cum naiba-i ziceau ei, adică să zgîndăre omul cu tot felul de observaţii înainte do cursă şi chestii dintr-astea. Singurul lucru pe care-l aveai de 'ăcut era să nu-i iei în seamă. în afară de asta, mai erau destui care încercau să se bage între mine şi Sam ; Alan îndeosebi.

Jill m-a surprins însă într-o zi. Era după antrenament şi Sam îmi tot vorbise despre cum vedea el viitorul sezon pentru mine, în ce curse ar trebui să alerg şi în care nu, pe care ar trebui să le consider ca un fel de încălzire şi în care aş putea într-adevăr să vînez recordul ; mă rog, tot soiul de lucruri dintr-astea. în maşină, pe drumul de întoarcere, am observat că e foarte tăcută, mai tăcută ca de obicei, pînă cînd am întrebat-o ce s-a întîmplat.

Mi-a spus : „Vorbeşte cu tine, de parcă tu n-ai avea minte cu care să judeci şi singur". I-am spus : „Nu trebuie să iei în scamă asta. Aşa e Sam. Aşa are el obiceiul să vorbească". Mi-a spus : „Vorbeşte cu tine, de parcă el te-ar fi făcut". I-am răspuns : „Păi,

intr-un fel e adevărat, nu-i aşa ?" Datorită lui sînt cu alergător de o milă", iar ea şi-a ieşit din fire, cred că n-o mai văzusem niciodată în halul ăsta. Mi-a spus : „Asta-i o tîmpe- nie ! Pe tine, nimeni nu te-a făcut ceea ce eşti. El a scos doar la lumină ceea ce exista în tine". I-am zis : „Da, foarte bine, dar cineva trebuia totuşi s-o *facă,* nu-i aşa ?" Mi-a răspuns : „Poate că da, însă totul exista deja în tine".

Pentru moment, nu mi-am bătut capul prea mult, pentru că ăsta era felul lui Sam de a vorbi, nu-i aşa ? Pe foarte mul ti îi deranja pînă s-ajungă să se obişnuiască. Singurul lucru care m-a supărat a fost gîndul că Jill *ar fi trebuit* pînă acum să se obişnuiască şi ea cu asta. Pentru că Sam însuşi recunoştea : „Dacă cineva nu posedă anumite calităţi, eu în nici un caz nu le pot scoate la lumină. Dacă-n pămînt nu e petrol, poţi să stai să forezi pînă la paştele cailor". De fapt, în seara aceleiaşi zile, venindu-mi chestia asta în minte, i-am zis-o şi ei, dar ea mi-a răspuns : „Da, aşa *spune* el".

În momentul ăla eram amîndoi în pat. Mi-am strecurat braţul pe sub ea şi am început s-o dezmierd, mi-era atît de dragă pentru felul în care-mi ţinea ea partea întotdeauna, chiar şi atunci cînd nu era nevoie. După cîtva timp s-a destins, şi-a întors faţa către mine, am sărutat-o.

Există două variante în încercarea de a doborî un record. Amîndouă pot fi eficace, amîndouă se pot dovedi inutile. Există metoda sintetică, cea folosită de Bannister, în care cursa este manipulată în aşa fel, încît protagonistul să fie ajutat. Sau există adevărata cursă, în care protagonistul este obligat de felul natural în care se desfăşoară lucrurile să jse întreacă pe sine în mod automat şi să doboare astfel recordul.

După părerea mea, cele două metode nu suferă comparaţie : diferenţa este aceeaşi ca între un record cucerit în mod cinstit şi un record confecţionat artificial. într-o cursă cu iepuri ǂǂǂǂǂ, atletul se prostituează în faţa cronometrului, iar toţi ceilalţi participanţi, în afară de principalul protagonist, sînt reduşi la dimensiunile unor simpli pioni. Recordurile au importanţă, dar nu una chiar *atît* de mare. În mod ideal, ar trebui să decurgă din angrenajul sportului, al competiţiilor. În cazul tău am să
tolerez totuşi aceste curse artificiale, deoarece cred că ai nevoie de un scop pe care să-l -urmăreşti, simt că, în această etapă

ǂǂǂǂǂ „Iepuri" – alergători care duc trena şi apoi ies din cursă, asigurînd un ritm rapid protagonistului în tentativa de doborîre a recordului.

precisă a carierei tale, recordul mondial este deosebit de important pentru tine ca atlet ; *meriţi* acest record, tot aşa cum meritai să cîştigi la Roma. Dar aş fi mult mai fericit să obţii acest record într-o cursă adevărată, competitivă, cum de altfel simt că numai *aşa* îl vei şi obţine, pentru că eşti un alergător adevărat, competitiv. «

Chestia cu tentativele astea de doborîre a recordului, o chestie despre care Sam niciodată n-a pomenit, dar pe care o accepta, era că puteam să scot o groază de bani din ele într-un moment în care aveam mare nevoie. Mobilarea casei şi multe alte probleme. Recunosc sincer că în vreo cîteva din cursele alea în care trebuia să încerc să dobor recordul nu m-am omorît prea tare. Adică le-am cîştigat, dar fără să mă forţez. Nu vedeam nimic rău în faptul că mă plăteau. Mai ales cu yankeii ăia care primeau burse de studii, cînd uneori erau chiar mai inculţi d ■- cît mine, sau cu cei care primeau salarii de la stat, fără să aibă nimic altceva de făcut decît să alerge. Singura diferenţă era că ei puteau să doarmă liniştiţi, pe cînd pe mine, dacă mă prindeau, ei bine, ar fi fost vai şi amar.

Recordul mondial era de 3 : 54,9 şi continua să-i aparţină tot lui Driver, de cînd alergase la Los Angeles în trialul pentru echipa olimpică americană. îmi ziceam în sinea mea că trebuie să merg în California dacă vreau s-o fac, să merg acolo, sau poate în Australia, undeva unde să fie soare şi un aer sănătos, nu în Anglia cu cerul ei cenuşiu, cu veşnicele ploi şi pistele alea dificile. Chiar dacă Bannister *reuşise* să treacă de bariera celor patru minute aici, la Oxford.

Necazul era că aceste curse cu *iepuri* trebuiau să fie alergate în Marea Britanic. S-a întîmplat o dată, la Slough, că aproape am reuşit. Aveam patru oameni care alergau alături mine : Don Maitlan – ca şi la Roma – apoi Jack Newman. Wally Pratt şi Doug Madeley. Doug era de fapt alergător de un sfert de milă şi nu cred că alergase mila mai mult de vreo două-trei ori în viaţa lui, dar planul nostru era să mă ducă în primul sfert al cursei. în mod normal, etapa asta nu-mi dădea prea mare bătaie de cap, pentru că aveam o viteză înnăscută, alergam întotdeauna foarte repede primul tur, dar ideea lui Sam era că cel mai bun mijloc e să mă împingă cineva mai mult la începutul cursei. Asta în loc de lucrul obişnuit, adică să ne concentrăm asupra fazei finale şi să căutăm pe cineva care să-mi imprime un ritm foarte accelerat în *ultimul* tur. Lucru destul de dificil, fiindcă de la bun început trebuia să găseşti un alergător care să fie în stare să ţină pasul cu mine.

în momentul acela, cel mai bun timp al meu era de 3 : 55,4 şi îl obţinusem cu un an în urmă în Polonia. E nostim că atunci luasem lucrurile cam uşor şi cînd am ajuns în ultimul tur m-am trezit că sînt mult prea în urmă, aşa c-a trebuit să-mi cam dau drumul. Pun pariu că dacă m-aş fi străduit în mod conştient să obţin un timp ca ăsta n-aş fi fost în stare. Tot felul de lucruri ciudate se întâmplă în cursele astea de alergări.

Problema a fost că, în primul tur, lucrurile au mers puţin prea bine. Doug a ţîşnit ca din puşcă şi pe mine m-au trecut apele încercînd să ţin pasul cu el, pentru că, vedeţi, el alerga ca şi cînd *ar fi fost o* cursă de un sfert de milă. Iar la sfîrşitul acelui tur nu erau mai mult de cîţiva yarzi între noi, şi Sam mi-a strigat – 55,6 – ceea ce era de-a dreptul ridicol.

în realitate mă cam zdruncinase turul ăla şi drept rezultat n-am reuşit să fac ce intenţionam în tururile doi şi trei. în turul doi a pornit Jack Newman, care era un bun alergător de club în cursa de o milă, deşi niciodată nu obţinuse un timp sub patru minute, dar mi-a venit foarte greu să mă ţin de el. De fapt, chestia a fost atât de oribilă – presiunea pe care o simţeam în plămîni, greutatea din picioare, senzaţia de vomă – că tot ceea ce mi-a venit în minte a fost că asta-i o tâmpenie, e o tâmpenie, pentru că n-ar trebui să treci prin bariera suferinţei în turul doi al unei curse, fir-ar ea a dracului să fie. Şi totuşi, uite, treceam prin ea, şi lumea întreagă în jurul meu se îngustase pînă la zero ; dispăruse stadionul, dispăruse mulţimea, dispăruseră toţi ceilalţi alergători, dispăruse pînă şi pista, nu mai rămăsesem decît eu, minunîndu-mă cum de mă mai duc picioarele, cum de nu-mi explodează plămînii, fiecare pas detaşat reprezentând un efort în sine, pînă cînd am ieşit la liman. Am Supravieţuit şi, trecînd prin dreptul lui Sam, l-am auzit strigînd „1.55.8”.

în turul trei m-a preluat Wally Pratt, un alt alergător de club în cursa de o milă, şi nostim e că, dac-ar fi fost Doug Madelev în locul lui, ceea ce în etapa asta a cursei ar fi fost imposibil, cred că poate aş fi reuşit, pentru că Wally nu putea să-mi ţină piept deloc şi în momentul acela, după ce trecusem prin bariera suferinţei, aveam mare nevoie de cineva care să scoată tot ce se putea din mine, corpul meu în mod firesc avînd tendinţa de a reduce ritmul. De data asta, Sam a strigat „2 -.58,3” şi mi-anr dat seama că nu era un timp destul de bun.

în ultimul tur, Don Maitland a fost grozav, m-a tras bine după el pînă la turnantă, dar mai mult n-a,putut, era terminat, aşa c-am rămas de unul singur, fără să am pe nimeni alături, numai vocea lui Sam şi gîndul la recordul mondial. Am terminat la

douăzeci de yarzi în faţa lui Don şi aproape că m-am prăbuşit peste linia de sosire, mi-au spus că în clipa în chre am rupt panglica începuse să-mi tremure capul. Sam a venit la mine şi mi-a spus ; „O cursă minunată", ceea ce pentru mine însemna că nu reuşisem, dar n-am întrebat de timp, eram prea extenuat, prea năuc.

Don şi Wally s-au apropiat şi ei, pe urmă au venit şi ceilalţi, toţi mă băteau pe spate spunînd : „Ai alergat foarte bine". Le-am spus : Vă mulţumesc, băieţi", sau cel puţin asta m-am străduit să fac, pentru că încă mi-era greu să vorbesc, apoi Sam a spus : „Ai fost foarte pe-aproape, foarte pe-aproape ; să aşteptăm să anunţe timpul oficial". Şi o voce a anunţat prin megafoane : Timpul cîştigătorului în această cursă amicală de o milă : trei minute, cincizecişicinci de secunde şi trei sutimi". Am zis „La dracu" şi am intrat în vestiar.

Mai tîrziu, cînd mi-am mai revenit puţin, nu mi s-a mai părut un timp chiar atît de rău, vreau să zic că, oricum, era timpul cel mai bun pe care-l obţinusem vreodată şi dacă m-ar ii împins mai mult în ultimele două tururi şi nu chiar aşa de tare în primul tur, cred c-aş fi reuşit. Sam a spus că data viitoare o să pună un alergător de jumătate de milă în primul cur, dar ultimul tur o să fie întotdeauna o problemă, pentru că nu există practic nimeni în ţară care să-mi poată face faţă.

Cu toate astea, Jill era de altă părere ; mi-a spus : „în tururile doi şi trei ai tu nevoie de cineva care să te stimuleze, întotdeauna începi bine şi termini bine. Numai dacă te-ar fi ' isat s-alergi primul tur în ritmul tău obişnuit, atunci poate că ai fi reuşit. Am fost foarte îngrijorată în timpul turului doi; pentru o clipă mi-a venit să cred că o să-ţi pierzi cunoştinţa", ■am spus : „Aşa am crezut şi eu. în clipa aia am trecut prin bariera suferinţei", iar ea s-a uitat la mine şi a spus : „Bariera suferinţei". I-am zis : „Ei, ce-i cu asta ?", iar ea mi-a ră- :>puns : „Ah. nimic. Numai că am şi eu părerea mea despre ;>sta". I-am spus : „Adică vrei să spui că nu crezi în aşa ceva ?". Nu mi-a răspuns pentru un timp, pînă cînd mi-am imaginat că nici nu are de gînd s-o facă, apoi mi-a zis : „Sam vorbeşte de suferinţă de parcă ar fi ceva pozitiv". I-am spus : „Păi

poate să fie ceva pozitiv. Poate să fie ceva *foarte* pozitiv, dacă ştii să te foloseşti de ea”. Mi-a spus : „Vorbeşte despre asta, aşa cum vorbesc unii despre naştere ; că nu e bine dacă nu suferi”. I-am spus : „Păi nici nu poţi să naşti fără durere, nu-i aşa ?” iar ea mi-a răspuns : „Ba poţi. Cunosc o mulţime de cazuri”.

I-am spus lui Sam ce-mi zisese Jill despre diferitele tururi. Era în sala de gimnastică şi ridicam haltere, ceea ce întotdeauna n-am putut suferi. A spus aşa, cu jumătate de glas, de parcă şi-ar fi vorbit sieşi : „Deci, aşa gîndeşte ea, nu-i aşa ?” şi a trecut în cealaltă parte a sălii, ca să-l ajute pe un om de afaceri dolofan, care nu prea se descurca cu un extensor. Cînd s-a întors mi-a spus : „Şi tu ce părere ai ?” I-am răspuns : „Nu ştiu. Poate că are dreptate. Vreau să zic, sînt două căi, nu-i aşa ? Poţi lupta fie pentru a-ţi întări forţa, fie pentru a-ţi înfrînge slăbiciunea”.

Avea o greutate în mînă, un disc, şi, cînd am rostit cuvintele astea, i-a dat drumul, trosc, pe podea. Apoi a ieşit din sală. În ziua aia n-am mai dat cu ochii de el.

În după-amiaza următoare, în timp ce alergam la Hampstead Heath, şi Sam, şi eu, şi toţi ceilalţi băieţi, m-a întrebat : „Ike, de cîţi ani te antrenez eu pe tine ?”. I-am spus : „Nu ştiu, cred că de vreo patru ani”. Mi-a zis : „Şi după atîta vreme aş putea cumva să pretind că ştiu cîte *ceva* din nevoile şi posibilităţile tale ca atlet ? Numai atît : cîte ceva”. I-am răspuns : „Mda, bineînţeles”, iar el mi-a spus : „Nu din nevoile tale sufleteşti, numai din nevoile trupului tău. Ce zici ?”. I-am •răspuns : „Mda”.

Am mai alergat un timp fără ca el să-mi spună nimic şi apoi : „O respect şi o admir pe Jill ca femeie, am sperat că şi ea o să mă respecte ca antrenor”. I-am zis : „Dar te respectă. Acuma cred că n-o să faci atîta caz pe chestia asta. A fost o sugestie, nimic altceva. Nu văd nimic rău în asta”.

Nu s-a uitat la mine. Mi-a spus : „Sper să ai dreptate, încerc să te cred”.

7.

Nu ştiu cum şi. de ce, dar deodată am observat că, brusc, atitudinea lui Sam faţă de Jill s-a schimbat. De unde pînă mai deunăzi o copleşea cu efuziunile sale în aşa măsură, incit totul părea prea frumos ca să fie adevărat – de altfel nici nu putea fi – a devenit de la o zi la alta foarte *politicos,* aproape formal şi mai presus de orice, bănuitor. Bănuitor era el din fire, desigur, ca orice om care se proclamă profet. Bănuitor faţă de ziarişti, bănuitor fată de oficiali, bănuitor faţă de femei, bănuitor faţă de oricine nu credea orbeşte în teoriile lui. Şi bineînţeles că Jill şi-a dat seama numaidecît, fiind extrem de sensibilă la orice schimbare în atmosferă şi, din acel moment, s-a retras în carapacea ei.

Aveam impresia că *nu înţelege* de ce s-a întîmplat una ca asta. Acum, ori de cîte ori venea la Hamstead Heath, felul ei de a se purta exprima o nemărginită uimire, o suferinţă tăcută şi multă precauţie. Era ca o floare care-şi strînsese petalele pentru a se apăra în faţa unei ameninţări. Efectul s-a repercutat .şi asupra lui Ike. Dispăruse orice urmă din exuberanţa şi buna dispoziţie care făcuseră din ei un triunghi, dacă nu fericit, atunci cel puţin suportabil.

Din cînd în cînd îl surprindeam pe Ike aruneînd cîte o privire c-ătre Sam sau Jill, mai des, o privire scrutătoare în care parcă se simţea regretul după timpurile de odinioară. Cred că era o mare prostie din partea Iui Sam să accepte, indiferent de motiv, o luptă pe care nu putea decît s-o piardă. Şi, cunoscîn- du-l pe Sam, un asemenea sfîrşit devenea inevitabil. Totul pentru mine se concretiza într-o unică imagine pe care încă o mai am în minte. Ei doi, Jill şi Ike, alergînd alături unul de celălalt, iar eu pregătindu-mă să sprintez la ordinul lui Sam. îna- . inte de a porni, arunc o privire în jurul meu şi îi văd. Sînt îm- ⁝ preună, singuri cu dcsăvîrşire, el uitîndu-se în jos spre ea, ea ridicînd capul spre el, exact ca în picturile acelea victoriene sub care simţi că trebuie să stea scris : „Fidelitate".

O clipă mai tîrziu se aude din spatele lor vocea lui Sam : *„Ike",*

şi Ike porneşte numaidecît. Nu este însă decît o victorie trecătoare.

Jill apărea acum din ce în ce mai rar la Hampstead Heath. La început, Sam obişnuia să întrebe : „Dar unde-i Jill ?", ca şi cînd ar fi fost într-adevăr îngrijorat, dar se vedea clar că de fapt se bucură. Ce idiot poate fi, îmi spuneam eu. Ike se foia puţin şi răspundea : „Săptămîna asta se antrenează la club" – hodoronc-tronc – sau „Astăzi trebuie să rămînă la şcoală după program". Iar acum, de cîte ori se întîmpla totuşi să vină, Sam se purta cu ea mai prietenos, dar Jill rămăsese la fel de tristă şi de retrasă, nu era genul de fată care să joace teatru. Pînă cînd a început să nu mai vină deloc.

„Dar unde-i Jill ?"

„S-a dus la Crystal Palace, Sam. Trebuie să se antreneze pe pista aia de acolo."

Neconvingător.

Apoi, într-o după-amiază de miercuri, Ike a apărut foarte tîrziu.

„Ike, unde *ai fost* pînă acum ?"

„Păi, am fost la Crystal Palace. M-am antrenat puţin cu Jill.?

„Data viitoare te rog să mă anunţi şi pe mine, da ?"

Şi Ike începea să-şi. ceară mii de scuze. „Ştii, am condus-o cu maşina, iar acolo nu mai era nimeni cu care să poată alerga."

Pînă cînd a ajuns un lucru stabilit că miercurea urma să nu mai vină nici el la Hampstead Heath.

I-am spus lui Ike ce rău îmi pare că Jill nu mai apare deloc şi asta l-a pus în încurcătură : „Da, păi genul ăsta de antrenament nu-i tocmai potrivit pentru ea, nu-i aşa ? Vreau să spun că ce facem noi e mai mult un antrenament de rezistenţă pentru semifondişti şi fondişti."

I-am spus-o şi ei : „îmi pare rău că nu mai vii deloc." Se întîmplase să-l aduc acasă pe Ike – maşina lor fusese la ea –, iar el urcase să se schimbe. M-a întrebat : „De ce ?" şi i-am răspuns : „Pentru că întotdeauna mi-ai înseninat orele de antrenament." A stat puţin să se gîndească şi apoi mi-a zis : „Cred că-i mai bine pentru mine să nu mai vin." Am întrebat-o : „Din cauza lui Sam ?" Mi-a spus : „Da, poate" şi am întrebat-o : „Te simţi nedorită ?". Iar ea mi-a răspuns : „Tare mult îţi place ţie să pui întrebări, nu-i aşa ?"

Aveau o locuinţă foarte drăguţă la marginea oraşului, pe care ea o ţinea curată ca un pahar. De altfel chiar aşa te-ai fi şi aşteptat, pentru că era foarte destoinică, era genul de fată care găseşte timp pentru orice : să alerge, să predea lecţii, să se ocupe de.gospodărie, să-şi coasă singură cîte o rochie.

îmi aminteşte de casa în care am crescut şi eu – şi, fără îndoială, genul de casă în care au crescut şi ei – ceva nu foarte i rumos, dar extrem de confortabil. Cu singura deosebire că acest cămin al lor arată foarte îngrijit şi dichisit. Culori vii, luminoase, o sumedenie de pernuţe peste tot, o sufragerie rece în care în mod evident nu se intră niciodată, o bucătărie în are în mod evident se intră mereu. Şi foarte modernă – o altă diferenţă – frigider, maşină de spălat. O vitrină cu medalii şi cupe în camera de zi, asta în locul obişnuitelor *kitsch-uri* din porţelan, o fotografie mărită deasupra căminului electric : Ike rupînd panglica la Jocurile Cţ>rnmonwealth-ului de la Cardiff. Şi, desigur, diferite amintiri din străinătate : obiecte din rafie şi lemn sculptat, scrumiere, afişe, un sombrero, sticlărie, păpuşi. Simple suveniruri, care nu dau o notă distinctă încăperii, genul de obiecte pe care ar fi fost de aşteptat să le cumpere şi părinţii noştri dacă ar fi călătorit *vreodată,* lucruri pe care şi soldaţii obişnuiesc să le aducă din ţări străine. Acesta mi se, pare a fi felul în care ne-am putea descrie şi pe noi, atleţii. Un fel de armată, dar nu de ocupaţie, călătorind prin toată lumea, ' ăzînd totul şi nevăzînd nimic, încorsetaţi şi însinguraţi, de- plasîndu-ne întotdeauna cu un alt scop decît acela de a vizita nişte locuri ; iar dacă se întîmplă să *avem* timpul necesar pentru a asimila un nou oraş, o nouă ţară, simţim că o facem în detrimentul motivului pentru care ne aflăm acolo.

Cînd îi aud pe atleţi discutînd, îmi aduc aminte de un banc despre război, cu soldatul care povesteşte despre călătoriile sale : ..Cairo ? Nemaipomenit. Nişte fete a-ntîia. Ouă cu şuncă. Neapole ? Superb. Nişte fete grozave. Peşte şi cartofi prăjiţi". Numai că la noi e altfel : „Milano ? Acolo am doborît recordul mondial. Atena ? Oribil. Am făcut o întindere de ligament. Stockholm ? Grozav. Am realizat un timp de 55,2 în primul tur". Acesta este preţul pe care trebuie să-l plăteşti. Ţi se poate părea un preţ prea mare. Dar sînt sigur că nu lui Ike. Cu Jill însă nu-mi dau seama cum stau lucrurile. Ceea ce vrea Ike
- de altfel unicul lucru pe care şi-l doreşte – este recordul mondial şi dacă o să-l obţină vreodată, atunci va fi minunat.

în definitiv, asta l-a învăţat Sam să dorească şi nimic altceva. Şi Jill doreşte acelaşi lucru pentru el, vorbeşte despre asta cu aceeaşi religiozitate ca şi Ike, ca şi Sam. într-o zi m-a întrebat cu multă seriozitate : „Alan, tu ce crezi, o să reuşească să-l doboare ?", iar eu i-am zis : „Bineînţeles că da", deşi mi-arn dat seama că nu era tonul tocmai potrivit, o spusesem mult prea detaşat. Dar este exact reacţia pe care o declanşează în mine prin implicarea lor atît de profundă : mă aruncă dintr-un agnosticism

tolerant în braţele ateismului absolut. ■

S-a uitat la mine plină de suspiciune şi mi-a spus : „Cum poţi să fii atît de sigur ?" l-am zis : „Nu sînt sigur, privesc lucrurile în mod obiectiv. Ike este cel mai talentat alergător de o milă. S-a dedicat trup şi suflet acestei cauze, aşa că pînă la urmă tot o să doboare recordul mondial".

A continuat un timp să mă privească de parcă răspunsul meu n-ar fi mulţumit-o pe deplin – fusese o profesiune de credinţă cam ieftină –, dar nu avea nimic concret să-mi reproşeze. I-am zîmbit. N-am putiit să mă abţin. I-am spus : *„Cred* în Ike", şi ea a continuat să mă scruteze cu privirea ei cercetătoare. Mi-a spus : „Adevărat ?" şi i-am răspuns : „Bineînţeles. Toţi credem în Ike. Fiecare în felul lui". S-a uitat din nou la mine şi era atît de frumoasă şi de serioasă, încît mi-am închipuit-o deodată îmbrăcată toată în alb. O preoteasă veghind într-un templu talentul bărbatului iubit.

în cursul acestei săptămîni, i-am pus lui Ike Low o întrebare sinceră şi inchizitorială.

Pe cînd luam dejunul împreună într-un restaurant vegetarian din Soho – în cursul ultimilor patru ani Ike nu s-a mai atins de carne – i-am spus : „Crezi într-adevăr că poţi aduce Marii Britanii recordul mondial ?"

Tînărul londonez – douăzeci şi doi de ani, şase picioare înăl-ţime §§§§§§ – a făcut o mică pauză în faţa salatei â la *russe,* m-a privit apoi drept în ochi şi mi-a răspuns : „John, numai pentru asta mai trăiesc. Dacă n-aş simţi că sînt capabil să-l dobor, mi-aş atîrna în cui pantofii de alergare". Şi am fost străbătut de un fior de patriotism la gîndul că un alergător britanic are voinţa şi curajul de a sfida atleţii din est sau răsfăţaţii performeri din taberele universitare americane.

La Slough, în luna mai, Ike s-a aflat la numai 0,8 secunde de recordul mondial stabilit de Jîm Driver anul trecut la Los Angeles. Ike recunoaşte deschis că a fost o „cursă cu iepuri" – „Şi Bannister în definitiv a doborît bariera celor patru minute tot într-o astfel de cursă" – şi declară că nereuşita sa se datorează turului întîi pe care l-a alergat prea repede. Trebuie să subliniem că a fost o nereuşită relativă : timpul înregistrat – 3 : 55,3 – reprezintă un record personal.

Un întreg şir de victorii în cadrul clubului, în întîlniri internaţionale şi amicale, nu au reuşit totuşi să-l aducă mai aproape de realizarea visului său. La gala minerilor din North-

§§§§§§ aproximativ 1,83 m.

umberland a obţinut un timp de 3 : 56,9. „Dacă mă presau un pic mai mult în ultimul tur, cred că reuşeam".

în întilnirea de la White City cu Ungaria şi-a zdrobit adversarii prinir-un finiş atît de puternic, incit însuşi -Undai, fina- listui olimpic, a rămas cu douăzeci de yarzi în urma lui, gîfiind. Timpul lui Ike – 3 : 56,8.

Chiar în cursul acestui an, l-a înfrînt pe Driver la Chicago, intr-o întîlnire pe teren acoperit. Miercurea viitoare, Ike împreună cu adorabila sa soţie, sprintera Jill, vor zbura spre Los Angeles ca membri ai echipei britanice, pentru a participa la o importantă competiţie internaţională.

,,O să vină şi Driver", zice Ike. „Acolo a doborît recordul mondial şi e de aşteptat să facă o nouă tentativă. E posibil să participe şi Burice".

În compania acestor adversari redutabili, victoria ar însemna pentru Ike o alinare a tristeţei din acea memorabilă vară romană. Dar în străfundurile fiinţei sale el speră mult mai mult. Speră să devină deţinătorul recordului mondial.

„La Los Angeles, condiţiile sînt favorabile, iar adversarii reprezintă pentru mine un bun stimulent", mi-a declarat el. în ochi i se poate citi o hotărîre de neclintit. „Dacă nici de data asta nu reuşesc, voi putea spune cel puţin că am încercat din răsputeri".

Jill stătea în avion la dreapta mea, iar Sam la stingă. De cealaltă parte se afla .Stan Ling şi soţia lui, iar în spate Hon Vane, care se purta de parcă Sam nici n-ar fi existat.

Recunosc cinstit că-mi făceam mari probleme din cauza cursei, pentru că de data asta aveam două obiective – să cîştig şi să dobor recordul – şi dacă nu erai cu mare băgare de seamă puteai foarte uşor să le ratezi pe amîndouâ. în cursul sezonului, în mai toate cursele pe care le alergasem îmi fixasem cîte un singur scop. în ..cursele cu iepuri" urmărisem *mimai*■ doborârea recordului, iar în cele internaţionale, acofo de obicei faci tot posibilul să cîştigi şi speri ca, datorită pressingului, să poţi ob-ţine, *cine ştie,* chiar şi recordul.

Aş fi vrut să vorbesc cu cineva despre asta, să-mi pun puţină ordine în idei, numai că nu ştiam cu cine aş putea-o face, cu Jill şau cu Sam. Pentru că dacă aş fi început să discut cu unul dintre ei, asta ar fi putut însemna că nu-l bag în seamă pe celălalt, cate ar fi asistat pasiv la discuţie, fără să încerce să-şi spună şi el părerea. Chestia asta care se întîmpla era intr-adevăr oribilă şi depăşea puterea mea de înţelegere. Nevastă-mea şi prietenul meu cel mai bun, aceşti doi oameni care contau cel I mai mult pentru mine pe lumea asta, porniţi unul împotriva celuilalt dîntr-

un nimic.

Nu se *certau.* Nu, asts-n nici un caz. Şi poate c-ar fi fost mai bine să se fi certat şi să fi pus capăt acestei situaţii. Nici măcar nepoliticoşi nu erau unul faţă de celălalt. Sam îi adresa cîteva cuvinte lui Jill din cînd în cînd şi ea întotdeauna îi răspundea, sau îmi zicea mie, ea fiind de faţă : „Rochia pe care o poartă soţia ta este foarte drăguţă". Nu se ignorau unul pe altul, dar plutea ceva în atmosferă, ca răsuflarea unui vînt îngheţat.

Am încercat să îndrept lucrurile, numai dumnezeu ştie de cîte ori n-am încercat. Sam a venit o dată la noi la masă. A vorbit toată seara, iar Jill n-a scos nici un cuvînt. Din cînd în cînd, se uita la ea, ca şi cînd s-ar fi aşteptat ca Jill să-l contrazică, '■ dar ea n-o făcea. A continuat să tacă şi după ce Sam a plecat – fusese foarte prietenos cu ea, o sărutase la plecare şi îi spusese că a fost o masă minunată. A rămas la fel de tăcută şi în timp ce am spălat vasele împreună, iar eu am întrebat-o pînă la urmă d.acă nu cumva se întîmplase ceva.

Mi-a spus : „Nu, nu s-a întîmplat nimic", pe un ton care dădea cuvintelor exact înţelesul contrariu. I-am spus : „Nu-ţi place de Sam ?". Mi-a zis : „Lui nu-i place de mine". O mai zisese şi în alte dăţi, iar eu ii tot repetasem mereu şi mereu că n-are dreptate, că de foarte multe ori nîă întreabă ce-i cu ea, de ce nu mai vine să se antreneze cu noi. Mi-a spus : „Asta ca să-ţi facă ţie plăcere. în ultimele săptămîni, abia dacă a schimbat cu mine două-trei vorbe". I-am zis : „Aşa e el, dar nu are nici cea mai mică intenţie rea, ăsta e felul *lui* de a fi".

Mi-a spus : „Ştii bine că nu vreau să supăr pe himeni. Pentru tine este un antrenor minunat, ai nevoie de el, ai mare nevoie de el" şi deodată a început să plîngă pe tăcute, doar lacrimile prelingindu-i-se pe obraji, l-am zis : „Jill; ce~i cu tine ?", dar ea a clătinat din cap şi, cînd am încercat s-o iau în braţe, nu m-a lăsat. I-am spus ; „.Ascultă, am nevoie de el ca *antrenor.* Nu-i nimic rău în asta, nu-i aşa ? Ca *antrenor !".* Şi m-am simţit tras în două dii <*cţii opuse, viind să-i cedez fiecă

ruia în parte, pînă cînd m-am înfuriat. Mi se părea un lucru nedrept.

Am început să tip la ea, că de ce nu mă lasă în pace, de ce îşi bagă în cap tot felul de bazaconii, ştiind foarte bine că sînt nedrept faţă de *ea.* ceea ce mă înfuria şi mai tare. Nu mi-a răspuns nimic. S-a oprit din plîns. A continuat să spele vasele, apoi le-a şters cu meticulozitate, le-a pus în dulap şi, cînd a terminat, a dat drumul la apă să se scurgă, s-a şters pe^mîîni, şi-a scos şorţul şi a ieşit din bucătărie.

Am auzit-o cum urcă scările, intră în dormitor Şi încuie uşa şi m-am simţit îngrozitor, era pentru prima oară cînd ne certam. Mi-a venit să ies din casă şi să nu mă mai întorc niciodată, dup-aia mi-a venit să-l sun pe Sam şi să-i spun ce dracu urmăreşti, de ce-o necăjeşti pe Jill ? Am luat o farfurie din dulap şi am vrut să dau cu ea de podea, dar pînă la urmă am pus-o la loc. Am urcat şi eu scările şi am încercat uşa de la dormitor : tot încuiată. Am bătut ; nu mi-a răspuns. Mi-am lipit urechea de uşă ; nu se auzea nici plînset, nici nimic. Am strigat : „Jill", am spus : „îmi pare rău". Pe urmă am auzit-o cum se dă jos din pat, traversează camera. A deschis uşa şi a rămas acolo uitîn- du-se la mine. Mi-a spus : „Şi *mie* îmi pare rău".

Am sărutat-o şi în clipa următoare făceam dragoste. Nu cred c-am iubit-o vreodată mai mult ca atunci, în clipa aceea.

Din ziua aia n-am mai vorbit aproape deloc despre Sam. Era ca un fel de înţelegere între noi, şi anume că trebuie să fac ceea ce am de făcut. Nu-mi plăcea chestia asta, o detestam, era pentru mine o povară îngrozitoare, ca şi cînd mi-aş fi tăiat viaţa în două cînd pînă mai deunăzi fusese întreagă, rotundă. Şi totuşi asta era singura cale.

M-am cam dondănit cu Sam pe chestia asta, că în fiecare miercuri mă ducearh la Crystal Palăce să mă antrenez cu Jill în după-amiaza ei liberă. Mi-a spus : „întrerupe ritmul programului pe care l-am conceput pentru tine". I-am zis : „Uite ce e, de fiecare dată alerg acolo cîte cinci mile". Mi-a spus : „Nu-i acelaşi lucru. Mai întâi pentru că alergi pe pistă, şi nu pe cîmp, iar în al doilea rînd pentru că nu alergi sub supravegherea mea". I-am spus : ..Ascultă, măcar atîta trebuie să fac şi eu pentru Jill, să mă antrenez şi eu cu ea măcar o dată pe săptă- mînă, atîta doar". Mi-a răspuns : „Jill e binevenită aici, întotdeauna am făcut-o să se simtă binevenită", iar eu ce-aş fi putut să-i răspund – că *ca* lucrul ăsta nu-l simţea ? I-am zis : „Mde, da' pentru ea traseul ăsta-i prea dificil, acolo se simte mai bine".

Un timp a tot reluat discuţia, că de ce nu vin la Hampstead Heath miercurea, că ar trebui să vin şi miercurea, dar cînd a

început sezonul şi lucrurile s-au schimbat, cînd am trecut amîn- doi la antrenamentul pe pistă şi cînd au început să tot apară în timpul săptămînii diferite întreceri şi deplasări, atunci a lăsat-o baltă. De vreo două sau trei ori în-a întrebat de ce nu vine Jill să se antreneze pe pistă împreună cu noi, dar i-am spus că se obişnuise să meargă acolo, la Crystal Palace şi am avut impresia că Sam pînă la urmă a înţeles.

Mai fusesem la Los Angeles şi înainte şi nu-mi plăcuse cine ştie ce, numai străzi largi peste tot şi pompe nenorocite de benzină, mai bine lipsă, doar plajele mai erau ce mai erau. Jill însă vedea oraşul pentru prima oară. Stadionul Coliseum însă mi-a plăcut, avea o pistă foarte rapidă, formidabilă.

Pentru că era vorba de o echipă oficială, Jill şi cu mine fusesem repartizaţi în camere diferite, iar Sam nici nu locuia la acelaşi hotel, se plasase într-unul din locurile alea luxoase pe Beverly Hill împreună cu Stan şi cu nevastă-sa. Cînd ne-am despărţit la aeroport ne-a spus, mie şi lui Jill : „Ţineţi minte, să fiţi cuminţi !" şi apoi către Jill: „Nu uita că aceasta este poate cursa cea mai importantă din viaţa lui !", apoi mi-a pus mina pe umăr şi a plecat.

Chiar şi fără să mă uit la ea îmi dădeam seama că Jill e furioasă şi cînd, în sfîrşit, am privit-o, tremura. Mi-a spus : „Cum *îndrăzneşte* una ca asta ?", iar cînd am încercat s-o iau de mînă, s-a smuls de lîngă mine. Aşa că am lăsat-o în pace, văzînd bine în ce stare e, nu i-am mai spus ce-mi venise pe limbă. Pentru că dac-aş fi făcut-o, atunci precis că ar fi izbucnit în faţa tuturor ălora care erau lîngă noi : şi Ron Vane, şi toţi ceilalţi atleţi, şi reporterii, mai ales reporterii.

În taxiul care ne-a dus pe trei dintre noi la hotel a rămas la fel, fără să scoată o vorbă, dar din fericire, cel de-al treilea care era cu noi – Laurie Keetch, un alergător de un sfert de milă – nu era nici el prea vorbăreţ din fire. M-am gîndit mult în sinea mea tot drumul, m-am gîndit că Sam fusese cam nesimţit să spună o chestie ca asta, dar în acelaşi timp îmi dădeam seama că n-o făcuse cu intenţie, în mod jignitor, aşa cum îşi imagina Jill. Adică îmi mai spusese el lucrul ăsta şi înainte, mai în glumă, mai în serios, iar pe mine nu mă deranjase cîtuşi de puţin, fiindcă ştiam că nu-mi vrea decît binele. E foarte adevărat ce spunea, că oricine poate să fie antrenor concentrîndu-se pe latura concretă a lucrurilor, alergarea propriu-zisă,

dar un *adevărat* antrenor trebuie să se gîndească la toate, să condiţioneze sportivul în *deplinătatea* sa.

Am încercat să-i explic lucrurile astea lui Jill cînd am ajuns la hotel, dar ea mi-a spus : *„Ştiu* prea bine care a fost intenţia lui. Intenţia lui a fost să mă jignească. Şi să nu-mi spui că aşa e el. M-am săturat să tot aud chestia asta : aşa e el. îşi închipuie că totul i se permite şi întrece măsura. Iar tu îl laşi”.

I-am spus : „Dar nu-i adevărat, să fiu al naibii dacă-i adevărat !”, pur şi simplu mă lăsase cu gura căscată, dar n-am vrut să împing lucrurile mai departe fiindcă vedeam că e gata să plîngă. Mi-a zis : „Nu-ţi dai seama că una e cînd ţi-o zice ţie – indiferent ce ţi-ar zice – şi alta cînd mi-o zice mie ? Şi tu îl laşi !”. I-am spus : „N-ai dreptate !”, dar ea m-a împiedicat să continui, mi-a zis : „Dar tu ai dreptate cînd îl laşi să-ţi dirijeze întreaga viaţă ? întreaga *noastră* viaţă. Cînd îl laşi să ne calce în picioare. La asta te gîndeşti tu întotdeauna cînd facem dragoste, dacă Sam ar fi de acord ?”

Şi nu mai ştiam ce să fac, stăteam, acolo ca un neghiob ascultînd-o ce spune, neputînd s-o opresc şi fiindu-mi frică să-i dau replica, pentru ca nu care cumva să înrăutăţesc lucrurile. Pînă la urmă am rămas aşa, în picioare, pînă a terminat, pînă mi-a zis : „Nu trebuia să vin. Cu nici un preţ nu trebuia să vin. Trebuia să refuz selecţionarea. Era de aşteptat să se întîmple aşa ceva pînă la urmă. Aici n-o să fac altceva decît să te necăjesc. Uite, te-am şi necăjit. N-o să reuşesc decît şă te demobilizez, Să-ţi stric forma”.

I-am spus : „Ştii foarte bine că nu-i adevărat. Ştii că alerg mai bine cînd eşti alături de mine. Uite ce e, am să stau de vorbă cu el. Zău dacă nu. Am să-l fac să-şi ceară scuze. Aşa e bine ? Sînt sigur că nu a vrut să te jignească”. Mi-a zis : „N-are rost, oricum nu-i nimic de făcut, nu-i aşa ?” şi a plecat în camera ei.

Cu toate astea am stat de vorbă cu Sam în dimineaţa următoare, în timp ce ne antrenam pe stadion. I-am spus : „Să ştii că pe Jill a supărat-o chestia aia pe care ai zis-o la aeroport”, iar el m-a privit cu uimire şi mi-a zis : „Cum ? Dar ce-am spus ?” I-am răspuns : „Ştii bine. Că să fim cuminţi. Vreau să zic, că pe mine nu mă deranjează deloc, dar să mi-o spui numai mie”. Mi-a zis : „Mă duc să-i cer scuze. Mă duc să-i cer scuze chiar în clipa asta”. Ea se afla de partea cealaltă a stadionului, exersînd starturi cu Jack Brady. I-am spus : „Nu. Nu acuma. O să-şi imagineze că eu te-am pus. Mai tîrziu”.

io* v

În aceeaşi zi, a apărut după-amiază la hotel un ditamai coş cu flori pentru ea, avînd şi un bileţel : ,,Celei mai frumoase sprintere din întreaga lume, din partea celui mai umil admirator al ei, Sam". Eram cu ea cînd l-a citit. S-a uitat la mine şi mi-a zis : „l-ai spus". Atîta doar. M-am simţit de parcă îmi trăsese cineva un picior în stomac.

A doua zi dimineaţă, pe pistă, s-a dus la ea şi a sărutat-o şi i-a spus foarte teatral : „Sînt iertat ? M-ai iertat ? Sau trebuie să cad în genunchi în faţa ta ? Sînt *gata* să-ţi cad în genunchi". Şi şi-a deschis larg amîndouă braţele, ca o imensă pasăre, aşa incit Jill n-a avut încotro şi a trebuit să zîmbească, spunîndu-i : „Da, te-am iertat", iar el şi-a ridicat capul spre cer şi a strigat din răsputeri : „Sînt *iertat !"* Chestie la care nu ştiu ce-or fi gîndit americanii.

Ike, n-am avut dreptate, m-am purtat prosteşte. Cind ţi-am spus toate lucrurile acelea îmi venea să-mi trag palme. Nu, să nu zici că nu face nimic. Nu ştiu ce s-a întîmplat cu mine. Conştientă fiind de gravitatea întregii situaţii. Conştientă fiind cît de delicată este problema unei cariere umbrite de alta, cu *toate acestea* acceptînd cu inimă uşoară sacrificiul. Să nu mai vorbim despre asta. N-am avut dreptate şi o recunosc.

Bună ! Iar l-ai luat cu tine pe tăticu' ?

E al dracului de bun, mult mai bun decît ăştia de pe la voi, amice.

Noi, Ike, sîntem mai miloşi. îi menajăm pe-ai noştri. Nu-i tîrîm pe toate coclaurile, cînd de fapt ar trebui să-i lăsăm liniştiţi să stea acasă în faţa televizorului. Sau la voi nu sînt televizoare ?

Mda, televizoare sînt.' Da' ţipi din ăştia cu gura mare nu prea.

Asta e. Uitasem. La voi nu sînt recorduri mondiale, încă nu.

Da' o să mai vedem noi mîine.

Mergi înainte. Mergi ca un metronom. Nici nu te gîndi la record pînă în ultimul tur, gîndeşte-te numai la cursă. Mergi înainte. Dumnezeule, ce cald e. Ţine-te de blegul ăla de Driver în primul tur, în turul doi şi trei o să se piardă-n urmă, apoi foloseşte-te de Burke şi ţîşneşte înainte cînd se aude clopotul. Dă-i lovitura de graţie lui Driver cînd încearcă să se apropie din urmă. Daţi-i drumu', pentru numele lui dumnezeu, daţi-i drumu', daţi-i drumu'.

Şi iată că pornesc ! Acela este Ike Low, în frunte, alergători britanic de o milă, culoarul numărul trei. în mod evident imprimă un ritm alert. Chiar în spatele lui îl avem pe Jim Driver din Sacrament©, actualul deţinător al recordului mondial, • are a stabilit noul record mondial chiar aici, pe pista Stadionului Coliseum. Apoi, pe culoarul din interior se află Marty Green din Villanova, urmează, în sfîrşit, un pluton din care i ace parte şi campionul olimpic Jeff Burke din Australia. Da, fără nici o îndoială, este un prim tur de pistă foarte rapid ; priit i-l numai pe tînărul englez ! Se pare că va reuşi să se desprindă de toţi ceilalţi concurenţi. Tu ce părere ai, Mei ?

E cam devreme pentru ca să mă pot pronunţa. Ike Low a .ivut întotdeauna un start *foarte* rapid, ca de altfel şi Jim Driver. S-ar putea ca amîndoi să plătească scump pentru asta mai l îrziu, în timpul cursei.

Da, oricum, în clipa de faţă nici unul dintre ei nu pare să se resimtă, se intră în turul doi, conduce Low, Driver se află în urma sa. Mei, cît s-a înregistrat în primul tur de pistă ?

55,8 pe cronometru! meu, Joe.

Da, fără îndoială, un ritm *foarte* rapid în acest prim tur. Mă întreb dacă vor putea să-l menţină. Ce părere ai, Mei, vor pu- I ea ci să-l menţină ?

Este foarte problematic, Joe.

Idiotul, se ţine scai de mine. Foarte bine, îl las să mi-o ia 'nainte şi ducă-se dracului.

Şi iată că Driver trece acum în frunte. îl depăşeşte pe Low. Tu te aşteptai, Mei, să se întîmple una ca asta ?

Nu, Joe, Jim nu procedează niciodată aşa. Dacă în primul i ur de pistă nu se află în frunte avînd un avans mare, atunci ,i păstrează de obicei poziţia pe care o deţine şi accelerează în ultimul tur.

Da, în *orice* caz acum el este cel care imprimă ritmul. Şi ită-l pe Burke venind din urmă, acum se află chiar în drep- t ul alergătorului britanic şi cred că-l va depăşi.

A apărut şi Burke. Ce naiba se-ntîmplă cu mine ?

Cursa se decide acum între trei oameni şi aş spune că Jim Driver, deţinătorul recordului mondial, Jim Driver din Sacrali ¡ento are un avans de cinci yarzi, Mei, tu ce zici ?

Da Joe, aproximativ cinci yarzi.

Iar Burke din Australia îl tatonează pe Low acutn, cînd in- trăm în turul trei. Ce timp s-a înregistrat, Mei ?

1 : 55,9 Joe. Nu-mi dau seama cum de cei trei încă mai rezistă.

Vrei să spui că se profilează un nou record mondial, Mei ?

Da Joc, cu condiţia ca băieţii să se mai poată ţine pe picioare.

Driver vrea să mă prostească, asta e. *Vrea* să mă facă să ies cu el acolo, în frunte.

Trece acuma *Burke !* Să se ducă *el.* Să se joace cu Burke. Atîta vreme cit pot să mai ţin pasul cu ei doi.

Din anumite puncte de vedere, cel de-al treilea tur a fost şi cel mai surprinzător, ridicînd multe dileme în faţa specialiştilor. Intenţiona oare Driver să-şi uimească şi să-şi demobilizeze principalii rivali prin acest indezirabil ritm foarte alert al tururilor doi şi trei ? Răspunzînd provocării, va avea oare Burke resursele necesare pentru a-i lăsa în urmă pe Driver şi pe Low în turul final prin intermediul bine cunoscutului său sprint ? Şi oare cu bună ştiinţă îi lăsa Low pe cei doi adversari ai săi să cîştige teren, sporind ca aceştia să se sfîşie între ei ca nişte fiare, sau pur şi simplu ritmul cursei îl obligase să se mulţumească cu poziţia a treia ?

Care ţi se pare că este situaţia acum, Mei ?

Joe, nu ştiu ce să spun. Se poate întîmpla *orice.* Bănuiesc că cei trei alergători care se află în frunte se pîndesc unul pe altul pentru a profita de cea mai mică slăbiciune a vreunuia din- trei ei.

S-ar putea să clacheze toţi trei, Mei.

Da Joe, s-ar putea. Vom avea poate o surpriză în acest ultim tur, dar în momentul de faţă îi despart treizeci de yarzi de restul plutonului.

Şi iată semnalul clopotului. Cit arată cronometru!, Mei ?

2 : 56,3 Joe. Al treilea tur s-a alergat într-un timp de 1 : 02,4.

Ia te uită ! Ne putem încă aştepta la un nou record mondial, Mei. 4

Da Joe, fără nici o îndoială.

Acum !

Şi iată că Low din Londra, Anglia, trece în frunte ! Priviţi-l numai cum aleargă ! Nu cred să-l mai poată opri cineva. A trecut de Burke, l-a ajuns din urmă pe Driver, este în dreptul lui, l-a depăşit ! Şi se mai întîmplă încă ceva ! Curtis din Oklahoma, Charlie Curtis a intrat deodată în scenă cu o *puternică* accelerаţie ; Charlie Curtis, care a alergat prima sa milă sub patru

minute abia săptămîna trecută la ... – unde s-a întâmplat asta Mei ?

La Tulane, Joe.

Tulane. Iată un *mare* efort depus de Charlie Curtis, Mei. Da, Joe. dă totul din el.

Conduce totuşi Low, acum cînd au mai rămas numai o sută cincizeci de yarzi, Low este în frunte, Curtis recuperează distanţa care îl desparte de Burke *şi* de Driver, de fapt Curtis l-a *depăşit* acum pe Driver şi la ultima turnantă conduce Low, Ike I .ow, iar pe urmele sale, Curtis.

Nu pot, nu mai pot, trebuie să mă opresc, o să mor. Nu se poate. O să crap. O, doamne, bariera, acum o trec, am trecut-o.

Low, va cîştiga Low, în urma sa, Curtis îi smulge lui Burke locul doi, Low, cu un finiş *minunat ;* Ike Low din Londra, Anglia. Ce cursă extraordinară ! Şi ce timp s-a înregistrat, Mei ?

Cronometrul meu arată : 3 : 54,7 Joe.

Ceea ce înseamnă un nou record mondial, Mei.

Da Joe, dacă nu greşesc, este un nou record mondial.

Stimaţi telespectatori, să aşteptăm anunţarea timpului oficial, pentru a putea şti dacă într-adevăr este vorba despre ... un nou record mondial.

Să-l ia dracu pe Sam ! O să leşin ’

Ai reuşit, Ike ! Ai reuşit, băiatule !

Ike ! Iubitule / Ce minunat !

Victoria ei, iar acum a mea. Ce zi !

Seara, mai tîrziu : sărbătorirea. Stan ne-a dus pe toţi la unul din restaurantele alea nemaipomenite, unul hawaian, care <• întindea pe'mai bine de un kilometru. în întunericul de-afară ardeau nişte torţe uriaşe. Eram şi eu, şi Jill, şi Sam, şi Stan, şi Mary. Nu-mi mai aduc bine aminte. Mă simţeam atît de fericit şi. într-un fel, atît de copleşit. După mine, timpul ar fi trebuit să se oprească chiar atunci. în clipa aceea. Recordul era al meu. Nici nu-mi mai păsa de Roma. Recordul era al meu. Stan, care le spunea chelnerilor : „Ştiţi voi cine e el ? Băiatul ăsta tocmai a doborit recordul mondial”.

Pînă şi Driver m-a felicitat după aia : „Am impresia că o să trebuiască să mă pun la regim. laUrt şi „rădăcini”.

Stan a comandant şampanie, am sorbit şi eu un pahar, pînă şi Sam a băut niţel, dar lucrul care m-a îneîntat cel mai mult a

fost că el şi cu Jill păreau să se înţeleagă de minune. îi vorbea mai tot timpul, glumea în fel şi chip, iar ea rîdea. Fină şi bătrinul Stan rîdea, maimuţoiul ăla pe care abia puteai să-l faci să zîmbească.

Ni se alăturau tot felul de oameni, habar n-am de unde tot apăreau şi în final ne-am pomenit cu toţii acolo, la Keyhole Club, în subsolul unui imens hotel. O orchestră, o groază de scaune îmbrăcate în pluş roşu şi tipele alea în ciorapi negri, ce-i drept cam dezbrăcate, care, chipurile, erau chelner iţe ; toate nişte fete pe cinste. Din cînd în cînd, cîte una ieşea pe ring şi făcea un număr cu orchestra, dansa, cînta sau mai ştiu eu ce, nu prea grozav ce-i drept. Dar culmea a fost cînd însuşi Sam a ieşit pe ring şi a făcut un număr de ... *sirio tease.*

A traversat sala îndreptîndu-se spre ring, iar noi nu mai puteam, făceam pe noi de rîs. Mergea încet, le imita pe tipele alea, dădea din fund ca ele şi se răsucea în toate părţile, ţinîndu-şi nasul pe sus şi aruneînd pe sub pleoape nişte priviri care parcă spuneau : „Să nu-ndrăzneşti care cumva să pui laba pe mine". Primul lucru pe care l-a făcut Sam cînd a ajuns pe ring a fost să înşface microfonul şi să spună : „Doamnelor şi domnilor, am deosebita plăcere de a vă prezenta pe *noul* deţinător al recordului mondial, câştigătorul întrecerii de pe stadionul Coliseum din Los Angeles : Ike Low !" şi a arătat înspre mine.

Ei bine, la început m-am simţit puţin stînjenit, cu toţi oamenii ăia care se uitau la masa noastră, apoi au început să aplaude, şi Stan mi-a spus : „Hai, ridică-te în picioare !" Aşa că m-am ridicat, m-am înclinat şi pe urmă m-am aşezat, la loc, iar Sam a început să-şi facă numărul.

De fapt, ca niciodată, nu se îmbrăcase cu puloverul şi cu blugii ăia vechi, asta probabil pentru că era aşa de cald. Purta o cămaşă de mătase neagră, deschisă la gît şi o pereche de pantaloni negri, foarte strîmţi. Chiar avusesem mare scandal pe cJtestia asta, pentru că nu voiseră să-l lase să intre. Numărul de *strip tease* al lui Sam era de fapt o parodie, că de scos nu şi-a scos nimica de pe el. Doar *se făcea* că se dezbracă, plimbîn- duse în sus şi-n jos pe ring, prefăcîndu-se că-şi scoate un ciorap cu nişte mişcări ţepene şi caraghioase, strîmbina u-se la noi cu piciorul ridicat în aer şi deodată, chipurile, aruncând ciorapul drept pe masa unuia care stătea mai în faţă. Pe-onoarea mea că în cîteva clipe a început o isterie generală. De fapt, orches- i ra a şi început să-l acompanieze, au stins luminile şi au aprins un reflector, toba bătea nebuneşte în momentele-cheie şi în final, cînd s-a prefăcut că-şi dă jos şi slipul, făcînd imediat stingă împrejur, de parcă s-ar fi jenat de noi, merita"*să fi auzit ce mai

urlete scoteau cu toţii.

Am stat acolo pînă s-a crăpat de ziuă şi am tot dansat. Jill era nemaipomenită, mai ales la twist ; dansa de parcă studiase şi repetase fiecare mişcare, ca şi cînd ar fi fost de una singură, deşi din cînd în cînd îi întîlneam privirea şi zîmbetul ei minunat.

Nu s-a produs decît un mic incident : cînd Sam a început să le vorbească unor americani despre cursă, spunîndu-le cum mi-a zis el mie să fac asta şi să fac ailaltă şi cum a pus el totul ia punct. Am văzut-o pe Jill uitîndu-se lung la el şi mi-am dat seama că e pe punctul de a interveni, aşa că am pus mina repede pe ea şi i-am zis : „Hai să dansăm". Cînd am ajuns pe i ing, mi-a spus : ,,Mai să-ţi vină să crezi că el a alergat". În rest, toiul a fost foarte bine. A fost formidabil.

Uce, cum se *simte* un recordman mondial ?

Formidabil.

Ti-ai imaginat, în clipa în care ai rupt panglica, că e posibil să fi doborît recordul mondial ?

Da, m-am gîndit la chestia asta.

Aşa că n-a fost o surpriză pentru tine ?

Da, păi a fost şi n-a fost. Vreau să zic că întotdeauna ai în tine o *speranţă.*

Dar nu-i aşa că împreună cu antrenorul tău, Sam Dee, aţi plănuit luarea cu asalt a recordului mondial în această întrecere ?

Da, am avut în minte chestia asta, mda. Adică speram că această cursă are să se desfăşoare într-un ritm destul de alert pentru ca să pot încerca şi doborîrea recordului.

De fapt, mi se pare că ritmul s-a dovedit a fi mult mai rapid decît te-ai fi aşteptat, nu-i aşa ?

Da. în tururile doi şi trei. N-aş fi crezut ca Driver să alerge atit de iute.

Poate că nici el nu şi-a imaginat că tu ai să alergi atît de iute, ce zici ?

Poate. Nu-mi dau seama.

Aţi stat de vorbă după terminarea cursei ?

Mda. Mi-a spus c-o să-nceapă să mănînce iaurt.

Grozav ! Asta e o chestie *grozavă!* Şi acum, Ike, din mo- ment ce deţii recordul mondial, ce ambiţii ai pentiu viitor .

Să-l păstrez.

Trei luni, atîta, l-am păstrat. Pe urmă mi l-a luat un canadian – nici măcar n-apucaseră să mi-l omologheze. Un tip de caro abia auzisem, unu' Terry Cooper, care ieşise al optulea în finala de la Roma.

încă îmi mai aduc aminte cît de mult în-a durut în seara în care am aflat. Deodată sună telefonul, era Arthur Henry, unul din reporterii specializaţi în atletism, care-mi zice : „Ike, ai aflat de noul record ?", iar mie am simţit cum mi se taie picioarele. I-am zis : Ce ? Care record ?" Mi-a spus pe urmă că tipul ăsta Cooper, a doborit recordul la Vancouver, a alergat 3:54,5. M-a întrebat : „Pot să declar că eşti ferm hotărît să ţi-l iei înapoi I-am răspuns : „Da. Aşa să zici". Mi-a spus : „Şi că eşti oarecum surprins ?" I-am zis : „Da, zi şi asta, zi ce vrei tu".

Rămăsesem în picioare, lingă telefon, cina Jill a intrat din bucătărie şi m-a întrebat ce s-a întîmplat. I-am zis : „Am pierdut recordul mondial. Mi l-a luat canadianul ăsta, Cooper. 3 •.54,5''.

M-a luat în braţe, m-a sărutat şi mi-a zis : „Ei, acuma n-ai decît să ţi-l iei înapoi. De-aia sînt recordurile : ca să fie doborîte". I-am zis : „Ştiu. Dar aşa de repede ? Nici măcar n-apucasem să mă obişnuiesc bine cu gîndul".

L-am sunat apoi pe Sam, dar îl anunţaseră deja şi pe el. Mi-a zis : „Dacă el a alergat 3 :54,5 tu pînă la sfirşitul sezonului va trebui să alergi 3:54. Obiectivul nostru imediat va fi 3:54,2".

Dar n-am reuşit. Cel puţin nu în sezonul acela. M-am simţit groaznic, pe cuvîntul meu, intr-un fel mai groaznic decît la Roma.

E extraordinar. Totul începe să semene din ce în ce mai mult cu o piesă moralizatoare : Ike este *Omul,* Jill îngerul *cel bun,* Sam *ispititorul.* Asta din punct de vedere al distribuţiei rolurilor, bineînţeles, pentru că uneori am avut senzaţia că Jill radiază de bunătate, în mod opresiv, în timp ce Sam, ispititorul, pare mult mai uman.

Iar Sam îl ispiteşte cu recordul mondial, fluturîndu-i-l pe sub

nas ca pe un morcov zemos. L-a avut, apoi l-a pierdut şi acum trebuie să şi-l ia înapoi. Am impresia însă că Jill şi-a dat seama că povestea poate dura la infinit ; îl are, îl pierde, îl obţine din nou şi, atîta vreme cît îl preocupă lucrul acesta, va fi mereu sub stăpînirea lui Sam. Nu-mi dau bine seama cînd anume ajunsese la concluzia asta, dar observasem schimbarea care se petrecuse în ea. De pildă, atunci cînd mă aflam în preajma lor. iar Ike începea să vorbească despre record ca un misionar, în felul acela mistic, avînd în ochi strălucirea febrilă a unui Cavaler Templier. înainte vreme —■ înainte ca Ike să fi *deţinut* ţecordul – Jill fusese la fel de înflăcărată ca şi el, dar acum desluşesc în ea o reţinere aproape evidentă. Răspunsurile pe care le dă sînt ireproşabile, dar ceva nu-i în regulă cu felul în care le dă, a dispărut fervoarea religioasă a Cavalerului Templier, iar el simte, de multe ori o întreabă : „Ce zici, Jill ?”, „Nu-i aşa, Jill ?”, „Da, Ike, bineînţeles” – iar alteori îi aruncă pe furiş cîte o privire, s-o vadă cum reacţionează.

Am şi abordat odată subiectul, încercînd să n-o sperii prea tare, să nu-i trezesc din nou bănuielile pe care cu greu i le adormisem. Eram la o reuniune la White City – dacă nu mă înşel Jocurile’ Commonwealth-ului – şi, aşezaţi unul lîngă altul, într-unul din rîndurile din faţă ale tribunei centrale, aşteptam cursa de o milă ; bineînţeles. I-am zis : „Nu mai pari la fel de entuziasmată de recordul ăsta”, iar ea s-a înroşit. „Dar bineînţeles că sînt. îl doresc la fel de mult. *Ştiu* că va reuşi să şi-l ia înapoi”. I-am zis : „lartă-mă. Aşa mi s-a părut”.

A tăcut un timp, dar continua să se gîndească la asta, pentru că după ctîeva minute, brusc, mi-a spus : „Singurul lucru care mă deranjează e că se frămîntă atît de mult”.

„Bine, dar e un lucru destul de firesc”, i-am zis eu.

Mi-a spus : „Important e faptul că *a reuşit* să-l doboare. *Că l-a deţinut.* Nu încetez să i-o tot repet”. I-am zis „Şi Sam ce părere are ?”, iar ea ra-a privit ca şi cum şi-ar fi adus deodată aminte cine eram, ce eram, şi-i părea rău că-şi dezvăluise gîndurile în faţa mea. Mi-a răspuns pe un ton foarte politicos şi neutru : „Sam vrea ca Ike să încerce în continuare”.

în dupa-amiaza aceea l-am privit foarte atent. întotdeauna l-am urmărit *îndeaproape,* din pură plăcere, pentru satisfacţia estetică de a-l vedea mişeîndu-se iii felul acela complet lipsit de efort, în felul acela desăvîrşit. Un lucru pentru mine cu atît mai fascinant cu cît ştiam, aşa cum ştii privind o mare operă de artă, cît efort cerea crearea acestei impresii de lipsă totală de efort, cită strădanie stătea la baza manifestării atestui talent

desăyîrşit.

Privindu-l însă acum cu mai mult simţ critic, mişcările lui nu mi se mai păreau a fi naturale, ci mai eurînd mecanice ; un minunat robot. Ceea ce dispăruse fără urmii era plăcerea alergării. Din punct de vedere tehnic se găsea într-o formă excelentă : lungimea pasului, mişcarea de piston a braţelor, felul în care îşi ţinea torsul împingîndu-l înainte. Totul reglat la milimetru ca să cîştige cursa, ca să termine cu un timp de 3:59,6. Mişcările îi fuseseră perfecte, dar nu fuseseră decît atit : simple mişcări.

între timp, iată-i pe amîndoi, *îngerul cel bun şi Mefisto,* încleştaţi într-o luptă necruţătoare, încercînd frecare să pună stăpînire pe *Om* – sau, de ce nu, *Faust ? Mefisto* îmboldindu-l din pisc în pisc, din ţintă în ţintă, în timp ce bietul *Înger Bun* flutură din aripi, agonizînd în urma lui. Numai că eu am pariat pe *Îngerul cel Bun.*

Nu ştiu de ce, poate pentru că am încercat să scot prea mult din mine în cursa de la Los Angeles, dar restul sezonului n-am mai alergat bine deloc. Nu alergasem eu bine nici *înainte* de a pierde recordul şi nici după acea, nu ştiu, cred că mal exista o altă cauză, cred că mă forţasem prea tare.

În orice caz, nici nu m-am mai apropiat de record în anul ăla, timpul meu cel mai bun a fost 3 :56,8 la Berlin. Şi, nefiind în stare să recuceresc recordul, cursele începuseră să nu mai însemne nimic pentru mine, nu mai avea nici o importanţă dacă le *cîştigam* sau nu. De fapt am şi pierdut vreo cîteva, o dată la Varşovia împotriva selecţionatei Poloniei – cînd am alergai ca un idiot – şi a doua oară în Suedia, cînd, ca să fiu sincer, nu mi-a păsat nici cît negru sub unghie. Singurul lucru *bun* care a ieşit din chestia asta cu recordul a fost că mi-am găsit o nouă slujbă. Cea pe care mi-o dăduse Sam era grozavă, nimic de spus, nu însă ca asta nouă. Era la o firmă franceză care făcea pantofi de atletism şi echipament sportiv, una dintre cele mai mari ; patruzeci şi cinci de lire pe săptămînă, maşină – un Renault – şi tot ce trebuia să fac era să trec din cînd în cînd pe la magazine şi să particip la cîteva conferinţe de presă. Contractul rămînea în vigoare pînă după Olimpiada de la Tokio. N-aveam cum să recomand în mod oficial pantofii, bineînţeles, pentru că ăştia cu amatorismul atîta ar fi aşteptat, dar tipii aveau ei grijă să mă fotografieze ori de cîte ori puteau, în aşa fel îneît să se vadă bine marca pantofilor şi-mi dăduseră să port

o geantă mare, albă, cu numele firmei scris cu litere de-o şchioapă.

Cel mai mult îmi doream să alerg alături de Cooper, pentru că, dacă l-aş fi bătut, asta *ar ji însemnat ceva* – cu sau fără recordul mondial. Numai că nu ajungeam niciodată să alergăm împreună. La un moment dat urma să vină Ia White City pentru o cursă amicală de o milă, apoi s-a aflat cum c-ar face un turneu scandinav, dar nici aşa n-a fost, pînă la urmă s-a dus în Australia.

Am mai făcut o tentativă de doborîre a recordului mondial la Welwyn Garden City, tot intr-o cursă specială, dar, la sünéiül clopotului, avansul meu era atît de mare, incit nu exista nici cea mai mică şansă să pot realiza ceva deosebit, aşa că pînă la urmă am treminat cu un timp de 3 :58,6.

M-am informat cît am putut despre acest Cooper: cum arată, de unde a apărut, cum se antrenează. Urma să alerg cu el în aceeaşi cursă la Perth, la Jocurile Commonwealth-ului din anul următor şi îmi intrase mie în cap îdeea asta, că el va fi cel pe care va trebui să-l înving şi la Tokio în 1964. Pentru că, aşa cum am mai spus, cursa de o milă nu rezervă chiar atît de multe surprize, nu este o cursă în care să se poată afirma începătorii, între două Olimpiade, îţi poţi da seama după doi-trei ani cam cine ar avea vreo şansă.

Lui Driver ştiam acum că pot să-i fac cu mîna; a simţit după Los Angeles că sínt în stare să-l înving oricînd. Şi pe Bürke la fel, pentru mine ieşise din competiţie. Pe urmă mai ray vreo cîţiva yankei care începuseră să promită – ca întotdeauna au o groază de ţipi din ăştia. Plus vreo doi sau trei alergători buni în Europa, ca de pildă Glowacki care mă bătuse la Varşovia. însă singurul de care îmi era frică era Cooper.

îl văzusem de mai multe ori alergînd la televizor. Era un tip solid, puternic ; cam de înălţimea mea, dar cîntărea mai mult de douăsprezece stone ******* ; tipul şoarecelui de bibliotecă, părul tuns foarte scurt, ochelari cu rame de oţel, de vreo douăzeci şi doi de ani. Pe antrenorul lui îl chema Dave McBain, mare specialist în antrenamentul pe intervaluri, o chestie pe care eu n-o încercasem niciodată. Sam se opunea net, zicea că asta ucide bucuria alergării şi eu fusesem de acord cu el. Acum însă nu mai eram chiar atît de sigur, pentru că de la Los Angeles încoace alergarea nu mă mai bucurase cine ştie ce. Ba aproape deloc.

******* aproximativ 75 kg.

Asta mă îngrijora foarte mult, am vorbit şi cu Sam, am vorbit şi cu Jill. Sam mi-a spus că se aştepta să se întîmple una ' i asta ; mi-a zis : „Te-am urmărit în timpul antrenamentului. Am aşteptat să vii tu singur la mine. E o reacţie normală, mai curînd a minţii decît a trupului, a acestui intelect care a fost programat să solicite trupul atît de intens şi pentru un timp atit de îndelungat. Pierderea recordului, pierderea *temporară* ;i recordului a accentuat acest proces. Ai nevoie de o^chimbare imediată. De treaba asta o să mă ocup eu".

I-am zis : „Jill e de aceeaşi părere", iar el s-a zburlit tot, ca <- pisică, dînd nas în nas cu un cîine. A zis : ,,E de părere că ce ? Ce anume ?", iar eu i-am spus : „Că stresul e prea mare. Că tensiunea în care trăiesc e din ce în ce mai apăsătoare". Pentru o clipă am crezut că o să argumentez contrariul, buzele au prins să i se mişte, dar pînă la urmă n-a spus nimic, a dat din cap ca pentru sine şi mi-a întors spatele.

Două zile mai tîrziu am primit prin poştă două bilete de avion pentru Majorca. I le-am arătat lui Jill, i-am spus : „Ia uite ce ne-a trimis Sam !", iar ea le-a aruncat o privire, nici n-a zîmbit şi nici n-a zis nimic, mi s-a părut un lucru foarte straniu, s-a mulţumit să întrebe : „Vine şi el ?". I-am răspuns „Cine, Sam ? Nu cred. Are prea multe de făcut aici, nu-i aşa ? Şi antrenamentul, şi orele de gimnastică".

Aşa că am plecat la Palma ; a fost grozav. Sam ne-a condus la aeroport, i-a adus lui Jill o cutie imensă cu bomboane de ciocolată, zicînd : „Ai grijă de el. Nu-l lăsa să stea prea mult la soare. Şi vezi să nu se frămînte prea mult din cauza recordului". Intr-un cuvînt, n-a ştiut cum să fie mai drăguţ.

Odată ajunşi la Majorca, pentru noi a început o nouă lună de miere ; nu numai că ne aflam acolo împreună, scăldaţi de soare, departe, pe malul mării, dar mai eram şi *singuri,* fără să trebuiască să ne batem capul cu nimic – recordul, următoarea cursa, o zi de antrenament care se sfîrşeşte, alta care începe... A fost o excursie de numai o săptămînă şi a trecut ca un vis. .Jill arăta nemaipomenit, s-a bronzat imediat şi părea să nu se mai satureniciodată de soare. Stătea întinsă pe plajă îmbrăcată intr-un bikini negru, cu ochii închişi, cu un anume surîs pe buze. De nenumărate ori am privit-o cu atenţie ; părul auriu de pe braţele şi picioarele ei arămii, sînii ei, pîntecele cu umbra adîncă a buricului care se mişca uşor cu fiecare respiraţie, pînă cînd simţeam că nu mai pot, o apucam de mină, o scuturam şi-i spuneam : „Hai să mergem. Hai înapoi la hotel !", iar ea clipea din

ochi, îmi făcea semn din cap, ne întorceam la hotel şi făceam dragoste.

îmi amintesc perfect de camera noastră : gresie pe jos, transperăntele lăsate, razele de soare care se strecurau în cameră aşternîndu-se pe pat, pe trupul ci. Mă gîndeam atunci ceaş fi făcut în clipa aceea dac-aş fi fost în Anglia – probabil că aş fi alergat cu Sam la Hampstead Heath – şi asta mă umplea de o bucurie şi mai mare.

în camera aceea mi-a spus odată ceva foarte amuzant. Eram întinşi unul lingă celălalt, ne odihneam, mi-a spus : „E prima oară cînd simt că sîntem intr-adevăr împreună". Mi-am dat seama ce voia de fapt să spună, pentru că şi eu aveam aceeaşi senzaţie şi oarecum mă simţeam prost, pentru că, la urma urmei, el ne trimisese aici, chiar dacă Stan fusese cel care scosese banii din pungă.

Altădată, în întuneric, mi-a zis aşa. într-o doară : „E ca o umbră" şi mi-am dat seama din nou ce vrea să spună şi iarăşi m-am simţit prost.

Acolo, departe de toate, am uitat repede de record. Adică acolo, într-un loc de vacanţă, în care nu se întîmpla nimic real şi în care nimeni nu se preocupa de chestia asta. Jill nu pomenea niciodată de recordul ăsta pînă cînd nu apucam eu să deschid discuţia. Am întrebat-o odată, cînd eram pe plajă : „Crezi că o să reuşesc să-l obţin din nou ?". Mi-a spus : „Să obţii ce deşi în mod evident îşi dăduse seama la ce mă refeream. „Ştii foarte bine ce : un nou record mondial".

Eram amîndoi întinşi pe prosoape cu faţa în jos. Pentru cîteva clipe, Jill a tăcut, apoi a spus : „Este un lucru chiar atît do important ?" de mie nu mi-a venit să cred, am sărit în sus, i-am zis : „Dumnezeule, bineînţeles că e foarte important". Mi-a zis : „Mai important decît orice ?", asta tot cu faţa îndreptată în jos. I-am spus : „Adică ce vrei să spui ? Cum adică mai important decît orice ?", iar ea mi-a răspuns : „Exact aşa cum am spus. Mai important decît *orice".* I-am spus : „Sigur că nu. N-am zis niciodată că ar fi mai important decît orice". Mă uimea, nu puteam s-o înţeleg, i-am zis : „Dar tu nu crezi că e un lucru important ?" Mi-a răspuns : „Ea da. Cred". I-am spus : „Atunci ce-ai vrut să zici

Mi-a răspuns : „Din cauza recordului ăstuia, cu tine se întîmplâ ceva". Se ridicase în coate, dar' tot nu se uita la mine. Am întrebat-o : „Ce anume ?" Mi-a răspuns : „Te-ai schimbat. E o obsesie care a pus stăpînire pe viaţa ta. Pe viaţa *noastră".* Ma cuprins disperarea, i-am zis : „Dar nu-ţi dai seama că tre-

buie să-l obţin din nou ?”, iar ea de data asta m-a privit, mi-a spus : „De ce ? De ce trebuie să-l obţii din nou ?”. I-am zis : .Pentru că l-am pierdut. Dar ce se intimplă cu tine ?” Mi-a ■/:.i : „Şi apoi o să-l pierzi din nou”. I-am spus : „Atunci o să-l cuceresc din nou”. Ea mi-a răspuns : „Şi bănuiesc că lucrul ăsta o să se petreacă mereu şi mereu, pînă cînd ai să fii prea I. itrîn pentru a mai putea alerga”.

Nu-mi venea să-mi cred urechilor. Nu era cu putinţă să rostească asemenea cuvinte, oricine să fi fost, dar nu ea, nu Jill. Vreau să zic, pentru mine era un lucru atît de evident, incit nu mai încăpea discuţie.

I-am zis : „Dacă tu ai deţine recordul în proba de o sută sau d > două sute de metri, *tu* n-ai vrea să-l păstrezi ?” Mi-a răspuns : „Bineînţeles c-aş vrea, dar gîndul ăsta nu m-ar obseda ; în nici un caz nu aşa cum te obsedează pe tine. Ai aerul de parcă recordul ţi-ar *aparţine* în exclusivitate. Mi-e groază să mii uit la tine, să văd cum te frămînţi. N-ai să mai ai linişte, n-ai să mai ai pace nici chiar dacă l-ai obţine din nou, fiindcă atunci ai sta ca pe jăratec, nu care cumva să ţi-l ia cineva. Ai *dovedit* deja ce poţi, toată lumea *ştie* cit eşti de bun, e posibil sii-J obţii din nou, dar dacă nu, ce importanţă mai are ?”

I-am zis : „Uite ce e, nu se poate să nu-ţi dai seama. Dacă sini cel mai bun alergător de o milă din lume, atunci trebuie sa deţin şi recordul mondial, înţelegi ?” Mi-a aruncat o privire scurtă şi s-a culcat din nou cu faţa în jos. Am stat uitîndu-mă la ca cîteva clipe, pe urmă mi-am zis. ia mai dă-o dracului de treabă, şi m-am dus să înot.

Printre cei care au luat parte ieri la dejunul de la Buckineham Palace s-au numărat şi fostul deţinător al recordului mondial în cursa de o milă, Ike Low, împreună cu soţia sa. sprintera Jill.

ike a declarat : „Ducele de Edinburgh pare să fie foarte bine informat în problemele de atletism. Mi-a pus foarte multe întrebări şi mi-a spus : «Ştii, trebuie neapărat să-i aduci un nou record mondial Marii Britanii»„.

Ce se întîmplă cînd o soţie se afirmă în acelaşi domeniu ca şi soţul ei ?

Am stat de vorbă cu trei femei : o atletă de renume internaţional, o bine cunoscută actriţă şi o sculptoriţă ale cărei lucrări abstracte executate din metal au fost expuse recent, întâmpinate fiind cu entuziasm unanim din partea criticii.

„Cred că e un lucru care ajută la crearea unor interese şi preocupări comune", spune Jill Low, o frumoasă tînără în vîrstă de douăzeci şi doi de ani, care l-ar face de rîs pe orice bărbat la prinsul autobuzului şi al cărei soţ, Ike, este cel mai bun alergător de o milă din Marea Britanic. „Asta desigur în cazul în care soţia e intr-adevăr interesată de ceea ce face soţul ei, şi vice versa. Marea majoritate a femeilor se plictisesc de moarte atunci cînd bărbaţii le vorbesc despre munca lor. în fabrică sau]a birou. în aceeaşi măsură ca şi ei, auzindu-şi nevestele cum dezbat la nesfîrşit micile lor probleme domestice[1]*.

Dar, am întrebat-o eu, n-aveţi impresia că într-un fel cariera dumneavoastră a fost umbrită ? în definitiv, aţi început prin a fi o sprinteră bine cunoscută mult înainte de a vă căsători cu cel care avea să doboare recordul mondial.

„Nu, deloc'[1], a răspuns această profesoară de sport plină de viaţă, această brunetă cu siluetă de manechin. „Ike şi cu mine ne *ajutăm* unul pe celălalt. în mare parte ne antrenăm împreună. De fapt, cred că am devenit o alergătoare mai bună de cînd m-am căsătorit cu Ike. Desigur, ştiu că nu voi ajunge niciodată o atletă de talia lui Ike, aşa cum şi dumneavoastră trebuie să acceptaţi ideea că în atletism bărbaţii au standarde mult mai ridicate decît femeile.

Dar nu m-am sacrificat şi nu am trecut pe planul al doilea, sau în fine, cum vreţi dumneavoastră să spuneţi. Doar atît, ca orice femeie mai am şi alte năzuinţe".

De pildă, copiii, am sugerat eu.

„Desigur, amîndoi dorim să avem copii, atunci cînd va veni vremea", a răspuns ea. „în clipa de faţă însă, pe primul loc e alergarea[-1].

Alergarea avîndu-l ca protagonist pe Ike sau pe ea, am întrebat-o eu.

„Pe *amintim'[1],* mi-a răspuns ea cu hotărâre.

Am stat şi m-am gîndit mult în cursul acelei ierni. într-un fel mî-aş fi dorit o vizuină în care să mă pot ascunde şi să dorm pînă la primăvară, aşa, ca o veveriţă, mă rog. Asta pentru că iarna era un anotimp mort, o nesfîrşită aşteptare. Pe de altă parte, totul mi se părea la fel de îngrozitor ca şi în iarna care trecuse, ba chiar şi mai înfiorător, pentru că atunci fusesem preocupat de un lucru anume, de ceva concret, ceva ce nu obţinusem niciodată pînă atunci : recordul mondial. Pe cînd acum îl deţinusem şi il pierdusem, şi dacă aveam să-l cuceresc din nou, exact aşa cum îmi spusese Jill, puteam foarte bine Să-! pierd şi

pentru a doua oară,

Pînă şi Sam începuse să nu mai aducă vorba despre treaba asta, îi căşunase acum pe Jocurile Commonwealth-ului, dar Jocurile astea, fir-ar ele să fie, erau abia la anu'. Atunci de ce să nu te gîndeşti mai bine la Jocurile Olimpice, trei ani de-a- cum încolo, fiindcă – hai să vorbim cinstit – ele sînt singurul lucru care contează. în comparaţie cu Olimpiada, pînă şi recordul mondial nu-i decît un gunoi, ceva prin care să-Ţi dovedeşti ţiu însuţi că poţi reuşi, că poţi învinge atunci cind vine timpul s-o faci.

Am pus mina pe o fotografie de-a lui Cooper – o tăiasem d intr-o revistă – şi mi-am lipit-o deasupra palului. Cind Jill a dat cu ochii do ea, mi-a spus : „Dar cu asta ce mai e ?" I-am răspuns : „Ca să-mi aduc mereu aminte de el".

„Mă rog", a spus ea. „Atîta sper, cri are şi el o fotografie de-a ta deasupra patului Iui". Am întrebat-o : ..De ce ? Pentru că sini mai frumos iar ea mi-a răspuns : „Nu. Pur şi simplu sper că se frămîntă şi el din cauza ta la fel de mult cum se parc că te frămînţi tu din cauza lui. Dacă jocul ăsta continuă, o să te învingă înainte să porneşti de-a binelea în cursă". I-am spus : ..Las' că ştiu eu foarte bine ce fac", dar m-am gîndiţ ia vorbele ci şi, pînă la urmă, după o săptămînă, am dat fotografia jos de pe perete. O ţineam acum. într-un geamantan. Adică n-avea, mtr-adevăr. nici un rost să-l las să pună stăpînire pe gîndurile mele.

De cîte ori vorbea despre el, Sam îl făcea una cu pămintul, z.icînd că pe cine naiba învinsese el vreodată şi că ce curse importante reuşise el să cîştige pînă acuma. Să dobori recordul e una, dar să cîştigi întreceri e cu totul altceva. O chestie care suna bine venind de la el. ca de altfel orice, numai că, stînd de unul singur şi gîndindu-te, îţi dădeai seama că poţi să zici tu ce-oi zice, dar recordul mondial tot al lui Cooper rămîne.

I-am spus lui Jill : ..Numai de-aş putea să alerg cu el acuma, repede, chiar şi pe teren acoperit". Mi-a răspuns ; ..Nu cred c-ar fi o idee bună", iar eu i-am spus : „Cum adică ? De ce ?" În tot cursul acelei perioade am fost extraordinar de nervos, imi ieşeam din fire ori de cîte ori mă contrazicea, aveam nevoie de foarte multă încredere şi mi se părea că, într-un fel. Jill mă trădează. Deşi puţin mai tîrziu, după ce reuşeam să mă liniştesc, mcepeam să mă întreb dacă nu cumva eu greşesc şi ea are dreptate – sau poate Sam ; fiindcă existau lucruri asupra cărora erau de păreri în mod atît de evident contrare, incit negreşit unul dintre ei doi trebuia să greşească.

Pentru mine gîndul că Sam ar fi putut să greşească era un lucru cu totul şi cu totul nou. Bănuiesc că în trecut privisem ca de la sine înţeles faptul că Sam are dreptate, asta pentru că cu eram atît de tînăr, iar el îmi trasase drumul pe care trebuia să-l urmez, previziunile lui realizîndu-se una după alta. Exista însă un lucru pe care nu mi-l puteam scoate din minte. Adică dacă recordul mondial era ceva atît de lipsit de importanţă, atunci de ce Sam insistase atît de mult asupra lui, mai cu seamă după ce îl pierdusem ? Iarna trecută, numai recordul mondial şi iarăşi recordul mondial, pe cînd iarna asta Jocurile Commonwealth-ului şi nimic altceva. Presupun că după *asta,* iarna următoare, avea să-mi împuie capul cu Jocurile Olimpice.

Mai rău e că un lucru se leagă de altul. Adică spun aşa : dacă Sam aici nu are dreptate, *dacă* Sam nu are dreptate, atunci poate să nu aibă dreptate nici în celelalte privinţe ; alimentaţia, de pildă, ba chiai' şi antrenamentul. Fiindcă existau atîtea metode diferite şi fiecare om cu care stăteai de vorbă părea să aibă alte idei. De pildă, Cooper, cu antrenamentul lui cu intervale ; în Australia alergau pe dune, în Noua Zeelandă apăruse nebunia cu *jogging-ul.* Pe urmă mai erau unii care aveau ideea asta că nu trebuie să te antrenezi chiar aşa de mult, că e un lucru care nu poate decît să-ţi facă rău, că trebuie să laşi lucrurile să se decidă pe pistă, în concurs. Dacă stăteai să compari o idee cu alta, păi ajungeai să nu le mai dai de cap.

I-am zis lui Alan odată, pe cînd alergam la Hampstead Heath, pămîntul mustind sub picioare şi deasupra capului ceru! ăla plumburiu, mort. I-am zis : „Doamne, ce mult urăsc iarna", iar el, desigur, a început cu poantele, ca întotdeauna. „Şi iat-acum se las-asupra voastră iarna nemulţumirii mele". I-am zis : „Păi sigur, ţie ce-ţi pasă, tu alergi ca să te distrezi, îţi *poţi* permite să faci glume". I-am zis : „Nici nu mai ştiu pe ce lume sînt. Ba recordul mondial, ba Jocurile Commonwealth-ului".

A zis : „Da' ce mai e şi asta ? Doar n-oi începe să te îndoieşti de convingerile tale religioase iar mie mi-a părut rău c-am deschis gura, trebuia să-mi fi adus aminte ce mult îi plăcea lui să învenineze lucrurile. I-am zis : „Ia mai du-te dracului şi tu", iar el mi-a sus : „Copăcel, copăcel. Ai început să creşti şi tu, atîta tot. Te doare, da' o să-ţi treacă".

De nenumărate ori am vrut să stau de vorbă cu Sam, să lămurim odată lucrurile, dar nu ştiu de ce, ori de cîte ori deschideam gura, nu-mi mai găseam cuvintele, mi-era frică nu care cumva s-o ia ca pe o jignire personală. Mi-a venit pînă şi ideea să-i scriu o scrisoare, ceea ce ar fi fost de-a dreptul ridicol.

Spre sfirşitul anului mi-a parvenit o invitaţie. Urma să alerg la Madison Square Garden imediat după sărbătorile de iarnă şi chestia asta m-a pus pe jăratec, mi-am zis că trebuie să participe şi Cooper, sau cel puţin că trebuie să-l fi *invitat* şi pe el. L-am sunat pe Phil Jenkins, unul dintre reporterii de atletism, l-am întrebat dacă n-ar putea să se intereseze şi. în aceeaşi seară, m-a sunat el pe mine şi mi-a spus că da, Cooper fusese şi el invitat şi urma să participe.

Ei bine, asta a limpezit lucrurile ; adică pentru mine nici nu se mai punea problema dacă mă duc sau nu, *trebuia* să mă duc. Sam a părut foarte interesat cînd a auzit de invitaţie, dar lui Jill nici măcar nu i-am spus. Doar după ce mi-a telefonat Phil, atunci nu m-am mai putut abţine. Cînd am intrat în cameră m-a întrebat : „De ce zîmbeşti aşa ? De ce eşti aşa de încîntat ?" şi cînd i-am spus, m-a rugat : „Ike, nu te duce".

I-am zis : „Doamne, hai să n-o luăm iar de la capăt. Să nu mă duc ? De ce nu m-aş duce ? Ce crezi că mi s-ar putea întîmpla ?" Mi-a zis : „Ai nevoie de o pauză. Nu eşti într-o dispoziţie potrivită pentru a alerga, în realitate nici măcar nu vrei să alergi. Vrei să te duci acolo numai pentru că vine şi Cooper". I-am spus : „Bine şi ce-i cu asta ? Este o Chestie care mă stimulează, care mă *face* să doresc să alerg. De asta şi am nevoie : de un stimulent". Mi-a răspuns : „Nu este genul de stimulent de care să ai tu nevoie. Nu este genul de cursă de care să ai tu nevoie. Cooper probabil că toată iarna a alergat pe teren acoperit".

I-am zis : „Foarte bine : poate că el e îmbîcsit, în timp ce eu sînt limpede şi proaspăt. De ce nu vrei să priveşti lucrurile şi aşa ? De ce, fir-ar al dracului să fie, trebuie întotdeauna să fii aşa de pesimistă? Oricum, dacă nu vrei să vii, nici nu e nevoie".

„Ah, ba da", mi-a răspuns ea. „Am să vin negreşit".

Pînă la cursă mai erau vreo două săptămîni, iar eu am luat lucrurile foarte în serios. M-am dus cu Sam la Godsford, pe terenul ăla al aviaţiei şi am încercat să mă reobişnuiesc cu cele douăsprezece tururi. Nu era deloc uşor să gîndim cursa, pentru că despre Cooper nu ştiam mai nimic. Cînd doborîse recordul mondial alergase foarte repede în primul tur – 56,1, o lăsase puţin mai moale în al doilea, de fapt la sfirşitul turului doi era cu aproape două secunde peste timpul pe care îl realizasem eu la Los Angeles, în turul trei însă apăsase pe pedală, iar începînd cu turul patru porpise ca un obuz şi se menţinuse aşa tot iestul cursei. Era, şi Jim Driver acolo şi ţinuse pasul cu el pînă'în ultima clipă, dar se pare că tipul ăsta, Cooper, s-a desprins şi a început să alerge ca de unul singur, lucru destul de îngrijorător, pentru că reuşise de data asta s-o facă fără ca nimeni să-l mai

împingă din spate pe ultimii două sute de yarzi.

Sam a zis : ,,Nu-ţi rămine de făcut decit un singur lucru, trebuie să-ţi alergi *proprla-|i* cursă, atunci *el* va fi cel care va trebui să-şi adapteze stilul". Aşa că am hotărît să optez pentru un debut foarte rapid, ceva în genul a 56,8 pentru primele trei tururi, ceea ce, intr-adevăr, constituia o problemă cu turnantele alea, un tur doi mai rapid ca de obicei, adică următoarele *trei* tururi bineînţeles, exact ca Ia Los Angeles, apoi să menţin ritmul încă trei tururi şi cînd mai rămin patru de parcurs s-o *pornesc* cu toată forţa. O combinaţie pentru care trebuia să ai mare rezistentă, dar Sam zicea că n-am probleme cu chestia asta.

M-a minat cu sălbăticie pe vechiul traseu de la Hampstcad Heath, au fost zile cînd îmi venea să-l înjur în gura mare. Mergeam de-a lungul a ceea ce devenise traseul nostru obişnuit, Sam împingîndu-mă de la spate, făcîndu-mă să sprintez, să iau în piept o sumedenie de dealuri, pină cînd îmi ziceam că, slavă domnului, ne apropiem de capăt, dar cînd nu mai rămăsese decit puţin, zicea : ..Bine, înapoi !" şi mai făceam încă jumătate de traseu, sau mă ducea pe un alt drum cu nenumărate suişuri şi coborîşuri. Aşa că în momentul în care a trebuit să pornim spre America mă simţeam la fel de în formă ca după un antrenament de o vară întreagă.

înainte de plecare am avut nişte frecuşuri cu Ron Vane ; îi intrase morcovul că nu fusese invitat şi el, ceea ce era o tîmpenie, avînd în vedere că din Marea Britanie nu fusesem invitaţi decît eu şi Laurie Keetch, alergătorul de un sfert de milă. Bineînţeles că dedesubtul era acelaşi. Furia lui venea de la faptul că ştia foarte bine că Sam urma să plece împreună cu mine.

Alan mi-a spus : Ron poate face efortul de a-i ierta cuiva parţial succesele, cu condiţia să fie şi el pe planul al doilea. Ţinînd însă cont că mai există şi Sam, lui Ron abia dacă-i mai revine locul trei". Şi a făcut urît Ron, urît de tot, mi-a dat telefon şi mi-a spus : „Am trimis o telegramă la New York ; sau merg cu tine ca manager, sau nu ţi se mai permite să pleci". I-am zis : ..Ascultă, chestia asta mi se pare de-a dreptul diabolică", iar el a spus : „Aha, deci aşa ţi se pare ? Atunci, tinere, dă-mi voie să-ţi spun că procedura în vigoare a fost stabilita cu mult înainte de ziua în care ai început *tu* să alergi şi va continua să funcţioneze mult timp după ce tu vei fi ieşit din competiţie". I-am spus : „Asia poate în ceea ce priveşte echipele". Mi-a răspuns : „Lasă tu echipele în pace ! Atunci cînd te deplasezi pentru întîlniri în străinătate, te deplasezi ca reprezentant al acestei ţări şi este de datoria noastră să veghem asupra felului în

care te comporţi. Sînt gata să cred că-ţi vei da toată osteneala să te porţi aşa cum trebuie, dar anumite influenţe la care eşti supus, Ike, lasă mult de dorit. Şi lucrul acesta are grave repercusiuni asupra formei tale fizice, ceea ce de altfeLse şi poate' observa cu uşurinţă".

Cînd am mai auzit-o şi pe-asta, mi-a venit să-l trimit undeva şi să-i închid telefonul în nas, dar m-am temut că, dac-aş face-o, ir putea să se încăpăţîncze în chestia asta cu interdicţia, pentru că efectiv *putea* să mă împiedice să fac deplasarea. Aşa că m-am mulţumit să-l întreb : „Ce vrei să spui ? La cine te referi ?" Mi-a zis : „Ştii foarte *bine* la cine anume mă refer. Nu dau nume. Genul de oameni care te ţin prin baruri pînă în zori. Ike, va veni ziua în care, privind înapoi, îţi vei da seama că sfaturile pe care ţi le-am dat noi au fost întotdeauna spre binele tău. Numai să nu fie prea tîrziu, atîta sper".

N-am putut să mă abţin, i-am spus : „Prea tîrziu pentru ce anume ?", dar el nu m-a luat în seamă, mi-a zis : „Şi încă un lucru. Fii atent, Ike. Se spun despre tine tot felul de lucruri care mie nu-mi prea plac. Uite, de pildă, noua ta slujbă". I-am spus : „Şi ce-i cu ea ? Sînt reprezentant comercial. Lucrez pentru o firmă de echipamente sportive : care-i chestia ?" Mi-a răspuns : „Ştii foarte bine la ce mă refer. Delimitările sînt foarte vagi. Şi încă un lucru. Ai alergat într-un foarte mare număr de curse minore, Ike. Mai deunăzi, Jack Watling mi-a atras atenţia că ai alergat în medie de trei ori pe săptămînă şi în luna iulie, şi în luna august". Deci *el* era, am gîndit eu. El îi dăduse apă la moară bătrînului Ron.

I-am zis : „Doar nu sînt obligat să cer permisiunea ori de cite ori alerg în Anglia, nu-i aşa ?" Mi-a spus „Te rog numai să consideri că ai fost prevenit la timp. Ar fi neplăcut să trebuiască să te suspendăm chiar în ajun de Jocurile Common- wealth-ului. Ar fi un lucru neplăcut pentru toată lumea".

Cînd am pus receptorul în furcă am urlat : „La dracu ! Du-că-se la *dracu !",* iar JilI a intrat în cameră şi m-a întrebat : „Ci s-a întâmplat ?" I-am spus : „S-a întimplat că împuţit,u' ăsta de Ron Vane una la mină vrea să mă împiedice să fac deplasarea la New York şi doi : se pregăteşte să mă suspende". Mi-a zis : „De ce ?" Părea îngrijorată. „Pentru că ai luat bani ?" I-am spus : „Dar dumnezeule, marea majoritate fac aşa, într-un fel sau altul. Cum naiba-şi închipuie ei că am putea altfel să ne ţinem zilele. Sam are dreptate cînd zice că puţin le pasă. E mai bine să tragem miţa de coadă, ca aşa cel puţin să ne aibă la mina

lor”.

A început să rîdă cu amărăciune şi mi-a zis : „Poate ar fi mai bine să stau eu de vorbă cu el. Mi-a spus c-aş avea o influenţă pozitivă asupra ta”. I-am zis : „Cine, Ron ? Cînd a spus el chestia asta ?” Mi-a răspuns : „Ah, de vreo cîteva ori. Venea la mine în timpul întrecerii, mă lua pe după umeri şi-mi zicea cam aşa : «Mă bucur că s-a căsătorit cu o fată ca tine, Jill, fiindcă-mi dau seama că o să ai o influenţă bună asupra lui«„. l-am spus : „Şi influenţa proastă cine o are ? Sam, îmi închipui”, iar ca a dat din umeri şi a zis : „Da, aşa cred”. I-am spus : „Fir-aş al dracului, de ce nu mă lăsaţi odată-n pace ? Nu cer nimic. Nu cer decât să alerg”.

Pînă la urmă, toată afacerea a preluat-o Clubul Internaţional. Marele merit a fost al lui Alan, care acum făcea parte şi el din comitet. Proteste şi chestii dintr-astea, mă rog, tot soiul de articole prin ziare şi, în fine, Ron a trebuit să dea înapoi, a învîrtit-o, declarînd că o serie de angajamente legate de afacerile personale nu-i permit să facă deplasarea şi că, date fiind circumstanţele, este gata să accepte o excepţie de la regulă. Am primit de la el o scrisoare în care îmi spunea că nu poate să înţeleagă comportarea mea, asta după felul în care m-a sprijinit şi m-a încurajat de-a lungul întregii mele cariere, dar, cu toate acestea, îmi urează succes şi speră să nu uit că reprezint culorile Marii Britanii.

Gura Ie miroase-a lapte Dar de ştiut le ştiu pe toate. Ce mult contează experienţa îşi dau ei seama prea târziu, îi înhaţ-un antrenor Numai ca să-i exploateze Urmărindu-şi şmecher scopul. Nu ca noi, noi iubim sportul Complet dezinteresat.

Pentru sport nu fac nimica, Sínt doar nişte paraziţi.

Un alergător de o milă s-a întîlnit săptămâna trecută cu un alt alergător de o milă la Garden şi cind alergătorul de o milă l-a doborît *(ad litteram)* pe celălalt alergător de o milă, vuietul prăbuşirii s-a auzit de la Stadionul Coliseum din Los Angeles pînă la stadionul White City din Londra. Ba chiar, dacă stăm să ne gîndim bine, pînă la stadionul University din tabăra British Columbia, unde deţinătorul recordului mondial, Terry Cooper, se tot învîrte pe pistă în cursul antrenamentului său cu intervale, care se poate spune că este o adevărată... lovitură.

Cooper s-a lansat la Garden într-o cursă pe care a cîştigat-o cu un timp „şcolăresc” de 3:58,8 dar problema care este cel mai rapid alergător de o milă din lume – el sau britanicul Ike Low – continuă să fie de actualitate.

Pentru antrenorul în vîrstă de cinci zeci şi opt de ani al lui Low, Sam Dee, un fel de Sindbad Marinarul, care jonglează cu teoriile cam în acelaşi fel în care se aprind beculeţele pe tabloul de comandă al unei staţii de metro din Manhattan, de la bun început nu a existat nici un dubiu : cel mai bun alergător al milei din lume este Ike Low. A declarat-o cu voce tare înainte de cursă ; a declarat-o la fel de tare şi după aceea, cînd Ike. rănit şi şchiopătând, a ieşit al patrulea.

Low a aterizat la New York mai curînd cu alaiul unui boxer, decît cu cel al unui alergător. Mai întii soţia sa Jill, care la ultimele Jocuri Olimpice a alergat şi ea fantastic, aproape cu viteza luminii. Apoi Sam, desigur, şi încă un personaj, pe nume Stan Ling, înfăşurat într-un *camil-haar,* cu aerul unui Edward G. Robinson, la rîndul lui cu aerul unei gorile personale şi călătorind împreună cu soţia sa pur şi simplu de amorul artei.

E drept, agentul de presă lipsea, dar cu atît mai bine. Oricum, în prezenţa lui Sam ar fi avut mult de furcă pînă să poatii şi el scoate un cuvinţel. Ca de altfel oricine pus în aceeaşi situaţie. Primul lucru pe care Sam i l-a spus unui reporter foarte băgăreţ a fost că recordul mondial al lui Cooper este un lucru oarecum anormal, deoarece Ike Low continuă să fie cel mai rapid alergător biped al ‘milei. Şi doi, că Ike o să trîntească un 3 :57 la Garden, iar dacă acest Cooper va reuşi să alerge mai bine, ar vrea să vadă şi el chestia asta.

Cooper într-adevăr nu a reuşit, dar important este că nici Ike, care a fost mult prea ocupat în a-şi încurca propriile picioare printre picioarele altuia pe la mijlocul turului trei, pră-

buşindu-se – aşa cum v-am mai spus – în învălmăşeala creată astfel.

Sam a avut în acelaşi timp multe de spus şi în privinţa antrenamentului cu intervale practicat de Cooper, din care a reieşit destul de limpede cit de mult îl preţuieşte. Cooper şi antrenorul său. Don McBain, au refuzat să ia parte la marea bătălie. ..Dacă aşa ţine Sam să-şi antreneze sportivii, noi nu avem absolut nimic împotrivă", a spus el. „Ni se pare însă că este puţin cam demodat. Lui în schimb, i se pare că *noi* am fi puţin cam demodaţi. Bănuiesc că în lumea asta mare e loc destul şi pentru el, şi pentru noi".

însă sîmbătă seară nu a fost loc decît pentru Cooper. înalt, palid, tuns milităreşte, cu ochelari, renumit prin faptul că niciodată nu-şi pierde sîngele rece, studentul în biologie marină în vîrstă de douăzeci şi doi de ani a privit cursa nu ca pe o provocare, ci ca pe o problemă. „Ike va alerga probabil foarte bine", a spus el. ..Am urmărit la televizor cursa pe care a alergat-o la Coliseum. Singurul lucru care mă nemulţumeşte puţin este că acest prim contact al nostru trebuie să aibă loc într-o întrecere pe teren acoperit".

Cînd s-au întâlnit pentru întîia oară la un dejun la Toots Shor's – unde altundeva ? – amîndoi au părut mulţumiţi de ceea ce vedeau în faţa ochilor. „Zău aşa, Terry ăsta pare în- tradevăr un băiat simpatic", a declarat Ike, a cărui dicţie l-ar fi intrigat pînă şi pe profesorul Higgins. „Adică, asta, vreau să zic că pare să fie foarte la Jocu' lui, nu-i aşa ?" Terry l-a simpatizat pe Low, deoarece „Cu Ike nu trebuie să suporţi toată acea presiune psihologică pe care încearcă să o exercite asupra ta alergătorii americani ai milei, de pildă".

„Nici nu are nevoie s-o facă", a spus McBain. „Cel puţin atita vreme cît îl arc pe Sam alături".

Amîndoi alergătorii îşi aveau planul lor. Cel al lui Ike, care s-a dovedit a fi academic, presupunea primele trei tururi alergate în ritm alert, următoarele trei mai rapid, apoi o menţinere a ritmului în următoarele trei sau patru tururi, culminînd prin punerea în funcţiune a tuturor motoarelor.

Cooper, care aleargă cu neobosita constanţă a unui om programat pe calculator IBM şi care mai posedă şi lovitura de graţie a acceleraţiei unei maşini de curse Ferrari, era decis să ţină pasul cu Low pe tot parcursul primului sfert de milă al britanicului, acum bine cunoscut, iar apoi să-şi asigure un avans suficient pentru a anihila sprintul final, la fel de renumit, al lui Low.

..Ştiam că Ike aleargă minunat primul sfert de milă", a spus Don McBain. ..Ştiam să porneşte puternic spre sfir.şitul cursei. Am considerat că Terry are un avantaj asupra lui în timpul sfertului al doilea şi al treilea, ceea ce ne-a făcut să decidem ca atacul asupra lui să se desfăşoare tocmai în acest interval."

Atacul, aşa cum s-a putut constata, a pornit dintr-o direcţie cu totul neaşteptată. A venit din partea unui tânăr bondoc de la asociaţia sportivă UCLA, în vârstă de douăzeci ,şi mw de ani, un viitor profesor de educaţie fizică pe nume Tom Bannion. în afară de Bannion însuşi, care a reuşit să fie admis prima oara în echipa de alergători a Statelor Unite abia anul trecui, şi asta pentru o singură întîlnire, nimeni nu-l considera pe Bannion a fi mai mult decît un simplu pion în raport cu care să-ţi poţi regla pasul. Dar în viziunea şa proprie, Bannion lua parte la această cursă spre a o cîştiga. ..M-am săturat ca ori de cîte ori deschid ziarul să văd numai două nume", a declarat el după aceea. „Ca şi cum noi ceilalţi n-am avea dreptul să alergăm pe aceeaşi pistă."

Aşa că, atunci cînd Low şi Cooper au pornit în cursă la pocnetul pistolului. Bannion a ţinut pasul cu ei pe culoarul interior, Şi în acel fatal tur trei, cînd Low a încercat în turnantă să-l depăşească prin exterior, s-a întâmplat ceva care a semănat cu o ploaie de coate şi picioare, iar Low a căzut.

..Dar nu pot să-nţeleg ce vrea individul ?", a întrebat Bannion care s-a menţinut pînă la capătul cursei pe locul doi. ..Să mă lipesc de podea ca să-l las să treacă peste mine ?"

„Mi-a pus piedică", a declarat Ike laconic. „Asta a fost toată chestia. Mi-a pus piedică."

Dee, cum era de aşteptat, a considerat că lucrurile au fost mult mai grave. Nici un manager de box nu şi-ar fi apărat bonul de masă cu o elocvenţă mai pasionată, „A fost un exemplu clar de agresiune voită. Alergătorul acela trebuia să fie descalificat. N-am să-mi mai aduc niciodată atlcţii la New York fără garanţia că sînt la adăpost de asemenea acţiuni."

Şi din moment ce asemenea acţiuni au tot avut loc încă de pe vremea cînd Adam o fugărea pe Eva prin grădina raiului, este imposibil ca ceea ce s-a întâmplat Ia Madison Square Garden să-l fi surprins pe Sam atît de mult cit a lăsat să se întrevadă. Un lucru este însă limpede : a fost stricată o întîlnire care acum va trebui să fie amânată pentru Ia vară.

Ceea ce m-a adus înapoi de unde plecasem. Era într-un fel mai rău ca înainte pentru că el, Cooper. reuşise. Cîştigase. Şi

pe lista cu rezultate intrase numele lui, iar ăia nu scriu acolo că ţi-a pus cineva piedică şi că ai căzut. Avea deci acum acest avantaj asupra mea pur şi simplu pentru că el cîştigase şi *în ciuda* felului în care pierdusem eu. Eram tentat să-mi imaginez că ori de cîte ori o să alerg cu el o să trebuiască să se întimple ceva de genul ăsta, ca de pildă întinderea de ligament pe care o făcusem la Roma.

S-a purtat foarte frumos cu mine la sfîrşitul cursei, a venit şi mi-a spus : „Ai avut ghinion, Ike. Să ştii că, într-adevăr, mi-a părut rău". I-am zis : „Şi mie mi-a părut rău" şi mă rog, chestii dintr-astea, dar celălalt, nemernicul care-o făcuse, *ăla* n-a venit la mine să-şi ceară scuze.

Mă şi blocase chiar de la prima turnantă, după care Cooper a reuşit să se desprindă. La a doua turnantă, eram vreo patru sau cinci acolo, a început să-şi mişte coatele ca o morişcă. M-am ferit, iar Cooper a putut să scape de el abia la ieşirea din turnantă. Ce-aveam eu în minte, adică un prun sfert de milă alergat foarte repede, s-a făcut praf şi pulbere, iai' în turul trei, cînd ne găseam toţi împreună – adică eu, Cooper şi cu ăla – mi-am zis că fie ce-o fi. trebuie să trec de imbeciul ăsta. Era la vreo cinci yarzi în spatele lui Cooper şi mi-am dat seama că mai are puţin şi îl loveşte damblaua, dar nu puteam să-l las pe, Cooper să-şi asigure un avans prea mare la conducere, aşa că la turnantă încerc să mă trag mai într-o parte şi să trec de Bannion ăsta – care s-a tras şi el mai la dreapta şi m-a blocat.

L-am lovit un pic cu cotul, n-aveam încotro, mi-a tras şi el una, am reuşit să mă eschivez. Pe urmă, cum încerc să trec de el îmi pune piedică şi, dumnezeule, cad grămadă, zdrang pe genunchiul stîng ; în primul moment mi-am zis că, sincer să fiu, nu mai pot să mă ridic. Cînd în sfîrşit m-am ridicat, rămăsesem ultimul şi cum am început să alerg am simţit o durere îngrozitoare. După o bună bucată m-a mai lăsat, dar mai mult de-al patrulea n-am reuşit să ies ; pur şi simplu nu-mi venea să cred.

I-am zis lui Sam : ,.Tipu' ăla e o bestie. Ar trebui să i se interzică accesul pe pistă", iar el îmi vorbea de proteste oficiale şi tot tacîmul.

înainte de plecare m-au invitat să particip la întîlnirea de la Knights of Columbia, dar Cooper n-avea să fie acolo, urma să facă o expediţie în Groenlanda sau ceva în genul ăsta, şi cînd am aflat chestia asta am refuzat; ce rost mai avea ?

Oricum, trebuie sa mărturisesc că mi-a plăcut de el şi me-

toda asta a lui de antrenament era foarte interesantă. Mi-a spus că *poate* felul în care mă antrenez eu *ar fi* mai potrivit, dar că el, cu toate examenele pe care le are de dat, nu dispune de timpul necesar, are nevoie de ceva mai intensiv. Mi-a spus de fapt că pentru el alergarea e un mod de relaxare, ceea ce mie mi s-a părut o aiureală. Numai că asta m-a făcut să mă gîndesc din nou la antrenament şi m-am întrebat dacă *trebuie* oare, intr-adevăr, să mă chinui mai departe aşa cum vrea Sam, an după an, fără încetare, şi vara şi iarna, dracu s-o ia. Lui Sam nu i-am suflat nici un cuvinţel, ar fi ieşit cu capul direct prin tavan, i-am spus-o însă lui Jill după ce ne-am întors, iar ea a devenit deodată foarte tăcută, mai tăcută chiar decît de obicei, apoi mi-a zis : „Chiar vrei să ştii ce cred eu

I-am răspuns : „Bineînţeles că vreau să ştiu ce crezi. Altfel nu te-aş mai fi întrebat, nu-i aşa ?". Mi-a zis : „Nu neapărat. Un.-ori vrei într-adevăr să ştii ce cred eu, alteori pur şi simplu vrei să-ţi confirm ceea ce *crezi* tu ; mai ales cînd e vorba de Sam".

I-am spus : „Uite ce e. Vreau să ştiu ce crezi *tu".* S-a uitat la mine în felul acela numai al ei, foarte serioasă şi mi-a zis : „Da. Cred că ai nevoie de o schimbare". I-am spus : „O schimbare în antrenament ?", iar ea mi-a răspuns : „Sam cunoaşte o singură metodă de antrenament".

Un timp am rămas amîndoi aşa, fără să spunem nimic, erau prea multe lucruri care se cereau gîndite, pe urmă i-am zis : „Dar- ar putea şi el să mai schimbe cîte ceva, nu-i aşa ? Adică dacă-i cer eu. Să mai fac şi un pic de cros şi chestii dintr-astea. Ceva care să nu mă solicite nervos chiar atît de mult". A continuat să se uite la mine şi mi-a zis : „Nu, Ike, nu poate ; ştii bine că nu poate", iar eu m-am uitat la ea şi i-am spus : „Tu ai vrea să-l părăsesc, nu-i aşa ?"

S-a lăsat din nou o tăcere din aceea, lungă, ea privindu-mă fără ă-mi spună nimic, eu aşteptînd să-mi zică totuşi ceva, pînă cind a şoptit : „Nu se pune problema ce vreau eu".

M-am ridicat de pe canapea, nu mai puteam să stau aşezat, şi i-am spus : „Uite ce e, a făcut totul pentru mine. Vreau să zic că ce aş fi fost eu fără el ? Nu pot să-i spun mersi frumos şi să-l las baltă". Mi-a zis : „Ah, îmi dau foarte bine seama că nu-i uşor. De asta a avut el grijă". I-am zis : „Da' *tu* ai putea să faci una ca asta ? Tu ai putea să-l părăseşti ?". Mi-a răspuns : „După părerea mea, asta nu înseamnă că-l părăseşti". I-am zis : ..Atunci ce înseamnă, după părerea ta ?". iar ea mi-a

răspuns : „Că înveţi să stai pe propriile tale picioare".

După care s-a pornit scandalul. Am început să ţip la ea, i-am spus : „E *antrenorul* meu, pentru numele lui dumnezeu, atîta tot : *antrenorul* meu, fir-aş al dracului", iar ea mi-a răspuns : „Dar asta nu e şi părerea ÎMI". I-am spus : „De unde dracu ştii ta care e părerea lui ? Altceva nu urmăreşti decît să bagi zîzanie. Eu *nu* ţi-am cerut niciodată să renunţi la alergare. Tu în schimb de ce vrei mereu să te amesteci în treburile mele ?'*. Mi-a răspuns : „Aşa ţi-a zis Sam ? Că vreau mereu să mă amestec în treburile tale ?". I-am răspuns : „Nare a face dacă mi-a zis sau nu mi-a zis. dar tu te *amesteci",* la care ea s-a ridicat şi a ieşit din cameră. Mi-a zis : ,.A fost de la bun început o prostie să-ţi răspund la întrebare, nu-i aşa ?".

Pînă kt urmă am stat de vorbă cu Sam. Cîteva zile mai tîrziu, pe cînd eram la sala de gimnastică, i-am spus : „Apropo de antrenamentul ăla cu intervale". Mi-a zis : „Şi *ce-i* cu el I-am spus ; „Ce să fie, mă gîndeam şi eu, atîta tot. Vreau să spun aşa, ca să mai schimb". Mi-a zis : „Ce te face să crezi că ai nevoie de o schimbare ?". I-am răspuns : „Ei bine, am cam obosit, nu-i aşa ? De luni de zile nu mai alerg cum trebuie". Mi-a zis : „Şi crezi că e din cauza antrenamentului ? După cinci uni de zile ai ajuns la concluzia că antrenamentul pe care l-am conceput pentru tine este greşit ?".

I-am spus : „Nu. nu asta. Nicidecum. Doar că poate simt şi eu nevoia unei mici schimbări". Mi-a zis : „Dar de ce te-ai gîndit la antrenamentul cu intervale ? Pentru că acest gen de antrenament îl practică Cooper ? Pentru că *temporar* Cooper deţine recordul mondial ? Pentru că acest Cooper a reuşit să te învingă într-o cursă în care ţi s-a pus piedică şi ai căzut ? Hai să facem abstracţie pentru moment de metodele *mele* de antrenament – care te-au făcut să dobori recordul mondial şi să devii cel mai rapid alergător de o milă pe care l-a avut vreodată Marea Britanie. Hai să facem abstracţie de faptul că sînt şi eu implicat în problema asta. Dă-mi voie numai să-ţi spun că, imi- tînd metodele lui Cooper, înseamnă să *capitulezi* în faţa lui Cooper. înseamnă să recunoşti superioritatea lui Cooper. Să te străduieşti mereu să-i semeni lui Cooper, deci, să fii mereu în- frînt de Cooper, pentru că aceasta este problema : Cooper va fi el însuşi, pe cînd tu nu vei fi decît o imitaţie. îţi înţeleg reacţia ; este perfect normală. Eşti dezamăgit, suferi de o vremelnică pierdere a încrederii în line însuţi. în astfel de situaţii este firesc să cauţi o formulă magică, o nouă soluţie. Este la fel de firesc să crezi că cel care

te-a învins se află în posesia ei. Este firesc, dar este iraţional. Ike, dacă vrei să te apuci de antrenamentul cu intervale, atunci fă-o. Dar n-o vei face niciodată sub supravegherea mea. Mai întîi de toate pentru că eu consider că este un lucru monoton, o treabă de şpiţer care-l transformă pe atlet într-o simplă maşină. în al doilea rind consider că este o trădare. O trădare a respectului pe care ţi-l datorezi ţie însuti".

I-am spus: „Bine, atunci nu neapărat antrenamentul cu intervale. Poate un pic de cros sau să slăbim oarecum ritmul de antrenament". Mi-a aruncat o privire lungă, apoi mi-a zis : „Sînt întotdeauna gata să discut cu tine eventualele schimbări în programul tău. Programul tău este şi a fost întotdeauna un program individual. A fost conceput pentru tine şi numai pentru tine. E posibil ca necesităţile tale să se fi schimbat, deşi eu personal nu cred. Cred însă că treci printr-o stare care cu timpul va dispărea. Dacă peste o lună de zile nu-ţi vei fi schimbat părerea, atunci vom analiza ce s-a făcut pînă în momentul respectiv şi ce fel de modificări ar trebui aduse. Pînă una-alta trebuie să-mi acorzi acest răgaz. Măcar atîta lucru poţi şi tu să faci pentru noi amândoi".

A.şa că ce puteam să fac, a trebuit să mai aştept o lună. Cînd i-am spus lui Jill, s-a mulţumit să clatine din cap ca şi cînd problema nu o mai interesa. I-am spus : ,.O lună. Ce dracu ! Ce mai contează o lună ?". Mi-a răspuns : „Ai foarte mare dreptate. Ce contează o lună iar eu i-am spus : „Acuma hai, pentru numele lui dumnezeu, zi odată ce ai de zis". Mi-a spus : „Sînt de acord cu tine, Ike. Ce *vrei* să spun ? O lună înseamnă foarte puţin". I-am zis : „E-n regulă, ştiu. Crezi că l-am lăsat din nou să mă manevreze".

Mi-a spus : „Dar el de fapt nici n-a avut nevoie să o facă, nu-i aşa ?" şi a ieşit din cameră. M-am dus după ca în bucătărie, mă înfuriasem din nou şi chestia asta mă enerva şi mai mult, adică felul în care spăla şi punea totul la loc, de parcă eu nici n-aş fi existat. Are în ea o încăpăţînare nemaipomenită, Jill, e o trăsătură a ei pe care o remarcasem de la bun început, sînt momente în care se ascunde sub carapace ca o broască ţestoasă şi pentru nimic în lume n-o mai poţi scoate de-acolo.

Şi cu cît îmi răspundea mai puţin, cu-atît ţipam la ea mai tare, pînă cînd m-am trezit că-i spun o groază de lucruri care de fapt nici măcar nu-mi trecuseră vreodată prin minte. I-am zis : „Ce a făcut Sam pentru mine, *nimeni* altcineva n-ar fi putut să facă, nu are nici un sens să fii geloasă pe el", şi atunci

ea a deschis gura şi mi-a spus : „Eu ? Eu să fiu geloasă pe el ?” I-am zis : „Ei, doar nu crezi c-o fi el gelos pe tine, ia zi dar ea n-a răspuns. Pînă la urmă am sfirşit prin a-i cere iertare. Mi-a spus : „Ce rost are să-ţi ceri iertare ?”.

Eram în dormitor, ea tocmai işi trăsese rochia peste cap, iar eu n-o slăbeam din priviri ; fiecare gest al ei era făcut cu graţie. I-am spus : „Pentru că-mi pare rău. Vreau să mă ierţi”. M-am ridicat şi am cuprins-o în braţe, am sărutat-o pe umăr, i-am spus : „Să ştii că sînt ferm hotărît în privinţa lunii ăleia. Aşteaptă şi ai să vezi”. Mi-a spus : „Dacă totul ar fi aşa de simplu”. I-am spus : „E imposibil să fie simplu. Cum o să fie simplu ? Te antrenează un tip cinci ani de zile, te-aduce în vîrful piramidei...” şi ea a oftat. I-am zis : „Ce s-a întîmplat ?” şi mi-a răspuns : „Ah, nimic. Numai că, atîta vreme cit crezi lucrul ăsta, n-o să reuşeşti să fii liber", iar eu am simţit cum iarăşi m-apucă furiile, deşi m-am străduit din răsputeri să mă calmez. I-am spus : „îi sînt recunoscător, nu ţi se pare că aşa e drept ? Atîta tot. Ce-i rău în asta, că-i sint recunoscător ?" Mi-a răspuns : „Nimic" şi s-a desprins din braţele mele. în pat mi-a întors spatele şi a rămas multă vreme trează, de asta mi-am dat seama după felul în care respira.

Ei bine, luna a trecut şi lucrurile nici nu s-au îmbunătăţit, nici nu s-au înrăutăţit. La sfirşitul acestui răstimp, Sam nu mi-a mai spus nimic şi nici eu de altfel. Şi nici Jill, deşi tare eram curios dacă are s-o facă. Chestia era că mă hotărîsem să las lucrurile să meargă înainte pînă cînd avea să înceapă sezonul, pentru ca apoi, după ce-oi vedea cum alerg, să-mi pot face o idee mai clară. Nu i-am zis nimic lui Jill pentru că ştiam ce avea să-mi răspundă, că pur şi simplu amin din nou, ceea ce nu era deloc adevărat. Cum naiba să iei aşa o hotărîre iarna cînd nu se întîmplă mai nimic ? E normal să te simţi deprimat iarna, cu ploaia aia care curge întruna, zi după zi, cu senzaţia că totul în jurul tău e mort.

Şi totuşi, era foarte greu de suportat. Deşi Jill nu a mai adus vorba niciodată despre asta, parcă plutea ceva în atmosferă, ceva ce se insinuase între noi. Era pentru prima oară cînd se-ntîmpla una ca asta. îi ascundeam nişte lucruri, nişte lucruri pe care în mod normal i le-aş fi spus, despre antrenamentul meu, despre ce spusese Sam. Şi asta numai pentru că ştiam cum ar fi reacţionat.

De la începutul verii, pentru mine era clar că nu există decît o singură cale prin care Sam să se poată crampona de el, şi anume o victorie decisivă. O victorie asupra lui Cooper, care devenise în mod oficial Anticristul, sau o nouă doborîre a

recordului mondial, ale cărei efecte ar fi durat pînă în momentul în care l-ar fi pierdut din nou. Ironia soartei este că, atîta vreme cît Ike continuă să fie în această stare de spirit, este foarte puţin probabil *să poată* obţine o victorie decisivă.

A început să se plîngă foarte des, un lucru care înainte nu i se întîmpla niciodată ; pentru întîia oară, antrenamentul i se pare a fi ceva coercitiv. A ajuns chiar să mă întrebe ce părere am despre alte metode, ca de exemplu antrenamentul cu intervale – „Cooper aşa se antrenează, dar Sam e total împotrivă" –, iar eu îi răspund cu multa sinceritate că nu ştiu ce să cred. Am impresia că, în momentul de faţă, orice antrenament este la fel de bun sau la fel de prost ca oricare altul, e • pur şi simplu ceva care ţine de „ambalaj" şi de modul de prezentare, ca săpunul, de pildă. îmi mai vine în minte o comparaţie : reţetele, care depind atît de mult de personalitatea doctorului. Dacă au puterea de sugestie necesara, unii doctori te pot vindeca şi cu apă colorată.

îmi imaginez cam cum trebuie să meargă lucrurile acasă. Jill cîştigă teren prin tăceri şi apropouri şi sînt convins că s-a pregătit pentru o campanie de lungă durata ; are un fel de stoicism al ei pe care nu i-l poţi nega. Cînd şi cînd surprind privirea lui Sam aţintită asupra lui Ike în timp ce alergăm împreună sau cu diferite alte prilejuri. E o privire obosită, anxioasă : îmi este oare credincios ? Un gen de privire care, acum şase luni, ar fi fost la fel de neconceput ca şi accesul de îndoieli al lui Ike.

Bănuiesc că bietul Sam se întreabă ce oare ar putea face, în definitiv, l-a trimis pe Ike în Majorca, dar asta nu a dat nici un rezultat.

Ike a început să lipsească de la obişnuita sesiune de antrenamente de la sfârşitul iernii, ceea ce s-ar fi putut compara cu absenţa unei novice de la ceremonia comuniunii. Găsea tot felul de scuze – că fusese bolnav, că fusese reţinut de firma la care lucra —. dar în mod evident Sam nu era deloc dispus să le accepte. Dacă întrebai cumva : „Unde e Ike ?", lucru pe care mu tem că-l făceam în mod invariabil, îţi atrăgeai un fornăit din partea lui Sam : „Zice că e *bolnav."* Cred că pentru Sam orice boală care te împiedică să vii la antrenament este ceva pur psihosomatic.

Relaţia dintre ei a început să semene oarecum cu o căsnicie nefericită ; le doreşti amîndurora din tot sufletul, pentru binele lor, să aibă curajul să se despartă. Sam însă nu avea să capituleze niciodată, căci investise mult prea mult capital din propriul său ego, iar în cazul lui Ike era vorba de un sentiment de culpabilitate avîndu-şi rădăcinile într-o mult prea lungă istorie de totală dependenţă. Timpul lucrează de partea lui Jill şi cred că ea îşi dă seama de asta. î.şi poate permite să fie stoică.

Rîndurile acestea le scriu în iunie, perioada fantasmagoricului război. Au loc tot felul de întîlniri, dar în realitate nu se întîmplă nimic ; marile confruntări rămîn pentru vremea ce va veni. Ike şi-a cîştigat toate cursele – fără prea mare efort, fără prea multă glorie ; de trei sau patru ori a depăşit patru minute. Nu s-au mai organizat tentative de doborîre a recordului ; consideră, spune el, că sînt sforţări inutile. „Alan, dacă o fi să reuşesc, asta se va întîmplă într-o cursă adevărată, ca la Los Angeles. Tipii ăştia de aici nu sînt capabili să mă împingă mai departe, iar cei care ar putea-o face, ăia nu vor", mi-a spus el într-o zi. Ceea ce e posibil să nu fie decît o simplă speculaţie ; înclin totuşi să-i dau dreptate.

Cînd m-a întrebat : *„Tie* cum ţi se pare că alerg i-am răspuns : „Bănuiesc că trebuie şi iu să *treci* prin astfel de perioade". Mi-a spus : „Desigur", gîndindu-se cam cit ţine o astfel de perioadă. Nu mi-a cerut sfatul niciodată în mod deschis, iar eu niciodată nu m-am oferit să i-l dau ; nu era treaba mea, cu nu eram decît un simplu *voyeur* ††††††. în afară de asta, deznodămîntul era destul de evident şi nimic din ce i-aş fi putut eu spune n-ar fi avut vreo importanţă.

Cu ţoale că odată a încercat să mă abordeze ; indirect. Mi-a spus : ..Am primit oferta aia. ştii". L-am întrebat : ..Ce ofertă ?" iar el mi-a spus : ,.O bursă de atletism. De la universitatea asta

---

†††††† privitor (în fr.).

americană din California". I-am zis : ..Şi de ce nu accepţi ?". Mie mi se părea ceva foarte potrivit ; o evadare de lingă Sam fără lacrimi, fără recriminări, numai raze de soare. Mi-a spus : ..Trei ani. Asta e ceva timp, nu-i aşa ? Şi pe urmă Jiîl nu-i prea încîntată". I-am zis : ..Clima este minunată, poţi să alergi cind ai chef. Ba pe deasupra or să-ţi dea şi o diplomă – sau mă rog. ceva în genul ăsta". Mi-a spus : „Mda, ar trebui să mă mai gin- desc", dar în mod evident el se şi gîndise. Sau poate^a.

O altă schimbare consta în faptul că alerga în tot mai puţine curse, luînd parte din ce în ce mai rar la întîlnirilc lipsite de importanţă, dai- care totuşi contau datorită persoanelor din umbră care plăteau. Mi-a spus : „A trebuit să renunţ, Alan : cursele alea nu însemnau *nimic"*. Toate astea nu erau decît simple paliative, iar el sini sigur că îşi dădea seama. Era ca un bolnav de cancer care s-ar fi decis să nu mai fumeze.

Nu-mi mai aduc bine aminte cind mi-a pomenit pentru iniţia dată de Giesemann, dar am vaga idee că era intr-o zi de luni, cind e foarte posibil să fi suferit de o depresiune cauzată de întrecerea de sîmbătâ. M-a întrebat : „Ce ştii despre Giesemann ăsta ?■'

I-am zis : „Mai nimic. ÎI antrenează pe Koppel, nu-i aşa adică un vest-german care tocmai stabilise un nou record european în proba de 400 metri. Mi-a spus : „Exact", ,şi ochii au prins să-i lucească, asemeni celui aflat în căutarea adevărului şi căruia i se pomeneşte de un nou profet. „E la Nürnberg", a spus. „Antrenament cu intervale", iar eu i-am zis „Da, cunosc chestia asta". Toată lumea o ştia. Antrenamentul cu intervale era litera de evanghelie a individului. 11 întîlnisem o dată sau de două ori ; solemn, tipul clasic al neamţului, o credinţă de nezdruncinat. Părul cirlionţat, grizonat, gura mică, cu aerul color pe care îi poţi răni foarte lesne. Mult, mult mai paşnic decît Sam.

I-am spus : „Doar nu te gîndeşti să-ţi calci jurămîntul de credinţă A fost atît de rapid în a nega, incit în mod evident chiar asta avea de gînd să iacă. „Ah. nu", a spus el. „Nu, nu. Nicidecum. Vreau să zic că am auzit şi eu de el, atîta tot".

M-am tot gîndit de-atunci încoace şi rni-arn dat seama că este singurul lucru pe care *ar putea* să-l facă : să schimbe un guru cu altul, un totalitarism cu altul. Tar dacă Jiîl il încurajează – pornesc de la premisa că cel puţin nu-l descurajează –, atunci mă întreb dacă este ea într-adevăr înţeleaptă. Gare nu face altceva decît să perpetueze o situaţie, schimbîn- du-i pur şi simplu termenii de referinţă ? E ioane ageră, sînt sigur că s-a

gîndit Ia asta sau cel puţin a *simţit;* ea se bazează mai mult pe intuiţii decît pe concepte. Nu e în stare, de pildă, să-ţi spună de ce nu are încredere în mine, cu excepţia faptului că în mod evident a simţit în mine ceva ce am descoperit şi eu, tendinţa de a rămîne retras şi de a mă satisface privind. Poate că este pur şi simplu disperată, dîndu-şi seama că miza trebuie riscată, sau poate crede că, o dată ce s-au rupt toate punţile către Sam, Ike n-o să mai aibă nevoie de un Svengali ‡‡‡‡‡‡ ; că *ea* o să devină centrul de necontestat al întregii lui existenţe ; sau, am putea spune mai bine, satelitul său principal ?

Mă fascinează ; mi-ar plăcea enorm de mult să stau de vorbă cu ea, numai că imediat s-ar închista ; şi, oricum, speculaţiile filosofice nu sînt punctul ei forte. Aş vrea într-adevăr să o ajut şi po ea, tot aşa cum aş vrea să-l ajut şi pe Sam, pe care nimeni, de fapt, nu-l poate ajuta. în ciuda hybrisului §§§§§§§ său, îmi pare rău de el. ştiind tot ce-l aşteaptă, ştiind că el simte deja primejdia, aşa cum în inima junglei un animal însetat simte apropierea apei. Dar cînd ceea ce trebuie să se întîmple se va întîmpla, sînt sigur că Sam nu va fi în stare să înţeleagă ; asemeni dumnezeului din Vechiul Testament, care nu cere nimic de la oameni în afara unei supuneri oarbe.

Cred că pentru Sam ar putea fi un adevărat traumatism ; în definitiv, nu a mai avut niciodată un atlet de talia lui Ike şi bănuiesc că nici nu va mai avea vreodată. Pentru el, Ike este *une raison d'etre* ******** pe care probabil că a căutat-o din totdeauna, alergătorul care poate dovedi tuturor că el – Sam – are dreptate, că toate teoriile lui sînt fundamentate corect. Poţi să fii sceptic, dar în realitate nu poţi dezaproba aşa ceva.

Aş dori să existe un mijloc prin care să se poată stăvili dezlănţuirea acestei Nemesis ††††††††, dar totul se desfăşoară exact ca într-o tragedie antică, nu poţi interveni cu nimic în mersul acţiunii, chiar şi în cazul în care ai fi *dispus* s-o faci. Ceea ce bănuiesc că în ultimă instanţă mă face să mă consolez.

Iar în privinţa lui Kurt mai era şi chestia asta, că se afla tocmai în Germania. Adică să mă duc acolo, să trebuiască să mă duc era, pe undeva, un lucru neplăcut, deşi pe de altă parte însemna că va exista între mine şi el o anumită distanţă, că

---

‡‡‡‡‡‡ Iluminat (fakir) indian, cu presupuse influenţe benefice.

§§§§§§§ Termen denotînd o depăşire a măsurii, care atrage asupra vinovatului pedeapsa divină, cu implicaţii tragice (în gr.).

******** Raţiune de a fi (în fr.).

†††††††† întruchipare a răzbunării divine în mitologia greacă.

nu va trebui să stau toată ziua nas în nas cu el. El îţi trimitea instrucţiunile, iar tu te ocupai cu alergarea. Adică avea această încredere necesară în tine. Pe urmă mai era şi Jill, bineînţeles, care avea să alerge şi ea. Asta însemna să poată şi ea în sfîrşit juca un rol.

Săptămînile astea care au trecut înainte de luarea hotărîrii linale au fost îngrozitoare, fără Jill n-aş fi putut rezista. Pentru că ştiam ce o să simtă Sam, ştiam ce urma să se întîmple. Nu luasem contact direct cu Kurt, nu-i scrisesem niciodată, dar recunosc că unul dintre motivele pentru care am alergat în întîlnirea aia de la Frankfurt a fost că poate o să apară şi el pe-acolo : am ţinut să stau de vorbă cu el, pentru că, vă spun sincer, eram disperat, nu mai voiam să mă antrenez, nu mai voiam să alerg, nu mai voiam absolut nimic. Chiar dacă nu aş fi avut de gînd să mă adresez lui Kurt, tot nu mai puteam continua în felul ăsta, mi-era imposibil.

După Frankfurt, unde nu am alergat bine – am cîştigat cu 3 : 40,1 – Jill şi cu mine am mers să vizităm centrul sportiv al tui Kurt din apropierea Nurnberg-ului. Un loc minunat, cum la noi în Anglia nici nu exista ; totul ultramodern, multă verdeaţă şi dotări pentru tot ce-ţi putea trece prin minte : baschet, gimnastică, piscină, o mică pistă pentru alergare în aer liber foarte nostimă. Centrul fusese construit prin diverse investiţii, iar Kurt conducea ceea ce ei numeau Secţia de fiziologie sportivă. O zi întreagă mi-am pierdut pe-acolo, pînă mi-au făcut tot felul de teste, tensiune, urină, electrocardiograme, cum le ziceau ei, aparate de măsurare a forţei şi după ce, în fine, am isprăvit cu toate chestiile astea, mi-a spus : „Condiţia ta fizică este cu adevărat perfectă. Personal, eu aş face schimbări în dietă şi antrenament". Era cam subţire engleza lui. dar am reuşit totuşi să ne înţelegem foarte bine unul pe altul. Mi-a spus că, după părerea lui, dedic prea mult timp antrenamentului şi că probabil de-aia mergeau lucrurile nu tocmai bine. Mi-a zis : „în prezent, în tine nu mai este dorinţa de a alerga".

în noaptea dinainte de a pleca am întrebat-o pe Jill ce crede că ar trebui să fac, să-l părăsesc pe Sam, să mă duc la Kurt ? l-am spus : ,,E adevărat ce-a spus Kurt. Nu mai pot continua antrenamentul cu Sam". Mi-a zis : „Eşti sigur că ai să poţi să te acomodezi cu Kurt ?". I-am răspuns : „Cel puţin merită să încerc, nu-i aşa iar ea mi-a zis : „Atunci încearcă". Am întrebat-o : „E tot ce ai de spus ? încearcă ?" şi deodată s-a pornit împotriva mea. „Ce-ar trebui să spun, Ike ? Părăseşte-l pe Sam ? Ca atunci cînd o vei face să fie, chipurile, din cauza

mea ? Cred că *ar putea* fi un lucru bun, cred că merită încercat. Dar cum aş putea oare fi sigură de asta ? Măcar *încearcă !*"

Am luat cu mine la înapoiere o groază de însemnări, adică instrucţiuni pe care mi le dăduse Kurt şi pe care arh început să le aplic ori dc cîte ori mă-duceam la Crystal Palace împreună eu Jill. Lui Sam i-am spus că vreau să mă antrenez cu ea de vreo două-trei ori pe săptămînă, iar el mi-a aruncat vechea lui privire, mi-am spus, gata, iar începe, dar pînă la urmă s-a mulţumit să dea din cap.

Şi îmi plăcea acest antrenament cu intervale, éra ceva foarte clar, foarte precis, adică realizai foarte mult într-un timp foarte scurt şi puteai chiar să te antrenezi de unul singur, nu-ţi trebuia decit o pistă şi eventual un cronometru, n-aveai nevoie de nimeni care să te piseze la cap tot timpul. Un lucru însă era evident : pe amîndouă nu le puteai amesteca. M-am trezit că nu mai am deloc tragere de inimă să mă duc la Hampstead Heath şi cînd mă duceam totuşi acolo, chestia asta mă rîcîia, îmi cerea un efort din ce în ce mai mare pentru ca să pot suporta.

Aşa nu mai puteam să continui şi mă tot întrebam în sinea mea cum să fac ca să-i spun, cum să fac ca s-o rup cu t] ? I-am zis lui Jill : „A făcut o groază de lucruri pentru mine". Mi-a răspuns : „Şi tu ai făcut o groază de lucruri pentru el". I-am spus : „Eu ? Ce-am făcut eu pentru Sam ?". Mi-a răspuns : „l-ai adus celebritatea". I-am spus : „Hai, termină. Ce-aş fi fost eu fără el ?". Mi-a spus : „Ce-ar fi fost él fără *tine ?"*

într-o după-amiază, cînd m-am înfiinţat la Hampstead Heath, l-am văzut finind în mînă ziarul ăla, adică revista, şi părînd de-a dreptul consternat. Cînd am ajuns în preajma lui mi-a zis : „Mie, lucrurile astea nu mi le-ai spus" şi mi-a arătat articolul ăla despre Kurt, despre alergătorii pe carc-î antrenase şi paragraful în care se zicea cum că Jill şi cu mine am trecut pe la el la Nürnberg.

I-am zis : „Păi, numai vreo cîteva zile, atîta, după întîlnirea de Ia Frankfurt". Era o minunată zi însorită, de asta îmi aduc bine aminte, parcul părea plin de prospeţime, tot numai verdeaţă, îneît, ca niciodată, nu te mai supăra aşa de tare ideea că trebuie să alergi, prin el pentru a suta mia oară.

Sam mi-a spus : „Am insistat întotdeauna asupra unui singur lucru, şi anume o absolută onestitate. Relaţia dintre atlet şi antrenorul său trebuie să fie de o sinceritate totală, altfel devine inoperantă. N-ai fost sincer cu mine, Ike". l-am zis : „Ce dracu. Sam, ce mare scofală c-am *stat* la el cîteva zile !"

Mi-a spus : „Exact, ai stat la el ! Ai stat la un antrenor ale cărui idei sínt în opoziţie totală cu ale mele. Şi ai stat la el în ce

scop ? Ce alt scop poate exista decit acela de a mă trăda pc mine ? De a adopta metodele lui şi de a le abandona pe ale mele !”.

Am încercat din cînd în cînd să-l întrerup, dar era inutil, pur şi simplu nimic nu-l mai putea opri.

Dacă ai simţit că nu mai poţi progresa sub direcţia mea, principalul lucru era să vii la mine şi să mi-o spui. Să fi discutat în mod deschis. Să-mi fi oferit, printr-un gest de elementară politeţe, posibilitatea de a mă apăra. Eşti liber să rămîi şi sa pleci după bunul tău plac. întotdeauna ai fost liber. Nu ţi-am cerut nici un ban. Nu ţi-am cerut nimic, în afară de loialitate şi dăruire. Sínt dezamăgit de tine, dar nu te învinuiesc pe de-a întregul. Ştiu bine cîte presiuni s-au făcut asupra ta. Invidia, care se ascunde sub masca simpatiei. Ura celor mici pentru cei mari, a celor care eşuează pentru cei care reuşesc, a celor slabi pentru cei puternici, a celor eorupţi pentru cei cinstiţi.

Ai ţinut piept, însă pînă la urmă a trebuit să cedezi. Asemeni lui Sámson, ai fost subminat tocmai de cei de la care te aşteptai cel mai puţin ; de prieteni şi nu de duşmani. Nu voi încerca în nici un fel să te influenţez. Aşa cum nu are nici un rost să te mai întorci la mine, o dată ce ai plecat. O dată ce o legătură ca a noastră s-a destrămat, nimic nu o mai poate face să reînvie. E bine pentru amîndoi ca ruptura să fie clară şi definitivă. Ai traversat o perioadă proastă, aşa cum i se întâmplă fiecărui atlet. Prin asta il recunoşti pe marele atlet : dacă poate să se *folosească* de aceste perioade nefaste pentru a renaşte, dacă le poate transforma intr-o trambulină spre un stadiu superior. Aş fi considerat de datoria mea să-ţi arăt cum poţi face una ca asta. Tu insă preferi calea mai uşoară, alegi soluţia de a-i învinui pe cei din jur pentru eşecurile tale. Am fost gata – şi încă mai sínt – să-ţi demonstrez că aceste eşecuri ţi-au fost atribuite pe nedrept, *tu* însă nu vrei să-mi acorzi această şansă.

Nu are nici un rost să mai şovăi. Comportamentul tău o dovedeşte din plin. N-am să pretind că pentru mine ar fi un lucru uşor. Şi nici nu-mi este. Mi-e amarnic de greu. Pentru mine ai fost mai mult decit un sportiv : mi-ai fost ca un fiu. Cariera ta a reprezentat pentru mine un prilej de bucurii. Am sperat să-ţi fiu alături, pînă la sfîrşit, pentru a te călăuzi aşa cum te-am călăuzit şi la început, dar tu ai hotărît cu totul altceva. Sub tutela mea ai devenit un mare alergător, însă gloria ta deplină te aşteaptă abia de aici încolo ; iar acum poate că nu va mai veni niciodată.-După părerea mea, marile tale realizări încep abia acum ; planurile mele pentru tine prevedeau ca în final să-ţi poţi valorifica întregul

potenţial. Dar tu dai deoparte toate aceste planuri ale mele. Foarte bine. Eşti liber să alegi, aşa cum doar ţi-am spus. Nu voi încerca să te întorc din drum. Consider că ceea ce faci este un lucru greşit şi că vei ajunge să îl regreţi. Nu voi avea nici o satisfacţie în a vedea cum spusele mi se confirmă. Repet însă ce am mai zis : cale de întoarcere nu există. O legătură ca a noastră nu poate fi reînviată. E sau totul, sau nimic.

Cînd am dat cu ochii do ei, stăteau amîndoi chiar în vîrful unui deal – Muntele Sînai ? – şi m-am oprit ; ar fi fost păcat să strici un tablou atît de desăvîrşit. Sam pe creastă, tot numai gesturi declamatorii. Ike puţin mai jos, capul plecat : *penitentul.*

Era alungat, nu mai încape nici o îndoială ; cuvintele nu le puteam auzi, dar ce nevoie mai aveam de ele ? M-am întrebat dacă Sam alesese în mod deliberat dealul acela, piedestalul. Nu cred să fi exagerat prea mult gîndind una ca asta. Bizuie-te pe Sam, mi-am spus eu, să stoarcă ultima picătură de satisfacţie chiar şi dintr-o înfrîngere.

Cînd şi cînd, gura lui Ike se deschidea şi încerca să spună o vorbă – să explice, bănuiesc eu, să-l mîngîie cu un cuvînt – speranţe deşarte ! Aşteptam gestul măreţ de la sfîrşitul actului, o mînă repezită înainte cu arătătorul întins —- „Pleacă !” – dar n-am avut parte de asta ; păcat, aş fi fost dispus să-i atribui Iui Sam un mai profund simţ al stilului. Sfîrşitul era în „diminuendo" ; Sam îşi plecase capul asemeni lui Ike, gîrbovil de povara dezamăgirii. Şi cînd au fost rostite ultimele cuvinte, Ike s-a întors şi a coborît cu repeziciune dealul.

Cînd a trecut prin dreptul meu, am văzut că plîngea.

Vestea că Ike Low, poate cel mai bun alergător de o milă pe care l-am avut vreodată, şi antrenorul său Sam Dee s-au despărţit, după mai mult de cinci ani de împliniri, mai curind ne întristează decît ne surprinde. Prin natura sa. relaţia antre- nor-atlet face ca asemenea rupturi să fie inevitabile şi, în cazul de faţă, de multă vreme se întrezăreau semnă că Ike se simte împovărat de autoritatea unui „părinte” atletic.

Aşa cum mi-a declarat el însuşi săptămîna trecută, „Sam este un om nemaipomenit, dar cere de la tine trupul şi sufletul.

Fără el n-aş fi fost niciodată nimic, dar vine o vreme cînd simţi nevoia să greşeşti şi pe cont propriu

Pentru Low, vremea aceea poate că a venit în momentul în care a pierdut recordul mondial în favoarea canadianului Terry Cooper. în luna august a anului trecut. Stind de vorbă cu el – un

tînăr londonez chipeş cu gusturi cam extravagante în îmbrăcăminte —- ai impresia că acela a şi fost momentul adevărului. Cînd am văzut că nu pot recuceri recordul mondial— spune ci – am început să mă gîndesc. Am simţit cum ceva se scurge din mine. Am constatat că mi-a pierit dorinţa de a mai alerga".

Fiecare atlet cunoaşte acest sentiment, de care se teme mai mult decît orice pe lumea asta, tot aşa cum pe un scriitor îl obsedează ideea unui blocaj artistic. Uneori abandonează pentru o vreme alergarea în speranţa că odihna îl va face să-şi recapete forma, alteori îşi accelerează în mod deliberat ritmul de antrenament sau adoptă o altă metodă, aşa cum a făcut şi Low.

Spre sfîrşitul anului trecut, Low şi-a îngăduit o mică vacanţă m Majorca, şi-a redus în mod corespunzător orele de antrenament, dar asta nu l-a ajutat cu nimic. Toate nu s-au dovedit a i i decît simple expediente, adoptate în disperarea de a amina ■ d-_ spărţirea de drumuri dintre un antrenor remarcabil, dar despotic şi un atlet care, acum căsătorit, s-a maturizat şi ca om, şi ca alergător al milei.

Marele păcat este că niciodată nu a existat posibilitatea unui compromis ; şi nimeni dintre cei care sînt familiarizaţi cu Sam Dee şi cu metoda lui de antrenament n-ar putea nutri speranţe de asemenea natură în viitor. Dee este un absolutist, care ie ■ – ve alergătorilor lui să facă ceea ce li se spune şi pentru care <■ ; mai mică abatere este o trădare. L-a descoperit pe Low pe cînd acesta era un alergător junior al sfertului de milă cu posibilităţi medii şi l-a transformat intr-un alergător al milei de talie mondială, supunîndu-l timp de cinci ani unui antrenament

■ maximă exigenţă, cum nu i s-a mai aplicat nici unui atlet la Zatopek încoace. E adevărat, există mari diferenţe între sistemele de antrenament, dar fiecare dintre ele implică a-l face pe atlet să îşi atingă limita posibilităţilor, dacă nu chiar să o şi depăşească.

Spre deosebire de Zatopek, care pur şi simplu a ieşit pe pistă i a început să alerge la nesfîrşit, metoda lui Dee este concepută <• < rafinament. El consideră – şi sînt întru totul de acord cu [1] —-că un atlet trebuie să se străduiască să străpungă ceea ce ?e numeşte bariera suferinţei ; şi aceasta nu numai în cursul desfăşurării competiţiei, ci şi sub presiune artificială, ia antrenament.

în momentul de faţă, Low – care este căsătorit cu Jill Dailey pe numele său de fată, ea însăşi o sprinteră olimpică şi deci cunoscînd în mod nemijlocit problemele cu care trebuie să se confrunte un alergător de primă clasă – în mod evident nu mai poate îndura. A optat pentru antrenamentul cu intervale, care

este mai puţin exigent, mai concentrat şi totuşi de înaltă solicitare, aşa cum este practicat de profesorul Kurt Giesemann de la Institutul sportiv din Nürnberg.

Fără îndoială că, pentru Ike, această despărţire a fost o încercare sfîşietoare, ca de altfel şi o puternică lovitură pentru Dee. Nu putem spera decît ca Low să-şi regăsească vechea formă, iar Dee, poate, un nou ..protégé" ‡‡‡‡‡‡.

Patru nopţi în şir după aceea n-am mai putut închide ochii şi cind reuşeam totuşi să adorm, aveam tot felul de vise îngrozitoare. în toate era prezent şi el. Jill mi-a spus că ţipam noaptea prin somn ; odată m-am ridicat în pat şi am ţipat : „Cad... Cad 1"

Reporterii se ţineau scai de mine, telefonul suna fără răgaz, prin ziare apăreau în continuu tot soiul de tîmpenii ; ce-a zis Sam (cum că speră că o să ajung să mă căiesc şi alte chestii dc-astea), ce trebuie c-am spus eu... Pînă şi maică-mea s-a luat de mine pe chestia asta. M-a sunat şi mi-a spus : „Eşti *sigur* că faci bine, Ike ? Atîta vreau să-ţi spun, că el a fost întotdeauna bun cu tine". I-am zis : „Mamă, ştiu că a fost bun cu mine, dar aici sînt în joc o groază de chestii pe care tu nu poţi să le pricepi". Mi-a spus : „Ştiu că aşa e el, mai ciudat din fire. Şi morţilor am să le povestesc cum a fost atunci, cind a venit el prima oară la noi, dc-am rămas pur şi simplu trăsnită. Dar intenţiile lui întotdeauna au fost bune". I-am zis : „Aşa e, mamă, ştiu că-i aşa, dar multe lucruri s-au schimbat, mi-e greu să-ţi explic. Mi-a intrat mie în cap ideea asta, că o să-ncep s-alerg mai bine cu celălalt tip". Mi-a zis : „Bine, dacă tu eşti mulţumit...", ceea ce însemna că nu e de acord cu mine, dar vreau să zic că n-aveai cum să-i argumentezi ca s-o convingi.

Cînd m-am întors în seara aia acasă, Jill, dîntr-o privire aruncată asupra mea, mi-a zis : „S-a intimplat, nu-i aşa ?".

Am dat din cap. Numai atît, eram încă prea copleşit pentru a putea vorbi. Mi-a spus : „Dă vina pe mine ?", asta ca şi cum pentru ea ar fi fost un lucru cert. I-am zis : „îi tot dădea înainte cu Sámsonul lui", iar ea mi-a spus : ..Bănuiesc că eu eram Dalila ! I-am spus : „Mi-a zis că e ca şi cum ar pierde un fiu", iar ca a dat din cap. de parcă s-ar fi aşteptat şi la chestia asta.

Pe urmă n-a mai zis mare lucru, îşi dăduse seama în ce stare de spirit eram şi întotdeauna a ştiut lucrul ăsta, adică să nu deschidă gura atunci cînd n-aveam chef de aşa ceva. De fapt, nici eu n-am vorbit cine ştie ce în următoarele cîtcva zile, pentru că se adunaseră prea multe la caro trebuia să mă gîn- desc ; tot

‡‡‡‡‡‡‡ protejat (în fr.).

răsuceam în minte cuvintele pe care mi le spusese el acolo sus. la Hampstead Heath.

Mergeam cu Jill în fiecare zi pe pista de la Crystal Palace. ea era în vacanţă, şi mă antrenam pînă cind simţeam că nu mă mai ţin picioarele : asta numai ca să nu mă mai gîndesc. Am alergat în vreo două reuniuni, unde m-am făcut de-a dreptul de rîs, o dată la White City în cursa interregională, a doua oară la Birmingham, şi de ambele dăţi am scos timpi de peste patru minute. Cînd alergam, parcă mi se punea o greutate pe piept.

ROn a venit la mine la White City şi mi-a spus : ,,Ike ţin să-ţi spun cit de uşuraţi şi cit de îneîntaţi sîntem cu toţii". M-am făcut că nu-mi dau seama unde bate, l-am privit drept în ochi şi i-am spus : „La ce vă referiţi, domnule Vane ?", chestie care pentru un timp l-a lăsat fără replică, apoi mi-a zis : „Mă refer la faptul că, în sfîrşit. ai început şi tu să judeci. Lucrul ăsta trebuia să-l faci acum cîţiva ani buni, Ike. Ar fi. trebuit să ne ascultaţi. Omul acela te exploata". I-am spus : ..Ei nu zău ! Chiar aşa, domnule Vane ?". Mi-a zis : „Evident. Sînt absolut convins". Bănuiesc că pe urmă s-a prins că era gata să-mi sară muştaru', pentru că a dat din cap spre mine şi mi-a zis : „Ţine-te de Giesemann : are o influenţă mult mai bună asupra ta" şi s-a cărat.

De cite ori suna telefonul mă repezeam să înhaţ receptorul, crezînd că s-ar putea să fie Sam, deşi nu era niciodată el, era mereu cite un împuţit de reporter, iar cînd Jill se afla prin preajma mea, mereu mă urmărea cu privirile şi puteam să-mi dau seama clar ce gindeşte. De mai multe ori a fost cît p-aci să-l sun cu, ba o dată chiar am şi format numărul, dar am pus receptorul la loc în furcă înainte să facă apel.

Pînă la urmă i-am scris o scrisoare, spunîndu-i cît de recunoscător îi sînt pentru tot ce-a făcut pentru mine şi cite lucruri ii datorez şi că n-am putea oare să rămînem prieteni ? Dar răspunsul nu l-am primit niciodată.

într-o zi, Jill mi-a zis : ,,De ce nu pleci pentru un timp în Germania ?". I-am spus : „Ori în Germania, ori aici, ce importanţă are ?". Mi-a zis : „Doar ţi-a spus că oricînd eşti binevenit, nu ?"

Aşa că pînă la urmă m-am dus, şi Jill a avut dreptate, a fost exact lucrul de care aveam nevoie. Kurt s-a purtat cu mine nemaipomenit, era pentru prima oară cînd se ocupa în exclusivitate de mine. Nu dănţuia în jurul tău, intonînd formule magice, dar se găsea mereu cu un pas înaintea ta, plănuind mişcarea următoare, intuind ce aveai de gînd.

în prima zi n-a vrut să mă lase să mă antrenez deloc, m-a pus să fac chestii dintr-astea, adică înot, baschet ; avea el o vorbă :

„Lucrul esenţial este schimbarea”. Ba într-o după-amiază ne-a scos pe vreo cîţiva dintre noi la ţară, la pădure, şi băieţi, *şi fete*. Am alergat uşurel o milă sau două, pe urmă am rrmcat la iarbă verde. Mi-a zis : „Eşti într-un stadiu de toxemie. mai ales psihologică şi în primul rînd trebuie să fii dezintoxicat”. Aşa că în momentul în care am început antrenamentul cu intervale mi s-a părut a fi ceva foarte simplu ; nu alergam decît sferturi de milă într-un minut, ritmul crescînd uşor, pas cu pas, pînă cînd, după o săptămînă, ţinteam deja spre un timp de 58,0, alternînd cu alergări de cîte două sute de metri. După fiecare etapă mă întindeam pe iarbă, şi Kurt îmi lua pulsul. Era cu totul altfel decît Sam, radia un calm extraordinar. Nu te pisa la cap tot timpul, nu te împingea de la spate, nu-ţi spunea fără încetare ce trebuie să faci.

Dar trebuie totuşi să recunosc că erau momente cînd Sam îmi lipsea. Exact aşa cum simţi nevoia să te foloseşti de o mînă amputată, care de mult nu mai este acolo unde ar trebui să fie. Aflasem prin intermediul lui Alan că era amarnic de pornit împotriva mea şi, cunoscîndu-l pe Sam, asta nu mă mira nici-decum. Presupun că, în ceea ce-l privea, nici măcar nu-i trecea prin minte că ar avea şi el partea lui de vină. Alan mi-a spus : „Numele tău este mai mult sau mai puţin tabu ; dacă-l aude îşi iese din minţi, se transformă într-un Rege Lear” şi a început să mi-l imite de minune, fluturînd din braţe şi spunînd : „Am făcut totul pentru băiatul ăsta. N-am aşteptat de la el nici un fel de răsplată, dar nici să mă trădeze aşa cum a făcut-o”.

Se pare că alteori mă lăsa pe mine în pace şi se lua de Jill. Alan mi-a făcut o demonstraţie şi pe tema asta : „Niciodată să nu subestimezi capacitatea de corupere a unei femei. îi poţi ţine piept unui bărbat, pentru că un bărbat întotdeauna luptă cu armele pe faţă. Femeia, în schimb, te va distruge umblînd pe căi ascunse”.

Ăsta a fost singurul lucru care m-a înfuriat, i-arii spus lui Alan : „E josnic din partea lui să dea vina pe Jill”, dar el mi-a răspuns : „Prin comparaţie, este mult mai simplu să dea vina pe ea, decît să se învinuiască pe sine. Şi, în afară de asta, ştii şi tu ce părere are Sam despre femei ; mai cu seamă despre cele care fac atletism”.

Kurt întotdeauna se purta foarte drăguţ cu Jill, dra extrem de politicos. După vreo două săptămîni de şedere acolo, i-a făcut rost de o invitaţie să alerge la o reuniune la care participam şi eu şi care urma să se ţină la Frankfurt, aşa că putea să vină cu mine şi să stăm împreună. Am mers împreună să o întîmpi- năm la

aeroport, iar Kurt i-a adus un buchet de flori, M-am bucurat grozav cînd am văzut-o. Primul lucru pe care mi l-a spus a fost : „Vai, arăţi *mult* mai bine !”. I-am spus : „E meritul lui Kurt”, iar el a zîmbit, zîmbetul acela al lui abia schiţat, un zimbet de mulţumire. Despre asta, Alan a zis odată : „Parc-ar fi un celebru şef indian primind felicitările unui turist american”.

Am întrebat-o puţin mai tîrziu pe Jill : „îţi place, nu-i aşa ?”. Mi-a răspuns : „Cred că pentru tine este tocmai omul potrivit”. I-am spus : „Da, perfect. Dar tipu’ e O.K. da ? îţi place ?” Mi-a răspuns : „îmi plac întotdeauna cei care te ajută într-adevăr”. Era foarte reticentă cu oamenii, o trăsătură specifică pentru cei din nordul Angliei.

Era însă adevărat că mă simţeam mai bine, începusem acum să doresc cu adevărat să mă antrenez şi tare mult aş fi ţinut să alerg, numai că, într-un fel, mi-era frică să alerg într-o competiţie, cum s-ar zice pe viu, mă temeam că lucrurile n-o să meargă chiar aşa de bine cum îmi imaginam eu, pentru că acolo, cu Kurt, am început deodată să mă simt liber, o chestie care nu mi se mai întîmplase de ani de zile. Vreau să zic că antrenamentul propriu-zis era dur, alergai continuu împotriva cronometrului, în timp ce cu Sam cred că într-un fel exista ceva mai multă variaţie, chiar dacă îţi lua mult mai mult timp. Senzaţia asta de libertate venea, cred eu, de la faptul că, în sfîrşit, o făcusem, adică luasem în mod efectiv o hotărâre şi aveam acum alături de mine pe cineva care mă ajuta, în loc ă-mi *spună.* înainte fusese cronometrul *şi* Sam, pe cînd acum nu mai rămăsese decît cronometrul.

Era, într-adevăr, o întrecere interesantă ; Erhardt din Germania Federală, Boissy din Franţa, Budai din Ungaria şi un cehoslovac, Kuna, care în timpul verii reuşise sa scoală nişte timpi foarte buni. Dar nu-mi făceam eu probleme din cauza /or, dacă-mi recăpătăm forma, ştiam că oricînd îi pot întrece. Dar mă frămîntam din cauza mea, mă tot întrebam în ce stare o să fiu ciad se va da semnalul de pornire în cursă. Chestia asta mă măcina alît de mult, îneît cu o noapte înainte de întrecere abia de am putut închide ochii, şi Jill la fel. A întins la un moment dat mina, căutindu-mi-o pe a mea, şi m-a strîns uşor Era b fată minunată.

Pînă să se dea startul, mi-a fost o frică îngrozitoare, dar odată pornit în cursă, toate îndoielile mi s-au spulberat. Mi-am dat drumul ca un obuz. Senzaţia aia veche, pe care dumnezeu ştie de cînd nu o mai avusesem : eu, acolo, lăsîndu-mă în voia propriului meu trup, senzaţia de *zbor,* ca şi cînd aş fi la volan şi ar fi destul să apăs pe pedala de acceleraţie.

Nu gindisem cursa în nici un fel. Dacă mergeam bine, h dracu, «n-aveam nevoie de nici un plan, iar dacă nu, .planul to n-ar fi schimbat cu .nimic mersul lucrurilor. Kurt cred că : înţeles treaba asta, pentru că *el* cel puţin n-a încercat să-m dea nici o indicaţie, cum Sam în nici un caz n-ar fi scăpa prilejul s-o facă. Nu mi-a spus decît vreo cîteva lucruri despre alergătorii pe care nu-i ştiam deloc şi pe care el îi cunoştea ca de pildă finişul nemaipomenit al lui Kuna şi faptul că a: trebui să încerc să-l depăşesc înainte de sunetul clopotului, sa; faptul că Erhardt poate la nesfîrşit s-o ţină tot într-o alergare dur că ritmul lui este mereu acelaşi, mai curînd ca al unui aler gător de trei mile.

Aşa că mi-am dat diurnul : fără nici un plan, fără nici i barieră, fără nimic. De fapt, cred că tocmai lucrul ăsta a conta J mai mult : că nu mai eram nevoit să aud z.i de zi, oră de or: despre bariera asta a suferinţei, forţîndu-mă să trec prin ea îi timpul antrenamentului, temîndu-mă că poate va trebui să trei prin ea şi în timpul cursei. Cînd l-am întrebat pe Kurt ce păreri ar.? el despre asta, a zimbit şi mi-a spus : ..Bariera suferinţei ' Nu exista nici o barieră a suferinţei. Există ceea ce un alergă tor poate să facă şi ceea ce nu poate".

Am condus în cursă de la început şi pînă la sfîrşit. Kuna s-a. luat după mine la sunetul clopotului, dar nu a reuşit altcev: decît, să-mi imprime un ritm şi mai accelerat, era tot la vrei douăzeci de yarzi în urma mea cînd am rupt panglica, iar ei am eîştigat cu cel mai bun timp pe care îl obţinusem în timpul sezonului, 3 : 57.8. Bâtrînul Kurt radia de fericire, cu faţa ca o lună plină, cit despre Jill. sărea în sus de bucurie. Şi *ea îşi*

cîştigase cursa, la 100 m, aşa că pentru amîndoi a fost o zi minunată.

în aceeaşi seară, Kurt ne-a dus pe amîndoi la una din berăriile alea ale lor, unde trebuie să cobori la subsol şi unde toţi îşi pun pălării din alea caraghioase şi cîntă tot felul de cîntece. Ei bine, mărturisesc c-am tras şi eu vreo două-trei halbe de bere, fie ea otravă curată sau nu.

Cînd britanicul Ike Low a doborît anul trecut recordul mondial la Coliseum-ul din Los Angeles. cu toate că el nici nu bănuia, s-a lăsat cortina. Cînd l-a egalat săptămîna trecută, toi pe Coliseum, cortina a părut a se fi ridicat din nou.

Low, alergătorul de o milă, a stabilit recordul sub îndrumarea antrenorului Sam Dee, un vechi briton ca de pe timpuri, ale cărui excentricităţi l-ar face pînă şi pe cel mai năstruşnic reprezentant al tinerei generaţii să se împurpureze la faţă ca un bătrînel respectabil. Dee şi-a hrănit atleţii cu legume, fructe şi rădăcini, i-a minat peste dealuri şi văi, a urlat la ei de pe marginea pistei în timpul competiţiilor, a desfăşurat o activitate individuală de relaţii cu publicul mai zgomotoasă decît a celui mai turbulent agent de presă de la Hollywood şi şi-a făcut apariţia pretutindeni, de la stadion şi pînă la cele mai sofisticate recepţii de gală, îmbrăcat în acelaşi pulover şi cu aceiaşi *blue jeans* văduviţi de soartă.

De data aceasta, Ike şi l-a adus ca antrenor pe profesorul Kurt Giesemann, un fiziolog german care, practic, de fiecare dată cînd dă mina cu tine, parcă ar vrea să-ţi ia pulsul. Britanicul în vîrstă de douăzeci şi patru de ani a schimbat caii, adică antrenorii, pe la mijlocul sezonului, în primele zile ale lunii iunie, pur şi simplu pentru că a simţit că se află într-un impas, în loc să-l ajungă din urmă pe Terry Cooper, deţinătorul canadian al actualului record mondial. Dee a mormăit în barbă : ..Un singur lucru n-am reuşit să-l învăţ pe băiatul ăsta, şi anume să aibă răbdare”.

în timp ce Giesemann. consideră Dee, nu-l poate învăţa pe Ike nimic. „Antrenamentul cu intervale practicat de acest Giesemann nu este conceput pentru alergători, ci pentru roboţi", .1 declarat el într-un interviu înregistrat. Răspunsul prompt a venit din partea unui alergător american, care pînă atunci se menţinuse pe poziţii de neutralitate şi care, la auzul acestei afirmaţii, a declarat la rîndul său : „Desigur, nu sîntem toţi decît o adunătură de roboţi. Chestia e că unii roboţi aleargă mai repede decît alţii”.

Duminica trecută, sub soarele fierbinte californian, nu a alergat nimeni mai repede ca Low, pe care, oricum, definiţia de mai sus l-a lezat. „Ceea ce a spus Sam nu e adevărat”, a protestat el în faţa unui cronicar sportiv. „Mai mult decît orice, Kurt mă face să mă simt liber, un sentiment pe care alături de Sam nu l-am avut niciclnd. Cu el cel puţin poţi să stai de vorbă”.

Giesemann, un bărbat în vîrstă do cincizeci şi cinci de ani, tenul măsliniu, părul aproape alb, nişte ochi albaştri de prunc, un accent Peter Loire, are permanent întipărită pe faţă expresia îndurerată a unuia care tocmai a aflat că i-a fugit nevasta Împreună cu cel mai bun prieten al său. Conduce Departamentul de fiziologie al Institutului de sport din Nürnberg, Germania Federală, amplasat într-un loc unde înainte se ţineau raliuri. Cind naziştii au turnat un film despre ele, i-au dat numele de Triumful voinţei, singurul lucru pe care îl au în comun cu Giesemann şi a sa filozofie a pistei, Şi el, la rîndul său, consideră că victoria reprezintă triumful voinţei,

„Antrenorul trebuie să pregătească alergătorul nu numai din punct de vedere fizic, ci şi psihologic. Nu cred în povestea asta cu suferinţa, dar este foarte adevărat că un alergător trebuie să fie pregătit să treacă uneori prin momente dificile. în ultimele clipe ale marilor curse va cîştiga numai acel alergător care poate să se autodepăşească”, a declarat Giesemann.

Ceea ce nu diferă foarte mult de bariera suferinţei, despre care Sam nu încetează să vorbească, iar Low nu mai vrea să audă. Cind a rupt panglica după un 56,1 în ultimul tur, care i-a lăsat pe toţi – cu excepţia sovieticului Lev Semiceastnîi – înşiraţi ca muştele pe o bandă adezivă, Low a mai avut totuşi resursele necesare pentru a alerga şi turul de onoare.

„Totul se petrece în mintea omului”, a spus el. „Kurt a avut foarte mare dreptate : bariera ţi se pune înainte numai atunci cînd te gîndeşti la ea”.

Singura barieră posibilă care se ridica în faţa acestei victorii de pe Coliseum, după ce Low condusese în primele trei tururi rapide, era Semiceastnîi, un sergent în Armata Roşie în vîrstă de douăzeci şi unu de ani, care în ultimul tur a pornit glonţ, ca la un ordin ierarhic, depăşindu-I pe Low la prima turnantă şi menţinîndu-se la conducere pînă în ultima linie dreaptă. Apoi britanicul a ţîşnit cu un finiş suficient de puternic, pentru a-i permite să cîştige cursa, plus jumătate din recordul mondial.

Singurul lucru care i-a umbrit triumful a fost faptul că Terry Cooper din Vancouver, care deţine cealaltă jumătate din recor-

dul mondial, nu se afla alături de ei pentru a-i putea împărtăşi bucuria. Era acasă, refăcîndu-se în urma unei în tinderi de ligament.

„întotdeauna trebuie să apară cîte ceva cînd Cooper urmează să alerge împreună cu mine", a afirmat Low suspicios. „Mai intîi povestea aia cu Groenlanda, acum întinderea asta de ligament. Şi cînd dă domnul şi *alergăm* în sfîrşit împreună, se găseşte cîte un deştept care să mă scoată din competiţie *(vezi numărul din 21 ianuarie).* Se pare că va trebui să aştept întîlnirea de la Perth pentru ca să pot, în sfîrşit. pune mîna pe el".

Perth este localitatea unde se vor desfăşura în luna noiembrie Jocurile Commonwealth-ului. Şi face să străbaţi cîteva mile bune, pentru ca să asişti la o milă bună.

Am renunţat să mă mai antrenez cu Sam. Nu mai eram în stare să suport, totul devenise mult prea trist, aproape paranoic. Sam avusese dintotdeauna accesele acelea de proastă dispoziţie, de amărăciune, timp în care se simţea înşelat, trădat, victimă a unui complot. înainte fuseseră însă sporadice, pe cînd acum predomină, în timp ce vechea dispoziţie maniacală, clowneria şi înclinaţia spre parodie, abia dacă se-poate spune că sînt sporadice. Şi, în plus, îmbătrîneşte, ceea ce nu uşurează cu nimic lucrurile. Singura speranţă, singurul lucru care l-ar fi putut ajuta era ca Ike să se întoarcă la el tîrîş, asemeni fiului risipitor, implorînd să fie luat din nou în grijă. Problema însă nici măcar nu se pune. în orice caz nu acum, cînd a reuşit să recucerească recordul mondial şi cînd cîştigă în fiecare cursă.

Pentru Sam, acesta trebuie să fie lucrul cel mai greu de suportat ; acesta, plus toate interviurile şi declaraţiile periodice pe care le dă Ike şi în care îl miruieşte pe Giesemann, la care Sam răspunde prin propriile lui interviuri, blestemîndu-l pe Giesemann şi renegîndu-l pe Ike.

Nici nu mai trebuie adăugat că Sam a prefigurat totul ; i-a *spus* lui Ike ce are să urmeze, i-a spus că se găseşte numai la început, într-o perioadă de incubaţie, iar acum, iată că a avut dreptate – numai că altcineva culege laurii. Ah, se aşteptase el prea bine la una ca asta, întreaga lui viaţă a trebuit să lupte împotriva invidiei şi intrigilor ţesute în jurul său.

Ar putea exista un singur remediu ; să formeze un alt alergător care să-l poată învinge pe Ike sau care cel puţin să-l poată ■ elipsa pe o altă distanţă de alergare ; dar pe acesta unde oare l-ar putea găsi ? Sam ştie prea bine că este pus la index, ştie prea bine ce se spune pe seama lui : că a avut noroc să-l des-

13 – OH niplcul

1
9
4

copere pe Ike şi că Ike s-ar fi descurcat foarte bine şi fără ajutorul lui. în subconştientul său, sínt sigur că tocmai aceste temeri îl făceau să se agaţe cu atîta disperare de Ike, sperînd să-l poată însoţi pînă la apusul carierei lui de alergător. Cum am mai spus deja, atîta vreme cit Sam îl antrena pe Ike, nimeni n-âr fi putut dovedi că nu este propria lui creaţie. Dar acum pe Ike îl antrenează Giesemann şi datele problemei sínt cu totul altele. *Post hoc, ergo propter hoc* §§§§§§§§

Iar Giesemann îşi joacă rolul cu multă abilitate, cu mult mai multă abilitate decît Sam, criticîndu-l în tot ce a realizat pînă acum, spunîndu-i lui Ike că este un mare atlet prin însăşi *natura* sa şi cu toate acestea strecurînd cîte o mică aluzie, insi- nuînd că Ike are *nevoie* de un antrenament calibrat cu atenţie, că un atlet *trebuie* să fie ajutat pentru ca, într-adevăr, să aibă sentimentul de a fi propriul său stăpîn.

Şi este oare ? Mi se întîmplă acum din cînd în cînd să mă antrenez cu Ike şi cu Jill la Crystal Palace, iar cînd a venit Giesemann pentru întîlnirea Marea Britanic—Statele Unite de la White City am avut grijă să fiu şi eu de faţă. Mi-am dat seama imediat de ce l-a ales Ike tocmai pe el ca urmaş al lui Sam. Un om atît de liniştit şi de calm. Contrastul era evident. Un om foarte retras, precis şi ştiinţific, nelăsînd niciodată din mină cronometru!. Dar de ce oare îmi dă mai mult decît orice senzaţia unui dresor de animale al cărui secret este duhul blîn- deţii ? îl *preferam* pe Sam. Cu tot egoismul lui monstruos, cu tot exhibiţionismul lui, cu urletele şi parada pe care o făcea, cu goana lui după publicitate, cu toată intransigenţa lui era. totuşi, uman, era chiar o parodie a omenescului. Poate că, într-adevăr, îl brusca pe Ike şi îl domina, dar îl domina aşa cum face un tată cu fiul său, nu ca dresorul cu un tigru – sau ca inventatorul cu o maşină.

Pentru că exact aşa vorbeşte Giesemann despre Ike – cu o mare admiraţie, cu o colosală seriozitate –, dar ca şi cînd ar ţine o disertaţie despre un mecanism ; sau despre un superb animal. „Capacitatea sa toracică este excepţională. Neobişnuit este şi ritmul de bătăi ale inimii, care este mult mai lent decît cel normal. Rapiditatea cu care se reface este, de asemenea, admirabilă şi chiar se poate spune că se îmbunătăţeşte". La Giesemann, trăsătura dominantă este seriozitatea ; în ochii lui totul este de o importanţă capitală. Rareori ai ocazia să-l vezi

---

§§§§§§§§ în urma acestui lucru, deci din cauza acestui lucra *lin* lat.) – formulă în scolastică, desemnînd eroarea care constă în a lua drept cauză ceea ce nu reprezintă decît un antecedent în timp.

zîmbind. Dacă se întâmplă să faci vreo glumă, o lasă să treacă neobservată, cu aceeaşi nepăsare cu care o maşină striveşte din greşeală un cîine.

Totul se rezumă la tur de pistă şi culcat pe spate, tur de pistă şi culcat pe spate ; culcat pe spate extenuat, lac de apă, ca un cadavru aruncat de valuri pe nisipul plajei. Apoi Giese- mann se apleacă asupra lui, o mină pe inima lui Ike, în cealaltă mină inevitabilul cronometru, încruntat, îngrijorat – oare va rezista motorul, oare o să moară tigrul ? – pînă cînd în sfârşit încuviinţează din cap, Ike se ridică şi începe un nou tur de pistă, cîteodată avînd-o pe Jill alături de el. Ce minunat tablou reprezentînd loialitatea'!

Cînd se antrena împreună cu el, alerga uneori primele cîteva tururi, alteori toate, pînă la unul, cu expresia ei gravă, cu aerul acela de vestală care îndeplineşte un ritual ; numai că de data asta, altul era preotul oficiant.

Am întrebat-o într-o zi : „Cum îţi place ?” Mj,-a răspuns : ..Cine, Kurt ?”, aruncîndu-mi acea privire de copil, privire devastatoare, de natură să te copleşească – sau menită a te copleşi – prin însăşi inocenţa ei. Poate că sînt nedrept faţă de < a, poate că pur şi simplu era o modalitate legitimă a ei de a se pune Ia adăpost de întrebările răuvoitoare. Mi-a răspuns : ..Da, îmi place”, neoferindu-mi nimic de care să mă pot lega.

Dacă, totuşi, nu îl apreciază pe Kurt, atunci cu atît mai rău pentru el. Ce a făcut o dată, în mod sigur va mai putea face şi a doua oară, iar de data aceasta de pe poziţii de forţă. Presupun că va lăsa lucrurile să meargă pe făgaşul lor atîta vreme cit consideră că e bine pentru Ike, că Ike are nevoie de Kurt sau cel puţin de cineva în genul lui.

între timp, Ike şi-a recăpătat dorinţa de a alerga ; o spune prin fiecare pas pe care îl face. Pe pista de la Crystal Palace era ca un cîine de vînătoare aşteptînd încordat mina care îl va (libera din lesă, pregătindu-se să se năpustească asupra prăzii, nerăbdător să-şi dovedească forţa. Şi odată intrat în cursă pare invincibil ; radiază de încredere în sine ; în aşa fel îneît atunci cînd cineva îl depăşeşte, aşa cum a făcut-o pentru un scurt răstimp Driver, în întîlnirea cu selecţionata Statelor Unite, ai pur şi simplu senzaţia că îl lasă în mod deliberat pentru a crea o stare de tensiune artificială, pentru a face cursa mai interesantă. în final, efectiv a călcat peste Driver, aşa cum a făcut şi cu celălalt american, Curtis, ca să nu mai vorbim de George Collins, vioara a doua a Marii Britanii.

Dacă Jocurile Olimpice s-ar ţine anul acesta şi nu peste doi ani, aşa cum trebuie să fie, sînt sigur că ar cîştiga. Numai Cooper îi mai poate ţine piept în momentul de faţă, însă la stilul în care aleargă Ike acum şi, datorită acestei euforii care s-a creat o dată cu schimbarea petrecută, l-ar învinge şi pe Cooper. Dar asta este situaţia : pînă la Olimpiadă mai sînt doi ani şi numai dumnezeu ştie ce se mai poate întîmpla între timp.

Nu se şopteşte nici o vorbă în rîndul spărgătorilor de nuci, dar unul dintre cei mai cunoscuţi vegetarieni britanici se reîntoarce la standardele muşchiului de vacă. După cinci ani de totală abstinenţă, codeţinătorul recordului mondial în proba dc o milă, Ike Low, a redevenit cu mare bucurie carnivor.

„La început am avut un oarecare sentiment de vină", a declarat alergătorul în vîrstă de douăzeci şi patru de ani. ..Mai ales atunci cînd am descoperit că îmi place carnea atit de mult. Dar apoi am început să mă obişnuiesc cu ideea şi, ca să vă spun adevărul, mi-am dat seama cit de mult îmi lipsise".

Schimbarea în dietă coincide la Ike cu schimbarea antrenorului. Sam Dee, care l-a descoperit pe Ike şi l-a antrenat pînă la începutul acestei veri, este el însuşi un vegetarian convins şi l-a determinat pe Ike să se alimenteze după propriul său regim. Noul său antrenor, profesorul vest-german Kurţ Giese- man.n, consideră că un alergător are nevoie de proteinele pe care le conţine carnea.

Cea mai îneîntată este soţia lui Ike, sprintera internaţională Jill Dailey pe numele său de fată, care ne-a declarat : „Pentru mine viaţa a devenit mult mai uşoară. Nu mai trebuie să inventez cîte două meniuri diferite Ia fiecare masă".

10,

Pînă să se întîmple povestea asta, totul a mers ca pe roate. Ar fi trebuit probabil să-mi dau seama că era prea frumos ca să poată dura. Singurul lucim pe care îl aveam în minte era Cooper. Mă urmărea ca o umbră. Deseori m-am întrebat, voi mai ajunge vreodată să concurez cu el, mă evită oare în mod deliberat, ferindu-se din calea mea, neoferindu-mi şansa de a-l putea învinge ?

Cînd am stat de vorbă cu Kurt, mi-a spus că el n-are impresia asta, că numai imaginaţia mea ar fi de vină ; Jill éra de aceeaşi părere. Poate că aveau dreptate, nu ştiu ce să spun : dar tare aş fi vrut să-l pot învinge înainte de Perth, altfel miza devenea mult prea mare.

Partea proastă e că tipu' e canadian. Cu Canada nu se organizează niciodată întîlniri, în schimb, există tot felul de curse amicale, dar cînd e invitat şi el trebuie întotdeauna să se întîmple cîte ceva. Cînd *a fost* să alerge în sezonul ăsta, de fiecare dată a scos timpi foarte buni, a depăşit numai de două ori patru minute, a realizat un 3 : 55,4 la San Francisco şi un 3 : 55,8 la Toronto, dar nu a reuşit nici o singură dată să egaleze timpul meu de la Los Angeles. Kurt l-a analizat cu atenţie, a obţinut rezultatele pentru fiecare cursă în parte din ultimii doi ani. asta inclusiv timpii intermediari, şi consideră că, pentru a-l putea învinge, acţiunea trebuie iniţiată din vreme, adică înainte de turul trei ; dacă îl laşi să-şi creeze un avans, atunci şi-l va menţine pînă la semnalul clopotului şi este imposibil să-l mai ajungi din urmă. Zice : „Trebuie să fii mai puternic decit el. Poate ar trebui, cred eu, să încerci *tu* să conduci întreaga cursă". Situaţie extrem de neplăcută după părerea mea pentru orice alergător de o milă, mai ales într-o cursă în care există cineva de care te temi cu adevărat, cineva de care ţi-e frică să-l ştii acolo, în spatele tău, fără să ai posibilitatea de a vedea ce face.

Făcînd abstracţie de asta, lucrurile nici n-ar fi putut să se aranjeze mai bine. Mergeam din cînd în cînd în Germania Federaia, asta cam o dată pe lună, stăteam acolo vreo cîteva zile,

uneori ceva mai mult şi în rest mă ţineam după programele alea de antrenament pe care mi le trimitea Kurt, cu un interminabil număr de pagini, fiecare şedinţă împărţită pe tururi de pistă şi jumătăţi de tururi, fiecare tur cronometrat în parte şi pe care le puneam cap la cap cînd participam la vreo cursă, dar pe care altminteri trebuia să le alerg separat. îmi indica ce trebuie să mănînc – acum trecusem din nou pe carne – şi cîte ore trebuie să dorm, mai ales atunci cînd plecam în deplasare. Asta cel puţin era una din marotele lui ; făcuse o groază de cercetări privind efectul zborului asupra corpului omenesc, în fine, nu exista lucru cît de mic pe care să-l fi lăsat deoparte.

Şi în acelaşi timp începusem să alerg bine. Am cîştigat la White City în întîlnirea cu americanii, l-am bătut din nou pe Driver – chestie care întotdeauna mi-a făcut mare plăcere – şi am învins şi la Moscova, într-o cursă la care a participat şi Şemiceastnîi. în privinţa ăstuia, ştiam prea bine că după Los: Angeles abia aşteaptă să-mi pună pielea pe băţ şi c-o să-ncerce s-o facă cu atît mai mult la el acasă.

întotdeauna mi-a plăcut să merg la Moscova, asta pentru atmosfera care-i acolo. Sînt nişte adevăraţi pasionaţi ai atletismului ; se adună în tribune cîte optzeci de mii, strigă de li se taie răsuflarea, şi pe mine chestia asta în mod ciudat mă ajută, indiferent că strigă pentru mine sau pentru ceilalţi. E cel puţin un mediu favorabil.

Şemiceastnîi ăsta era un tip bine legat, tuns milităreşte, ba chiar aproape ras în cap. Avea mai mult un aspect de sprinten decît de alergător de o milă, mi-aş fi zis mai curînd că e făcut pentru cursa de o jumătate de milă, dar la Los Angeles, cînd s-a auzit semnalul clopotului, a ţîşnit ca din puşcă şi la Moscova la fel, numai că de data asta eram pregătit şi m-am ţinut toţ timpul de el. Kurt şi cu mine ne-am zis că, dacă fac chestiai asta, o să clacheze, ceea ce de altfel s-a şi întîmplat. în final,, m-am desprins de el pe ultima turnantă, iar el a terminat cursa cu douăzeci şi cinci de yarzi în urma mea. Am realizat un timp de 3 : 38,6.

M-am întors pe urmă acasă cu sentimentul că lumea e a mea, ca să dau de povestea asta apărută ca din senin.

Ştiu că de-atunci foarte multă lume mă condamnă pentru felul în care m-am purtat şi nici eu nu pot spune că sînt prea mîndru de mine, dar vreau să zic un singur lucru : *exista* între noi doi o convenţie, o înţelegere. Adică să aşteptăm cel puţin pînă la Olimpiada de la Tokio şi pe urmă om mai vedea. Şi nu zic c-a fost vina ei, pentru că ştiu chestia asta, adică ştiu ca n-a avut nici o vină, deşi ea de multe ori mi-a zis : „Te porţi eu mine de parcă eu aş fi vinovată'[1]. Dar dacă tot s-a întîmplat, ar fi putut cel puţin să facă un efort, ar fi putut să privească lucrurile şi din punctul meu

de vedere : ar fi putut să găsească o *soluţie.* De acord, n-ar fi fost un lucru prea plăcut, ar fi trebuit oarecum să sufere, dar faptul că a refuzat m-a făcut pe *mine* să sufăr ; de altfel, pe amîndoi.

Mai pe scurt, cum am ajuns acasă am mirosit eu că ceva nu-i în regulă. Mi-a deschis uşa, iar cu radiam, efectiv mă înăbuşeam de fericire şi, în mod normal, şi ea ar fi trebuit să se bucure împreună cu mine. Nu mai fusese selecţionată în echipă de o bună bucată de vreme, între timp apăruse scoţianca aia nouă, şi cum am dat cu ochii de ea am sărutat-o, i-am spus : ..Ei, ce zici de chestia asta ? 3 : 38,6 ! Am mers ca uraganul !" şi ea mi-a răspuns : „A fost nemaipomenit, m-am bucurat aşa de mult !", zîmbind, dar cu un zîmbet *obosit;* ca şi cum ar fi învăţat pe dinafară ce trebuia să-mi zică.

Cred că era vreo zece seara. Făcuse cîteva sandvişuri, scosese ceainicul de pe foc şi stăteam amîndoi în bucătărie, discutam. I-am zis : „Ei, oricum mergi şi tu la Perth, o să tre- i uiască să te selecţioneze pentru echipa Angliei", fiindcă la ■locurile Commonwealth-ului, Marea Britanie participa cu patru echipe.

în clipa aceea m-a anunţat : ,.N-o să merg la Perth", Pe moment nu mi-a căzut fisa, i-am zis : „Nu mai vorbi prostii, bineînţeles că o să mergi. E clar că o să te selecţioneze pentru ■ ;hipa Angliei, nu-i aşa ? Ba chiar probabil că o să faci parte i din echipa Marii Britanii ; fata aia aleargă oribil".

Mi-a spus : „Nu se pune problema dacă mă selecţionează au nu mă selecţionează. N-p să pot să merg. Sînt însărcinată".

Ei bine, pentru mine asta a fost ca o bombă. Am rămas cu şura căscată. Intr-un tîrziu am reuşit să bîigui : ..Cum adică eşti

• ărcinată ?" Mi-a zis : „Nu eram sigură. Am făcut nişte teste. \ meri am primit rezultatele".

I-am spus : „Şi ce ai de gînd să faci ?", ăsta a fost singurul lucru care mi-a venit în minte. Mi-a spus : „Ce vrei să spui ?" <n o oarecare răceală în glas, iar eu i-am răspuns. ..N-avem cum să *lăsăm* copilul". Numai în momentul ăla, cînd ea nu mi-a

• spuns, numai atunci mi-am dat seama cum stau lucrurile. Şedea cu ochii pironiţi în pămînt, nu-mi răspundea nimic şi eu Ham ce înseamnă asta, ştiam prea bine. Nu era de acord cu iu ine. Voia să-l păstreze.

I-am spus : „Deci tu îl vrei ?” Mi-a spus : „Da, 11 vreau”, fără să-mi arunce nici o privire. I-am zis : „Bine, dar am luat împreună o hotărîre. Ne-am făcut un plan”. Mi-a spus : ,,N-am nici o vină”. I-am zis : „Bineînţeles că n-ai nici o vină, ştiu că n-ai nici o vină, dai' acuma că s-a întîmplat trebuie să *facem* ceva”.

Mi-a spus : „Chestia aia eu nu vreau s-o fac”. Şi trebuie să recunosc că mi s-a urcat tot sîngele la cap, am început să zbier : „Dumnezeule, asta îmi mai lipsea ! Ca şi cînd pînă la Olimpiadă n-aş avea destule pe cap !”. Mi-a spus : „Nu trebuie să-ţi faci griji. N-o să ai nici un fel de neplăceri din cauza mea. Pot foarte bine să mă duc acasă la ai mei”. I-am zis : „Bravo. E grozav 1 E nemaipomenit ! Tu te duci acasă. Şi cu mine ce se întîmplă ? Şi cu banii cum facem ? Mai ales cînd n-o să mai poţi lucra. Mai bine mă duc şi mă spînzur de primul copac”.

Mi-a spus : „Faci-cum vrei”, apoi s-a ridicat şi a ieşit din bucătărie. Nu m-am dus sus după ea, am rămas acolo pînă mi-am imaginat c-a adormit, gîndindu-mă ce porcărie mai e şi chestia asta, de-a dreptul furios fiind din cauza ei, zicîndu-mi ce dracu o să fac acuma. Un lucru pentru mine era clar : n-o să reuşesc niciodată s-o fac să se răzgîndească, n-aveam nici cea mai mică şansă. Odată ce-şi băga ea ceva în cap, aleluia. Nici măcar nu era dispusă să discute, se închidea într-o tăcere de mormînt şi, cu cît încercai s-o convingi, cu atît se înţepenea mai mult pe poziţie.

Ca să spun drept, mi-a trecut prin minte s-o părăsbsc. eram pur şi simplu şocat, m-am gîndit să mă duc la Nürnberg şi să rămîn acolo. Kurt îmi spusese că pot veni oricînd şi pentru oricită vreme aş dori ; mi-a zis „Şi aici pentru tine e tot acasă”. Pe urmă, ea n-are decît să facă ce pofteşte ; dacă-i place, să mă dea în judecată pentru părăsire de domiciliu. Apoi am început să mă gîndesc ce minunat mi se părea totul cu cîteva clipe mai devreme şi că de ce a trebuit să se întâmple una ca asta şi de ce tocmai mie. Aşa că pînă la urmă am făcut o chestie • pe care în mod normal n-o fac niciodată. Am scos sticla de whisky pe care o ţineam în dulap şi am tras nişte gîturi. Unul după altul. Uitc-aşa.

Cînd am ajuns sus, lumina era stinsă, dar ea nu dormea. Mi-am dat seama. O simţeam cum stă acolo întinsă în întuneric şi mă pîndeşte. Cu toate astea, nu i-am spus nici un cu- vînt, am tăcut ca şi cum aş fi avut impresia că doarme, de fapt aş fi dat orice să mai avem un dormitor şi să nu trebuiască să mă întind alături de ea, fiind în starea de spirit în care eram.

Cînd m-am trezit a doua zi, ea deja plecase la şcoală. De obicei, cînd mă trezeam mai tîrziu, îmi lăsa micul dejun pregătit în bucătărie, dai- de data asta n-am mai găsit nimic. Mi-am zis bine, chestia asta pune lucrurile la punct, nu-i aşa ? M-am dus la telefon, l-am sunat pe Kurt la* Nürnberg şi i-am zis : „Sosesc astăzi". M-a întrebat /„Pentru cît timp ?", iar eu i-am răspuns : „Nu ştiu. Pentru un timp nelimitat".

Mi-am făcut geamantanul şi am plecat chiar în dupS-amiaza aia, i-am scris un bilet în care-i spuneam că m-am hotărît să plec la Nürnberg şi că o să primească cu timpul veşti de la mine. Pentru că trebuia să mă rup. Şi de ea şi de tot.

Pînă la urmă, Anglia nu va trimite totuşi o echipă de alergători soţ şi soţie la Jocurile Commonwealth-ului de la Perth, în Australia de Vest.

Sprintera în vîrstă de douăzeci şi patru de ani, Jill Low, soţia deţinătorului recordului mondial în proba de o milă, Ike, a anunţat selecţionerii ca nu doreşte să fie reţinută. Aşteaptă un copil.

între timp, Ike s-a stabilit temporar la Nürnberg, unde se antrenează în cadrul Centrului sportiv, sub îndrumarea binecunoscutului antrenor, profesorul Kurt Giesemann. Jill a declarat : „Aş fi ultimul om care să-i stea în cale. Ştiu că-şi doreşte medalia de aur mai presus decît orice".

Iată, în sfîrşit, ceea ce s-ar putea numi un indiciu, pentru ■ ă pînă acum totul a fost învăluit în misterul cel mai de nepătruns. Mergînd la Crystal Palace, acum cîteva săptămîni, am dat de Jill care se antrena singură.

„Unde e Ike ?"

„La Nürnberg".

Atît. Şi a rupt-o la fugă în jurul pistei. De fapt, din cauza mea. M-am luat după ea şi am prins-o din urmă ; n-avea să scape ea de mine aşa de uşor.

„Pentru cît timp ?"

„Nu ştiu."

S-a desprins de mine din nou, alergînd de data aceasta în- • pre vestiare – „Acum trebuie să plec" – după care nu s-a mai arătat niciodată pe-acolo.

Am sunat-o de vreo două sau trei ori şi am primit aceleaşi i i punsuri tăioase. „Nu ştiu. N-am nici o idee. N-am cum să-ţi spun. "

Un lucru care m-a mirat şi care chiar a început sa ma preocupe. Nu numai dintr-o curiozitate morbidă, cu toate că şi din

asta, dar mai ales cuprins fiind deodată de temeri pentru ea, pentru el, pentru ceea ce li s-ar putea întîmpla. Să fi avut loc de data aceasta o nouă înfruntare, pe care ea s-o fi pierdut ? S-o fi pierdut oare în favoarea lui Kurt ? Una ca asta nu-mi venea să cred. în mod evident însă, ea nu fusese de acord cu plecarea lui Ike, iar el în mod la fel de evident o sfidase. Ce prostie din partea lui, am gîndit eu. Cîtă uşurinţă şi cît egoism. Să pună pe primul plan nevoile sale ca atlet ; sau mai bine zis, ceea ce îşi închipuia că ar fi nevoile sale ; în timp ce ea, în sine, valora de zece ori mai mult decît Kurt şi cronometrul lui blestemat,

Acum însă îmi dau seama de ce ţinea atît de mult ca Ike să rămînă alături de ea. Sau cel puţin aşa văd eu lucrurile. Stările proaste pe care trebuie sa fi început a le avea în fiecare dimineaţă şi toate celelalte. Sau mai există oare un lucru care-mi scapă ? S-ar putea să fi fost cumva un accident ? Oare acesta este adevăratul dedesubt ? Cu cît stau mai mult să mă gîndesc, cu atît mai puternică este convingerea mea că *a fost* un accident. Datorat însă lui.

Şi înainte se tot învîrtise Helge pe-acolo, dar numai pentru două sau trei zile, iar eu oricum nu fusesem în dispoziţia în care eram acum. îmi cam zîmbea ea din cînd în cînd, iar eu mă gîndisem că probabil îi plac. Avea un fel anume de-a se uita la tine, măsurîndu-te din priviri şi cîntărindu-te cu un calm extraordinar, dai', cum am mai spus, nu-mi bătusem eu capul cu chestia asta.

Arăta nemaipomenit de bine tipa asta, foarte înaltă, mai înaltă decît mine, cu nişte picioare interminabile ; puternică dar nu masivă, mătăhăloasă, cum sînt marea majoritate a atletelor germane. Avea părul negru şi foarte lung. Prima oară air remarcat-o la Belgrad, cînd a cîştigat proba 400 metri la campionatele europene, în timp ce eu cîştigasem cursa de 1 500 : cu părul acela lung al ei, care îi flutura pe spate.

Taică-su era un industriaş din Frankfurt pe Main, căptuşit cu bani, iar ea avea maşina aia roşie, un Ferrari, care mergee ca obuzul. Fata asta, vă spun eu, ştia bine ce voia ; şi aveai impresia că ce voia şi căpăta, iar pe deasupra mai făcuse şi universitatea, mă rog, era o ţipă deşteaptă.

A daua zi dimineaţă după ce sosisem la Nürnberg, ne-arr antrenat împreună. Am alergat vreo cîteva tururi şi pot să ve spun că se mişca tipa, nu glumă, cu picioarele alea ale ei. De fapt, în cel de-al treilea tur, chestia s-a transformat într-o întrecere în toată regula, ea luîndu-mi-o deodată înainte ; mi-am zis că aşa ceva nu admit şi m-am luat după ea.

Imediat a început să alerge mai repede şi tot întorcea capul rîzînd. Kurt ne striga la amîndoi : „Mai încet, mai încet !", dar noi

nici nu-l luam în seamă, era ca o provocare, amîndoi alergam din răsputeri, pînă cînd, în final, cu greu am depăşit-o, am terminat cu vreun .yard înaintea ei, dar a trebuit sablau ceva din mine.

Kurt s-a apropiat de noi cu un aer tare amărît, clătinînd din cap, ne-am întins amîndoi ca să ne ia pulsul, iar ea şi-a întors capul spre mine, rîzîndu-mi din nou, A rîs şi, cînd Kurt a început să-i spună ceva în germană, i-a răspuns şi ea ceva, ce anume nu ştiu, dar în mod evident nu era de acord cu el. Apoi Kurt s-a întors către mine şi mi-a spus : „Nu are nici un rost să te iei la întrecere. Antrenamentul nu trebuie să se transforme într-o întrecere", iar eu nu i-am răspuns nimic, omul avea perfectă dreptate, numai că ea începuse şi în ruptul capului n-aş fi putut s-o las să-mi facă una ca asta.

În aceeaşi seară m-a dus cu maşina la Frankfurt. La început nu prea reuşeam eu să mă hotărăsc, dai' mi-a spus : „Bineînţeles că mergi. O să te aduc înapoi la timp. N-ai să pierzi din orele de somn".

Felul în care conducea ea m-a înspăimîntat de moarte. Am mers pe autostradă cu nu mai puţin de 120 pe oră, de multe ori depăşind şi 140. Din vreme în vreme se uita la mine şi zîm- bea, iar eu nu ştiu cum naiba am putut să-i răspund tot cu cite un zîmbet, ţinînd cont de toate curbele alea pe care le lua, smucindu-se ba la stingă, ba la dreapta, depăşind orice maşină care-i ieşea în cale.

Cînd am ajuns acolo, la Frankfurt, m-a dus la un restaurant foarte la modă, unde se şi dansa. Cînd am intrat şi am dat cu ochii de chelneri, cînd am auzit muzica şi am văzut cum e lumea îmbrăcată, am simţit că parcă mă loveşte cineva în moalele capului, chestie care probabil că s-a văzut, pentru că imediat mi-a spus : „Nu-ţi face griji. O să Ie spun să treacă totul în contul lui tata".

Era ca Jill, dansa bine şi îi plăcea, singura deosebire între ele fiind faptul că Jill avea felul acela specific al ei de a dansa foarte graţios, foarte ritmic, dar executînd un *solo,* în timp ce Helge dansa cu tine, îţi zîmbea mereu şi într-un chip aproape aţîţător. Era îmbrăcată într-un costum cu pantaloni de un verde strălucitor, şi arăta nemaipomenit cu părul ăla al ei revărsat pe umeri.

în timp ce mîncam, mi-a zis : „Acum mănînci carne, dar înainte nu mîncai". I-am spus : „Da, ai dreptate, eram vegetarian" şi m-am întrebat oare ce urmăreşte. Pe faţa ei a apărut iarăşi surîsul acela care îmi dădea o senzaţie de nelinişte. Mi-a spus : „Cred că renunţi la foarte multe lucruri pentru alergare". I-am zis : „Eşti nevoit. Tu nu renunţi la multe lucruri ?", iar ea a ridicat din umeri, mi-a spus : „Nu aşa multe. Pentru mine, alergarea nu este

totul în viaţă”. Ne-am privit unul pe altul, ea avînd întipărită pe faţă expresia aceea : m-am întins peste masă şi am apucat-o de mînă, iar ea m-a strîns tare ; avea degete foarte puternice. Mi-a spus : „îţi place jazzul ? Am acasă Modern Jazz Quartet”. Am întrebat-o : „Şi cum rămîne cu întorsul acasă ?”, iar ea a dat din nou din umeri, nu-i păsa. Mi-a spus : „îl sun pe Kurt şi-i spun că maşina s-a stricat. Se strică des”.

Avea un apartament nemaipomenit în care locuia singură. Totul foarte modern, gresie pe jos, o sumedenie de camere, covoare, tablouri pe pereţi din care nu prea-nţelegeam eu mare lucru şi mobila aia din metal, toată numai unghiuri. Cînd am ajuns în pragul uşii, mi-a spus : „Cred că poţi să mă săruţi”, apoi m-a sărutat *ea* pe *mine,* încolăcindu-mă cu braţele, strîn- gîndu-mă ; era ca un piton care se răsucea în jurul tău.

în cinci minute eram în pat, patul acela imens al ei, acoperit cu o blană albă şi avînd înşirată deasupra o adevărată menajerie : ursuleţi de pluş, păpuşi şi tot felul de chestii dintr-astea. Le-a măturat jos pe toate dintr-o singură mişcare ; buf !

Şi era minunată, cu picioarele alea lungi ale ei, cu trupul acela fantastic, făcînd tot soiul de lucruri care în mod evident îi şi plăceau, lucruri pe care nu mi le imaginasem niciodată ; făcea dragoste ca şi cînd s-ar fi jucat, spunînd : „îţi place ? Dar aşa, îţi place ?”. Sub mîngîierile mele închidea ochii, făcînd : I „Mmmm !”, ca şi cînd ar fi gustat dintr-o prăjitură bună.

în momentul în care s-a dus să-i telefoneze lui Kurt – şi asta numai la insistenţele mele – trebuie să fi fost miezul nopţii ; mi-a spus : „Nu ştiu de ce te frămîntţi”. Cînd ne-am întors a doua zi Kurt nu ne-a spus nimic, s-a uitat numai la noi şi a dat din cap cu un aer mîhnit, dar mai tîrziu, în aceeaşi zi, m-a prins singur şi mi-a spus : „Un atlet trebuie să facă anumite sacrificii. Nu te pot învăţa, pot numai să te sfătuiesc. Ritmul bătăilor inimii tale a fost astăzi în medie cu cinci la sută mai accelerat”.

Aşa că după chestia aste am pus-o să mă aducă acasă mai devreme ; uneori mă întorceam singur – aşa cel puţin mă simţeam mai în siguranţă.

Abia după o săptămînă de şedere acolo i-am scris lui JilI. N-avusesem nici o veste de la ea. De telefonat nu mă puteam hotărî, mai ales din cauza discuţiilor care.ar fi urmat şi apoi mai era şi povestea asta cu Helge. începusem acum să nu mai fiu chim- aşa de supărat, doar atîta, nu aveam chef- să discut cu ea despre toate chestiile astea, adică despre copil şi toate celelalte ; voiam să fiu departe de toate, ceea ce poate că nu ra tocmai bine, dar ăsta era sentimentul pe care îl aveam atunci, pe care l-aş fi avut oricum, cu sau fără Helge. Aveam nevoie de timp ca să mă obişnuiesc cu ideea.

Pînă la urmă, totuşi, i-am scris, i-am spus că-mi pare rău că am plecat aşa în grabă, că nu a fost decît un impuls de moment, că am simţit deodată nevoia de a pleca să mă antrenez de unul singur, că i-aş fi explicat dac-ar fi fost acasă atunci, în dimineaţa aceea. Mi-am cerut, de asemenea, iertare pentru felul în care mă purtasem şi pentru lucrurile pe care i le spusesem ; i-am zis că eram obosit şi că vestea pentru mine fusese o adevărată lovitură, ceea ce era foarte adevărat, dar că imediat ce mă voi întoarce o să reluăm discuţia. I-am spus că am nevoie de puţin timp pentru ca să mă gîndesc la toate. Nu c-aş fi avut eu prea mult timp să mă gîndesc, împărţit cum eram între Kurt şi Helge.

Lui Kurt nu-i prea plăcea ceea ce se întîmpla şi continuu îmi susura tot felul de observaţii ; ba pulsul, ba bătăile inimii, pînă cînd într-o zi ini-a şi trîntit-o : „Pentru o femeie, alergarea nu poate fi niciodată la fel de importantă ca pentru un bărbat”. Mi-am dat seama ce vrea să spună, ştiam că ave dreptate, că îmi riscam toate şansele, dar, ţinînd cont de starea de spirit în care continuam să fiu atunci, pentru mine era exact lucrul de care aveam nevoie ; fără o aventură de genul ăsta cred că mi-aş fi ieşit complet din minţi.

Odată, în timp ce stăteam întinşi pe pat, Helge mi-a spus : Am văzut-o pe soţia ta la Belgrad ; e drăguţă, oarecum” şi deodată m-a luat în braţe, pe sub cuvertură, aşa că una simţeam şi la cu totul alta mă gîndeam. Aşa făcea ea, era ceva caracteristic. I-am spus : „Mda ?”, aşa, cu indiferenţă. Mi-a zis : „Nu-ţi place să vorbeşti despre soţia ta ?”, iar eu i-am spus : „Crezi că e momentul potrivit ?”, iar ea a rîs.

După ce a trecut o săptămînă fără să primesc răspuns de la Jill, am început să mă îngrijorez, pînă cînd într-o seară am sunat acasă şi nu mi-a răspuns nimeni. A doua zi dimineaţă am sunat din nou, devreme, în jur de şapte şi jumătate ; tot nici un răspuns. Singurul lucru care mi-a venit în minte a fost că poate s-a dus acasă, poate că e la Manchester ; aşa că am sunat acolo.

Am obţinut cu mare greutate legătura şi în sfîrşit a răspuns maică-sa cu o voce foarte prudentă. „Da. Cine e ?” şi cînd am zis : „Doamnă Dailey, sînt eu, Ike” mi-a răspuns : „Ah, da”, foarte rece. I-am zis : „Jill e acolo ?”. Mi-a răspuns : „Da. Este” în sensul că ce treabă ai *tu* cu ea ? Am întrebat-o : „Aş putea să vorbesc cu ea ?” şi, după o lungă tăcere, mi-a zis : „Să văd”.

Dumnezeu ştie cît am aşteptat. Mi s-a părut mai mult de-un ceas, dar a durat probabil mai puţin de un minut, apoi în sfîrşit am auzit-o pe Jill : „Da ?”, pe un ton chiar mai rece decît al maică-şi. I-am spus : „Ei, ai primit scrisoarea mea ?”. Mi-a spus : „Da, am primit-o”. I-am zis : „Bine, da’ credeam c-o să-mi scrii şi tu”. Mi-a spus : „Despre ce să-ţi scriu ?”. I-am zis : „Mă rog, cel puţin puteai să-mi spui că te duci la Manchester”. Mi-a zis : „Şi tu

puteai să-mi spui că pleci la Nürnberg”.

„Uite ce e – i-am spus eu – dacă vrei să recunosc c-am greşit, O.K., recunosc. Am zis-o şi-n scrisoare, nu-i aşa ?”. Mi-a zis : „Şi la ce bun ?”. I-am spus : „Asta înseamnă c-am putea să mai discutăm despre treaba asta, nu ? Cel puţin *să mai discutăm”,* dar fir-ai’ al naibii să fie, n^ voia nicidecum să lase, de la ea, mi-a zis : „Ştiu care este părerea ta. Aşa că n-are nici o importanţă dacă mai discutăm sau nu. N-am dreptate ?”. Chestie la care mi s-a urcat tot sîngele la cap ; am început să răcnesc la telefon, i-am spus : „Ce dracu, bineînţeles că are importanţă ! Vrei să spui că n-are importanţă pentru *tine !* Vrei să fie numai după tine !”. Mi-a spus : „Cred că nu are nici un rost să mai continuăm” şi mi-a închis telefonul.

Rămăsesem acolo şi tremuram tot ; mi-am zis ducă-se dracului, nu mă mai întorc *niciodată.* Cînd a sosit Helge, acum venea în fiecare dimineaţă, mi-a spus : „Ce s-a întîmplat, Ike ?”. I-am zis : „Nimic. Nimic în mod deosebit”, dar în noaptea aia i-am spus lui Kurt că s-a stricat maşina ; din nou.

în afara vechiului oraş Nürnberg, cu medievalele sale castele şi catedrale, se află o clădire întinsă, joasă, contrastînd prin modernitatea sa scînteietoare.

Aici se pregăteşte în linişte, dar în mod intens, Ike Low, cel mai strălucitor alergător britanic al milei, pentru o cursă a cărei

dificultate o cunoaşte : finala probei de o milă din cadrul Jocurilor Commonwealth-ului de la Perth.

Prilej cu care londonezul în vîrstă de douăzeci şi patru de ani, reprezentant comercial al unei firme de articole sportive, il va întîlni aproape în mod inevitabil – şi va trebui să-l învingă – pe cel alături de care deţine recordul mondial în proba de o milă : canadianul de excepţie Terry Cooper.

Stînd de vorbă cu el săptămîna trecută în apropierea pistei de alergări din asfalt roşu, a cărei amenajare a costpt 10 000 de lire sterline (bani proveniţi de pe terenurile de fotbal), Ike mi-a declarat : „Aş putea spune că mă pregătesc pentru această cursă de mai bine de un an de zile. Am început să mă pregătesc chiar din clipa în care am aflat că Terry Cooper îmi doborîse recordul mondial."

înalt, de o calmă dîrzenie, cu un trup arămiu care pare un adevărat miracol al unei condiţionări nemiloase, aproape brutale, Ike plănuieşte să-şi atingă condiţia fizică de vîrf chiar la Perth. Sub îndrumarea antrenorului său, medicul de renume internaţional, profesorul Kurt Giesemann, nimic nu a fost lăsat la voia întîmplării. Greutatea lui Ike, pulsul, bătăile inimii, ritmul său de refacere constituie obiectul unei verificări şi înregistrări de fiecare zi.

împreună, cei doi au privit cu atenţie cursele filmate ale lui Cooper şi le-au analizat tur cu tur. Ike zîmbeşte ameninţător : ,,în momentul în care am să ajung la Perth, cred că-l voi cunoaşte pe Cooper mai bine decît se cunoaşte el însuşi 1".

Printre aceste filme se află şi pelicula singurei întreceri în care Ike şi Cooper s-au *întîlnit;* o cursă pe teren acoperit la Madison Square Garden din New York, în cursul căreia Ike a căzut, punîndu-i-se piedică, iar Cooper s-a erijat fără nici o dificultate în învingător. ,,E un lucru care nu-mi *spune* nimic – declară Ike –, dar pe care îl ţin minte."

De şase săptămîni locuieşte şi se antrenează la Centrul sportiv, urmînd exigentul program de antrenament cu intervale al lui Giesemann ; un sistem pe care l-a *adoptat în luna iunie, după cinci ani de antrenament bazat pe rezistenţă, deci diferit din punct de vedere structurai, desfăşurat sub îndrumarea sfidătorului şi neortodoxului antrenor britanic Sam Dee.

„Sam a fost pentru mine nemaipomenit, a declarat Ike. Cred însă că nu mai puteam realiza nimic rămînînd alături de el. Poate pur şi simplu pentru că, după cinci ani, timp în care ai desfăşurat un anumit tip de antrenament, oricare ar fi el, simţi nevoia unei schimbări."

L-am întrebat pe fostul alergător junior de sfert de milă, care a parcurs prima sa rnilă în patru minute pe cînd avea numai optsprezece ani. dacă păstrează în continuare legătura cu Dee. O încruntare a plutit pe chipul său de o frumuseţe sălbatică, un chip aproape de idol hollywoodian, înainte de a-mi răspunde : „Nu. Deşi aş fi vrut. Sam s-a simţit foarte lezat. Cred că este un mare antrenor. Şi Kurt cred că este un mare antrenor. Numai că în această etapă a carierei mele, Kurt, cred eu, are mai multe să-mi ofere decît Sam".

Gieşemann, calm şi politicos, un contrast desăvîrşit faţă de flamboaiantul Dee, mi-a explicat, în timp ce-l urmărea pe Ike făcînd tururi de pistă alături de o brunetă wagneriană, deţinătoare a recordului european în proba de 400 metri, Helge Walter : „Fiecare atlet are nevoie nu numai de antrenorul potrivit ci şi de antrenamentul potrivit la momentul potrivit. Din fericire, Ike şi cu mine ne-am găsit unul pe altul într-o perioadă în care cred că-i pot fi de folos. Pentru mine este un adevărat privilegiu să pot lucra cu un alergător atît de talentat".

Singurul regret al lui Ike este că soţia sa Jill, sprintera britanică internaţională, nu este alături de el la Nürnberg – şi nu va fi nici la Perth.

„Aşteaptă un copil, care se va naşte în primăvara viitoare", mi-a spus el. „Pentru moment locuieşte la Manchester împreună cu părinţii ei."

Dar, aşa cum spune Gieşemann : „Fiecare atlet trebuie să fie gata să facă anumite sacrificii".

Sam îţi cerea să suferi, iar Gieşemann îţi cere să faci sacrificii. Bănuiesc că Ike vede în asta o anumită diferenţă ; mie însă mi se pai- a fi două lucruri identice o dată ce le-ai adus la un numitor comun. Doi sihaştri din epoca timpurie a creştinismului, care predică salvarea sufletului prin mortificarea trupului. Parcă-i văd pe toţi discipolii lor adunaţi într-o bună zi intr-un panteon : Sfîntul Ike Picioare de aur, Sfîntul Emil * din Praga, Sfîntul Roger ** din Iffley, privifidu-ne din înălţimile Oliinpului cu un zîmbet radios, arătîndu-ne calea spre lucruri mai înalte, spre timpi mai rapizi, spre renunţări mai mari.

Nu că renunţarea lui Ike ar fi fost deplină : se vehiculează prea multe fotografii cu el antrenîndu-se împreună cu acea Walkyrie ; cu toate că şi ea, în mod negreşit; îşi are un loc bine stabilit în hagiografie'; tentaţie trimisă de diavol, căreia i te laşi

•—'• Aluzii la Zatopek, Bannister. pradă, o renegi şi în final o învingi. „O, doamne, dă-mi puterea să rezist tentaţiei : dar nu

încă.”

Sînt acri strugurii ? Pur şi simplu pentru că ştiu că dacă *aş fi făcut sacrificii* mai mari, dacă mi-aş fi mortificat carnea ceva mai mult, atunci aş fi cîştigat o medalie de aur şi nu una de bronz ? în această clipă a existenţei mele, oare regret ? într-un sens, da, fără nici o îndoială ; regret că nu am cîştigat medalia de aur, că nu o am agăţată de perete sau într-o vitrină, că nu mi-am avut şi eu numele înscris pe acea listă de onoare în perpetuă metamorfoză. Cu ce m-am ales în definitiv din acei ani ai mei pe care nu i-am folosit mortificîridu-mă ? Cu cîteva amintiri care deja încep să pălească. Oare trebuie mereu să te zbaţi pentru ceva permanent, pentru ceva ce poţi păstra, pentru ceva ce poţi arăta lumii, ceva ce ar putea să-ţi supravieţuiască ? Nu cred. Nu am o ambiţie prea mare de a lăsa ceva în urma mea – nici măcar copii – şi oare omul nu este suma clipelor sale ? Tinereţea, fără îndoială, îţi este dată ca să te bucuri de ea, nu ca să te autoflagelezi. Nu, privind lucrurile* în ansamblu, nu cred că regret într-adevăr. Şi, în definitiv, cine ar putea să afirme că aş *fi cîştigat* medalia de aur ? Poate că n-aş fi putut s-o cîştig nici măcar pe cea de bronz.

Acum două zile m-a sunat Ike. De la Nürnberg. „Eu sînt, Ike.” Părea foarte jenat. „Vreau să te rog ceva şi-mîvine foarte greu.” Că să stau de vorbă cu Jill. „Doar atît, telefonează-i. E la Manchester. Vreau să zic că plătesc eu convorbirea şi totu’, mă rog.” „Şi ce să-i spun lui Jill ?” Şi mai jenat.

„Păi, e însărcinată ; cred că ştii chestia asta. Mda, păi uite, s-a cam supărat că am plecat la Nürnberg.”

„Şi asta te-a surprins ?”, l-am întrebat eu. Nu, mi-a zis el, nu l-a surprins deloc. „Chestia e că mi-a aruncat-o aşa, în faţă.’ Chiar în momentul în care m-am întors de la Moscova. Pentru mine a fost un adevărat şoc.”

Avusesem deci dreptate. I-am zis : „Şi acum ?”

Mi-a spus : „Ei, acuma m-am obişnuit cu ideea, nu-i aşa ? O accept. Adică, dac-aşa trebuie să fie, atunci treacă de Ia mine.”

L-am întrebat : „Dar nu poţi s-o suni şi să-i spui < hiar tu Mi-a zis : „Nu ştiu cunj o s-o ia. Vreau să zic, dac-ar veni din partea *ta,* adică de la cineva care ne cunoaşte pe amîndoi, asta ar putea-o face să înţeleagă că într-adevăr *sînt* sincer”.

I-am spus : „Eşti sigur c-aş fi omul tocmai potrivit ? întotdeauna am avut impresia că Jill se poartă cu mine în mod mai eurînd circumspect”. Nu, nici vorbă, mi-a răspuns <1 – puţin cam prea grăbit – îi eram simpatic, numai că uneori nu prea ştia cum să mă ia, adică în glumă sau în serios ; şi asta m-a făcut să întrevăd disperarea în care se afla, pentru că ştia la fel de bine ca şi mine că asta e o minciună sfruntată.

Mi-a spus : „Înainte de Perth. Vreau ca lucrurile să fie puse la

punct” şi pînă să mă pot abţine m-am trezit să-i replic : „Aşa încît să poţi intra în bătălie cu conştiinţa curată ? Da, ştiu. O să mă duc pînă acolo, Ike. în asemenea situaţii, telefoanele nu sînt de cine ştie ce ajutor”.

Mi-a spus : „O să te duci ?”, cu o imensă uşurare ; în mod evident era tocmai lucrul pe care îl sperase. „Poate că-i mai bine să nu ştie că vii. Ai ei sînt uneori cam eludaţi. Ştii cum sînt oamenii de prin locurile alea.”

Aşa că am picat ca din cer, ca din imensul spaţiu interplanetar ; pe strada aceea mică şi banală, printre copacii aceia prăfuiţi, maşina mea Lotus albă trebuie să fi părut ceva la fel de exotic ca o capsulă spaţială ; iar eu, lui Jill, în pragul uşii, la fel de neaşteptat ca şi un astronaut.

După o clipă de stupoare, trăsăturile feţei ei s-au înăsprit şi mi-a spus : „Ike te-a trimis ?”

I-am zis ; „Nu chiar, dar am primit un mesaj din partea lui”. Mi-a zis : „Nu vreau să-l aflu”.

I-am spus : „După alîta drum, doar n-o să ai inima să mă trimiţi înapoi la Londra, nu ?”.

Pentru un moment m-am întrebat dacă nu cumva chiar asta o să şi facă. Săraca fată, în mod evident trecuse prin încercări grele. Faţa ei nu mai păstra nimic din aerul acela de strălucitoare sănătate. Se subţiase, în timp ce trupul i se îngroşase ; părea că nu se mai odihneşte noaptea şi aura aceea de minunată linişte interioară pe care o radia lăsase locul unei tristeţi adînci. Intr-un tîrziu mi-a spus : „Mai bine intră” şi s-a dat la o parte ca să-mi facă loc. Era un cămin de om sărac, aşa cum fusese şi al meu în copilărie, de muncitor cu frica lui Dumnezeu ; era o casă din acelea unde-se-trăieşte-în-bucătărie, în care salonul era pe post de cavou, tot numai lustru şi dezolaţie, un fel de sacrificiu neînsufleţit pe altarul principiilor micii burghezii.

Mama ei a venit în salon, încinsă cu un şorţ, cu părul începînd să-i albească şi cu trupul începînd să i se deformeze, dar cu aceeaşi privire frumoasă, liniştită. Cînd a aflat cine eram, n-a prea ştiut cum să se poarte cu mine, să mă considere prieten ori duşman, aşa că pînă la urmă a adoptat tactica unei politeţi pline de prudenţă, întrebîndu-mă dacă n-aş dori o ceaşcă cu

ceai; ceea ce în asemenea cămine nu este altceva decît un simplu reflex pavlovian.

După ce a ieşit din cameră, după ce Jill şi cu mine ne-am aşezat, i-am spus : „M-a sunat de la Nürnberg acum două zile". Ştiam că o să fie un lucru extrem de greu de făcut. în starea psihică în care se afla, chiar şi o pală de vînt se putea transforma în taifun.

„Te-a sunat, *pe tine",* mi-a răspuns ea, iar eu anT început să bat cîmpii despre disperare şi speranţele cele din urmă, în timp ce ea se uita la mine cu privirea aceea fixă, ostilă, în mod evident iritată, umilită de faptul că Ike mă amestecase tocmai pe mine şi întrebîndu-se cam ce ştiu eu din toată povestea asta şi cît anume. în final m-a întrebat : „Bine, şi care e mesajul ?".

Nu i-am zis : „Treacă de la mine", am parafrazat şi i-am spus : „Că s-a răzgîndit. Că e de acord".

„Şi te-a trimis pe tine ca să mi-o spui", a comentat ea.

„Jill, ascultă-mă...", am început eu. Dar ea nu voia. Mi-a spus : „Poţi să-i transmiţi că, dacă are ceva să-mi spună, atunci să mi-o spună personal". I-am zis : „Aşa voi face". Avea perfectă dreptate. I-am spus : „Jill, vreau să înţelegi un lucru. Ştiu că nu mă prea simpatizezi". Nu a negat. „Dar am vrut intr-adevăr să vă fiu de ajutor. Credeam că o să reuşesc".

M-a ascultat fără să mă privească, s-a instalat din nou între noi un lung hiat, apoi mi-a spus : „Nu te învinuiesc cu nimic". Ceea ce, cred eu, era lucrul maxim la care mă puteam aştepta din partea ei.

Cînd am ajuns înapoi la Londra-, l-am sunat pe Ike şi i-am spus că trebuie să vină el personal.

Cît de îndepărtată pare acum, cît de ironică acea imagine, el şi ea, alergînd alături unul de altul. îmi închipui că întotdeauna a fost ceva mult prea romantic pentru ca să poată dura.

11

N-am apucat s-o văd pe Jill înainte de a pleca la Perth ; ca să spun adevărul, m-am temut. Nu de ca, ci de efectul pe care l-ar fi avut asupra mea o eventuală ceartă. Luînd cu mine această povară la douăsprezece mile depărtare, sau. mă rog, cîte erau, şi trebuind să trăiesc sub apăsarea ei, lăsînd-o să mă macine noapte şi zi.

Am sunat-o, totuşi, după ce am vorbit cu Alan şi, dacă ai? fi fost ceva mai prietenoasă, dacă m-ar fi încurajat cîtuşi de puţin, *atunci* m-aş fi dus pînă la Manchester. Dar nicidecum, a fost ia fel de rece, nu puteam să pricep, i-am spus : „Uite ce e, sini de acord. Dacă vrei copilul, atunci fă-1. Te rog, *crede* ce-ţi spun". „Foarte bine, Ike", a fost tot ce mi-a răspuns ea.

I-am zis : „Asta-i tot ce ai să-mi spui : foarte bine

„Da", mi-a răspuns ea. „Da, tot şi nimic altceva". Mi se părea că o să-nceapă să plîngă ; apoi a pus receptorul în furcă. Nici tu ce mai faci, nici tu cum o mai duci. Aşa că m-am întors la Londra ca să mă întîlnesc cu echipa şi n-am mai sunat-o deloc, ceea ce recunosc că n-a fost tocmai bine, dar, aşa cum am mai spus, mă temeam.

I-am scris, totuşi, spunîndu-i că mă *schimbasem* într-adevăr, că o iubeam şi dacă nu venisem s-o văd înainte de a pleca, asta fusese numai din cauza dispoziţiei ăleia ciudate pe care o ai înaintea unui eveniment de o asemenea importanţă, lucru pe care ea, fără nici o îndoială, avea să-l înţeleagă mai bine decît oricine, cunoscîndu-mă pe mine şi cunoscînd şi genul ăsta de competiţii.

Nu m-am dus nici acasă ■— n-aş fi putut suporta, Jill nefiind acolo – şi am rămas la Lancaster Gate împreună cu echipa. îmi părea rău că nu vine şi Helge, mi-ar fi plăcut într-adevăr să fie alături de mine, deşi într-un fel era mai bine aşa.

în ultimele două săptămîni nu s-a mai antrenat la Centrul sportiv. Mi-a spus că se luase Kurt de ea, zicîndu-i să mă lase în pace, pentru că se apropie un moment important şi

că ar trebui să se mai gîndească puţin şi la cei din jur. Mi-a povestit :

„I-am zis că tu nu eşti copil, că ştii şi singur cit de importantă e cursa. I-ara spus să nu forţeze nota. I-am zis : «Lui îi poţi zice ce să facă, dar nu mie, asta să fie clar»„. S-a dat totuşi la fund şi bine a făcut, fie vorba între noi ; acum mă duceam singur la Frankfurt sau ne întîlneam undeva, pe drum, şi venea ea să mă ia cu maşina. Maşina aia împuţită. Odată mi-a spus : „Ştii ce cred că i-ar plăcea lui Kurt ? Nici bărbat, nici femeie, pur şi simplu maşină, să poată măsura totrşi, cînd nu alergăm, să poată să ne oprească apăsînd un buton”.

într-un fel, Kurt era asemeni lui Sam ; dacă priveai lucrurile din afară ţi se păreau diferite şi un pic cam aiurea, dar, deşi Helge era şi ea alergătoare, deşi se antrena şi ea cu Kurt, pentru ea situaţia nu putea fi aceeaşi ; mai întîi pentru că era fată şi apoi alergarea pentru ea nu era decît un *hobby.* Trebuia să pătrunzi pînă în străfunduri pentru a putea înţelege.

A fost a dracului de lungă călătoria în Australia, chiar şi cu avionul, decolam şi aterizam din nou, decolam şi aterizam din nou. Cum apucam şi noi să aţipim un pic, cum ne dădeau iarăşi afară din avion.

Desigur, scandalul de rigoare a avut şi el loc, de data asta apropo de cît ar trebui să primească de pildă căpitanul echipei. N-am vrut să mă amestec, şi-aşa aveam destule pe cap.

Eram sigur că pînă la urmă Ron Vane avea să găsească prilejul să se ia de mine în timpul călătoriei şi pînă la urmă a tă- bărît asupra mea după ce am plecat din Los Angeles. Gargara obişnuită : cît de mult s-a bucurat de rezultatele mele. Mi-a zis : „Ce ţi-am spus eu, Ike ? N-am avut dreptate ? Vezi şi tu : imediat cum ţi-ai schimbat antrenorul. Ar fi trebuit s-o faci mai de mult”. M-am mulţumit să dau din cap ; n-avea nici un rost să mă întind la vorbă cu el.

Kurt urma să vină şi el la Perth ; dar şi Sam, altă bătaie de cap. Pregătise vreo doi băieţi din ecliipă, Jack Scott, alergător de garduri, şi Ronnie Black, pentru proba de 880. Mă antrenasem o bună bucată de vreme cu Jack, dar tipul celălalt mi-era complet necunoscut. Nu prea vorbeau ei cu mine, atîta doar că mă tot priveau şi comentau chestii pe care eu nu reuşeam să le aud ; îmi cam imaginez eu ce le spusese Sam despre mine.

Cînd am ajuns acolo, m-am simţit ca în bătrînul Cardiff. Bineînţeles, nu clima şi nici oamenii, australienii, ci atmosfera de acolo, complet diferită de aceea proprie Jocurilor Olimpice, mai curînd ca la o petrecere. Eram cazaţi în bungalow-uri, eu împreună cu Peter Carson,

celălalt alergător de o milă, pe care, într-un fel, îl invidiam. N-avea nici o şansă, putea să se distreze în voie, în timp ce eu pînă la finală nu puteam să mă gîndesc la nimic altceva.

În prima mea zi pe pista de antrenament împreună cu Kurt, l-am întîlnit pe Cooper ; a fost foarte prietenos. S-a apropiat de mine cu mîna întinsă şi mi-a zis : „Salut ! Sper că, de data asta, nici unul dintre noi n-o să cadă".

I-am strîns mîna şi i-am spus : „Şi eu sper la fel" şi, mă rog, chestii de-astea. M-a întrebat dac-aş vrea să alerg cîteva tururi împreună cu el, dar i-am spus nu, mulţumesc, mă antrenez cu Kurt. A zîrnbit şi a spus : „O. K., ia-o încet" şi s-a îndepărtat de unul singur. Era un tip destul de simpatic, dar, chiar şi cu el, nu ştiai niciodată, trebuia să fii cu mare băgare de seamă înainte de o cursă ca asta. Probabil că n-avusese nici o intenţie anume, însă pe de altă parte, poate că bătuse un apropo cum c-aş fi supraantrenat, c-ar trebui acum să mai slăbesc ritmul, în ceea ce-l privea pe el avînd perfectă încredere în forţele sale. Sau altceva, dacă de pildă *aş fi alergai* totuşi cu el, ar fi putut să nu fie decît o simplă plimbare, dar ar fi fost la fel de posibil să facă şi el ca mulţi alţii, adică să ţîşnească după cîteva tururi, lăsîndu-te cu ochii în soare şi zdruncinîndu-ţi *propria* încredere.

În ziua a treia, de ce mi-era frică, de aia am avut parte. M-am întîlnit cu Sam.

Pînă în momentul ăla reuşisem să mă feresc din calea lui. Venise şi el la vreo cîteva concursuri în care alergasem, dar nu cred că se omora să stea de vorbă cu mine mai mult decît mă omoram eu. Odată, acolo la White City, i-am făcut semn cu capul şi i-am zis : „Totul e în regulă, Sam ?", dai' el mi-a întors spatele, aşa că mi-am zis în sinea mea n-ai decît şi mai, du-te dracului. Insă de data asta voia să-mi pună pielea pe băţ ; era lucru cert. îmi dădeam seama foarte bine după felul în care se uita la noi, adică la Kurt şi la mine, cu pieptul scos în afară, o mînă în şold, holbîndu-se şi rînjind în stilul lui caracteristic.

I-am dat un ghiont lui Kurt şi i-am spus : „Uite-l pe Sam". S-a uitat şi el şi a spus : „Eu n-am nimic de împărţit cu el". I-am zis : „*Tu* poate că n-ai, dar el are".

Jack şi cu Peter erau acolo, pe pistă ; Sam îi pusese să facă sprinturile lui alergare-oprire. N-aveam încotro, trebuia să trecem prin dreptul lor ca s-ajungem la linia de start. I-am zis : „Bună dimineaţa, Sam", dar, în loc să-mi răspundă, s-a întors către oamenii din jur, era ceva lume adunată acolo, şi a ţinut următorul discurs :

„Doamnelor şi domnilor, aveţi acum prilejul să vedeţi două tipuri de antrenament în plină acţiune. Unul dintre ele este me-

1

toda antrenamentului cu intervale, utilizată de profesorul Giesemann, pe care îl vedeţi aici, o metodă care, după opinia *mea,* îi transformă pe alergători în roboţi. Veţi putea vedea toate caracteristicile metodei profesorului Giesemann ; asta este tot ce face el. Metoda *mea,* aşa cum bine ştiţi, nu este înrobită spaţiului delimitat de pistă. Ea cere utilizarea unor spaţii în care atletul să poată alerga liber, preferabil într-un decor agreabil .şi care inspiră. Ea are nevoie de copaci, şi de dealuyi, şi de iarbă. Cei doi alergători ai mei, Jack şi Peter, nu fac dccît să tălmăcească pentru dumneavoastră, pe pista de aici, ceea ce s-a făcut la Londra.

Dar asta exact aşa cum trebuie ; sau cel puţin aşa cum cred *eu* că ar trebui. Un atlet pregătit în mod corespunzător nu are nevoie să se forţeze chiar înainte de cursă. Metodele profesorului Giesemann, în schimb, sînt mecanice. Roata morii se învîrteşte numai într-un singur ritm şi într-un unic sens. Asta nu înseamnă că atletul pe care el îl antrenează, Ike Low, nu poate înregistra o victorie în cadrul acestei competiţii. Timp de ani de zile a beneficiat de tipul meu de antrenament, şi asta nu se poate pierde în cîteva luni.

Dacă va cîştiga, sînt unii care vor spune că a făcut-o mai curînd în ciuda metodelor mele, dccît datorită lor : că a făcut-o mulţumită antrenamentului desfăşurat sub direcţia profesorului Giesemann. Prieteni, acest lucru o să mă distreze la culme. De mult mi-am pierdut plăcerea şi respectul pentru aclamaţiile publicului ; răsplata constă în realizările atleţilor mei, chiar şi atunci cind aceştia cad în mîinile rivalilor şi denigratorilor mei. Ştiu prea bine, şi la fel ştiu şi ei, cui îşi datorează succesul. Nu le păstrez nici un resentiment atunci cind mă părăsesc ; numai atît, îmi pare rău pentru ei. îmi pare rău că trebuie să renunţe la un tip de antrenament care a fost conceput în mod raţional pentru atlet, pentru ceea ce constituie esenţa atletului.

11 aveţi aici pe cel care ar fi putut să fie cel mai mare alergător de o milă pe care l-a văzut lumea vreodată. Uitaţi-vă cit de frumos se mişcă. Eu l-am învăţat să se mişte aşa. Dacă este cinstit, o va recunoaşte. Mi-e teamă însă că nu va atinge niciodată culmea capacităţii sale ; iar eu nu-l voi mai antrena niciodată, chiar dacă ar fi să se întoarcă din nou la mine şi să mă implore. Nu există cale de întoarcere. O dată

ce un atlet mă părăseşte, ruptura este irevocabilă. Relaţia noastră constă în ceva mai mult dccît simpla pregătire fizică ; tot aşa cum constă în mult mai mult dccît simpla condiţionare mecanică.

Priviţi-l ; priviţi un mare atlet care şi-a trădat posibilităţile latente".

Şi apoi, ca să fie tacîmul complet, chiar a doua zi, o scrisoare de la ea.

Dragă Ike,

M-aîh gîndit mult dacă să-ţi răspund sau nu. De nenumărate ori am început, ca să mă opresc după ce scrisesem cîteva rînduri. Este atît de greu să exprim în cuvinte ceea ce simt şi la fel de greu să-mi aştern gîndurile pe hîrtie.

N-o să încep prin a-ţi face reproşuri pentru felul în care te-ai purtat cu mine. Acum mi-am dat seama că. de fapt, n-a fost vina ta şi că n-aveai cum să te porţi altfel. Am înţeles pînă şi faptul că noi toţi care ne-am aflat în jurul tău, mă includ şi pe mine, te-am ajutat să fii ceea ce eşti.

Nu intenţionasem să încep aşa, recunosc, dar aici, la noi, nu prea ai altceva de făcut decît să stai şi să te gîndeşti. Iar eu m am gîndit atît de mult. La început n-am vrut să-ţi spun despre copil şi în nici un caz nu aşa cum s-a întîmplat, imediat ce ai venit acasă de la Moscova. A fost o mare greşeală, ia început am vrut să nu-l pîistrez, pe cuvintul meu că aşa am vrut, pentru că mi-am adus aminte. Ia fel ca şi tine, de ceea ce hotărîsem amîndoi. Dar. cînd a fost s-o fac. n-am putut, îl doream atît de mult şi mai ales, dacă vroi sau nu să mă crezi, din cauza ta. Pentru că te iubeam şi pentru că era copilul tău.

Nu-ţi ccr să înţelegi. Dar pur şi simplu nu puteam să-i las să mi-l omoare şi să mi-l arunce, Ike, pentru că asta ar fi însemnat să mă omoare pe *mine.* N-aş mai fi fost niciodată aceeaşi.

Şi a fost un lucru lipsit de inimă din partea ta, deşi bănuiesc că nu ţi-ai dat seama, să mi-l trimiţi pe Alan, în loc să vii tu însuţi să stai de vorbă cu mine. Cum ai putut să faci una ca asta ? Cum ai putut să-i *spui* lucruri pe care ar fi trebuit să le ştim numai tu şi cu mine ? Niciodată n-am avut încredere în el. Mă face să mă simt ca o maimuţă închisă în cuşcă, la care lumea se uită printre zăbrele, şi continui să cred că este gelos pe tine, şi continui să cred că are o părere proastă despre mine, orice mi-ai spune. Cred că s-a bucurat că ne-am despărţit, deşi s-a purtat atît de frumos cînd a venit să mă vadă.

Ike, sper că vei cîştiga cursa, sper din toată inima. Ştiu ce lucru important este pentru tine, mai important docil; orice pe lume. Mi-am dat seama de aceasta înainte de a afla despre copil, dar într-un mod oarecum detaşat. Cînd mi-a sărit în ochi atît de evident în seara aceea, m-a durut îngrozitor. Numai dumnezeu ştie cît de mult vreau să cîştigi, aşa cum vreau încă

şi mai mult să cîştigi la Tokio, dar acum, cu acest copil pe care îl port în mine, n-am încotro, Ike, nu pot să cred că există ceva mai important pe lumea asta decît copilul meu.

Cînd Pai părăsit pe Sam m-am bucurat şi ara fost alît de uşurată pentru că simţeam că o să te regăseşti pe tine însuţi şi că o să *fii* tu însuţi, aşa cum el nu ţi-ar fi îngăduit-o niciodată. Dar am impresia că nimic nu s-a schimbat. Kurt nu-ţi dă ordine aşa cum făcea Sam, nu pare să fie aşa de pornit împotriva mea cum era Sam, dar pare totuşi să te ceară şi *el* trup şi suflet. în felul lui. Din cauza asta ţi s-a părut ciudat felul în care am vorbit cu tine la telefon ultima oară. M-am tot gîndit şi încă mă mai gîndesc, mie cc mi-a mai rămas şi ce-i va mai rămîne copilului, atunci cînd se va naşte ?

Ştiu, rni-ai spus ca eşti de acord, dar poate că o spui pur şi simplu pentru că n-ai încotro. Iar eu n-am cum să pretind că după ce copilul se va naşte îţi voi putea acorda toată atenţia şi grija cu care te-ai obişnuit să fii înconjurat. Ţi-aş da tot ceea ce sînt în stare să-ţi dau, dar am sentimentul acesta îngrozitor, că pentru tine niciodată nu va fi destul.

Să ştii că te iubesc şi acum. Mă rog pentru tine ca să cîştigi Dar mă tern pentru noi doi, Ike, Ai răbdare cu mine.

Asta-rot mai lipsea

Ike, fostul tău antrenor. Sam Dee, a participat şi el la emisiunea noastră şi, după cum reiese, el consideră că ai făcut o mare greşeală cînd ţi-ai schimbat stilul de antrenament.

Mda, păi e normal să spună aşa. nu ?

Tu ce crezi, ai avut dreptate să procedezi astfel ? în caz contrar n-aş fi făcut-o, nu-i aşa ?

Ai putea să ne spui cile ceva despre diferenţa care exişiă între sistemul lui Sam şi cel pe care l-ai adoptat acum, cu profesorul Gicsemann ?

Da, păi c un antrenament cu intervale, nu ? Adică mă refei la sistemul lui Giesemanil. De pildă, faci patru sute de metri . două tururi de cîte două sute de metri, cu un interval între ele.

Şi metoda lui Sam ?

Metoda lui Sam se bazează mai curînd pe cros. Urcat şi co- borît dealuri cu diferite viteze : nu prea lucrează pe pistă.

Şi de ce te-ai hotărît să faci această schimbare. Ike ?

M-am antrenat cu Sam timp de cinci ani. începusem să alerg prost şi simţeam că am nevoie de o schimbare.

Sam consideră, se pare, că profesorul Gicsemann îşi transformă alergătorii în adevărate sisteme programabile.

în ce ?

în roboţi. Eşti de acord cu asta ?

Mda După cum bine vezi, îmi şi iese o sîrmuliţă pe după ureche,

Cum priveşti această cursă ? Eşti încrezător ?

Cred că trebuie să ai încredere în tine, altfel n-ai nici o şansă.

Principalul tău rival este Terry Cooper, nti-i aşa ? Deţineţi împreună recordul mondial.

Foarte adevărat.

Ai vreun plan care să te ajute să-l învingi ?

Mda. Să alerg mai repede decît el.

Startul în finala probei de o milă. Ike Low, marea speranţă a Angliei. 11 puteţi vedea, pare foarte încordat, aşa cum de altfel este şi normal.

Ia uită-te acum la el ; fir-ar al dracului, nu ştiu cum poate să fie atît de calm. Poate că de fapt nici nu e. Vrea să mă ducă de nas.

Iar acum – Terry Cooper. Codeţinător, împreună cu Low, al recordului mondial în proba de o milă, omul, pe care va trebui să-l învingă pentru a-şi păstra titlul pe care l-a cîştigat acum patru ani la Cardiff. Cooper pare a fi foarte, foarte calm. în vîrstă de douăzeci şi şase de ani, studiază biologia marină la Vancouver.

Unde-i Sâni ? Parcă l-am zărit pe-aici, prin dreptul pistei. Dumnezeule, sper că doar mi s-a părut.

Low a obţinut la Los Angeles cel mai bun timp înregistrat anul acesta în cursa de o milă, egalînd astfel recordul mondial deţinut de Cooper. Pînă acum, cei doi nu s-au întîlnit niciodată într-o competiţie în aer liber. Singura lor întîlnire a avut loc la Madison Squarc Garden, unde Low s-a împiedicat şi a căzut la scurt timp după start, Cooper cpntinuîndu-şi cursa şi cîştigînd-o. Amîndoi s-au calificat cu uşurinţă în semifinale, fără a se dovedi necesari timpi sub patru minute. Deci, jocurile sínt făcute. Cooper pe culoarul doi, Ike Low pe culoarul patru.

Ce senzaţie ciudată am în stomac, parcă m-ai strînge o gheară. Ziceam că am trecut de faza asta.

lată-i că pornesc : şi ce *start* are Low ! Aleargă ca într-o cursă de sfert de milă. Iar Cooper e pe urmele lui. Cooper a acceptat provocarea. O uimitoare explozie de energie din

partea ambilor alergători.

Doamne, tot după mine e ! Na, ia tu conducerea şi mai du-te dracului !

Aşa cum puteţi vedea, Cooper l-a depăşit totuşi pe Low. Turul se încheie cu o distanţă de mai puţin de un yard între cei doi alergători. Cecil, cît s-a înregistrat după primai tur ?

Cronometru! meu arată 54,2, George. Un tur incredibil. Nu înţeleg cum de speră să poată păstra un asemenea ritm.

Australianul Gogan, al treilea, s-a pierdut în spate, la vreo douăzeci de yarzi *buni.* Singura lui şansă ar fi ca cei doi să clacheze.

Blestemat să fie, îşi bale joc de mine ; trebuie să încetinească, *trebuie.*

Un ritm într-adevăr fantastic. Care în mod inevitabil începe acum să slăbească.

Cel puţin aşa ar trebui să cred. Acuma lasă-I dracului să rămînă acolo, în faţă.

Şi după acest tur doi, Cecil, cît s-a înregistrat pe cronometrul tău.

55,4, George, atîta arată cronometru!.

Un tur mai puţin rapid decît primul şi, totuşi, un timp *foarte* bun.

Un timp remarcabil de bun. Dacă menţin acelaşi ritm, am putea avea un nou record mondial.

Acum, Cooper pare să se desprindă din nou, a creat o breşă de aproximativ cinci yarzi. In mod cert, Low nu-şi poate permite să-l lase să-şi mărească avantajul.

Da' nu-mi vine să cred. Se mişcă de parcă ar putea-o ţine aşa pînă în vecii vecilor.

Da : Low vine din urmă şi la timp, înainte de semnalul clopotului. Acest ultim tur trebuie să fie *senzaţional.* Ce timp s-a înregistrat în turul trei, Cecil Partridge ?

Un 57,3, George.

Un tur alergat mai slab.

Relativ slab. Cred că era inevitabil, după ritmul pe care l-

au imprimat în primele două tururi.

Şi continuă să fie o cursă cu numai doi protagonişti Cooper şi Ike, imprimînd din nou un ritm *incredibil.*

Acuma, trebuie să-l prind din urmă, *acuma ?*

Amîndoi şi-au dat drumul la *maximum ;* Cooper se mişcă splendid, dar Low se menţine chiar în spatele lui. Sînt în linie dreaptă : nici o modificare. Acum, Low începe încet să cîştige teren. Sînt umăr la umăr 1

Durerea. Nu mai pot. Lasă-l să cîştige el. n-are detât să cîştige el, fir-ar al dracului !

Trec de turnantă, au intrat pe ultima linie dreaptă, se apropie de linia de sosire *tot* umăr la umăr !

Acuma trec, am trecut 1

Şi Low obţine un uşor avans ! Mai sînt cincizeci de yarzi şi e doar cu un pas înaintea lui Cooper ! Acum sînt din nou la acelaşi nivel 1 Acum conduce Low 1

Hai, cedează, blestcmatule 1

Şi Low a cîştigat ! Low rupe panglica cu un avans de un yard faţă de Cooper. Ce finiş 1 Ce finiş uimitor al tînărului englez ! Cecil Partridge, poţi să ne spui timpul final ?

3 : 54,7, George. Cu numai două zecimi de secundă peste recordul mondial pe care îl deţin în comun.

Dar ce splendidă cursă ! Şi ce minunată performanţă a londonezului în vîrstă de douăzeci şi patru de ani, reprezentant comercial al unei firme de articole sportive ! Deci, o nouă medalie de aur pentru Anglia, cîştigată de Ike Low cu un timp pe care *noi* îl considerăm a fi 3 : 54,7.

Ceea ce, George, ar reprezenta un nou record al Jocurilor Common wealth-ul ui.

Ceea ce, aşa cum l-aţi auzit pc Cecil Paitridge, ar reprezenta un nou record al Jocurilor Commonwcalth-ului.

Sînt mort. Pentru numele lui dumnezeu, lăsaţj-mă în pace. Simt că-mi vine să vărs.

Iată-l pe Cooper dînd mina cu Low, cit *fair play* din

partea acestui canadian.

Mda, ai alergat frumos, Terry.

Da’ nu pot să pricep de unde are atîta putere.

Mulţumesc, Kurt.
Şam e acolo, se uită Ia mine. Cu zîmbetul ăla. N-ai decît să crezi ce-ţi place şi dracu să te pieptene.

Da. Bravo şi ţie. Ai alergat bine.

Atunci am crezut că o să mor Am crezut Intr-adevăr că o să mor.

Sam a intrat apoi în scenă cu o declaraţie ciudata, prin care îşi asuma toate meritele, bineînţeles : ,,A cîştigat, pentru că l-am învăţat eu să doboare bariera suferinţei.”

Şi, brusc, am avut o revelaţie – limbajul lui Sam este sintetic – un corolar pentru ceea ce gindisem cu înainte. încep să înţeleg că ceea ce urmăreşte Sam, deşi fără să-şi dea seama, este un fel de renaştere prin suferinţă. Atletul trece prin *Valea stăpînită de umbra morţii,* prin bariera suferinţei, şi se naşte pentru a doua oară printr-un miracol. Sînt sigur că e ceva în genul ăsta sau cel puţin ceva asemănător, şi de bună seamă că şi alergătorii o intuiesc, pentru că altfel n-ar accepta niciodată să treacă printr-un astfel de chin.

în timp ce Giesemann şi toţi ceilalţi, cu vorbăria lor mor-« bidă despre sacrificiu, urmăresc mai mult sau mai puţin acelaşi lucru. Ascetismul, viaţa închinată unui ţel, purificarea prin suferinţă, doamne, oare trebuie cu toţii să fim iniţiaţi în acest ritual înainte de a putea cîştiga o medalie de aur ?

.Mergătorul de o milă Ike Low, eroul medaliat cu aur al Angliei la Jocurile Commonwealth-ului de la Perth, a fost în-

timpinat ieri la aeroport de soţia sa Jill, tînara care ar fi putut cîştiga o altă medalie dc aur pentru Anglia. Dar Jill, care aşteaptă un copil ce se va naşte în luna aprilie a anului viitor, a trebuit să se retragă din echipă.

„Nu mi-a părut chiar atît de rău pentru mine – a declarat sprintera brunetă, în vîrstă de douăzeci Şi trei de ani – dar aş fi vrut atît de mult să fiu acolo, să-l văd pe Ike cişţigînd. Eram sigură că va reuşi.”

Sînt însă speranţe pentru o dublă medalie olimpică la Tokio, peste doi ani. Jill ne-a declarat : „După ce se va naşte copilul, nutresc marea speranţă de a-mi relua activitatea sportivă. În definitiv multe mame o fac”.

12

Era cel mai minunat lucru pe care l-aş fi putut spera şi ultimul la care m-aş fi gin di t ; mi s-a tăiat răsuflarea. Din încăperea vămii, privea prin uşă spre mulţimea care venise să ne întîmpine ; la început nu mi-a venit să-mi cred ochilor, apoi mi-a zîmbit şi mi s-a părut într-adevăr ceva extraordinar, nici- cînd nu mă bucurasem atît de mult s-o văd zîmbind.

Fiind acum sigur că e ea, i-am făcut semn cu mîna şi ea mi-a răspuns ; a şi zis ceva, dar bineînţeles că n-am auzit nimic.

Totul era perfect, totul se rezolvase. Adevărat că primisem o telegramă de la ea, FELICITĂRI, IUBITULE, dar asta putea să însemne orice sau putea- să nu însemne nimic ; nu-mi pr ea dădusem eu frîu imaginaţiei pe chestia asta. Şi, de fapt, ca să fiu sincer, mă încurcasem între timp cu păpuşica aia sud-africană, o scrimeră brunetă cu un trup micuţ, nemaipomenit, care-mi amintea puţin de Jill.

Da' uite că era colo şi nimic n-ar fi putut să mă bucure mai mult, ne zîmbeam unul altuia şi ne tot făceam semne cu mîna, în timp ce aşteptam ca tîmpitul ăla de la Serviciul Vămii să termine cu răscolitul prin valiza mea ; mi-a zis : „Da' vreo medalie de aur n-aveţi ?", iar eu i-am spus : „Am vîndut-o". O aveam în buzunar ; i-am arătat-o, pe urmă am ieşit în sfîrşit de acolo şi am îmbrăţişat-o pe Jill. Nici nu-mi păsa de camerele alea împuţite de luat vederi. Am stat acolo nu ştiu cît sărutîndu-ne, ca şi cînd amîndoi am fi vrut să recâştigăm timpul pierdut cît nu fusesem împreună.

Venise cu maşina. M-am suit la volan şi am pornit spre casă. Pe drum n-am stat prea mult de vorbă, ne zîmbeam unul altuia din cînd în cînd şi din nou ne sărutam aşteptînd la vreun semafor, mă rog; pe urmă, cum am ajuns acasă ne-am urcat în pat şi acolo am rămas ; era nemaipomenit, ne-am iubit aşa cum n-o mai făcusem niciodată, aşa cum nu se poate spune în cuvinte, iar cînd nu făceam dragoste, nici atunci nu ne spuneam nimic, rămîneam înlănţuiţi, privindu-ne din cînd în cînd, zîm-

bind.

Am începui, din nou să ne antrenăm împreună, şi asta m-a bucurat. îşi reluase slujba la şcoală, dai-, ori de cîte ori putea, ieşea cu mine pe pistă. Am tot vorbit despre cum avea să meargă şi ea la Tokio, să alerge pentru Marea Britanie, după ce se va naşte copilul ; începusem să mă obişnuiesc cu ideea copilului. Nu pot să spun că-mi pierdusem minţile de fericire, dar acum puteam oarecum să-mi imaginez cum aveau să decurgă lucrurile. Niciodată nu fusesem mai apropiaţi unul de altul ca acuma şi cînd copilul avea să vină pe lume, prea multe *n-ar fi trebuit* să se schimbe, aveam să ne *descurcăm* noi.

Acum mergeam cam o dată pe lună la Nürnberg, iar cu Kurt vorbeam la telefon la fiecare zece zile sau cam aşa. Prima oară cînd m-am întors acolo eram puţin cam neliniştit din cauza ui Helge ; speram din toată inima să nu dau ochii cu ea. mă temeam că dacă are să afle că *vin* o să se înfiinţeze, dar cînd am văzut că nu apare, ei bine, culmea e că mi s-a făcut dor de ea.

A doua oară, cînd m-am dus la Nürnberg, m-a sunat. Mi-a zis : „Ce-i cu tine, nu mă mai suni ?" şi cînd i-am auzit vocea s-a îiitîmplat ceva cu mine, ceva ce aş fi dat orice să nu se-ntîmple, am avut un adevărat şoc. I-am zis : „Mda, păi uite, prima dată am stat foarte puţin", iar ea a rîs, mi-a spus : „Oricum, felicitări pentru medalie", făcind ca totul să pară aşa, ca o farsă, ceea ce era o altă trăsătură a ei.

Problema era că în momentul acela mi-am dat seama că n-am cum ş-o evit, nu numai pentru că voiam să mă culc cu ca – pornire pe care am avut-o de altfel încă din clipa în care i-am auzit vocea –, dar mai ales pentru că orice scuză aş fi inventat, ea mi-ar fi rîs în nas, făcîndu-mă astfel să mă simt ca un idiot

Aşa că atunci cînd mi-a spus ..Vino la Frankfurt în seara asta" nu i-am răspuns nu, aşa cum de altfel aş fi dorit, nu i-am răspuns nimic, pentru că nu *.ştiam* ce să-i răspund şi cred că ea şi-a dat seama, pentru că a rîs din nou şi mi-a zis : ..O.K., ne întîlnim la locul ştiut, vin să te iau pe la şapte", adică din- ti'-o staţie de autobuz la o milă depărtare de Nürnberg.

În următoarele patru ore, cred că trebuie să mă fi gîndit şi iarăşi răzgindit de vreo douăzeci de ori. M-am hotărît să nu mă duc, să nu mă duc cu nici un chip ; după aia mi-am zis că, dacă nu ma duc, o să mă sune din nou, pentru că ea nu era ca

celelalte ţipe, care la una ca asta s-ar fi considerat jignite ; pentru ea n-ar fi fost decît o glumă.

Aşa că eram la post cînd a'apărut în maşina ei decapotabilă, cu părul fluturînd în vînt, arătînd nemaipomenit, şi, odată ce-am dat cu ochii de ea, n-a mai existat cale de întoarcere, am reînceput s-o doresc la fel ca înainte.

În pat mi-a zîmbit şi mi-a spus : „Acum deci eşti din nou cu soţia ta".

I-am zis : „Mda". Nu mi-a făcut niciodată plăcere să vorbesc cu ea despre Jill, chiar şi atunci cînd Jill şi cu mine eram certaţi. Mi-a spus : „Şi pentru asta eşti aşa de timid ?". I-am zis : „Poate", iar ea mi-a spus : „Oi fi fost la fel de timid şi în Australia ? Nu cred !" şi a rîs. N-avea nici cea mai mică noţiune despre bine ori rău. Cum am mai spus, ce voia, aia şi lua, fă- cîndu-ţe să te simţi la fel, să faci ce ai chef şi nici să nu-ţi pese. Ceea ce într-un fel uşura lucrurile, pentru că totul ţi se părea a fi ireal, ca un vis, nu numai pentru că te găseai undeva departe de casă – un lucru care contribuie şi el la crearea senzaţiei ăsteia –, dar mai ales datorită *ei* şi felului în care te făcea să priveşti lucrurile. Plecai de-acasă, ceea ce *era* ceva real, intrai împreună cu ea în această lume a visurilor şi te reîntor- ceai apoi din nou în real.

Odată m-a întrebat : „Nevasta ta ştie despre noi ?". I-am spus : „Nu, cred că nu". Mi-a zis : „Adică vrei să spui, *speri* că nu" şi mi-a venit în minte ideea că ei, de fapt, i-ar fi făcut plă- cere, adică s-ar fi bucurat grozav ca Jill să ştie.

Din cînd în cînd aveam impresia că Jill bănuieşte ceva ; mai ales cînd mă întreba despre Helge, ori de cîte ori apărea cîte ceva despre ea prin ziare ; apoi felul în care se uita la mine, tonul pe care îl avea cînd îmi vorbea, dar niciodată nimic direct, îi ziceam : „Doar ţi-am spus că Helge nu se mai antrenează cu mine", iar ea mă privea de parcă n-ar fi fost sigură dacă spun adevărul.

Din cînd în cînd mă întîlneam cu Helge *intr-adevăr* în Nürnberg, un oraş care îmi plăcea, cu clădirile lui vechi, cu biserici şi, mă rog, cu chestii dintr-astea. M-a dus la un muzeu unde erau expuse o groază de tablouri făcute de nemţi, care chiar mi-au plăcut ; şi culorile, şi feţele alea bătrîne, noduroase: dar pentru mine, o jumătate de oră a fost arhisuficient. Ceea ce, bineînţeles că a amuzat-o, cum de altfel o amuza totul ; efectiv îmi dădeam seama că asta ş.i *vrea,* adică să vadă că m-am săturat, ca să poată face caz de chestia asta. Mi-a spus : „Numai alergarea, nimic în viaţă decît alergarea !". I-am zis : „Nu-i ade-

várat”, iar ea mi-a spus : „Nu, nu. mai e şi asta 1” şi m-a luat în braţe. Niciodată nu-i păsa de ce-ar putea crede ceilalţi despre ea.

Şi deci sîrit din nou împreună : reuniţi – sînt absolut convins – de medalia de aur. de acea euforie care i-a cuprins pe amîndoi. Adevărată ironie a sdartei, dacă stai să te gîndeşti că tocmai medalia de aur. această *goană* după medalii de aur părea să fie lucrul care-i desparte.

Ba chiar au reluat poza din tabloid „Loialitate”, amîndoi navigând alături pe pista de la CrVstal Palace. M-am antrenat acolo cu ei o singură dată ; plutea ceva în aer, ca o răceală, de parcă noua înţelegere la care ajunseseră implica şi un ţap ispăşitor : eu. Ştiam prea multe, fusesem invitat să pătrund prea mult în intimitatea lor şi acum erau nerăbdători să scape de mine. îi stînjeneam. Nu faptul că s-ar fi purtat nepoliticos cu mine, dar apăruseră anumite inflexiuni ciudate. în ceea ce o priveşte pe Jill, ele existaseră dintotdéauna, venind însă de la Ike, erau pentru mine ceva cu totul nou. îmi pare rău, dar cred că-i înţeleg.

Şi e oare o răutate din partea mea să mă întreb dacă această structură reconstruită este destul de puternică pentru a rezista în continuare, pentru a putea ţine piept copilului, Olimpiadei care se apropie ?

Cît despre Tokio : Şam a şi început să prorocească venirea zilei de apoi. M-am întîlnit cu el la o competiţie pe teren acoperit.

„Fină la Perth, timpul a fost prea scurt, ca roadele muncii mele să fie distruse. Mult prea scurt pentru ca Ike să poată fi corupt, transformat intr-un robot. Dar pînă la Jocurile Olimpice mai sínt doi ani şi în acest răstimp chiar şi baza pe care am pus-o eu poate fi treptat anihilată”.

I-am spus : „N-ar fi ceva îngrozitor dacă totuşi cîştigă la Tokio, Sam ?”, însă degeaba încerci să-l prinzi în cursă pe Sam. Mi-a răspuns : „Ba deloc. M-aş bucura nespus de mult să cîştige la Tokio, atît pentru el, cît şi pentru ţara sa. Dar în prezent nu prea văd cum ar putea reuşi. Singura iui şansă ar fi să şe reîntoarcă la mine în timp util, dar, aşa cum am mai spus, problema nici nu se pune. în aceşti doi ani,Giesemann va ucide în el dorinţa de a alerga. îl va transforma într-un alergător de tururi, nu de curse. Capacitatea unui atlet nu poate fi măsurată în laborator şi nici calculată pe baza unor instrumente. Nu poţi cîntări ori măsura spiritul omenesc.

Acestea sînt metode *teutonice,* iar Ike nu e german, ci

englez”.

Cred că ar putea să aibă dreptate ; dreptate, în sensul că Ike nu o să cîştige la Olimpiadă. Doi ani reprezintă un răstimp extrem de lung, antrenamentul cu intervale *am putea* spune că este o activitate stereotipă, lipsită de viată, însă tocmai de antrenamentul lui *Sam* se săturase Ike ; lucru de care nu se pomeneşte aproape deloc. Întreaga farsă constă în fapt-wl că dacă finala olimpică s-ar alerga acum, mă îndoiesc că ar putea exista cineva care să-i poată ţine piept lui Ike. Cooper nu cred că-l va mai putea învinge vreodată ; şi în nici un caz nu în contextul vreunei competiţii importante. Un alergător care pierde o cursă de genul acesta este mai curînd ca un boxer de categoria grea învins în lupta pentru titlul mondial. E foarte posibil să fi pierdut la limită, dar a fost înfrînt intr-o măsură atîl de covîrşitoare, incit nu va mai fi niciodată acelaşi. O înfrîrigere fizică, bineînţeles. în cazul unui alergător'. înfrângerea fizică poate fi mai puţin importantă – cel puţin în aparenţă –, însă înfrângerea psihologică este covîrşitoare.

Mi-ar plăcea să mă duc la Ike şi să-i spun : „Retrage-te. Renunţă cit încă eşti în frunte, fii tată, întemeiază-ţi o familie adevărată” şi sînt sigur că în străfundurile inimii ei Jill simte aceeaşi pornire. Dar, bineînţeles, ar fi inutil.

Dar dumneavoastră, doamnă Low, aţi putea spune totuşi că *există* un conflict între a fi mamă şi a face carieră ca atletă internaţională ?

Nu, nu cred. Cred că pentru o femeie e bine să mai facă şi altceva, nu numai să stea închisă toată ziua în casă.

Dar desigur că, în zilele noastre, un atlet internaţional trebuie să-şi consacre majoritatea timpului unui antrenament susţinut şi, de asemenea, să facă numeroase deplasări.

Da, este adevărat.

Atunci cum reuşiţi să vă descurcaţi ?

Iau copilul cu mine. Cel puţin la antrenament. Am impresia că-i şi place.

îi place ?

Da.

înţeleg. Minunat.

Adică cel puţin aşa se pare. Stă şi el acolo, rîde şi vorbeşte pe limba lui.

Dar dacă trebuie să participaţi într-o cursă în străinătate, nu prea puteţi să-l luaţi cu dumneavoastră.

Ah. piuă nu se face mare, n-o să mai alerg într-o astfel de competiţie.

Şi dacă totuşi s-ar întîmpla ?

L-aş duce la Manchester, la mama. Sau ponte ar rămîne la Londra cu soacra mea. Cred că s-ar putea naşte mici rivalităţi pe motivul acesta !

Cel puţin să nu fiţi nevoită să aplicaţi judecata lui Solomon!

O, sper să nu fie nevoie !

Doamnă Low, soţul dumneavoastră este un alergător de mare faimă. Consideraţi că lucrul acesta v-a ajutat în cariera dumneavoastră ?

Da, sînt deseori întrebată. Cred că *m-a ajutat.* Mă antrenez împreună cu el.

Într-adevăr ? Cît de des ?

În fiecare zi ; cînd nu predau. Lucrul acesta mă ajută. Şi apoi, cu cît rezultatele sale sînt mai bune, cu atât creşte şi dorinţa *mea* de a mă afirma.

Deci, între dumneavoastră există oarecum o competiţie.

Nu, nicidecum. Nu mă iau la întrecere cu el. Nici unul dintre noi nu se ia la întrecere cu celălalt. Insă mă încurajează.

Nu credeţi că o activitate competiţională atît de intensă tinde în cazul femeilor să dezvolte un spirit competitiv *exagerat ?*

Nu, nu cred. în definitiv, femeile manifestă acelaşi spirit competitiv în alte domenii, fără să desfăşoare/neapărat o activitate sportivă, nu-i aşa ? Cea mai frumoasă haină de blană, cea mai frumoasă casă şi multe alte lucruri de genul ăsta.

Aţi dori ca băiatul dumneavoastră să devină alergător?

O, da, însă n-am să-l oblig niciodată. De fapt, acum trebuie să-şi imagineze că sîntem de-a dreptul nebuni să ne tot învîrtim ore în şir în jurul pistei.

Era mai rău decît mi-aş fi putut vreodată imagina. O schimbare totală, care m-a rupt de ea complet. Şi, fiţi atenţi, ar fi trebuit să mă aştept la una ca asta, ţinînd cont de felul ei de a se purta în ultimele două-trei luni. Era ca şi cum n-ar mai fi fost cu adevărat alături de mine, ca şi cum ar fi trecut într-o lume aparte ; îi vorbeam, iar ea. cu zîmbetul acela întipărit pe faţa, nici nu mă mai auzea.

Nici nu părea să-i pese că se deformează, că arată în felul ăla, că trebuie să-şi poarte povara din ce în ce mai grea. îşi părăsise slujba – bineînţeles –, ceea ce nu aranja lucrurile cu nimic şi evident că nu mai putea să vină la antrenament. Ce nu

eram în stare să pricep e cum îşi poate ea imagina c-aş fi şi eu la fel de fericit. Cînd se întîmpla să iasă din stările ei de transă îmi zîmbea şi trebuia uneori să fac adevărate eforturi ca să-i pot şi eu răspunde tot cu un zîmbet. Dacă nujn-aş fi dus din cînd în cînd la Nürnberg şi dacă n-ar fi existat Helge, păi cred că aş fi înnebunit de tot.

Era greu antrenamentul, era foarte greu să trebuiască să te chinui de unul singur cu toate programele alea pe-care le trimitea Kurt ; singur în faţa acelor, cronometrîndu-ţi timpul, învîrtindu-te în jurul pistei pînă îţi înţepeneau picioarele, în jurul aceleiaşi piste blestemate, zi după zi. Şi cu toate acestea, *făceam* timpii pe care îi voia el, chiar dacă ritmul pe care mi-l imprima era din ce în ce mai rapid, iar pauzele din ce în ce mai mici. îi trimiteam înapoi programele cu timpii marcaţi pentru fiecare tur – insista foarte mult pe chestia asta – şi mă trezeam cu un alt teanc înapoi.

Singurul lucru care mă mai ţinea acum pe linia de plutire era Olimpiada de la Tokio, numai că pînă acolo mai aveam de străbătut o cale atît de lungă şi erau zile cînd mă trezeam, vedeam ploaia şiroind pe geam şi-mi ziceam ia mai dă-o dracului, azi stau acasă, deşi niciodată n-am făcut-o. În momente ca astea recunosc că Sam îmi lipsea ; aveam nevoie de cineva care să stea de vorbă cu mine, simţeam că nu mai ţine chestia asta cu comanda de la distanţă. O aveam pe Jill, cel puţin puteam să stau de vorbă cu ea, numai că Jill tot cădea în transele ei, cum le ziceam eu, şi niciodată nu mai deschidea di» proprie iniţiativă discuţia despre alergare. întotdeauna trebuia s-o fac eu şi atunci accepta să stea de vorbă cu mine, n-am ce spune, dar nu ca mai înainte, ci de parcă ar fi vrut de fapt să fie lăsată în p cc. să se gîndească la ale ei.

Tokio sau nimic pentru Ike Low, alergătorul în vîrstă de douăzeci şi patru de ani, deţinător al recordului mondial în proba de o milă şi medaliat cu aur la Jocurile Common- wealthului.

„Sînt hotărît să cîştig la Tokio, în 1964, cursa de 1 500 de metri", mi-a declarat tînărul londonez de şase picioare înălţime, reprezentant comercial la o firmă de articole sportive. „Dar chiar dacă nu reuşesc, tot am să mă retrag din competiţii. în definitiv va fi a doua Olimpiadă la care particip şi standardele sînt din ce în ce mai severe pentru atleţi. Oamenii nu-şi dau seama cîte sacrificii trebuie să facă un sportiv de talie internaţională".

M-a trezit la patru dimineaţa dintr-un vis. Zburam din nou, iar Sam şi Kurt priveau la mine de jos, şi Sam spunea; „Dar bineînţeles, a trecut pe pilotul automat". Am simţit apoi o durere la încheietura şoldului drept, mi-am spus că nu mai pot, că trebuie să mă opresc, că o să cad şi apoi m-am trezit pentru că Jill mă scutura de umăr.

Mi-a spus: „îmi pare rău, iubitule, dar de două ore au început durerile", aşa că m-am sculat şi am dus-o cu maşina la spital, la Barnet. S-au purtat foarte frumos cu noi acolo, ne-au servit cîte o ceaşcă cu ceai şi chestii dintr-astea, apoi, cînd au luat-o de-acolo şi ea s-a îndepărtat, avînd întipărită pe faţă expresia aia, în parte ca şi cînd ar fi vrut să-mi spună ca îi pare rău. în parte ca şi cum nu credea că se mai întoarce vreodată, am avut un sentiment ciudat, mi s-a strîns stomacul de frică, am rămas împietrit acolo pînă cînd a apărut o soră şi mi-a zis: „Ei, domnule Low, n-are de ce să vă fie teamă", iar mie mi-a venit să-i spun : „Poate ţie n-are de ce să-ţi fie teamă, proasto!".

în ziua aia m-am dus la antrenament, pentru că orice era preferabil decît să stau şi să mă învîrt prin casă, dar nu mi-era mie mintea la alergare şi am tot sunat la spital de nu ştiu cîte ori, pînă cînd începuse să se vadă de la o poştă că tipilor li se cam făcuse greaţă de mine. Am sunat-o pe maică-mea, am sunat-o şi pe mama lui Jill ; erau amîndouă îneîntate. nici una nu părea să se frămînte prea mult, dar eu eram pur şi simplu îngrozit, pentru că, în definitiv, nu poţi fi niciodată sigur, se *pot întîmpla* cine ştie ce chestii.

Am tot amînat şi iar amînat să dau telefon din nou la spital, muncindu-mă cu tururile alea afurisite, pe care nici măcar nu eram în stare să le cronometrez ; a fost cea mai îngrozitoare şedinţă de antrenament din cîte am avut parte, tot întrebîn- dumă oare prin ce-o fi trecînd ea acuma. Cînd, în sfîrşit, am ieşit de'pe pistă, m-am dus glonţ la telefon, nici nu m-am mai schimbat ; era băiat. Sora mi-a spus că amîndoi sînt bine.

Am pus receptorul în furcă şi mi-am zis mulţumescu-ţi ţie, doamne, că Jill e bine şi, pe urmă, slavă ţie doamne, că-i băiat. Treaba nostimă e că voiam tare mult să fie băiat, ca în general toţi bărbaţii, zic eu : mă gîndeam cîte chestii o să-l învăţ şi cam ce mi-ar plăcea să iasă din el.

în aceeaşi seară m-am dus să-i văd ; era frumoasă Jill, cu capul sprijinit pe perne, fericită cum n-o mai văzusem niciodată, cu zîmbetul acela radios. Nu că n-ar fi zîmbit şi înainte, ba zîmbea chiar foarte des, dar sub zîmbetul ei se ascundea ceva, nu ştiu cum să spun, un fel de tristeţe, pe cînd acuma nu se mai

ascundea nimic.

Pe urmă m-am uitat la copil. în pătuţul de lingă ea, şi nu ştiu de fapt cam la ce m-oi fi aşteptat eu să văd, doa^. văzusem destui copii la viaţa mea. dar erau oarecum altfel – poate fiind mai mari – şi în nici un caz nu ca maimuţica asta albicioasă, cu nasul turtit şi cu ochii lipiţi, roşiatică prin jurul sprâncenelor şi cu smocul ăla de păr în vîrful capului, ca o piele roşie. Jill mi-a spus : ,,Nu-i aşa că e drăguţ ?", iar eu i-am răspuns : ,.Mda, foarte drăguţ" şi cînd am ieşit afară am avut o senzaţie ciudată, de parcă se făcuse un gol în mine.

Nu numai din cauza copilului, dar şi din cauza *ei*. Zîmbetul. Adică eram şi eu inclus *în* zîmbetul ei, eu *şi* copilul, dar zîmbetul se înfiripase *datorită* copilului, iar mie mi se cerea să mă alătur aceluiaşi sentiment. Trebuise să apară pe lume copilul, pentru ca ea să zîmbească aşa.

Nu pentru că nu mi-ar fi fost drag copilul ; mi-era drag. Făceam orice pentru el. de pildă mă sculam în toiul nopţii ca să mă duc la el, îl plimbam în braţe prin cameră bătîndu-l uşurel pe spate cînd îl durea burta, în fine, chestii dintr-astea, dar cînd îi priveam pe amîndoi, cînd vedeam cum se joacă cu el, cum îi zimbeşte, ei bine, atunci mă întrebam oare care-o mai fi rostul meu în toată treaba asta.

Poate că lucrurile n-ar fi mers atît de prost dacă măcar am fi putut să facem dragoste, ceea ce bineînţeles că era exclus, iar eu mă simţeam uneori îngrozitor ; pe Sam îl pierdusem, se pare că şi pe Jill o pierdusem mai mult sau mai puţin, iar Kurt era tocmai la Nürnberg. Erau zile cînd aproape că-mi venea să plîng pe pista aia de la Crystal Palace, gonind prin ploaie, cu mădularele. aproape înţepenite, cronometrîndu-mă singur la capătul fiecărui tur. oprindu-mă pentru cîteva clipe şi năpustindu-mă din nou înainte. Era mai rău decît bariera suferinţei a lui Sam : să fii de unul singur şi să te hăituieşti pe tine însuţi.

Era prea greu de îndurat, nu mai puteam, aşa că am început să petrec din ce în ce mai mult timp la Nürnberg. Mă duceam pentru sîmbătă şi duminică şi mă trezeam că stau o săptămînă întreagă, sau plecam pentru o săptămînă şi rămâneam două.

Acolo îi aveam pe Kurt şi pe Helge. Recunosc sincer că mă simţeam uneori vinovat pe chestia asta, dar ce aş fi putut să fac ? Să fi rămas la Londra, înnebuneam de tot.

Pe urmă s-a deschis sezonul şi n-a mai fost chiar aşa de rău, numai că, într-un fel, era tot un sezon mort, pentru că nu-mi oferea nimic. în curse de genul ăsta puteai foarte bine să şi pierzi, dar de dovedit nu puteai dovedi nimic. Dacă era să cîştigi, foarte bine, se aşteptau toţi la chestia asta, iar dacă era să pierzi, ziceau că te-ai tîmpit şi-atîta tot. Pînă şi recordul mondial nu mai aveai nici un imbold să-l dobori, din moment ce acuma îl deţineai ; sau, mă rog, cel puţin jumătate din el. Mai preocupat erai de altul care ar fi putut să apară şi să-l doboare el, ceea ce de altfel s-a şi întîmplat în iulie, cînd s-a ivit Keita.

13.

Sărmanul Ike. Mai întîi Cooper şi acum Keila-; un oarecare sergent de poliţie, un african cu vreo optsprezece sau nouăsprezece copii ; un nobil sălbatic, un primitiv neîntinat şi fără automobil personal, un ins care a alergat toată viaţa lui din simpla nevoie de a ajunge dintr-un loc într-altul. A smuls o secundă şi un sfert din recordul mondial, iar lui Ike i-au rămas numai cîteva săptămîni pentru a-l recuceri pînă la finele unui sezon, care altminteri l-ar lăsa năpădit de întrebări pentru o iarnă întreagă. Şi n-o să reuşească ; cel puţin nu anul acesta ; pur şi simplu nu aleargă destul de bine, iar asta o ştie şi el. 3 : 54,8 este cel mai bun timp pe care l-a obţinut în acest sezon, iar două curse le-a şi pierdut ; una acasă şi alta în Suedia.

Toată bucuria lui de a alerga a pierit din nou ; e ca un cal de circ care aleargă în jurul arenei împodobit cu panaşe, superb, dar alergînd numai pentru că aşa i se cere. De dragul lui Kurt : dresorul de animale cu inima sensibilă.

Nu c-ar fi numai vina lui Kurt. Mai e şi copilul, care joacă un rol potrivit aşteptărilor. Rareori mai ai ocazia de a privi tabloul „Loialitate” ; în definitiv, loialitatea ei se împarte, iar el pur şi simplu nu poate să accepte una ca asta. Se profilează acum un nou tablou, care nu-l include însă şi pe el : Maternitate. Jill ar arăta splendid şi în cazul acesta, cu ochii ei minunaţi şi gravi. Şi nici măcar n-am certitudinea că n-ar fi un tablou mai reuşit decît primul – cel puţin din punct de vedere artistic. Cel dinainte era de un gust uşor îndoielnic.

Cînd nu se desfăşoară nici o competiţie în Anglia, se pare că Ike e la Nürnberg, unde are tot ce-şi poate dori ': pe Kurt, pe Walkyria lui şi perpetua atenţie generală. Nu ştiu cît o să mai suporte Jill.

M-a luat din nou cu el la antrenament : neîndoielnic *„faute de mieux”* ********. M-a sunat întmo bună dimineaţă, pe la începutul verii şi, cu o voce spăşită, mi-a spus.: „Alan, tu de ce nu mai vii pe la Crystal Palace ?”. Ştia la fel de bine ca şi mine de cej dar invitaţia era destul de evidentă, aşa c-am reînceput

********* În lipsă de altceva mai bun (în fr.).

să mă antrenez cu el.

Tare se mai căina : „Sînt momente cînd îmi vine să las totul baltă'*.

l-am spus : „Oare asta nu i se întîmplă oricărui alergător?”.

Tur şi repaus, tur şi repaus. Mi-a spus : „Da’ ţie cum ţi s-ar părea chestia asta aşa, zi de zi ?”. I-am răspuns : ..Oribilă”.

„E destul de neplăcut şi cu *el.* ia Nürnberg, d-apăi de unul singur”, mi-a spus. Şi apoi : ..Mai ales cînd cei pe care contai nu te mai ajută”.

Bănuiesc că dacă Sam ar putea fi profet, ar avea în orice caz tot dreptul să fie şi martir. Ţi se întîmplă uneori să ţi se înfăţişeze în faţa ochilor imagini ridicole; cum ar fi de pildă Sam crucificat pe acele unui cronometru.

Şi apoi... Keita.

în săptămîna următoare, după ce faptul fusese comis, ne-am antrenat din nou împreună. „Mai întîi unu’ şi acuma altu’, fir-ar el al dracului”. Precum capetele hidrei. „Şi Kurt care nu-i în stare să facă rost de timpii ăia intermediari”, a spus el. Părea aproape disperat, mai că-i dădeau lacrimile. „Se pare că tipii ăia nu ţin nici o evidenţă, în ţările alea ale lor.”

L-am înţeles. Duşmanul pe care nu-l cunoşti este întotdeauna cel mai de temut. „Cică asta s-a întîmplat la Tunis”, mi-a zis el. „Mie treaba asta mi se pare cam împuţită.”

Aşa că deţin acuma un nou rol ; nu mai sînt intermediarul, ci consolatorul ; am preluat vechile *ei* funcţii. Recuzita mea este alcătuită din exclamaţii pline de simpatie ; un stoc de răspunsuri, dar nici un sfat, pentru că el n-are nevoie de sfaturi, ci doar de încurajare. Sfatul pe care i l-aş da – retrage-te ! – este ultimul pe care ar vrea să-l audă ieşind din gura cuiva. Cînd nu se plînge de Jill, îi căşună pe Keita, denigrîndu-1. „N-a cîştigat niciodată vreo cursă importantă. O Olimpiadă e cu totul altceva ■— ceea ce, de altfel, e perfect adevărat –, nimic nu poate înlocui faptul de *a fi participat* la o Olimpiadă. „

Ba da, bineînţeles ; talentul pur, temperamentul nativ, şi Keita ar putea să le aibă pe amîndouă. Să fii un simplu poliţist analfabet – aşa cum presupun că este el ■— într-o ţară neînsemnată prezintă imense avantaje. Eşti la adăpost de nenumărate stresuri ; presa, microfoanele sîcîitoare, camerele de luat vederi. Cu toate că l-am văzut o dată la televizor ; ca şi Ike de altfel. E înalt şi foarte zvelt şi se mişcă dumnezeieşte. Nu l-a învăţat nimeni şi asta se vede de la o poştă. Paie să *alunece* fără nici cel mai mic efort. Fără rigiditate – ceea ce înseamnă fără complexe – şi nicidecum după preceptele vreunei teorii.

Are un antrenor – un englez oarecare –, dar- individul pare modest şi plin de bun simţ ; ca un administrator colonial care i-a îndrăgit într-adevăr pe băştinaşi. Fără nici o îndoială că o să

pună mina pe el la timp vreo universitate americană – cum probabil o să i se întîmpie şi lui Keita – şi o să aibă grijă să-l transforme în „expert".

ike mi-a spus : „Se mişcă bine, nu-i aşa ?" şi apoi : „Nu pare să aibă cine ştie ce forţă".

Şi, intr-adevăr, nici nu are, cel puţin nu în sensul convenţional ; dar sînt convins că de fapt este foarte puternic. Se pare că întotdeauna avem nevoie de semnele exterioare şi vizibile ale puterii, căutîndu-le mai curînd pe acestea, decît viabilitatea, *desăvârşirea* evolutivă. Cît de puternică este o pasăre ? Cit de puternic este un peşte ? Oare o ştiucă ar înota mai bine dacă s-ar antrena cu halterele ? Keita a evoluat în sinul unei generaţii de oameni care a trebuit să umble şi să alerge. Cînd ţara sa va înceta de a mai fi vitregită, Keita va deveni o curiozitate a trecutului. Aşa că Ike, bietul de el, îşi face tot felul de griji din cauza lui Keita, în timp ce – sînt convins – lui Keita nici nu-i pasă de Ike. Ba mai mult, probabil că nici măcar n-a auzit vreodată de existenţa iui.

O să iasă pe pista de la Tokio – parcă-l văd – cît se poate de calm, aşa cum sînt africanii, lipsit de orice expresie, învăluit în mantia indiferenţei şi cînd se va auzi pocnetul pistolului va ţîşni înainte ca o gazelă. Poate că n-o să cîştige, dai- aşa îşi va face apariţia. în timp ce Ike, bolnav de îngrijorare şi încordat la maximum, cu muşchii anchilozaţi, muncit de tot soiul de gînduri despre bariera suferinţei şi nevoia de sacrificiu, cu timpii intermediari bîzîindu-i în cap ca un roi de viespi, conştient de *ceea ce se aşteaptă de la el,* conştient că *aleargă pentru ţara sa,* în *ochii întregii lumi* – şi zeci de alte clişee meschine.

Ar putea totuşi să cîştige. Dar nu cred.

Ike Low, speranţa Marii Britanii la Tokio în lupta pentru medalia de aur, nu se gîndeşte la Kwame Keita, cel care i-a smuls recordul mondial în proba de o milă : nu încă.

„Nu cred că vom avea ocazia să alergăm împreună în vreo cursă înainte de Tokio", mi-a spus cu un puternic accent cockney tînărul înalt în vîrstă de douăzeci şi cinci de ani, întrerupîndu-şi pentru o clipă exigentul program de antrenament, pe care îl desfăşoară la centrul de agrement de la Crystal Palace. „Anul acesta nu se desfăşoară Jocurile Commonwealthului, iar el nu a alergat niciodată în Europa. Bineînţeles că problema s-ar pune altfel dacă s-ar organiza vreo cursă amicală de o milă aici sau în Statele Unite, dar pot spune în mod cert că persoana lui nu mă preocupă. Cred că la un moment dat ajungi în situaţia de a-ţi face mult prea multe griji din cauza altui alergător ; aşa că m-am decis să-l las pe el să se frămînte din cauza mea."

L-am întrebat pe medaliatul cu aur Ia Jocurile Common-

wealth-ului dacă are de gînd să facă totul pentru a-şi recîştiga recordul mondial înainte de Olimpiada de la Tokio.

„Nu", mi-a răspuns el. „Nu am de gînd să fac nici un efort deosebit ; mă refer la curse organizate în mod special în acest scop şi alte chestii dintr-astea. Dacă e să se întîmple, atunci tot se va întîmpla. Obiectivul meu însă este Tokio ; orice altceva trece, pe locul al doilea. Vreau să ajung la Tokio în cea mai bună formă fizică şi psihică pe care o pot atinge. Dacă mi-aş concentra atenţia asupra recordului mondial, chiar şi în cazul în care l-aş rer- cîştiga, asta ar putea însemna pentru mine o debusolare totală. Nu-mi pot permite riscul de a mă trezi secătuit de puteri."

„Dar chiar asta a şi fost părerea unanimă despre tine în sezonul trecut", i-am reamintit eu. „Că eşti epuizat. Că dorinţa aceea arzătoare de a cîştiga, ambiţia aceea vibrantă care te-a purtat impetuos în jurul pistelor din lumea întreagă a dispărut; cel puţin temporar."

Ike a tăcut un timp înainte de a-mi răspunde : „E adevărat că am avut sezoane şi mai bune. Dar un atlet nu este o maşină. Asta oamenii o cam uită. Şi adu-ţi aminte,. Tom, cît timp am stat încordat pentru Jocurile Commonwealth-ului. O astfel de cursă – reamintim că Ike l-a învins pe canadianul Cooper printr-un finiş de neuitat, într-o luptă pe viaţă şi pe moarte – te solicită mai mult decît îţi poţi da seama pe moment ; atît din punct de vedere emoţional, cît şi fizic".

Consideră oare, l-am întrebat eu pe lire – care la volanul maşinii sale Renault este reprezentant comercial pentru o bine, cunoscută firmă franceză de articole sportive –, consideră oare că metodele sale actuale de antrenament ar putea fi una din cauzele pasei proaste prin care trece ?

„Anumiţi critici – am subliniat eu – au spus că tipul de antrenament pe care îl practici sub îndrumarea profesorului Kurt Giesemann din Nürnberg ar putea avea un efect dezastruos asupra unui alergător."

„Astea-s prostii", mi-a replicat el pe loc. „Cînd un atlet nu aleargă bine, oamenii dau întotdeauna vina pe antrenor. Acelaşi lucru îl spuneau şi cînd mă antrenam cu Sam Dee – individualistul excentric care îşi antrenează alergătorii la Hampstead Heath –, ale cărui metode sînt cu totul diferite. în mod cert, Kurt mă supune unui program foarte dur ; dar acelaşi lucru îl făcea şi Sam. Fiecare atlet ştie că pentru a rămîne în vîrful piramidei trebuie să facă sacrificii."

Unul dintre acestea fiind şi faptul că timpul care a mai rămas pînă la Olimpiada de la Tokio, Ike trebuie să şi-l petreacă la Centrul sportiv de la Nürnberg, departe*de atrăgă-

toarea sa soţie Jill – ea însăşi o posibilă sprinteră a echipei britanice – şi de fiul său în vîrstă de paisprezece luni, Neil.

„Intenţionezi să te retragi după Olimpiada de la Tokio ?", l-am întrebat eu. „Indiferent dacă pierzi sau cîştigi ?"

„Da", mi-a răspuns el ferm, apoi a adăugat cu un zîmbet: „Desigur, mi-ar fi mult mai uşor dacă aş cîştiga".

Trebuia să vină şi momentul ăsta. E de mirare că nu venise mai curînd.

Pînă acum nu-mi *zisese* nimic că stau atît de mult departe de casă, nimic nici despre Helge, dar ori de cîte ori mă întorceam acasă simţeam ceva plutind în atmosferă. După felul în care acum nu mai vorbea cu mine decît dacă o întrebam eu. După felul în care nu mai zîmbea niciodată, decît lui, copilului. Nu c-aş fi avut ceva împotriva *lui,* bineînţeles ; era un puşti foarte de treabă, vesel şi zîmbăreţ, cu ochi albaştri, obraji rotunjori şi părul blond, care niciodată nu-ţi crea probleme. Dar acuma totul se reducea la el şi la ea, în timp ce eu fusesem dat deoparte ; ajunsesem pînă acolo îneît nici nu-i mai ceream să vină cu mine la antrenament, pentru că ştiam de la bun început care o să fie răspunsul. Era prea ocupată.

într-o duminică dimineaţa n-am mai putut îndura. Mă întorsesem la Londra ca să alerg la White City în întîlnirea cu echipa Franţei şi cîştigasem, dar cu un timp slab, un 3:59,1, aşa că stăteam acolo răsfoind ziarele care, în marea lor majoritate, mă desfiinţau. Ea nici în tribună măcar nu venise – copilul nu se simţise bine – şi chestia asta, ce să vă mai spun, îmi picase al dracului de bine.

Ea îi dădea de mîncare lui Neil, care stătea cocoţat pe scăunelul lui înalt, vorbindu-i şi îngînîndu-l, cînd eu deodată pur şi simplu n-am mai putut să suport şi i-am spus : „Aş face mai bine să mă car de-aici, nu-i aşa ?".

Ea s-a răsucit înspre mine şi mi-a spus : „Da, ai face mai bine". Uite-aşa. Transformîndu-se complet. Pierindu-i orice

urmă de zîmbet în clipa în care şi-a întors ochii spre *mine.* I-am zis : „Foarte bine, aşa am să şi fac. Chiar aşa fac. Plec de tot la Nürnberg”.

Mi-a răspuns : „De ce nu ? Măcar aşa o să-ţi poţi petrece timpul în întregime cu prietena ta, nu ?”

Era pentru prima oară cînd pomenea de asta şi eu am tresărit. I-am zis : „Adică, ce vrei să spui cu asta'*?”.

Mi-a zis : „Vai de mine, Ike, dar ştii foarte bine ce vreau să' spun” şi s-a apucat din nou să-i dea de mîncare lui Neil, ca şi cînd cu nici n-aş mai fi fost acolo împreună cu ei.

Asta m-a înfuriat. M-am ridicat şi am prins-o de braţ, i-am spus : „Ce tot *vorbeşti* tu acolo ?”.

S-a desfăcut din strînsoarea mea, a luat copilul în braţe şi a ieşit din încăpere, vorbind cu el, spunîndu-i să nu-i fie frică, să se liniştească. M-am aşezat din nou la masă, eram de-a dreptul năuc. Nici nu vă *puteţi* imagina cît rămăsesem de năuc.

S-a întors după o vreme şi mi-a spus : ,,S-a liniştit. Nu vreau să ne certăm de faţă cu el”. I-am spus : „O, bineînţeles, el şi iarăşi el”. M-a privit ca şi cum n-ar fi priceput şi mi-a spus : „E doar un copil, Ike. E complet neajutorat”.

I-am spus : „Ce-a fost cu chestia aia, adică cum, prietena mea ?”, iar ea a oftat uşor şi mi-a spus : „Of, Ike, nu te mai obosi să faci pe nevinovatul. Am aflat totul de nu mai ştiu cită vreme”. Am întrebat-o : „De la cine ? Cine ţi-a spus ?” Mi-a răspuns : „Ştie toată lumea. Şi nici tu nu te-ai ferit cine ştie ce, nu-i aşa ? Nici nu poţi să-ţi închipui cît de încîntaţi sînt oamenii să-ţi aducă la cunoştinţă lucruri dintr-astea”.

I-am spus : „Ei bine, şi tu la ce te-aşteptai ? Ţinînd cont de felul în care m-ai dat la o parte. Ţinînd cont de felul în care nici nu m-ai mai băgat în seamă”.

A clătinat din cap, zîmbea din nou. mi-a spus : „Nu te-am dat la o parte, Ike. Tu m-ai dat la o parte pe mine. Ceri de la oameni mult mai mult decît pot ei să-ţi ofere”.

I-am răspuns : „N-o să-ţi mai cer de-aici încolo nimic din ceea ce-mi *ofereai* înainte”.

M-am ridicat de pe scaun şi am ieşit din încăpere. Nu mai aveam să-mi fac decît o singură valiză.

14

Ieri seară a apărut în pragul casei mele şi mi-a spus : „L-am părăsit pe Kurt” cu tonul şi expresia unuia care te-ar fi anunţat : „Mi-am părăsit nevasta”. Cu singura deosebire că el îşi *părăsise* deja nevasta, care, de cîteva săptămîni, se afla împreună cu copilul la Manchester.

L-am poftit înăuntru şi i-am oferit ceva de băut, ceea ce pentru mine era un simplu gest reflex ; el însă a primit şi a dat paharul pe gît. Părea atît de nenorocit şi de dezorientat, încît îţi inspira milă. Arăta ca un om lăsat în voia soartei : fără nevastă, fără părinte ocrotitor. Pentru că atunci cînd îl părăsise pe Sam, o mai avea încă pe Jill şi cel puţin putuse să se adreseze lui Kurt, pe cînd acum... altă soluţie nu-i mai rămăsese decît să vină la mine.

I-am spus : „îmi pare rău”. Mi-a zis : „Mie nu-mi pare rău. Ce chestie, să mă tot învîrt în jurul pistei aleia tîmpită, zi după zi. Ar fi trebuit s-o fac de mult. Mi-a nenorocit *ţurloaiele”.*

„Şi acum ce-o să faci l-am întrebat.

„Dracu ştie”, a răspuns el. „Numai dracu poa’ să ştie”.

„Doar n-ai de gînd să te întorci înapoi la Sam ?”, i-am spus eu, ca şi cînd ar fi fost ultimul lucru pe care şi l-ar fi putut imagina cineva, la care el mi-a zis : „Dă-l dracului pe Sam. Dă-i dracului pe toţi. Tu alergi şi ei culeg laurii”.

„Asta aş fi putut şi eu să ţi-o spun”, i-am răspuns.

Mi-a zis : „Ei bine, şi de ce nu mi-ai spus-o, mă rog ?”, iar eu : „Dragul meu Ike, pentru că nu m-ai fi ascultat”.

S-a ridicat şi a început să se plimbe prin cameră ; era încordat ca un cal de curse şi la fel de plin de energie animalică, aşa că niciodată nu putea să stea liniştit prea multă vreme. „Mai întîi Jill şi pe urmă chestia asta”, a exclamat el ca o copie miniaturizată a Regelui Lear ; ca o copie miniaturizată a lui Sam. „Tocmai asta-mi lipsea mie în anul olimpic.”

„Ei bine, după părerea mea, asta ar putea să te înalţe sau să te distrugă”, i-am zis eu şi, cînd m-a întrebat la ce mă refer, i-am răspuns : „Acuma stai pe propriile-ţi picioare, nu ? Pentru prima oară în viaţa ta”. 1 s-a luminat faţa, s-a întors către mine şi mi-a spus : „Aşa e ; un atlet în plină maturitate n-are nevoie de antrenor, nu-i aşa ? De unul care să-l muncească şi să-i tot

dea ordine. Uită-te la tipu' ăsta, belgianu'. Am apucat să stau şi eu de vorbă cu el atunci. I-a tras un picior în fund antrenorului şi în viaţa lui n-a alergat mai bine decît aleargă acum. Asta e unul din lucrurile care m-au decis. Mi-a zis tipu' : ■«Antrenor ! La ce bun să ai antrenor ?»„.

I-am spus : „Mă rog, unii atleţi au totuşi nevoie de antrenori. Cel puţin în anumite etape". .

Mi-a povestit scena în care i-a spus lui Kurt că are de gînd să-l părăsească. Puteam să mi-o imaginez şi singur foarte bine ; o încuviinţare resemnată, o neînţelegere udată de lacrimi : „Dar una ca asta nu pot sa pricep".

. „Zic : Uită-te şi tu ce timpi am avut în sezonul ăsta ; nimic n-am reuşit să scot sub 3 : 57,2. Nu mai *vreau* să alerg, uite ce mi-ai făcut". Mi-a spus : „îţi mai aduci aminte ce spunea bătrînu' Sam ? Despre povestea aia cu zburatul ? Că, atunci cînd lucrurile merg într-adovăr bine, ai impresia că nu *faci* nici un efort, ai senzaţia că zbori ? Ei bine, nici nu-mi mai aduc aminte de cînd am alergat ultima dată aşa. în tot sezonul ăsta am *simţit* fiecare pas pe care l-am făcut. înainte aşteptam cu bucui ie şi nerăbdare cursele ; acum însă, pentru mine, fiecare cursa a devenit o corvoadă afurisită".

„Deci acum ai să începi să te antrenezi de unul singur l-am întrebat eu, iar el s-a întors din nou către mine cu un aei pe care l-am considerat patetic : „Alan, o să vrei să te *antrenezi* cu mine, nu-i aşa ?".

„Bineînţeles", i-am spus eu, „Dacă tu crezi că asta te-ajută cu ceva".

,,O să *m-eijute,* mi-a răspuns el. „Tare rău e să fii de unul singur".

Apoi a devenit euforic, ca un spiriduş scăpat din sticla în care fusese închis. „Nici nu-ţi poţi da seama ce nemaipomenit o să fie fără programele alea împuţite de antrenament cu care mă munceam tur după tur, la nesfîrşit, ea un motor care se învîrte şi se tot învîrte."

„Ba da, cred că pot să-mi dau seama", i-am răspuns eu.

„Şi cu ăla, care, între două tururi, îţi pune mîna pe inimă, şi-n timp ce face chestia asta are o mutră de parc-ar vrea să-ţi spună că eşti pe moarte şi mai multe nu. Vreau să zic că nu trebuie să te antrenezi chiar în halu' ăsta, nu-i aşa ? Adică, cel puţin nu în timpul sezonului. Puţină alergare de rezistenţă, puţină alergare de viteză. Şi poate un pic de cros."

Mă tot aşteptam să pomenească de Jill, întrebîndu-mă dacă nu care cumva are de gînd să mă trimită din nou acolo, iar e] într-un tîrziu mi-a spus : „Ştii, totul s-a terminat între mine şi Jill".

I-am zis : „îmi pare foarte rău”.

„Mda" mi-a spus el. „Păi a aflat de Helge ; din cauza asia. Şi din cauza copilului. După ce a născut copilul s-a schimbat."

„Ca mai toate femeile”, i-am zis eu.

„Bine, dar după toate cele pe care le-am *trăit* împreună a spus el, ca şi cînd încă nu-i venea să creadă în veridicitate a unei astfel de trădări. „După tot ce-am *realizat* noi împreună ?”

Mi-a spus că, de cînd se despărţiseră pentru a doua oară, nu mai ştia nimic despre ea şi că părăsise locuinţa pe care o avuseseră la Londra. „Nu mai puteam să mai stau acolo, mai ales în momentul de faţă.” în puţinele rînduri în care venise la Londra pentru diverse întîlniri locuise la Lancaster Gate împreună cu echipa, la hotelul acela intim şi primitor ca o staţie de metrou. I-am spus că poate să vină să stea la mine ; aveam un divan destul de confortabil.

Deci aşa stau lucrurile cu el. După părerea mea, e ceva pur temporar ; mai devreme sau mai tîrziu va pleca în pelerinaj la Manchester, la Canossa. Dacă nu cumva Canossa este de fapt Hampstead Hcath.

Cu numai două luni înainte de Olimpiada de la Tokio, Low, alergătorul britanic de o milă, a hotărît să se bată de unul singur.

Astfel, va pot dezvălui că nu va mai fi antrenat de profesorul Kurt Giesemann din Germania Federală, cel mai de seamă exponent al exigentei metode de antrenament cu intervale de la Centrul Sportiv din Nürnberg, o investiţie în valoare de 250 000 de lire sterline.

Este pentru a doua oară cînd Low, care în decursul acestui sezon a locuit la Nürnberg, se desparte de un antrenor de primă clasă. Acum doi ani el a pus capăt unei colaborări de cinci ani cu Sam Dee, un vegetarian convins şi bine dezlegat la limbă, anunţînd că nu mai are încredere în metodele neconvenţionale ale acestuia.

Şi-a îndreptat în schimb privirile către Giesemann – şi către medalia de aur pe care i-a adus-o Angliei, cîştigînd o magnifică cursă de o milă la Perth, în Jocurile Commonwealth-ului.

Acum, după un sezon plin de dezamăgiri în cursul căruia nu a reuşit să-şi recucerească recordul mondial deţinut în prezent de către noul alergător-minune de o milă. Kwame Keita, Low a luat hotărîrea să se despartă de Giesemann şi să-şi continue antrenamentul de unul singur.

„Cred că în momentul de faţă nu mai am nevoie de nici un

antrenor”, mi-a declarat el. ,,Nu zic că n-am învăţat multe de la Sam şi de la Kurt, dar simt că a venit momentul să stau pe propriile-mi picioare. Dacă e să cîştig la Tokio, ceea ce încă mai cred că este posibil, nu o pol face decît într-un singur fel ; pe pistă, de unul singur.”

Ike, foarte mulţi consideră că antrenorii îşi acordă un credit mult prea mare în ceea ce priveşte performanţele atleţilor lor. Eşti de aceeaşi părere ?

Da, cred că da.

Şi în cazul tău ?

Păi, pînă la un punct, da. Adică nu spun că nu m-au ajutat, Sam şi cu Kurt, dar m-am întrebat uneori : „Fir-aş al dracului, în definitiv, cine aleargă ?”

Acesta este motivul pentru care te-ai decis ca pe viitor să nu mai apelezi la serviciile vreunui antrenor ?

Da, în parte.

Pare o hotărîre plină de curaj în momentul de faţă, cînd sîntem atît de aproape de Jocurile Olimpice.

Pentru asia am şi luat-o. *Tocmai* pentru că sîntem atît de aproape de Jocurile Olimpice. Pentru că am devenit conştient de faptul că începusem să alerg prost.

Consideri că din cauza antrenamentului cu intervale ai început să nu mai alergi bine ?

Da, aşa cred. Ajunsesem la capătul puterilor. Pierdusem dorinţa de a mai alerga.

Şi acum ţi-ai recăpătat-o ?

Mda.

Dar în momentul în care ai trecut de la forma de antrenament practicată de Sam Dee la antrenamentul cu intervale al profesorului Giesemann, dacă nu mă înşel, ai declarat cam acelaşi lucru.

Oare ?

în fine... Mai mult sau mai puţin. Cu toate acestea, imediat după schimbarea făcută ai obţinut acea victorie superbă la Jocurile Commonwealth-ului de la Perth.

Cred că la început, antrenamentul cu intervale m-a ajutat. Vreau să spun că era o schimbare. Mă antrenasem cu Sarn aproape zi de zi, timp de cinci ani. Kurt a venit cu ceva nou. Poate din cauza asta.

Şi cum ai de gînd să te antrenezi începînd de-act*m şi pînă la Tokio ?

Păi. ca să zic aşa, amestecat. Ceva alergare pe pistă, ceva cros. Am să le combin. Cînd mă plictisesc de una, mă apuc de ailaltă.

Nu crezi că programele de antrenament, deosebit de aspre în cazul unui atlet de talie mondială, sînt greu de urmat atunci cînd nu există cineva care să te supravegheze ?

Nu, de ce ? M-am antrenat foarte mult de unul singur şi cînd eram cu Kurt. El îmi trimitea programele, iar eu alergam după ele.

Numai că aceste programe, el le elabora foarte meticulos, nu-i aşa ?

Ei bine, acuma o să fiu eu ăla care le elaborează, da ?

Au trecut patru săptămîni de cînd locuiam din nou la Londra, pînă să mă duc s-o văd pe Jill. Din ziua în care plecasem de-acasă, nici nu mai stătusem de vorbă, nici nu ne mai scrisesem, nici nimic. Voiam însă să se întoarcă înapoi Ia mine, aveam neapărată nevoie de ea şi gîndul ăsta mă chinuia.

Ştiu bine ce zicea lumea, că mă purtasem ca un ticălos ; şi părinţii mei gîndeau la fel, deşi niciodată nu mi-au spus-o drept în faţă, ci numai pe ocolite. Maică-mea, cel puţin, dînd din cap şi oftînd, aşa cum făcea ea, îmi tot zicea că ce păcat e, că ce fată drăguţă e Jill. că e o adevărată ruşine ce se-ntîmplă cu copilu' ăla. Pentru că lor nu putusem să le-ascund nimic, mai ales după ce făcusem chestia asta, adică renunţasem la casă, iar maică-mea, zic eu, bănuia ea de mult că se petrece ceva cu mine.

îmi dădeam foarte bine seama de ce dau toţi vina pe mine. Pentru că priveau lucrurile numai dintr-un singur punct de vedere, ăia care era cel mai la îndemînă, punctul *ei* de vedere. Şi nu zic că eu, adică *numai* eu aveam dreptate. Ceea ce vreau să zic e că *amîndoi* greşisem. Şi Jill, *şi* eu. Ea din punctul meu de vedere, iar eu din punctul ei de vedere, doar că, aşa cum am mai spus, lumea îi dădea dreptate ei, şi asta fără ca să-şi bată capul prea mult.

Chestia nostimă era că şi puştiu' îmi lipsea, era un băieţel tare nostim şi dacă lucrurile ar fi fost altfel, dacă eu n-aş fi trecut printr-un moment atît de decisiv, ei bine, mi-ar fi plăcut să mă ocup ceva mai mult de el. Dar după felul în care priveam eu lucrurile, era timp destul şi pentru asta, ar fi fost timp destul după Tokio ; atunci aş fi putut să mă ocup de amîndoi.

Nu ştiam ce-o să fac pe urmă. Probabil că urma să lucrez mai departe pentru firmă, numai că pe picior mai mare, adică director comercial al filialei din Marea Britanie sau ceva în genul ăsta. Singura chestie e că, ori de cîte ori puneam problema pe tapet, tipii deveneau cam evazivi ; că să mai vedem, că nu sînt prea siguri de planurile pe care le au cu partenerul englez, pînă cînd, în final, mi-au dat să înţeleg că asta e : dacă cîştig la Tokio, totul e O.K., dacă nu, din partea lor n-am decît

să mă duc dracului. Am ajuns pînă la urmă să mă întreb ce-o să se întîmple pînă şi cu slujba pe care o aveam *acuma,* în cazul în care nu cîştig şi mă retrag. O să pot oare să mi-o păstrez sau se duce şi asta pe apa sîmbetei ? Nu era cine ştie ce bucurie să trebuiască să-ţi baţi capul şi cu chestia asta.

Am plecat la Manchester cu maşina ; mi-era capul atît de plin de gînduri, că era cît p-aci să am vreo două accidente. Ştiam care o să fie atitudinea ei, ştiam că n-o să-mi vină uşor, singurul lucru pe care-l speram însă era să răzbesc pînă la ea, s-o fac să privească lucrurile din punctul *meu* de vedere.

Cînd am ajuns acolo, mi-a deschis maică-sa. După felul în care m-a privit, mi-am imaginat pentru o clipă că o să-mi trîntească uşa-n nas. I-am zis repede : ,,Pot să vorbesc cu Jill ?"

Mi-a răspuns : „Dacă vrea şi ea, ceea ce mă cam îndoiesc". I-am spus : „Bine, atunci întreab-o".

Mi-a mai aruncat o privire, pe urmă însă a strigat în sus, pe scări : „Jill, e Ike", ca şi cînd ar fi zis că e dricaru', şi apoi am auzit vocea *ei : „Ike ?".* Pe urmă am auzit şi vocea micuţului Neil venind de undeva şi, ca să fiu sincer, am simţit cum mi se strînge inima, mi-am zis că trebuie neapărat să-l văd, l-am strigat : „Neil !", iar el mi-a răspuns : „Taţi !". Apoi i-am auzit pe amîndoi în capul scării, ea vorbindu-i foarte încet, pe urmă luînd-o *în jos* pe scară, iar eu, acolo, aşteplînd parcă startul într-o cursă ; rămăsesem fără vlagă.

Cînd au dat colţul, puteai vedea două expresii total diferite ; el, copilul, cu faţa toată numai zîmbet, radiind de bucurie, fluturîndu-şi minutele către mine, în schimb, ea, lipsită de orice expresie, cu privirea aceea care la ea însemna „Atenţie, pericol". S-a oprit pe o treaptă şi mi-a spus numai atît : „Ce e, Ike ?", timp în care Neil continua să dea din mînuţe şi să gungurească, aşa că pe ea n-am mai luat-o în seamă, nu i-am zis nimic, i-am vorbit numai lui ; cel puţin era şi ăsta un început.

*

Ne-am dus în camera de zi şi m-am aşezat acolo, ţinîndu-l pe Neil în braţe, jucindu-mă cu el, făcîndu-l să rîdă, aşa că ea nu mai avea ce să spună, văzînd cît de fericit era copilul. Cînd maică-sa s-a ridicat şi a spus că se duce să pună de ceai, am ştiut că fusesem acceptat, că totul era în regulă.

Jill m-a privit şi apoi mi-a spus : „Ike, tu de fapt ce vrei ?". I-am răspuns : „Te vreau înapoi".

„Nu-i adevărat", mi-a răspuns ea. I-am zis : „Jill, pentru numele lui dumnezeu, altfel de ce crezi c-aş mai fi venit pe-aici". Mi-a spus : „M-am mai întors o dată la tine. Şi vezi bine ce s-a întîmplat". I-am spus : „Uite, te rog să mă crezi, acum o să fie *cu totul* altfel". Am schiţat gestul de a mă ridica în

picioare şi ea a întins mîinile să-l ia pe Neil. Neil, mereu Neil. Mi-a spus : „N-o să fie deloc altfel” şi l-a strîns pe Neil la piept, de parcă eu aş fi încercat să i-l iau. „Singura diferenţă e că acum l-ai părăsit pe Kurt. Nu-ţi fie teamă. Bănuiesc că o să-ţi găseşti foarte repede pe altcineva”. Mai că nu spunea lucrurilor pe nume.

I-am zis : „L-am părăsit ; am părăsit-o şi pe ea”. Mi-a zis : Măcar i-ai prevenit că ai de gînd s-o faci ? Sau pur şi simplu ai şters-o, aşa cum îţi e obiceiul ?”. Pe urmă l-a aşezat pe Neil pe genunchii ei şi a început să-l legene, pînă cînd copilul a izbucnit în rîs ; devenise dintr-o dată foarte tăcut şi grav, de parcă şi-ar fi dat seama de ceea ce se întîmpla.

I-am spus : „Ştii care e marele tău defect ? Nu vrei cu nici un chip să cedezi”. Mi-a zis : „Iar marele *tău* defect e că ai pretenţia ca numai ceilalţi să cedeze mereu”.

La ăsta nu i-am mai răspuns nimic. Şi totuşi spusesem un adevăr, o părăsisem şi pe Helge atunci cînd îl părăsisem pe Kurt. Pentru mine, Nurnbergul, Kurt şi Helge erau de nedespărţit, formau un tot, chiar dacă nu se înghiţiseră niciodată, adică Helge şi cu Kurt. El reprezentase pentru mine un lucru, ¡ea cu totul altceva şi de nici unul din ei nu mai aveam nevoie. Cit despre Helge, mă despărţisem de ea nu numai pentru că între noi lucrurile nu mai mergeau bine, deşi în povestea asta şi patul jucase un rol destul de însemnat, dar mai ales din cauza felului în care lovea ea în toate şi mă lua mereu peste picior, rîzînd de mine că mă antrenez cu prea multă seriozitate. Odată mi-a zis : „Şi dacă pierzi la Tokio, ce faci ? Te impuşii ? Bineînţeles 1 Poate te impuşii cu pistolul de start, nu ?”, ceea ce *mie* nu mi s-a părut deloc amuzant

în afară de asia, trebuia să fie şi ea acolo, urma să alerge pentru Germania Federală, şi asta-i tot ce-mi lipsea mie la Tokio, să continue să mă submineze şi în pat, şi-n afara patului.

Mama lui Jill a adus ceaiul şi ba cu una, ba cu alta, abia cînd l-a luat pe Neil să-i facă baie şi să-l culce am apucat şi noi să stăm de vorbă cu adevărat. Se-ntorsese şi taică-su acasă şi avusese faţă de mine aceeaşi atitudine ca şi maică-sa, abia dacă mi adresase un cuvînt. Voiam s-o scot de-acolo ca sa pot vorbi cu ea. Am întrebat-o dacă n-ar vrea să facem o plimbare cu maşina, dar ea nu a fost de acord ; nu voia să-l lase singur pe Neil, mi-a spus ea, care se tot trezise din somn noaptea trecută. Aşa că, pînă la urmă, tot acolo am rămas, în camera aia.

I-am spus : „Ascultă-mă, să ştii că pot să obţin casa înapoi destul de repede, dacă asta cumva te nelinişteşte”. Mi-a spus : „Asta nu mă nelinişteşte deloc” şi i-am zis : „Bine, atunci care-i chestia ? Hai, spune-mi şi aranjez eu totul. Crezi că nu te mai

iubesc ? Asta e ?”, iar ea şi-a clătinat capul dintr-o parte într-alta, ca şi cînd n-ar mai fi fost nici o speranţă.

I-am spus : „Bineînţeles că te iubesc, ce mama dracului ! Altfel de ce crezi c-aş mai fi venit aici ?”, i-am prins mîna şi ea m-a lăsat să i-o ţin ; doar atît. I-am zis : „Să nu-mi spui că *tu* nu mă mai iubeşti !”. Iar ea s-a uitat la mine, în clipa aia avea lacrimi în ochi, mi-a zis : „Nu, acum nu te mai iubesc. Ike, sînt rece, nu mai simt nimic. Uite unde am ajuns. Şi dacă îmi mai faci încă o dată aşa ceva, dacă te las să-mi mai faci încă o dată aşa ceva, cred că o să se sfîrşească cu mine”.

Am încercat să o sărut pe gură, eram în genunchi în faţa ei. A întors capul, aşa că n-am apucat să o sărut decît pe obraz. I-am spus : „N-o să se mai întîmple niciodată. Iţi făgăduiesc, iubita mea”.

Mi-a spus : „O, nu, Ike, nu poţi. Acum mi-o spui cu sinceritate, pentru că eşti singur şi pentru că te frămînţi, dar nu-i felul tău să te schimbi. O ştiam şi totuşi m-am întors la tine ; am făcut o greşeală. Dar n-o mai fac. Niciodată”.

I-am spus : „Pe toţi dracii, Jill, mă *retrag* imediat după Tokio, ştii foarte bine ; şi dacă cîştig, şi dacă pierd”. Mi-a zis : „Vezi, iarăşi. Acum aşa spui. Eu însă nu cred că ai să te retragi. Mai ales în cazul în care nu cîştigi”.

I-am spus ; „Bine, dar uite, dacă-ţi promit ? Dacă-ţi jur că după Tokio mă retrag orice s-ar întîmpla ?”. Dar eara clătinat din cap : „S-a terminat, Ike. N-o să mai pot niciodată să am încredere în tine. Sper că ai să cîştigi Ia Tokio, fiindcă ştiu că, pentru tine, ăsta-i cel mai important lucru din lume. Şi din cauza asta, Ike. Nu-ţi dai seama ? Tocmai din cauza *asta* nu pot să mă mai întorc la tine”;

Antrenîndu-mă împreună cu Ike în aceste ultime cîteva săptămîni am început să devin conştient de pericolele inerente antrenamentului şi a apărut în mine o oarecare îngăduinţă fată de felul în care Sam şi Kurt şi toţi ceilalţi nu fuseseră în stare să le ocolească. Pentru că acum înţeleg această mare tentaţie, pot să-mi dau seama cît de uşor este să-ţi asumi rolul Creatorului ; graţie unei invitaţii tacite.

Pentru că atletul el însuşi încurajează o astfel de situaţie ; *vrea* să fie tratat ca un copil, să i se spună ce trebuie să facă, iar atunci cînd o face, să existe cineva care să-i şteargă lacrimile şi să-i oblojească juliturile, să simtă că undeva, prin apropiere, se află un om puternic, care ţine eu el, care îl poate convinge că toată suferinţa prin care trece serveşte unui scop ; un om care, dacă este necesar, îi poate chiar el provoca această suferinţă.

Şi nu există nici o îndoială, Ike într-adevăr *aleargă* mai bine ; se poate verifica în mod concret, pe cronometru, prin rezultatele pe care le obţine. „Alan, m-ai ajutat enorm de mult”, îmi spune el. Iar eu îi răspund : „Ba nu te-am ajutat cu nimic”, şi ştiu că ceea ce spun e perfect adevărat ; dar cit de uşor mi-ar veni să-l cred ! Cînd de fapt ştiu că totul nu este decît un simplu efect al schimbării, o înmagazinare de energie provenită din despărţirea de Kurt şi care nu poate dura mai mult decît cîteva săptămîni, cîteva curse.

Locuieşte în continuare împreună cu mine; casa şi-a închiriat-o şi nici măcar nu poate suporta gîndul de a se reîntoarce la părinţii lui. Iar mie nu-mi displace să-l am alături ;

ceea ce ţine probabil tot de sindromul Creatorului. A plecat la Jill şi s-a întors cu coada între picioare. După toate aparenţele, ea i-a spus că nu se mai întoarce niciodată înapoi şi asta pentru faptul că el subliniase mult prea limpede ordinea priorităţilor.

Foarte corect, dar oare nu l-a ajutat şi ea în direcţia asta ? Oare nu i-a hrănit şi ea fantasmele ? „Loialitate”. Marea preoteasă. Poate că pur şi simplu a trecut de la un cult la altul ; de la adoratoare a lui Mercur, la adoratoare a Junonei. Dar bineînţeles că lui nu-i spun toate astea ; mă mulţumesc cu exclamaţiile pline de simpatie. M-a'm mai lăsat o dată atras în mod dezastruos într-o situaţie asemănătoare şi mi-e de ajuns.

Aşa că mă antrenez în fiecare seară cu el la Crystal Palace, îl însoţesc la Richmond Park, asupra căruia am căzut de comun acord că ne place, şi uneori la Regent Park, pentru antrenamentul de rezistenţă. Cel puţin e plăcut să alergi prin parcuri ; cîte o căprioară, păsări, fîntîni, un peisaj atît de diferit în comparaţie cu pistele de atletism, acele ţări ale nimănui, cu funcţionalitatea lor anonimă, amfiteatre posomorite ale trudei şi sudorii ; aproape la fel de deprimante ca şi sala de gimnastică în care îşi face antrenamentul la haltere. Dar în privinţa asta am pus piciorul în prag ; i-am declarat ferm că în asemenea locuri urîte şi fetide trebuie să se ducă de unul singur.

Schimbarea care a avut loc în el este uimitoare ; în mod clar psihosomatică ; probabil că noi, atleţii, sîntem fiinţele cele mai nevrozate şi mai influenţabile din lume. într-o singură săptămînă, practic de la o zi la alta, toată tensiunea pe care o acumulase s-a risipit. Mi-a spus : „Alan, am din nou senzaţia că *zbor”* – cu faţa scăldată de bucurie ; iar cu sovieticii, la White City, a alergat superb : o milă în 3 : 55,8, ceea ce l-a lăsat pe Semiceastnîi cu gura căscată.

între timp, Keita a mai smuls o zecime de secundă din propriul record mondial, dar Ike s-a arătat aproape indiferent. „Hm, în California”, mi-a spus el. „Toţi am stabilit recorduri în California. Rămîne de văzut la timpul cuvenit. Mai vedem noi la Tokio,”

A trebuit ,să-i promit că merg şi eu la Tokio şi, ţinînd cont de cheltuieli, numai dumnezeu ştie cum o să reuşesc. Studiez acum toate, posibilităţile, adică tururile amestecate şi aglutinate, genul de excursii care includ raclele budiste, două săptămîni la Stadionul Olimpic şi o vizită la teatrul Kabuki.

Ike oscilează între stări de încredere în sine maniacală – „Ştiu că voi reuşi, ştiu că o să cîştig, pur şi simplu simt chestia asta" – şi depresiuni în care are nevoie să fie încurajat : „Alan, tu crezi că o să reuşesc ? Nu, pe bune, chiar crezi ? Jill îşi imaginează că nu. Zicea că n-o să mă retrag nici dacă *pierd".*

Se pare că asta l-a marcat profund. în definitiv, pe timpuri, ea fusese Fidela Discipolă ; în vreme ce eu nu-i pot ^jferi genul acesta de credinţă oarbă, nu pot decît să sper că va cîştiga. Şi nici nu am nimic în joc, aşa cum avuseseră Sam şi Kurt. Pentru ei exista o justificare, un capital investit. Trebuiau să creadă în el în aceeaşi măsură în care el trebuia să creadă în ei. Simt însă acelaşi lucru pe care l-am simţit întotdeauna : că nu va cîştiga, că pentru el, acea clipă a trecut la Roma. Nu Keita este cel care mi-a format sau care mi-a influenţat părerea, Keita nu este nimic altceva decît o simplă manifestare exterioară şi vizibilă, o manifestare de moment ; temerile s-au întrupat.

„Cît despre Keita ăsta, Alan, vreau să zic că se *ştie* chestia asta, adică faptul că negrii în general sínt sprinteri."

„Sau maratonişti."

„Mda, mă rog ; maratonişti. Dar nu şi semifondişti. N-au făcut niciodată *nimic* în cursele de semifond."

Bietul de el. Are nevoie de un preceptor mult mai pasionat decît aş putea fi eu vreodată.

Ike Low, speranţa noastră într-o medalie olimpică de aur, a ţîşnit triumfal spre un 3 : 54,9 în cursa amicală de o milă, de la White City şi a aruncat mănuşa : „Acum sínt gata să mă măsor cu Keita".

Tînărul Low, înalt de şase picioare şi în vîrstă de douăzeci şi şase de ani, care actualmente se antrenează de unul singur, a lăsat mult în urma sa trei dintre sportivii care în mod probabil vor fi challengerii săi la Tokio ; Terry Cooper din Canada, Pál din Ungaria şi Blattler din Germania Federală.

Ike a declarat : „Mi-am asumat un risc atunci cînd m-am hotărît să-mi continui antrenamentul pe cont propriu, acum însă se pot vedea rezultatele. Voi atinge condiţia fizică şi psihică de vîrf la momentul potrivit. Keita, păzea că vin !".

Dezamăgit de un 3 : 40,8 în cursa de 1 500 de metri, care nu a reuşit să îl situeze decît pe un loc secund la Budapesta, în

urma ungurului Zoltán Pál, Ike Low a declarat : „Pur şi simplu n-am putut să alerg aşa cum trebuia. Am avut neplăceri cu stomacul înainte de cursă şi se pare că asta m-a slăbit'*.

Ei bine, vintul schimbării nu a suflat prea mult. Un deranjament stomacal a fost de ajuns pentru a-l opri, pentru a ucide euforia. După Budapesta a mai alergat prost în vreo cîteva curse, iar acum se uita la mine cam aşa cum se uită un sălbatic la idolul care nu a adus ploaia. Am recepţionat mesajul.

15

Hampstead Heath. O *după-amiază la începutul lui septembrie.*

Toamna. încă nu a sosit; copacii îşi păstrează veşmântul lor verde neîntinat, soarele este blînd, cerul puţin înnegurat.

Asemeni unui pelerin, sau unui penitent, IKE LOW *suie coasta unui deal şi îşi aruncă ochii împrejur. Poartă un pulover de lină albastru deschis, care lasă să se întrevadă un al doilea pulover maro cu gulerul răsfrînt. Pantalonii lui albaştri sînt croiţi după ultima modă, strînşi, fără manşetă ; pantofii lui din piele neagră, fără şireturi, sînt exagerat de ascuţiţi.*

În depărtare, de după un alt deal, apar trei siluete mici, albe, în alergare. IKE *priveşte cum, rînd pe rînd, dispar, apoi apar din nou, devenind vizibil mai mari de fiecare dată, înghiţite de vălurele cu panta molcomă, ieşite iar la iveală pe sprinceana vreunui deal. Cu timpul, încep să se întrevadă pantaloni scurţi şi tricouri. Părul Tineta dintre siluete este alb, al alteia negru şi al celei de-a treia blond. Pe măsură ce bărbaţii* se *apropie – se poate vedea acum că este vorba de trei bărbaţi. –* IKE *pare să devină din ce în ce mai tulburat. Cu mîinile în buzunare, se întoarce mai întîi la dreapta, apoi la stingă, fiind parcă pe punctul de a pleca. Pînă la urmă însă, cu hotărîre, dar în mod evident plin de nelinişte, îşi îndreaptă umerii,* ţinîndu-şi *în contimiare mîinile în buzunare, şi aşteaptă încremenit.*

Cei trei bărbaţi nu avansează înspre el în mod constant ori regulat. Din cînd în cînd, bărbatul blond sau cel cu părul negru ţîşneşte înainte, ca sub presiunea unui urmăritor invizibil ; apoi, cel care a rămas în spate se năpusteşte pe urmele fugarului. Bărbatul cu părul alb se mişcă mereu în acelaşi ritm, ceilalţi doi încetinind din cînd în cînd, pentru a-l lăsa să-i ajungă. ■

Acum, se află la cîteva sute de yarzi distanţă şi îi poţi recunoaşte. Bărbatul cu părul alb este SAM, *zvelt, încordat, corpul său de bronz ducînd cu sine un minimum de materie. Bărbatul cu părul negru, cel mai înalt dintre cei trei, este* TOM

BURGESS, *alergătorul de cursă lunga, cu fruntea acum încruntată. Faţa lui, marcată de efort atunci cînd sprintează, ia în repaus expresia unei uluiri obosite şi continue, de parcă ar simţi că ceva nu merge aşa cum trebuie, fără însă să ştie bine ce anume. Al treilea, bărbatul blond, este* RONNIE BLACK, *alergătorul internaţional de garduri.*

Faţa lui IKE *este acuma stăpînită de temeri. Ochii îi clipesc, gura i se strîmbă puţin, insă în mod cu totul conştient nu îşi modifică felul de a-şi ţine capul, asemeni unui soldat de gardă obligat să-şi menţină atitudinea în orice condiţii. La două sute de metri de el,* ALERGĂTORII *îşi schimbă brusc direcţia către dreapta. Deschide gura, ca şi cînd ar fi pe punctul de a-i striga, dar o închide la loc, fără să scoată nici un sunet.*

Acum, vocea lui SAM se *poate auzi limpede.*

SAM : Tom, dă-i drumu' !

TOM BURGESS *sprintează docil.*

Tensiunea dispare treptat de pe faţa lui IKE, *lăsînd loc unei palide satisfacţii. Pare acum asemeni unuia care în mod deliberat şi-a asumat un risc, a hotărît să treacă printr-o încercare, care, în final, s-a dovedit a fi inutilă. Acum se întoarce pe loc, se pregăteşte să coboare dealul, dar nu face doi paşi că se şi răsuceşte brusc la dreapta, pe direcţia alergătorilor şi o porneşte pe urmele lor, cu mîinile tot în buzunare, alergînd încet, cu uşurinţă şi cu graţie.*

SAM : Gata, stop ! Ronnie !

RONNIE BLACK. *sprintează.*

Deodată, IKE *îşi scoate mîinile din buzunare şi sprintează şi el, trecînd ca fulgerul pe lingă* SAM, *fără să-i arunce vreo privire, depăşindu-l pe* TOM BURGESS, *de data asta cu zîmbetul pe buze, în vreme ce aceştia doi încremenesc, holbîndu-se la el uluiţi, de parcă ar fi văzztt o stafie. În momentul în care* IKE *aproape că l-a ajuns din urmă pe* RONNIE BLACK *întoarce capul, îl priveşte şi el cu o faţă uimită. Profitînd de această clipă de ezitare,* IKE *îl depăşeşte, bătîndu-l uşor pe zimăr şi se opreşte.* IKE : Totul e-n regulă, Ron ?

BLACK *nu-i răspunde, se mulţumeşte să caşte gura, iar acum, revenindu-şi,* SAM şi *cu* TOM o *iau la fugă pentru a-i ajunge din urmă pe cei doi. Are loc o confruntare tacită,* IKE *privindu-i pe cei trei bărbaţi într-o aşteptare oarecum provocatoare, insă prietenoasă;* RONNIE BLACK *continuă să-l privească pe* IKE *cu uimire,* TOM cu o *expresie plină de reproşuri,* SAM *cu un surîs strîmb, dînd uşor din cap, ca şi cum ar vrea să spună că el, cel puţin, se aşteptase la această reintoarcere. Treptat, rămîn în confruntare numai* SAM *şi* IKE. *Ex-*

presia lui SAM *nu se modifică, în timp ce* IKE *capătă un aer neliniştit, vag sfidător, asemeni unui copil neascultător care se ştie vinovat.*
IKE *(intr-un tîrziu) :* M-am gîndit să trec să te văd.
SAM se *mulţumeşte să dea din cap, continuînd să rînjească.*
IKE : Adică să văd ce mai faci.
SAM *dă din nou din cap, vrînd să sugereze că el, unul, îl înţelege perfect.*
SAM ; Ştiam că o să te întorci, Ike.
IKE : Zău ?
SAM : Tu însă nu ştii dacă eu o să te mai *primesc* înapoi.
IKE *deschide gura, ca pentru a nega o asemenea pretenţie, însă o închide la loc, fără să rostească vreun cuvînt.*
SAM : Ai încercat antrenamentul cu intervale, ai încercat să vezi şi cum e de unul singur, iar acum te-ai întors de unde ai plecat.
Vocea *lui creşte treptat în intensitate, se amplifică cu ho-' tărîre.*
Te-ai întors pentru că ai nevoie de mine. Pentru că acum ţi-ai dat în sfîrşit seama că eu şi numai eu îţi *înţeleg* necesităţile, că eu şi numai eu te pot inspira în efortul spre autodepăşire. Eu singur îţi pot oferi şansele victoriei la Tokio, o încununare a carierei oricărui atlet. *Tu* te-ai întors la *mine...*
IKE *(cu jumătate de glas)* : Dar n-am zis nici o clipă că...
SAM *(inexorabil) :* Dar sînt eu oare de acord să te primesc *pe tine* înapoi ? După ce am fost părăsit. După ce am fost trădat. După ce am fost criticat în mod public şi denigrat. *Acum, în timp ce vorbeşte, cuvintele i se pătrund de o amărăciune crescîndă, ca un foc ce se alimentează singur.*
Ideile mele luate în rîs. Metodele mele de antrenament, cărora le datorezi tot ce eşti acum, ridiculizate. La discreţia ticăloşilor şi şarlatanilor, a impostorilor care *distrug* talentul, în timp ce pretind că îl dezvoltă.
SAM *se întoarce către* TOM BURGESS *şi* RONN1E BLACK, *care în clipa aceasta îl privesc pe* IKE *cu reproşul încărcat de dispreţ al credincioşilor faţă de un apostat.*
Ce să-i spun ? Să-i spun ceea ce merită să i se spună ? Ceea ce aş avea de o mie de ori dreptul să-i spun ? Să se ducă dracului. Să-şi asume consecinţele faptelor sale : irosirea talentului său, eşecul tuturor ambiţiilor sale. Ce să-i spun ? TOM *şi* RONNIE *rămîn tăcuţi, ca şi cînd şi-ar da seama că aceste întrebări sînt pur retorice. Pe faţa lui* IKE *se citeşte acum încordare şi teamă. Rupe în final tăcerea care se prelungea.*
IKE : Numai tu singur poţi să decizi, Sam.

SAM : Bineînţeles că nunvu eu. Şi am să te uimesc. Am să mă port cu tine în spirit creştinesc, deşi în multe cazuri depling acest spirit creştinesc, întoarcerea celuilalt obraz. Am închinat cinci ani de neprecupeţită grijă şi răbdare carierei tale şi ţie însuţi, iar tu m-ai răsplătit cu trădarea ta. Insa dispreţuiesc un asemenea comportament. îmi dau seama că te-ai- purtat aşa nu din răutate, ci din slăbiciune ; că te-ai rătăcit, subminat fiind de cei pe care ţi-i credeai prieteni – ba chiar mai apropiaţi decît un prieten. Aşa că te primesc înapoi : nu în ciuda a ceea, ce ai făcut, ci *tocmai* pentru asta. Te previn însă : s-ar putea să fie prea tîrziu.

Aici intervine un hiat. IKE *pare copleşit ; nu poate să-şi ridice privirile către* SAM. *Feţele celorlalţi doi se relaxează treptat, căpătînd expresia unei complezenţe benigne.*

Aproape în mod automat, mina dreaptă a lui IKE se *ridică încet şi se întinde spre* SAM, *care i-o apucă, scnitînd intens faţa lui* IKE, *pînă cînd, în sfîrşit, acesta îşi înalţă capul spre a privi în ochii lui* SAM.

SAM : Ţi-am spus. S-ar putea să fie prea tîrziu.

Sînt din nou împreună ! Alergătorul de o milă, Ike Low, şi antrenorul Sam Dee ; după o ruptură de doi ani, care, amindoi, juraseră, va fi definitivă.

Ike, una dintre cele mai arzătoare speranţe britanice în cucerirea unei medalii în cursa de o milă la Tokio, a declarat : ..Acum îmi dau seama că am făcut o greşeală părăsindu-l pe Sam. Sînt fericit că a acceptat.să mă antreneze din nou".

Sam, antrenorul în vîrstă de şaizeci de ani, recunoaşte : „l-am simţit lipsa. De obicei nu sînt de acord să primesc înapoi un alergător, odată ce acesta m-a părăsit, însă de data asta fac o excepţie. Continui să cred în băiatul ăsta",

Nehotărîrea gen Ilamlet a lui Ike Low, una dintre puţinele noastre speranţe realizabile la Tokio, nu face decît să ilustreze extraordinara tensiune sub care este nevoit să trăiască un atlet ele talie internaţională, îndeosebi în cursul unui an olimpic, şi nevoia pe care mulţi dintre ei o manifestă de a avea un braţ prietenos care să-i sprijine.

Low, care acum doi ani l-a părăsit pe explozivul, autoritarul duşman al compromisurilor Dee pentru profesorul Kurt Giesemann din Nürnberg, a renunţat şi la Giesemann în cursul acestui ultim sezon. După numai cîteva săptămmi, timp în care

s-a antrenat pe cont propriu, Low s-a reîntors la Dee.

Ar fi cu totul irelevant să criticăm decizia sa pe terenul logicii pure şi al meritelor respective ale celor doi antrenori cu sisteme de antrenament atît de diferite. Fapt este că atunci cînd un atlet de talie mondială atinge un anumit rdVel în cariera sa, cel mai bun lucru pentru el este probabil lucrul pe care el îl simte a fi cel mai bun. Calitatea vinului o judeci , gustîndu-l : la Tokio.

Deci, existau două Canosse.

Mi se părea ciudat să fiu din nou împreuna cu cl. Ca în visele în care faci tot soiul de lucruri pe care simţi că le-ai mai făcut o dată. Din nou vocea aia care te mîna de la spate fără încetare ; ca înainte. Fă asta, fă aia. Tratîndu-te ca pe un copii, după tot acest răstimp petrecut departe de el şi mai mult de unul singur, cu tine însuţi. Pentru că asta şi făcea, abia acum puteam să-mi dau bine seama ; te trata ca pe un copil.

Cu toate astea, nu era rău să fii din nou la Hampstead Ileath ; în orice caz, mult mai bine decît pe pista aia îngrozitoare de la Nürnberg, sau pe-aia de la Crystal Palace, fie vorba intre noi, învîrtindu-te şi tot învîrtindu-te, pînă cînd-îţi înţepeneau toate mădularele, pînă cînd nu mai erai altceva decît – aşa cum spunea Sam – un cal înhămat la o piatră de moară, sau, mă rog, ceva în genul ăsta.

Singurul lucru de care m-aş fi lipsit bucuros era toată povestea aia cu bariera suferinţei. Mă dezobişnuisern. Sam, care te împingea de la spate, urlind la tine, mînîndu-te pînă cînd >ţi venea să te trînteşti pe jos, pînă cînd nu mai rămînea nimic pe lume în afară de tine şi durerea care te orbea, durerea care iii pulsa clocotitor în creier. Dumnezeule, de-aşa ceva chiar că m-aş fi lipsit bucuros. Singura consolare era că asta nu se repeta prea des, în timp ce chestia aia cu intervalele nu se mai sfîrşeşte niciodată ; treci mereu prin acele *mici* bariere, tur după tur, timp după timp, de-ajungi să-ţi pierzi minţile şi mai multe nu. Ştiam că Sam are dreptate, că la Tokio o să fiu *nevoit* să trec prin bariera suferinţei ca să-l pot învinge pe Keita ăla, pentru că asta e : ca să-l învîng, o să trebuiască să alerg mai repede decît am alergat eu vreodată în viaţa mea.

Nu mă lăsa nici o clipă să uit faptul că-l părăsisem şi nici că spusesem chestiile alea. Adică alea pe care chipurile le declarasem în interviuri. îşi aducea aminte de fiecare în parte şi mi le tot arunca în faţă. De pildă, în timp ce ne spunea încotro

trebuie să alergăm prin Hampstead Heath, se întrerupea şi zicea : „Numai că aşa vă împiedic să judecaţi voi singuri ! Asta a spus Ike. Asta a declarat Ike. Sam niciodată nu te lasă să gîndeşti cu capul tău propriu. Aşa că n-o să vă dau decît sugestii. Aş vrea să ştiu dacă nu care cumva aveţi ceva împotrivă. în felul acesta vă încurajez să fiţi independenţi. Aveţi întrebări ? Aveţi sugestii ? Atunci vă rog să-mi permiteţi să-i pun lui Ike o întrebare. Profesorul Giesemann te lăsa să te gîndeşti tu singur ? Da ? Sau ba ? Aştept un răspuns”.

Şi ce ai fi putut să-i răspunzi ?

Rai- i se întîmpla să pomenească de Jill. Odată m-a întrebat unde e. I-am zis : „Manchester”, iar el a dat din cap şi a zîrnbit satisfăcut, de parcă s-ar fi aşteptat la una ca asta. Pe urmă, cînd i-am zis că locuiesc împreună cu Alan, tot la fel a dat din cap, a zîrnbit şi mi-a spus : „Vino să stai la mine. Am o cameră liberă”. Ceea ce am şi făcut. M-am mutat acolo, la şcoala aia.

Cînd i-am zis lui Alan că m-am întors la Sam, s-a mulţumit să zîmbească : „Normal”. I-am zis : „Alan, ai făcut foarte multe pentru mine ; zău aşa”, însă el mi-a răspuns : „Ţi-am spus o dată pentru totdeauna că n-am făcut nimic pentru tine. Lui Sam îi face plăcere să audă chestii dintr-astca, nu mie”.

Aş fi rămas cu Alan, zău dacă nu, dar după întrecerea de la Budapesta, aia în care am avut probleme cu stomacul, nimic nu mai mergea ca lumea, ajunsesem iarăşi în situaţia în care eram atunci cînd îl părăsisem pe Kurt. Ce chestie, cum poate să te impresioneze aşa ceva. Adică pierzi cursa *din cauză că* nu eşti în formă, ştii că de-aia ai pierdut, şi asta o ştiu şi toţi ceilalţi, dar totuşi ai pierdut, şi asta te deprimă. Vin acasă şi alerg o cursă infectă la Birmingham, 4 : 02, îmi vărs plămînii la Varşovia, cu toate că, mă rog, cîştig, şi iată-mă din nou în starea aia groaznică, de blegeală, la numai cîteva săptămîni înainte de Tokio.

Eram disperat, trebuie să recunosc, şi la cine puteam să mă mai duc, dacă nu la Sam ? Poanta e că începusem să alerg mai bine, nu atît datorită antrenamentului, cît datorită lui, datorită felului în care te făcea să te simţi ; nici măcar Kurt nu era în stare de aşa ceva.

Adică, uite, să luăm chestia asta cu Keita. Kurt ţi-ar fi tot împuiat capul cu timpii intermediari, comparînd o cursă cu alta, un tur cu altul, în aceeaşi cursă şi în curse diferite, calculînd tot felul de valori medii, Sam însă nici măcar nu se obosea să-şi bată capul cu astea şi îţi spunea numai atît : „Keita nu te-a învins niciodată. Keita n-a *dovedit* niciodată într-o competiţie că este mai bun decît tine. Şi, mai presus de orice, n-a

participat niciodată la o Olimpiadă. Recordul lui mondial e de o importanţă *relativă.* Demonstrează că este un mare alergător – trebuie să dăm Cezarului ce e al Cezarului-«— dar *nu* demonstrează că e un mare concurent, un lucru pe care tu însă l-ai dovedit din cînd în cînd".

Adică exact ceea ce aveam eu nevoie să aud, în loc de mizeria aia cu timpii pe care i-a obţinut tipu', chestie care mi-l făcea încă şi mai de temut decît era el în realitate.

Şi alt lucru pe care l-a zis Sam : „Foarte bine ; favoritul e Keita. *Lasă-l* pe el să fie favoritul. E în avantajul tău. Lasă-l pe el să lupte împotriva tuturor presiunilor, în timp ce tu rămîi de-o parte şi lucrezi în linişte şi pace. N-are decît să fie el favoritul, atîta vreme cît tu eşti învingătorul".

Era din nou ca-n vremurile bune, ne duceam din nou pe la Stan, unde nevastă-sa reîncepuse să-mi facă ochi dulci. Mi-a spus : *„N-ai fost* băiat cuminte", iar el : „Ai fost un tîmpit. Dacă era după mine, ţi-aş fi spus să te duci dracului".

Unu' pe care chestia asta chiar că l-a şocat a fost Ron Vane. Am avut întâlnirea aia de la Crystal Palace, cu toţi tipii care urmau să alcătuiască delegaţia olimpică şi el mi-a zis : „Ike, să ştii că mă miră foarte tare. Zău dacă nu. De ce n-ai venit la mine, dac-aveai probleme ? Ştii bine că întotdeauna sînt gata să te ajut".

I-am zis : „Da, Ron, ştiu chestia asta".

Mi-a spus : „Credeam că te-ai lămurit în privinţa lui. Şi ştii ce o să însemne toată afacerea asta ? O să însemne că iar o să ne stea pe cap la Tokio şi că iar o să facă tot felul de figuri în Satul Olimpic. Ştii, asta are un efect negativ asupra echipei".

N-ara alergat prea mult în perioada aia, pînă la Tokio, n-ar fi avut nici un sens, cu toate că am obţinut nişte timpi buni în Suedia, un 3 : 55,6 şi un 3 : 54,7.

Mă înţelegeam bine cu Sam, locuind împreună cu el. Totul mergea strună, deşi, în mod normal, situaţi: ar fi trebuit să mă calce pe nervi, adică turuiala asta a lui cu care nu mai isprăvea. Dar în starea de spirit în care mă găseam era exact lucrul de care aveam nevoie, îmi redădea încredere în mine.

Era nostim, Zău aşa, cum bucătărea el şi cum făcea curat, pentru că numai el le cam făcea ; ordine peste tot, fiecare lucru pus la locul lui, frumos. Dacă lăsai un pantof în mijlocul dormitorului sau dacă nu aşezai extensorul la locul lui, imediat sărea la tine, Zicea : „Ordinea am învăţat-o pe cînd eram în Marina Comercială. Pînă şi cea mai întunecoasă hrubă o poţi face să-ţi dea impresia de ordine şi curăţenie, tot aşa cum cabina cea mai luxoasă se poate transforma intr-o mocirlă îm-

puţită”.

La Jill nu mă mai gîndeam cine ştie ce, deşi din cînd în cînd mi se cam strîngea inima, intrebîndu-mă ce-o mai fi fâcînd Neil şi ce i-o mai fi zis ea despre mine ? Pentru mine nu mai exista decît Tokio ; aşa şi trebuia să fie. Dacă luam acum legătura cu ea, nu aş fi reuşit altceva decît să mă incbsnun. Dup a ce totul se va sfîrşi, ei bine, poate că atunci o .-a 'sc o cale de ieşire. În definitiv, n-a cerut nici divorţul, nici nimic.

Şi crezi *intr-adevăr* că o să reuşeşti, Ike ?

Da, cred. *Timpitule.*

Asta pentru că mulţi îl consideră pe Keita de neînvins.

Da’ pe mine încă nu m-a învins. Am dreptate ?

Ştiam prea bine ce-i în mintea lor, dar n-avea nici o importanţă, în vreme ce înainte asta m-ar fi deprimat, ba chiar m-ar fi obsedat. Şi numai datorită lui Sam. Uite, chestia asta reuşea el să ţi-o insufle.

Cred că lucrurile se leagă unele de altele, există o anumită inevitabilitate. în definitiv, trebuia să fie sau Jill, sau Sam ; ea nu l-a vrut înapoi, aşa că s-a întors la Sam. Şi Sam l-a primit. Din două motive, zic eu. Mai întîi, pentru că n-a găsit un alt alergător de talia lui Ike – n-a mai găsit pe nimeni altcineva pe care să-l poată prezenta Ia Tokio – şi în al doilea rînd, pentru că nu are nimic de pierdut.

Dacă Ike cîştigă, atunci e datorită lui ; în definitiv, începuse să alerge prost în momentul în care Sam i-a dat iertăciunea. Dacă pierde, ei bine, asia înseamnă că nu s-a întors la timp.

Ike Lovv, speranţa noastră într-o medalie de aur la Tokio, m-a asigurat astăzi : „Sînt hotărît să storc din mine pînă şi ultima picătură de vlagă pe care o am, sînt.gata să accept orice pedeapsă, orice suferinţă pe care o poate îndura trupul meu, asta pentru a-i aduce Marii Britanii medalia de aur şi gloria”.

Tînărul londonez în vîrstă de douăzeci şi şase de ani, înalt şi frumos, ca turnat în bronz, a ccntinuM : ..Ştiu că. odată i-sit pe pista olimpică, nu mai sînt doar Ikc Low din Ilackney. reprezint speranţele a cincizeci de milioane de oameni. Dacă nu leuşesc, înseamnă nu numai că m-um trădat pe mine însumi dar că am trădat şi Marea Britanic-".

A adăugat liniştit : ,,Se zice că deţinătorul recordului mon-^lyKwame Keita, este un superman, că nu poatif fi inc ins. Ei bine, asta cămine do văzut. în definitiv, n-arc decît două picioare, la fel ca şi mine".

Şr tînărul Low şi-a lansat avertismentul către poliţistul cel phn de avînt : „Oricare ar fi cel care cîştigă cursa asta, o să-l coste al dracului de scump".

16

Ce straniu e totul şi cît de ireal ! în ciuda acestei sîrguincioase maimuţăreli a tot ce poate fi mai rău în Vest, în ciuda autostrăzilor, a zgîrie-norilor hidoşi, a mizerelor baruri americane lungi şi singuratice ! Cît dezgust şi cît dispreţ trebuie câ au faţă de ei înşişi ! Sentimente pe care nu le poţi explica numai prin admiraţia pe care o nutresc faţă de noi : orgii nebune de peliculă cinematografică, actori de televiziune cu priviri occi- dentalizate.

Şi cu toate acestea, am senzaţia că sub masca oraşului nou, o parodie brutală a ceea ce reprezentăm noi, freamătă „adevăratul" Tokio ; la fel ca omul de afaceri japonez care, aşa cum am auzit eu, odată ajuns seara acasă, îşi scoate costumul de oraş şi îşi îmbracă chimonoul. îl simţi cum s-a refugiat pe străzile înguste, sub delicatele lampioane de hîrtie, printre căsuţele elegante cu cîte un singur etaj, umbrite de monstruoşii zgîrie-nori, în raclele care se odihnesc la umbra copacilor bo- gaţi. Şi ce e mai sinistru, în ochii copiilor de şcoală, tăcuţi şi anonimi, aşezaţi în tribunele stadionului, aşteptînd ordinele supuşi.

în anxietatea sa de a se face plăcut, în frenezia sa de a se face iubit, oraşul întreg e ca un parvenit evoluînd la o recepţie regală. Şi cît de mult se deosebeşte de Roma, unde intruşii eram *noi,* într-un oraş care ne privea oarecum de sus, tolerîndu-ne.

Am spus „noi", deşi eu acum sînt un necombatant, un călător oarecare aflat numai în trecere, un turist. Iar rolul acesta mi-l asum cu amărăciune, ca un soldat al cărui regiment intră în luptă, în timp ce el rămîne în spatele liniei din cauza unei simple pişcături de ţînţar. Ai posibilitatea de a vedea mult mai multe lucruri, asta însă fără ca să te implici în mod real.

Există totuşi cîteva stadioane într-adevăr remarcabile, complet diferite de zgîrie-norii sordizi ; iar plafonul pistei de

înot se ondulează învolburat ca o mare cubistă.

Şi, dumnezeule, cît de puţin seamănă oamenii aceştia cu noi ! Grupul nostru are o interpretă adorabilă ; ieri seară am mers cu ea la un restaurant, apoi am invitat-o la mine şi am petrecut noaptea împreună. Am avut un adevărat şoc cînd m-am trezit a doua zi şi am văzut-o alături de mine, odihnin- du-şi capul pe pernă. Faţa aceea ciudată, încordată, cu totul şi cu totul străină ; ochii oblici, tăiaţi parcă în piatră, culoarea ca de ceară a pielii. O pisică, un leu, o specie diferită. în momentul în care s-a trezit şi mi-a zîmbit, senzaţia de straniu mi s-a spulberat, dar nemişcată, în somn, parcă aparţinea unei alte lumi.

însă ca orice bătrîn soldat, nu mă simt bine printre civili odată ce se trage primul glonte şi îmi petrec ore în şir în Satul Olimpic. Plin de bananieri şi de biciclete ; cuprins de aceeaşi bună dispoziţie amestecată cu nervozitate. Prin restaurante, negri înalţi se ridică precum nişte turnuri deasupra capetelor celorlalţi ; sovietice gigantice pedalează cu sîrg în costume de trening. Sam este omniprezent, ţinîndu-şi micile discursuri în faţa unui auditoriu încropit ad-hoc, perorînd plin de veselie şi dirijînd totul. Ike este rînd pe rînd încordat şi apatic, comunicativ şi distrat, iar cînd deschide gura vorbeşte numai despre cursă sau despre infrastructura cursei. „Azi dimineaţă am alergat un 1 : 47,8” – bine dispus – sau – mai puţin bine disr pus – „Keita ăsta se pare că a alergat un 3 : 37,8 pe pistă, azi după-masă”. M-a întrebat dacă l-am văzut cum aleargă şi ce părere am despre el. I-am zis că l-am văzut şi că mi se pare a fi într-o formă excelentă.

„Ei, n-o fi el într-o formă chiar *aşa* de excelentă”, a spus Ike. „Adică, col puţin dacă te uiţi la el cum arată. Eu aş zice mai curînd că a crescut aşa, ca o buruiană.”

Nu l-am contrazis, tot aşa cum i-am şi spus sincer impresia pe care o aveam : că acest Keita era exact aşa cum mi-l imaginasem, un animal superb, plin de graţie. Un animal în sensul cel mai bun şi cel mai de invidiat al cuvîntului, exploziv în plină mişcare şi pe deplin relaxat în repaus. Faţa lui suplă are finețe ; pare foarte interiorizat. Nu cred să-l fi surprins vreodată zîmbind, nici măcar antrenorului, consulul, un bărbat serios, blond şi grăsuliu, care se tot agită în jurul lui, de parcă ar vrea să-şi apere tribul preferat de puterea de corupţie a omului’ alb.

Cît despre felul lui de a alerga, este o adevărată plăcere, o splendoare pe care televizorul nu ţi-o poate reda, o totală lipsă de efort vizibil ; picioarele negre şi subţiri literalmente mănîncă pămintul. Prin comparaţie, pînă şi mişcările lui Ike

par a fi mecanice şi controlate de voinţă. Şi el se mişcă intr-adevăr minunat^ bineînţeles, dar, în timp ce Keita este superbul animal. Ike pare o maşină programată. Să însemne oare asta că în prezent simplul atlet este lipsit de viitor, lipsit de orice speranţă ? Poate că da.

Ieri. în Satul Olimpic de la Tokio, i-am adus la cunoştinţă lui Ike Low că rivalul său în proba de 1 500 metri, Kwame Keita, a obţinut un timp de 1 :45,8 pe 800 metri la antrenament.

..Foarte bine 1", mi-a aruncat dinamicul Low. „Mîine am. să alerg un 1 : 44 !"

Aceasta este starea ele spirit în care se pregăteşte tînărul în vîrstă de douăzeci şi şase de ani pentru o cursă de care este conştient că va ii cea mai importantă din întreaga sa carieră sportivă. În restaurantul olimpic, el a refuzat cu hotărîre un muşchi filé pe care i-l oferea zîmbind un bucătar japonez.

„Nu mănînc carne !", a declarat el, rostind cuvintele cu un puternic accent cockney. „Cel puţin nu, de cînd m-am reîntors la antrenorul vegetarian Sam Dee." Şi m-am aşezat alături de tînărul din Hackney, înalt de şase picioare, în timp ce acesta tocmai dădea gata o farfurie „talie bărbătească" plină cu mazăre, morcovi şi cartofi.

Deci continui să fii pe deplin încrezător în forţele tale. Ike ?' O, da. Am încredere în mine.

Astăzi a avut loc ceremonia de deschidere. Ce straniu e să asişti, în Ioc să participi. Şi cît de ciudat acest amalgam de trăiri ; şi invidie, şi iritare, şi uimire şi, în final, sentimentul că fără voia ta li te alături. în ciuda prostiei şi a infatuării, în ciuda acelor pretenţii demenţiale, am sfîrşit din nou prin a fi captivat. Cîtă putere extraordinară poate să aibă un ritual, ori- cît de şarlatanesc şi de insidios ar fi el. în cazul de faţă, solemnitatea plină de gargariseli a japonezilor a reuşit să transforme totul în ceva mult mai absurd şi mai pompos ca de obicei.

Am avut parte şi de ecourile angoasante ale gongurilor electronice, pe care le-ai fi putut asemăna cu efectele sonore din- tr-un film hollywoodian despre Orientul misterios ; mai că te aşteptai să apară şi o preoteasă învăluită într-un nor de fum. Dar, în final, nu şi-a făcut apariţia decît un japonez mititel care purta torţa fugind cu paşi mărunţi pe stadion, muncindu-se cu nesfîrşitele trepte verzi ale unei imense scări

pogorîtă parcă dintr-un vis şi care a aprins apoi Flacăra... Flacăra Sacră.

Şi, bineînţeles, intrarea înregimentată a gladiatorilor cu pălării de pai şi pălării de cowboy, şi rochii roz, şi blazere albastre, contingentele paramilitare, unele mari şi altele infime, contrastînd în mod caraghios, dîndu-ţi din nou senzaţia unor trupe, senzaţie care, prin absurd, s-a accentuat atunci cînd Bă- trînul şi-a început discursul răsunător, cu implacabilele sale incantaţii despre tinereţe, amatorismul pur şi idealul olimpic.

Bănuiesc că în acel moment m-am simţit impresionat, văzîndu-l din nou cum i se adresează cărnii sale de tun ca un mare general de război, gata de a-i trimite pe toţi la moarte printre sîrmele ghimpate. Iar ei stăteau acolo ca o turmă supusă, tăcuţi, atenţi, ascultînd revoltătoarele platitudini ; Tineretul Lumii – aşa cum în mod inevitabil nu a lăsat să-i scape ocazia de a-i numi – gata să-şi vîndă chiar şi mama pentru o medalie. Dar fusesem eu oare mai bun decât ei, fusesem eu oare altfel ?

Am reuşit să-l regăsesc pe Ike printre membrii echipei britanice, recunoscîndu-l sub pălăria lui albă. Mărşăluieşte bine, aşa cum de altfel te-ai fi şi aşteptat, cu spatele foarte drept, cu o mişcare soldăţească a braţelor. L-am privit cu atenţie prin binoclu în timpul discursului pe care l-a ţinut Bătrînul şi m-am bucurat văzînd că nu-i acordă nici o atenţie. însingurat din nou, cu ochii goi, visînd, gîndindu-se probabil la Keita.

Ţara lui Keita avea numai şase oameni în echipă ; blazere verzi, pălării albe. Steagul il purta el. demn, rece, fără expresie. în timpul discursului, şi lui i-au fugit gîndurile, dar mă îndoiesc că în ceea ce-l priveşte se gîndea la ceva anume. Manifestă spiritul de‘ economie al unei pisici, natural şi perfect ; cînd nu are la ce să se gîndească, nu se gîndeşte la nimic.

M-am trezit că nici eu nu mai aud cuvintele pe care le rostea Bătrînul. Oricum, nu aveau nici un sens, nefiind decît poate un simbol : o legătură între cei tineri şi cei bătrîni, între prezent şi trecut. Ceremonia reală, adevăratul ritual, ar fi trebuit să fie un paricid public – un lucru desigur de neconceput.

Dar oare armata franceză nu ajunsese să se. revolte într-un tîrziu ?

Pe pista de antrenament, Sam s-a dus Ia antrenorul lui Keita, tipul ăla, englezu', şi i-a zis ; ,,Domnul meu, te salut ca pe un rival şi ca pe un prieten", apoi a dai mina cu el. Pe

urmă l-a adus pe Keita şi ne-a pus şi pe noi să ne dăm mina. M-am simţit ca un idiot. N-am nimic cu băiatu', da' ce să-i zic ? Sper din toată inima să ieşi pe locul doi ?

I-am spus : „Mda, ei bine, noroc bun", dar se pare că nu pricepea o boabă din engleza mea ; el şi cu antrenorul lui îşi vorbeau unul altuia într-o limbă africană.

Nici antrenorul nu vorbea cine ştie ce ; deşi, e drept că Sam nici nu-i prea dădea ocazia. Se uita la Sam pe parcă în viaţa lui nu mai întîlnise aşa ceva, ceea ce probabil că era perfect adevărat, în timp ce Sam îi zicea : „Pentru mine, idealul olimpic nu are nici un sens. Pe mine mă interesează numai idealul *uman.* Jocurile Olimpice nu reprezintă un scop în sine, ci sînt un mijloc spre atingerea unui scop ; şi acest scop trebuie să fie înfrăţirea. Trebuie să ne luăm la întrecere unul cu altul nu ca duşmani, ci ca fraţi, nu ca englezii cu africanii, nu ca germanii cu sovieticii, ci ca un frate cu fratele său ; în deplină prietenie. Prin sport, trebuie să arătăm lumii întregi calea către pace".

Tipul celălalt se mulţumea doar să dea din cap şi spunea c-aşa e ; părea oarecum îngrijorat şi în final l-a luat cu sine pe Keita, de parcă s-ar fi temut că Sam e nebun şi bietul Keita s-ar putea molipsi şi el.

E şi Helge aici. Nu ia masa la restaurantul nostru, mulţumescu-ţi ţie, doamne, dar ştiam că mai devreme sau mai tîrziu aveam să mă trezesc nas în nas cu ea în Satul Olimpic, ceea ce de altfel s-a şi întîmplat. Amîndoi eram cu bicicletele ; o chestie nostimă, zău aşa, s-o văd cum apare deodată, pedalînd împreună cu o altă nemţoaică, una blondă – grozavă ţipă – şi să constat că şi aşa îi şade la fel de bine ca la volanul maşinii. Cînta şi, cînd m-a văzut, mi-a strigat : „Bună !", aruncîndu-mi un zîmbet, fără să se oprească, aşa, de parcă nu prea ştia bine de unde să mă ia. Şi, pentru o clipă, chestia asta m-a şocat, ba chiar m-am oprit, aşa de răscolit eram de felul în care trecuse pe lîngă mine. Chiar m-am gîndit să mă iau după ea, dar nostim e că motivul pentru care m-am stăpînit totuşi a fost că mi-era teamă de cum o să reacţioneze, adică dacă mă trimitea la plimbare ? Pe urmă mi-am zis că e pur şi simplu ridicol să mă mai încurc acum cu ea, s-o las să-mi distragă atenţia de la ceea ce era cu adevărat important. Dacă se întîmplă cumva să mă mai întîlnesc cu ea, am să stau liniştit în banca mea.

Cu Kurt, chestia a fost ca la Perth, cu Sam, numai că de data asta îmi trăsesem cizma pe celălalt picior. Era şi el tot timpul pe pistă, bineînţeles, şi Sam şi-a făcut un punct de

onoare din a se duce să dea mîna cu el – bestia bătrînă – zicînd că speră că nu există nici un resentiment, că el a ştiut întotdeauna că pînă la urmă o să mă întorc tot la el, dar că într-un fel era bucuros că între timp mă preluase Kurt, pentru că-n felul ăsta şansele mele crescuseră acum.

Kurt n-a zis nimic, părea numai foarte necăjit în timp ce Sam îi vorbea, iar mie mi-a făcut semn cu capul, atîta, fără să-mi mai arunce nici o privire. Cred că n-aveaî cum să-l învinovăţeşti pentru asta.

*

Sam plănuise totul, ca de obicei ; absolut totul, din punct de vedere tactic. Seriile şi semifinalele voia să le alerg aşa, porceşte, numai ca să mă calific : „Eşti acum un nume destul de mare, pentru ca să nu trebuiască să cîşiigi în fiecare cursă spre a-ţi dovedi superioritatea. Keita este genul de alergător cu un singur ritm. Cursele pe care le face sînt mereu aceleaşi. Aleargă fără nici o strategie şi în mod neinteligent. Nu trebuie decît să observi timpii lui pe cele două distanţe, mila şi cei 1 500 de metri. Rar se întîmplă să difere cu mai mult de două sau trei secunde. Este cea ce eu numesc un alergător monoton. Tu însă eşti un alergător artistic, un alergător eu temperament. Vei alerga pe măsura adevăratelor tale posibilităţi într-o mare competiţie, dar nu şi în cursele lipsite de importanţă. Cu cit vei cheltui mai puţină energie fizică şi mintală în cursele preliminare, cu atît va fi mai mare rezerva ta în finală. în acea cursă, îl vei lăsa pe Keita să imprime ritmul, ştiind dinainte stilul pe care îl va adopta.

în tot timpul cursei o să păstrezi o distanţă în limita a zeee yarzi faţă de el, pînă pe prima linie dreaptă a turului final, cînd îl vei depăşi. în momentul acela va fi pentru el prea tîrziu ca să-şi mai modifice tactica, să îşi accelereze ritmul sau să îşi revină de pe urma efectului psihologic care va fi enorm”.

Suna bine ce spunea el, ca de pildă chestia asta, adică să-l las pe Keita să fie favoritul, şi toată presiunea să acţioneze astfel asupra lui, dar erau momente în care nu-mi plăcea felul în care tipii mă cam tăiau de pe listă, încredinţaţi fiind c-o să cîştige Keita. Ca de exemplu pe pistă, unde fotografii şi reporterii se ţineau numai după el, făcîndu-i tot timpul poze, vorbind între ei numai despre el. Nu eram invidios sau ceva în genul ăsta, numai că treaba mă cam nilinişiea şi poate tocmai din cauza asta am şi făcut vreo cîteva afirmaţii cam tîmpite.

Iată un om care, intr-adevăr, are încredere în sine, pe nume Ike Low. Ar fi cîştigat finala olimpică în proba de 1 500

metri, zice el, dacă n-ar fi intervenit un accident minor, adică o întindere de ligament, din cauza căreia nici măcar nu s-a mai calificat.

Ike nu crede că-l va mai opri de data asta vreo întindere de ligament. Nicidecum. E la tel de sigur că o să cîştige medalia de aur, cum oricare japonez e sigur că Muntele Fuji n-o să se clintească de la locul lui. Sau la fel de sigur cum sîntem toţi că slăbănogul sergent de poliţie pe nume Kwame Keita o s-o zbughească înainte aşa de tare, încît o să aibă timp suficient să facă şi un duş rapid pînă ca restul concurenţilor s-apuce să-şi încheie cursa.

Pentru Ike, totuşi, lucrurile sînt bine puse la punct. Spune că trebuie să cîştige deoarece pînă acum Keita nu l-a învins niciodată ; ceea ce este foarte adevărat. Ce nu spune însă este faptul pă africanul nici n-a alergat vreodată în aceeaşi cursă cu el, aşa că poate lucrul cel mai bun pe care l-ar avea Ike de făcut ar fi să rămînă în pat în ziua finalei, ca şi după aceea să poată declara acelaşi lucru.

Şi mai zice el, prinzînd ocazia cînd antrenorul său, Sam Dee, tace – i se mai întîmplă şi lui cîteodată – că Kwame Keita n-a mai participat niciodată la o Olimpiadă. Ei bine, nici Cassius Clay nu mai luptase niciodată pentru titlul mondial înainte de a-l zdrobi pe Sonny Liston şi, dacă tot veni vorba, nici John Wilkes Booth nu mai împuşcase pe nimeni înainte de a-l asasina pe Abe Lincoln.

Sam. care i-ar putea da lecţii pînă şi unui senator sudist în a ţine discursuri de amorul artei, declară că Kwame Keita ar putea claca din cauza presiunii ; presiunea fiind Ike. Ha- ha-ha 1

Keita nu declară nimic, ci continuă să alerge mai repede decît oricine. Ceea cc, dacă stai bine să ie gîndeşti, vorbeşte de la sine.

Mai e şi Alan ; ei nu crede cu adevărat c-aş putea să cîş-tig. N-o spune niciodată, dar îmi dau seama c-aşa e. Zîmbeşte în sinea lui şi tot încearcă să schimbe subiectul.

Iar Helge a venit ieri la mine pe pista de. atletism. Ploua – aici plouă foarte mult – şi la început n-am recunoscut-o, purta mantaua aia roşie de ploaie cu capişon. Keita alerga; a dat din cap către el şi a spus : „N-aleargă rău, nu-i aşa ?". I-am zis : „Mda, aleargă bine". Mi-am dat seama unde voia să bată. Am adăugat : „O să mai vedem noi cum aleargă săptă- mîna viitoare".

în Satul Olimpic, Ronrîie Black Şi cu mine locuiam îm-

preună într-una din acele căsuţe albe şi măcar el ştia să se poarte ca lumea cu mine, asta probabil pentru că şi el era unul dintre băieţii lui Sam. Tipu' venea din nordul Angliei, alergător de 110 metri garduri, şi-şi dădea scama că n-are nici o şansă, dar încerca şi el marea cu degetul, ca toată lumea. În echipă domnea o atmosferă foarte' bună, aşa cum nu mai existase niciodată' pînă acum, atît printre băieţi, cit *şi.* prinţi i fete. Nici chiar Ron Vane nu fusese în stare s-o strice.

Şi-mi zicea Ronnie al meu : „Eu rni-aş cîntări bine, zău aşa, şansele pe care Ie am în faţa lui Keita ăsta. Nu prea au ei rezistenţă, negrii ăştia ; sînt în formă atîta vreme cît totul merge bine. Şi încă ceva, e la mintea cocoşului că lui o să-i vină mult mai greu să se adapteze decît nouă, nu ?"

Bănuiesc c-avea dreptate, pentru că-ţi lua ceva timp să te obişnuieşti cu ăştia, japonezii : şi cu mutrele lor atît de deosebite, şi cu limba aia a lor, cu felul lor de a se holba la tine, de parcă ai fi apărut din cine ştie ce navetă spaţială, cu fotografii ăia mărunţei şi caraghioşi, care veneau îh Sat şi te trăgeau în poză şi-abia pe urmă te întrebau cine eşti, cu zgomotele alea, ca nişte lătrături, care se auzeau în megafoanele stadionului, după ce se sfîrşea cu muzica aia infectă, nişte zgomote pe care în viaţa ta nu le mai auziseşi : cu mulţimea aia şi cu felul în care se aşternea uneori o tăcere de-ţi ziceai că ce dracu, ăştia parcă au venit aici ca să ne-ngroape.

Unii dintre atleţi se mai duceau prin Tokio ca să-şi mai arunce ochii pe-acolo. da' eu nu, adică-mi ziceam c-o să arn timp destul şi pentru asta ; nu voiam să ştiu absolut nimic despre Tokio, pînă cînd n-avea să se sfîrşească totul, las' să se ducă alţii : chestiile astea nu puteau decît să te tulbure. Aşa că am stat tot timpul în Satul Olimpic, care era O.K., mi se părea mult mai simpatic decît la Roma, cel puţin mai aveai şi tu nişte petice de verdeaţă, şi-mi plăcea şi ideea asta cu bicicletele, adică le luai de unde voiai şi cînd aveai chef, lăsîndu-le apoi pe unde se nimerea : deşi Sam mă tot pisa la cap să nu pedalez prea mult, că pentru muşchii mei nu e bine.

Aş putea zice că mă împrietenisem la toartă cu Cooper, pe pistă ; Intr-un fel, eram amindoi în aceeaşi oală, adică la amîndoi ne zburase recordul mondial şi noi am fi fost favoriţii de nu s-ar fi ivit Keita ăsta, pe cînd acuma nu mai dădea nimeni nici doi bani pe noi. De fapt, Terry mi-a şi zis : „Ike, hai să facem un pariu, argintul sau bronzul".

I-am zis că din partea mea n-are decît să le ia el pe-a-

mîndouă ; nu există decît o singură medalie care să mă în^ tereseze pe mine.

Acum, Ike mă ocoleşte. Un lucru foarte normal, zic eu. N-are nevoie de sceptici. Şi, cu toate astea, nu am în mine tăria de a-i spune : „Bineînţeles că o să cîştigi, Ike", deşi bănuiesc că asta l-ar putea ajuta şi ar aplana neîndoios neînţelegerea dintre noi.

A trecut de preliminarii fără nici o dificultate, alergînd uşor, cu un evident potenţial în rezervă, obţinînd un timp de 3 : 39,9. Cursa a cîştigat-o rusul Semiceastnîi sau cel puţin a fost lăsat să o cîştige ; era clar că Ike l-ar fi putut depăşi oricînd. E nefiresc din partea lui să se mulţumească să nu cîştige, deşi cred că asta face parte din cine ştie ce plan complicat pe care l-o fi conceput Sam.

în timp ce Keita a alergat cu un aer aproape degajat şi a realizat un timp splendid : 3 : 38,5. A doua zi dimineaţă, în Satul Olimpic, Ike părea foarte deprimat. Cum a dat cu ochii de mine, mi-a şi spus, ca pentru a se justifica : „Alan, să ştii că nu mi-am dat cine ştie ce osteneală", şi cel puţin o dată în viaţa mea am putut şi eu să-i spun ceea ce ar fi vrut el să audă. Şi anume că asta se observase în mod evident.

' Trebuie să .recunosc că mă îngrijora felul în care pur şi simplu zbura pe căldura aia infernală, de fapt aş fi dat orice să nu fi rămas să privesc cursa ; în definitiv m-aş fi amărît destul numai auzind timpul pe care-l scosese. Şi nu părea să fi făcut vreun efort, asta era chestia mai proastă. Totul sună minunat cînd Sam zice că el îşi cheltuieşte din energie, pe cînd eu nu dau nimic din mine, dar mie mi se pare că tipu' ar fi putut să mai reteze vreo cîteva secunde aşa, ca popa.

După preliminarii n-am putut închide ochii toată noaptea, gîndindu-mă fără încetare cum ar trebui să alerg în semifinală, mai ales dacă s-ar întîmpla să picăm în aceeaşi cursă ; să mă forţez sau s-o las moale ? Mai întîi îmi ziceam că e mai bine aşa, dup-aia nu, invers, dar chestia e că dacă-mi dau drumul de-a binelea, chiar dacă n-alergăm împreună în aceeaşi cursă, şi se întîmplă ca timpul meu să nu fie la fel de bun ca al lui, ei bine, ce-o să fie atunci în sufletul meu ?

Cînd am stat de vorbă despre asta cu Sam, mi-a spus : ,.O să alergi aşa cum am stabilit că trebuie să alergi. Ţi-am mai spus o dată, e un alergător cu un singur ritm, de aceea, e foarte normal să nu se omoare prea tare pentru a obţine

asemenea rezultate. Pe de altă parte, asta înseamnă şi că nu *poate* obţine timpi mai buni de-atît. Sînt sigur că nu i s-a întâmplat niciodată să se lupte cu realitatea barierei suferinţei şi tocmai în asta constă avantajul imens pe care îl ai tu asupra lui. Sub supravegherea mea te-ai obişnuit cu suferinţa şi ai reuşit s-o învingi. Dar nu trebuie să-ţi risipeşti energia. în semifinale, aleargă în aşa fel, încît să te califici ; ceea ce nu-ţi va fi deloc greu. Dar nu face nici un efort care ţi-ar putea şterbi potenţialul de care ai nevoie în finală, căci asta este singura cursă care contează, singura demnă de ţinut în minte".

Era iarăşi umezeală în ziua semifinalei, o zi mai mult decît oribilă. Am stat alături de Sam în autobuzul care ne ducea din Satul Olimpic la stadion, ştiind foarte bine că şi Keita se află pe undeva, prin spate. Din fericire, slavă ţie doamne, nu căzusem împreună în urma tragerii la sorţi. Sam mi-a zis : „Vremea asta, ţie ţi se potriveşte, în timp ce el nu e deloc obişnuit cu aşa ceva", dar în ceea ce mă privea, eu tot aş fi preferat o zi însorită în locul ploii ăsteia nesuferite, care mă deprima.

Mai întîi avea să se desfăşoare semifinala lui Keita, în care alerga şi Cooper. De fapt, şi glumise pe chestia asta în seara trecută, la clubul din Satul Olimpic, zicjnd chestii de genul „O.K.^. acuma răniîne de văzut daca tipu' e-ntr-adevăr din carne şi oase". Şi nu mi-e ruşine să recunosc c-am stat acolo, aşteptînd cu sufletul la gură să înceapă cursa asta a lui, de parcă urma să alerg şi eu cu ei. Mă rugam la toţi sfinţii să cîştige Terry, pentru că cel puţin pe el îl bătusem, adică pe Terry, şi dacă el ar fi putut să-l învingă pe Keita, atunci puteam şi eu ; însemna că-i pot învinge pe amîndoi.

Cum a pocnit pistolul, Keita s-a desprins într-un ritm fantastic, dar Terry s-a ţinut după el ; restul concurenţilor rămăseseră pe undeva în urmă, nu mai contau. Sam a cronometrat primul tur cu un 52,4 ; Terry se ţinea bine după Keita, dar era evident că pe tipu' chestia asta nu-l deranjează deloc, parcă făcea un tur de antrenament.

în al doilea tur a iuţit-o şi mai tare. Terry se ţinea în continuare de el, dar îţi dădeai seama că dăduse de fundu' sa-'culiu, era de ajuns să observi ce expresie avea şi cum i se bălăngănea capul ; şi iar am simţit cum mi se strînge stomacul.

La începutul turului trei, Keita avea un avans de doi yarzi şi ştiai cu siguranţă că Terry nu-l mai poate ajunge, c-ar trebui să se considere norocos dacă cel puţin reuşeşte să men-

ţină distanţa asta, ceea ce de fapt nu s-a întîmplat. A fost cantr-un coşmar ; Terry sforţîndu-se, apăsînd pedala pînă la refuz, dînd totul din el şi rămînînd treptat în urmă, din ce în ce mai mult, cu cinei yarzi, cu zece yarzi, cu aproape cincisprezece yarzi la semnalul clopotului.

M-am trezit că sar în picioare şi-ncep să strig ..Haide, Terry, *bate-l,* Terry !", ştiind că e inutil ; îţi puteai da foarte bine seama că nenorocitu' abia dacă-şi mai trage sufletul. De fapt, pe la mijlocul primei linii drepte, tipu' a clacat, aşa că n-a mai rămas în faţă decît Keita mîncînd pămîntu', iar Terry la vreo douăzeci de yarzi în spatele lui, pînă cînd doi alergători au reuşit să-l depăşească şi numai el ştie de unde a mai avut puterea să iasă al patrulea şi cel puţin să se califice.

Keita a scos un 3 : 3G,4 şi, cînd a rupt panglica, nici măcar transpirat nu era, ci al dracului de liniştit, de parcă chestia asta pentru el nu însemnase nimic ; în timp ce bietul Terry se clătina pe picioare ca un om beat, pînă cînd unul dintre oficialii ăia japonezi mărunţei, îmbrăcat într-un blazer şi cu pălărie de pai, s-a trezit, în sfîrşit, să-i arunce o pătură pe umeri.

Sam a spus : „Vezi cum a plătit Cooper pentru greşeala pe care a făcut-o ? Şi-a epuizat toate rezervele pentru finală. A avut noroc şi că s-a calificat. A alergat exact genul de cursă care să-i convină lui Keita. Acum îţi dai seama cît este de important să-ţi economiseşti energia". Dar eu vedeam lucrurile cu totul altfel, mie mi se părea că, oricum ar fi alergat Terry, Keita tot l-ar fi asasinat.

Cînd am intrat pe pistă, Terry tocmai ieşea, îşi pusese treningul, i-am spus : „Ai avut ghinion, bătrîne", iar lui i s-a lungit mutra ; mi-a zis : ,,Ike, ăsta *nu* e om". Ceea ce era ultimul lucru pe care aş fi vrut să-l aud înainte de cursa mea. Şi am avut un start prost, m-am blocat la prima turnantă şi pînă la sfîrşitul turului doi rămăsesem foarte în spate. Conducea ungurul Pal, ăla care mă bătuse la Budapesta, iar eu nu eram deloc în apele mele, nu puteam să-mi dau drumu' ; abia la semnalul clopotului lucrurile s-au schimbat brusc şi am început efectiv să *alerg* cursa aia, în loc să mă gîndesc la cum ar trebui s-o alerg, l-am depăşit pe doi dintre ei în linie dreaptă, apoi pe încă unu' şi deodată m-am simţit plin de forţă, aşa cum vă zic. m-am simţit intr-adevăr bine.

Am auzit pa cineva strigînd : „Haide, Ike !", probabil unu' clin echipa noastră, trebuie să mai fi fost vreo douăzeci de yarzi între mine şi Păi, dar cînd am ajuns din nou în linie dreaptă nu mai rămăseseră decît zece şi am ştiut că pot să-l

prind din urmii dacă vreau. S-a uitat înapoi şi atîta îngrijorare i se putea citi pe faţă, încît mi-a venit să rid, mi-am zis oare de ce ţi-o fi aşa de frică, tîmpitule, n-are *nici o* importanţă, oricum te califici, aşa că am slăbit ritmul în mod deliberat, aducîndu-mi aminte ce-mi zisese Sam. Am ieşit al doilea şi mă simţeam grozav, ştiam că rezervele mele sînt neatinse, aşa că timpul p'e care-l obţinusem, un 3:39,8, nu însemna absolut nimic.

Ba chiar, trecînd linia de sosire, am izbucnit în rîs.

în noaptea aceasta, în Satul Olimpic de la Tokio, un tînăr .englez în vîrstă de douăzeci şi şase de ani va duce cu insomnia o luptă tot atît de crâncenă ea şi cea pe care o va purta pe Stadionul Olimpic pentru victoria în proba de 1 500 metri.

Numele lui este Ike Low şi dacă există vreun adversar care să-i poată alunga somnul, acesta nu e altul decît Kwame Keita, marele favorit al acestei dramatice finale.

Pe Ike nu-l deranjează faptul de a fi considerat *outsider*. .Pentru mine, ăsta este un avantaj", mi-a declarat el. „Cu cît aşteaptă oamenii mai puţin de la tine, cu atît îţi este mai uşor să-i uimeşti." Şi tînărul londonez înalt de şase picioare mi-a mărturisit că el şi controversatul său antrenor, Sam Dee, deţin .în plan cu ajutorul căruia Keita se pare că va putea fi învins.

„Bineînţeles că nu-ţi pot spune despre ce este vorba", mi-a declarat Ike. ..Dar sîntem am îndoi convinşi că o să ţină".

în aparenţă, şansele lui Ike sînt însă foarte reduse. în timp ce Keita a învăluit pista olimpică într-un nor de praf, cîştigînd atît seria cît şi semifinala cu nişte timpi de excepţie, Ike s-a mulţumit cu un confortabil loc doi în ambele curse. Cu toate acestea, oricine îl cunoaşte cîtuşi de puţin pc chipeşul alergător de o milă născut în Hackney şi-a putut da seama că acesta a alergat cu mult sub posibilităţile sale reale.

Există o amintire care nu i se poate şterge din minte. Acum patru ani, la Roma, era pe punctul de a marca una din cele mai extraordinare surprize din istoria Jocurilor Olimpice moderne. Şi în finala probei de 1 500 metri, tragedia s-a declanşat. O întindere de ligament l-a scos din cursă pe tînărul Ike, atunci în vîrstă de douăzeci şi doi de ani, ucigînd cu cruzime speranţele britanice într-o medalie de aur.

De atunci, a cîştigat şi a pierdut recordul mondial, a cîştigat de două ori titlul suprem în cursa de o milă la Jocurile

Comnwn- wealth-ului şi părea a fi pe punctul de a obţine aurul la Tokio – pînă în clipa în care a apărut, anul trecut, pe arena competiţio- nală Keita.

„Voi da mîine tot ce e mai bun din mine”, m-a asigurat el. „Sînt hotărît ca mîine să alerg cursa vieţii mele. Ori cîştig; ori mă duc dracului. A fi al doilea sau ultimul, pentru mine tot una e.”

Nu cred să fi dormit mai mult de vreo trei ore. Gîndindu-mă mereu, gîndindu-mă la toate. îmi veneau în minte o groază de chestii. Nu numai cursa, cum aveam s-o alerg, Keita ; ci şi Jill, multe despre Jill şi Neil. Dac-am făcut bine ce-am făcut, dac-o să primesc veşti de la ea mîine, fiindcă pînă acum nu-mi scrisese nici măcar un rînd de cînd sosisem la Tokio. îmi aduceam aminte de telegrama pe care o primisem de la ea la Perth, cît de mult contase asta pentru mine şi apoi ea, la aeroport, cînd am văzut că venise să mă întîmpine. Mă întrebam dac-o s-o mai facă şi de data asta, adică să-mi telegrafieze şi pe urmă să mă aştepte la aeroport, dacă cîştig ; mă rog, oricum, să vină. Lucrurile trebuiau să se schimbe dacă cîştigam, i-ar fi fost imposibil să continue cu jocul ăsta. Dac-aş cîştiga, asta ar schimba totul. Aveam deci o motivaţie în plus.

M-am tot gîndit fără încetare la timpii pe care-i obţinusem eu şi la timpii pe care-i obţinuse el, Keita, pentru că eu nu reuşisem niciodată să *scot* în cursa de 1 500 metri un timp ca al lui, la Tokio, adică cel mai bun timp al meu era 3:38,1, în vreme ce el putea în mod evident să mai alerge o dată aşa cum alergase, ba încă şi mai bine ; pentru că, aşa cum v-am mai zis, alergase fără ca nici măcar să aibă pe cineva care să-l împingă de la spate. Din punctul ăsta de vedere era foarte clar de ce îi desemnaseră pe el favoritul, dar dacă el nu fusese împins de la spate, ei bine, nu fusesem nici eu ; el era cel care avea s-o facă şi, aşa cum zicea Sam, eu eram un alergător cu temperament, cu cît era cursa mai importantă, cu atît alergam mai bine şi ştiam că puteam realiza lucruri pe care nu le mai făcusem niciodată în proba de 1 500 metri, că puteam să străpung aşa-zisa barieră a suferinţei. întrebarea era, oare el, cît de departe poate eZ să mai meargă ?

Toată dimineaţa am fost ca în transă. Nu-mi mai aduc bine aminte de nimic. De la Jill, nici un cuvînt. Sam îi dădea înainte cu gura, ca de obicei, dar mie nu-mi mai intra în cap, ar fi fost şi imposibil în starea în care eram ; ca atunci cînd ţii deschis aparatul de radio şi, din cînd în cînd, mai prinzi cite un cuvin-

ţel, dar în general nu auzi decît un zgomot de fond.

Ai să cîştigi această cursă. Aşa cum ţi-am mai spus, este cea mai importantă cursă din viaţa ta, iar tu vei alerga cea mai bună cursă din viaţa ta, pentru că aşa trebuie. Nu numai că vei doborî recordul olimpic, dar vei doborî şi recordul mondial. Pentru a face una ca asta va trebui să treci prin bariera suferinţei. Eşti conştient de lucrul acesta şi eşti pregătit. E un lucru pe care l-ai făcut de mai multe ori pînă acum, dar de data aceasta, cîteva secunde de suferinţă te pot răsplăti cu nemurirea.

Şansele tale sînt ignorate de cei care nu înţeleg atletismul şi cu atît mai puţin posibilităţile corpului omenesc. Vei cîştiga această cursă, pentru că întîia dată în viaţa ta îţi vei valorifica întregul potenţial. Iar eu voi fi alături de tine, pentru a te strînge în braţe atunci cînd vei rupe panglica.

Oameni care vin să-mi ureze noroc, Ron Vane care-mi strînge mîna şi-mi spune : „Ike, noroc bun", ca şi cînd chestia asta l-ar ucide. Chiar şi Helge, asta chiar că a fost o surpriză, întorcîndu-se deodată către mine în mijlocul restaurantului, să- rutîndu-mă, spunînd : „Noroc bun, iubitule" şi ieşind apoi afară ca din puşcă. Prea rău nu se descurcase, cîştigase o medalie de bronz.

Bănuiesc că nu m-am dezmeticit pe deplin decît în momentul în care m-am îndreptat către linia de start, scoţînd treningul de pe mine, auzindu-mi deodată numele, propriul meu nume, strigat prin megafoane cu accentul ăla caraghios. Era o zi frumoasă, nu-i vorbă, nici prea cald, nici prea rece şi, brusc, mi-a trecut prin minte chestia asta : patru ani de zile şi totul are să se termine în mai puţin de patru minute.

Cit de liniştit este Keita, cit de calm ! Precum inima unui uragan sau centrul unui vîrtej. Tuciuriu, într-o bluză de un verde strălucitor ; este perfect pînă şi din punct de vedere cromatic. Din cînd în cînd schiţează cîteva mişcări line de alergare, dar numai ca simplu gest, fiindcă ştie că aşa se face, iar el pentru nimic în lume n-ar fi atît de îngîmfat, îneît să treacă peste acest mic ritual, oricît de inutil i s-ar părea.

Cele cîteva mişcări ale lui Ike sînt conştiincioase ; par a-i fi şi necesare. Dar nu se poate spune că vreunul dintre ei doi ar fi încordat, Ike prin prisma standardelor lui şi Keita pe baza standardelor proprii. Chiar şi privit prin binoclu, Ike îţi apare surprinzător de stăpîn pe sine. Probabil, efectul spălăturii de creier efectuată de Sam. Are şi ea meritele ei.

Cunosc atît de bine starea de spirit care domneşte acolo,

pe pistă ; acea cavalcadă de anticipaţii, acea aşteptare singuratică, în clipa de faţă, m-am implicat prea mult pentru a rămîne un simplu spectator. Am locul meu bine definit în desfăşurarea ritualului, între mine şi erou există o legătură ombilicală, fiecare pas al lui va fi şi pasul meu, triumful lui şi triumful nostru, înfrîngerea lui şi înfrîngerea noastră.

Unde-i Sam ? Uite-l ; s-a descurcat, strecurîndu-se cu un bluf de mare maestru printre cordoanele cenuşii ale poliţiştilor vigilenţi, e chiar la marginea pistei. Acum se apleacă înspre Ike, şoptindu-i ultimul cuvînt electrizant ; Ike dă din cap. Fa- că-se voia ta.

Antrenorul lui Keita nu e aici. Nici n-are nevoie să fie.

Ike Low a tras culoarul patru, Keita. culoarul şase. O cursă *extrem* de dificilă pentru tînărul englez. Ştie că pentru a cîştiga trebuie să realizeze cel mai bun timp din întreaga lui carieră, dar azi dimineaţă în Satul Olimpic mi-a declarat că este sigur de reuşită. Un mare alergător cu un minunat spirit competitiv. Iată-l pe Keita. După cum puteţi vedea, este foarte zvelt. Un sergent de poliţie, deţinător al recordului mondial în proba de o milă, care de două ori a reuşit să obţină un timp fantastic în calificările pentru finala de 1 500 de metri. Şi Terry Cooper, fost codeţinător al recordului mondial în proba de o milă împi o- ună cu Ike Low, înfrînt de Keita în semifinală fără drept de apel. Se îndreaptă acum către locurile de start. Aşteptarea este subliniată de o adîncă tăcere care se aşterne peste giganticul stadion, în timp ce concurenţii se pregătesc pentru startul în finala olimpică a probei de 1 500 de metri. Şi pornesc !

Ca un copil cu un *puzzle.* Fragmentele colorate se învălmăşesc, se amestecă mereu, galbene, albe, roşii, verzi, albastre, negre, se aşază într-un fel anume, se schimbă, se reaşază, pînă eînd, în sfîrşit, ia naştere o mică imagine, care îngheaţă pentru o clipă ; faţa schimonosită priveşte pe deasupra panglicii.

Ike a pornit bine. Ca de altfel şi Keita. Mă întreb care este oare planul lui Ike ? Al meu care ar putea fi? Probabil să încerc să supravieţuiesc ; dar acesta este punctul de vedere tipic al spectatorului. Atleţii prinşi în viitoarea competiţiei nu g'm- desc aşa.

în orice caz l-am aranjat pe imbecilii' ăla ; cu coatele Iui ascuţite. Pál e în frunte ; n-o să rămînă el acolo. Keita e exact

unde trebuie ; cu cîţiva yarzi înaintea mea.

Şi, intr-adevăr, un prim tur de pistă *extrem* de rapid. Ungurul Păi imprimă ritmul, Keita este chiar în urma lui, rusul Se- miceastnîi, apoi britanicul Ike Low. Ceilalţi concurenţi au şi rămas în urmă, în momentul în care se încheie acest tur de deschidere . şi iată-l pe Keita ţîşnind ! Dumnezeule, ce "Sccelerație are ! Trece de Pál, ocolindu-l prin exterior şi lăsîndu-l *mult* în urmă ! Iar Ike Low se ia după el ! Ike Low, alergătorul britanic decis să nu-l lase pe Keita să-şi asigure atit de timpuriu conducerea cursei. Care este timpul care s-a înregistrat pentru primul tur, Cecil ?

După cronometrul meu 51,8.

51,8. Va fi o cursă *foarte* rapidă. Kei'a, urmat de Ike Low, apoi Semiceastnîi. Marea Britanie îşi păstrează o şansă în această cursă cu nouă concurenţi, al nouălea în acest moment fiind Cooper. Terry Cooper din Canada, fostul deţinător al recorduri mondial în proba de o milă, care în mod evident se resimte de pe urma semifinalei alergate împotriva lui Keita.

Ține-te de el, Ike !

Sam. Da’ ce mama dracului îşi închipuie el că fac ?

Keita imprimă un ritm *extraordinar,* cu toate acestea, Ike uow f.'ste pe uimele lui. Tînărul britanic, alergînd foarte pu- i ! pic. *Singund,* în această cursă, capabil de a-i ţine piept lui Keita. Acum, Keita începe să se desprindă. Se desprinde în mod vizibil. Alergătorii intră în turul trei, iar el şi-a mărit avansul la vreo cinci sau şase yarzi.

Doamne, ajută-mă să-l prind din urmă pe nemernicii’ ăsta !

Şi un minunat efort din partea lui Low, o splendidă reve- nire a Umărului britanic ! A redus distanţa care îl desparte de Keita la trei yarzi, doi yarzi ! *Este umăr la umăr cu Keita !*

Zbor !

O [1] nţă întemeiata ? Sau numai iluzorie ? Absurdul sen- timent de i .maştere al bolnavului de cancer ? Şi-a stors în mod

evident ultimele puteri, în timp ce Keita continuă să alerge cu aceeaşi graţie inexorabilă. Priviţi chipurile lor ! Agonie şi sere- nitate.

Durerea. Turul patru. *Acum ;* trebuie !

Şi iată că se aude semnalul clopotului ! Ultimul tur ! Keita conduce foarte strîns. Low ţîşneşte ! L-a ajuns din urmă pe Keita : şi *acum a trecut înaintea lui!* Keita il ajunge din urma şi preia din nou conducerea !

Vino înapoi, blestematule ! Nu-l mai zăresc. Numai durerea. Plămînii, picioarele. Numai durerea. Ține-te de el, iar cu acuma trec prin bezna asta adîncă ; pe urmă voi vedea din nou. Iar el n-o să mai fie acolo, o să fie în urma mea. *Tot acolo e !* Să-l ia dracu, de unde naiba are atîta putere ? Trebuie să-ncerc din nou, din nou durerea. *Acum 1* Pieptu' ! O să cad ! Totu' e negru. Nu mai vad nimic.

Haide, Ike !

Asta a fost Sam. O fi faţa lui ? Acum nu mai alerg. Doar atîta, cad ; cad.

DE ACELAŞI AUTOR :

Fii Gerry Logan, Bucureşti, Editura C.N.E.F.S., 1968

Jelania greierilor captivi. Bucureşti, Editura 1981

Fidelitate. Bucureşti, Editura Univers, 1987